

DAVID A SAUL

BIBLICKÝ ROMÁN

NAPSAL

P. VINCENC ZAPLETAL, O. P.

PŘELOŽIL

P. JILJÍ M. BOUZ, O. P.

V PRAZE 1925.

NÁKLADEM „DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO“.
TISKEM ARCIB. KNIHTISKÁRNY.

PŘEDMLUVA.

V dějinách Israele vystupuje hned na počátku královské doby vladař, který započal sice svoji životní dráhu jako pastýř ovcí na snivých luzích betlemských, potom se však stal ideálem a vzorem krále všem pozdějším pokolením. Jeho oddaná důvěra v Boha, jeho veliká trpělivost a odvaha učinily z něho silného vojevůdce, obratného státníka a bystrého vládce říše, kterou takřka sám vytvořil a která bez něho nikdy by nebyla dosáhla toho významu, jakého požívala po dlouhá staletí. Židům jevil se David vždy tak velikým, že později, když zdeptáni leželi na zemi, očekávali s vroucí touhou příchod království Davidova nebo Davidova syna.

Tento vynikající král a Bohem nadšený pěvec, jehož písně čte a nábožně zpívá žid i křesťan, ten zasluhuje, aby ho naše doba lépe poznala. Kdo však nám má jasně nakresliti jeho vznešený obraz? Exegeté? Již často se o to pokoušeli, ale jejich učená kritika odrážela většinu prostých čtenářů. Snad tedy básníci? Ti však vnášejí do Davidových dějin prvky neodpovídající starým časům. Mnohý z nich docela míní, že ku správnému vyličení staré doby jest třeba, aby vnesl do svého díla hodně mravního kalu, jako by nebylo na Davidovi dosti lidských slabostí.

Byv požádán svými přáteli, kteří četli moji „leftovu dceru“, abych jim nakreslil obrázek Davidův, domníval jsem se, že se nejlépe zhostím své

úlohy, jestliže použiji jako exegeta biblických zpráv o osobě tohoto vynikajícího krále a jako básník přidám jen takové rysy, které odpovídají starým časům. Bude tedy v tomto biblickém románě věrně použito údajů Písma svatého o Davidovi, jak jsou v 1. Sam. 15 až 2. Sam. 5; kdo zná bibli, snadno je nalezne. Jsou-li však laskavému čtenáři neznámy, bude dobře, když si je příležitostně přečte. Právě toto úplné využití biblických zpráv připravilo mi nemalé potíže, které však nebyly bez zvláštního půvabu.

Pokračování vyjde pod názvem „David a Beth-sabe“.

V. Zapletal.

I.

SVATBA JEMIMY.

Po cestě stoupající z roviny refaimské k Betlemu jeli na silných oslech dva muži. První mohl míti již dobře padesátku; byl však ještě statný, seděl zpříma na svém šedáku a hleděl bystrým, ohnivým zrakem do dálky. Zbraně při sobě neměl; v pravici svíral toliko krátkou hůl na pohánění soumara. Druhý, jinoch sotva dvacetiletý, držel napříč před sebou nedlouhý oštěp. Na starci nebylo nic pozoruhodného; měl obyčejný šat vynikající pečlivou čistotou, a jen bohatě zdobený pás prozrazoval zámožného muže. Mladík však měl pod sedlem pestrou pokrývku, dle níž mohl každý poznati, že jezdec jest vznešeného rodu. Ač bylo veliké horko, měli oba muži na sobě pláště, aby nebyli „nazí“. Vždyť i nejchudší sedlák, šel-li do města, nosíval plášť, tím spíše tedy členové vznešených rodin.

Malé návrší zakrývalo jim blízký cíl jejich cesty. Zato když pohlédli na levo, padl jejich zrak na mocné město Jerusalema. Beze slova hleděli na vysoké zdi sionského hradu, a bylo viděti, že ten pohled vzbudil v nich zřejmou nevoli. „Ten nešťastný klín mezi israelskými kmeny!“ zvolal sklesle starší jezdec.

Nečekal odpovědi na svůj výrok; ale jinoch považoval za vhodné něco na to odvěti. Vrhł ještě dlouhý pohled na Jerusalema a pravil: „Jen kdyby nebylo toho vysokého hradu! Město samo nebylo

by nedobytné, ale pevnost nemožno sléztí, i pouhé myšlenky se odrážejí ode zdí!“

„Škoda!“ povzdechl starší, „neboť to hnízdo jebusitské dělí severní kmeny israelské od Judovců. Proto jdou Judovci svou vlastní cestou. Tvůj otec má pravdu, když tvrdí, že mu nejsou příliš oddáni!“

Za hovoru vystoupili na výšinu, která jim dosud zakrývala pohled do předu. Nyní uzřeli před sebou město Betlem, kam mířili. Jako klenot pyšně se vypínal v pevném kruhu hradeb na dvou pahorcích. Vůkol na všech stranách prostírala se úrodná pole. V pozadí hrdě se tyčila kuželovitá hora, později zvaná Herodium, dnes pak známá pode jménem Fureidis (ráječek); v dálce bylo viděti modravé pásma hor, které malebně lemují východní břeh Mrtvého moře. Až k nim zabloudili jezdci svými zraky, jako by se chtěli orientovati, pak zase obrátili pozornost k blízkému okolí.

Na svazích prostíraly se až k městským hradbám zahrady, obehnané ochrannými terasami. Byly to proslulé vinice betlemské, rodící znamenité víno. Nad révou, nalitou vinným mokem, zdvíhaly se fíkovníky, granátové jabloně a na některých místech stříbřitá zeleň prozrazovala celé skupiny starých, rozsochatých oliv. Kde nebylo ani révy ani ovocného stromoví, táhla se pole plná bohatého, zrajícího obilí.

„Jaká to požehnaná země“, pravil opět starší jezdec; „jest to vpravdě Bethlehem, „dům chleba“, a Efrata, „plný úrody“! Betlemanům ničeho neschází. Mají hojnost ovoce a oleje, vína i obilí, a jejich četná stáda nalézají nadbytek potravy na zírných pastvinách. Vyžaduje-li však od nich tvůj otec desátků pro svůj dvůr, hned nařikají, jako by ničeho neměli. Nu ovšem, oni hledí jen na vlastní

blahobyť, a tvůj otec jest přece Benjaminovec. Kdyby byl Judovec, jinak by se k němu chovali. Však uvidíme, jak se zachovají k vyzvání, aby řádně posílali královskému dvoru daně, a co řeknou blízké válce s Amalečany. Musíme vyzvědět, jak smýšlejí o králi, případně jim též ukázat, že mohou a mají více konati pro blaho říše. Proto právě tvůj otec nás k nim poslal.“

Král Saul nebyl skutečně s kmenem Judovým spokojen, proto poslal oba muže, svého strýce Nera a třetího svého syna Malkišuu, aby navštívili některá města judská a pohnuli jejich obyvatele, aby pevněji přilnuli k svému králi.

Ner byl otcem Abnera, Saulova sarsaby^{*)}. Jeho ctihodné stáří a jeho vážnost, jaké všude požíval, bude snad působiti na Judovce. Místo Malkišuu chtěl Saul zprvu poslati Jonathana, ale po zralé úvaze poslal ho střežiti Filišťanů, kteří byli vždy připraveni vtrhnouti do judského nebo israelského území.

Ježto se nyní cesta svažovala a osli se dali do mírného klusu, blížili se jezdci rychle k městu, na jehož domech skvěl se teplý polibek slunečních paprsků. Malkišua viděl toto město po prvé z blízka, proto si je se zájmem prohlížel; severní kmeny se totiž jen zřídka stýkaly s Judovci. Při tom by se mu bylo málem přihodilo neštěstí. Od města přicházelo stádo oslic, s nimiž se jeho osel chtěl seznámiti. Začal vyrazeti radostné, byť ne právě melodické zvuky, jimiž pozdravoval své dosud neznámé družky. A z radosti pokusil se v největším trysku přiblížiti se k oslicím. Malkišua, tak nezpů-

^{*)} Sarsaba byl název židovského vojevůdce.

sobně vyrušen ze zadumání, prudce trhl opratí, načež se osel ihned zastavil; při tom se však uvolnilo řemení, sedlo se svezlo a Malkišua spadl na zem. Bleskurychle se vzchopil a uštědřil oslu dřevcem silnou ránu, aby ho odnaučil takovým nepůsobům. Znova upevnil sedlo a vsedl na soumara doufaje, že bude nyní poslušnější. Osel však chtěl ještě jednou k oslicím, ale byv Malkišuou znovu udeřen, přitiskl se ke zdi vinice ležící při cestě. Při tom div jezdcí nerozdrtil o kámen pravou nohu. Malkišua uchopil oštěp a hrotem jeho bodl osla do zadku. To pomohlo; soumar se podrobil říce bolestí.

Oslice přešly; za nimi jel na malém šedáku statný muž. Dlouhé nohy byl by vlácel po zemi, takže oslík byl by mohl proběhnouti mezi nimi, proto je skřížil. Maje se setkatí s Nerem a Malkišuou začal si pobroukávat oblíbený popěvek honáků:

„Já ubožák usouzený
zkusím více nežli ženy,
které mlýnkem točit musí.
Ty si sedí pěkně v stínu,
já však horkem téměř hynu,
ach, co jen mé tělo zkusí“.

Když jel kolem obou jezdců pozdravil je poníženě, jak se sluší oslaři, potká-li urozené muže, sestoupil se svého drobného oslíka a utrl několik „betlemských hvězdiček“, jejichž květy jako mléko bílé svítily všude na kamenitých stráních. Uvil si kytíčku hvězdovitých, liliových snítků a při tom si popěvoval svoji honáckou písničku.

Byl tento muž bezelstné dítě přírody, nebo chtěl svým zchytralým jednáním něco zakrýti? Naším jezdcům stal se podezřelým.

Ner obraceje se k Malkišuovi pravil: „Není právě chudšasem tento oslař. A jeho břicho se mu také neztratilo. Neviděl jsi, jak mu zpod ošumělého, špinavého šatu čouhala pěkná bílá tunika, když se shýbal při trhání kvítí? Mně se zdá, že by nepotřeboval jezdit na tak zuboženém oslu a že ne jeden velbloud nebo mezek jest jeho majetkem. Dělal se příliš bezelstným a nevinným. Co by v tom jen mohlo vězet?“

Pro toto nápadné chování ani se ho netázali na Betlem, nýbrž jeli dále, takže se brzy přiblížili k městské bráně, otevřeně sice, ale střežené několika muži. Ti si bedlivě prohlíželi nové příchozí, přetřásající živě události, o nichž se tehdy všude mluvilo: jak Saul pronásleduje čáry a kouzla. Právě před nedávnem prý dal popraviti jednu čarodějku.

Zatím již oba jezdci zastavili před stráží, která je zdravila slovy „Šalom lachem“ *). Ihned se vyptávali po obydlí Jišaje, jenž požíval největší vážnosti mezi „staršími“.

„Není zde“, zněla odpověď; „celé město jest jako po vymření. Zůstalo zde jen několik žen s malými dětmi a ti, kdo nemohou choditi. Ostatní všichni jsou tamto.“ A strážce ukázal směrem ke krásné rovině, poli Booza, děda Jišajova. Booz však již nežil, jeho úrodné pole bylo nyní majetkem jeho vnuka. „Jišaj vdává svou nejmladší dceru Lemimu“, zvěstovala stráž, „a dnes jest sedmý a poslední den svatebního veselí. Většina obyvatelů byla od Jišaje pozvána, a ostatní tam šli také, aby aspoň slavnost viděli. Tam ho najdete, nechcete-li ho očekávati raději zde. Hosté se za krátko rozejdou, a Jišaj se vrátí s rodinou do města.“

*) „Pokoj vám“.

Ner a Malkišua šli raději shlédnouti zakončení svatebních radovánek. Neboť, ač žili u královského dvora, přece účast na takovémto veselí jim působila potěšení. Na cestu se nepotřebovali vyptávat; radostné výskání žen: Lu—u—u zaléhalo čistým vzduchem až k Betlemu, ačkoliv pole Boozovo bylo vzdáleno dobrou čtvrt hodinu od města.

Tak sjeli po úzké cestě, lemované po obou stranách zahradními terasami. Četné ještěrky slunily se na zdech a z úkrytu vyhlížela zvědavě lasička. Čelistmi držela mládě a bystrýma očkama hleděla na muže jedoucí okolo. Malkišua, jenž slyšel, že lasice metá mláďata tlamou a že jest „nečistá“, učinil oštěpem pohyb, jako by jím chtěl lasici zasáhnouti, a čilé zvířátko ihned zmizelo v úkrytu.

Na blízké vinici uzřel Malkišua veliké džbány, srovnané v několika řadách nad sebou. Ner jej poučil, uvnitř že jsou včely a betlemský med že jest výtečný. Když Malkišua bystřeji pohlédl, uzřel, jak včely ve velikém počtu opouštějí své hliněné přibytky, zatím co druhé obtěžkány medem a pelem se vracejí, aby své břímě složily a co nejdříve znovu vyhledaly vábné květy vonných rostlin.

Jezdci prohlíželi bujnou révu a právě odkvětlé ovocné stromy, věštící bohatou úrodu. Obraceje se k svému průvodci poznamenal Ner: „Pohled' na červenavou, křemenitou půdu. Jest neobyčejně úrodná, a proto majitelé pečlivě chrání kamennou zdí svažující se návrší. Tak nemůže zimní dešť' odplaviti úrodnou prst', jak se obyčejně jinde stává, čímž ornice ubývá a spodní skalnatý základ se stále více dere na povrch“.

Čím více se blížili k místu slavnosti, tím jasněji zněly jim vstříc jásavé výkřiky svatebčanů.

Na úrodných rolích a květnatých pastvinách zářil ještě žhavý polibek slunce.

Když naši jezdci spatřili neobyčejné množství hostí, poznamenal Ner: „Ani knížecí dcera nemůže býti poctěna větším počtem svatebčanů. Jest viděti, že Jišaj jest zde ve veliké vážnosti! Ale popatř dobře na ženy a dívky. Jsou daleko široko proslulé svou krásou!“

Přijeli blíže. Na volném prostranství — byla to humna*) nejbližších sousedů — na povýšeném křesle seděli ženich a nevěsta, kolem nich točili se mládenci a družičky a dokola byli hosté, všichni svátečně oděni. Nevěsta se právě zvedla chtějíc provésti s družkami ještě jeden rej při zvucích harfy. Byla nádherně oděna a skvostné šperky stkvěly se jí na čele, na spáncích a na krku. Její bujný vlas byl z části zakryt korunou, v týle pak spjat bílou stužkou a v šesti proudech volně splýval dolů.

Přítomni hleděli se zálibou na dívky a zvláště nevěstě projevovali svůj obdiv. Její štíhlá postava a ušlechtilé chování upoutalo pozornost Nera i Malkišuy, takže se zapomněli tázati na Jišaje. Ten však je již upozoroval a poznal Nera. Rychle povstal a chvátal uvítati příchozí. Tvář mu zářila radostí, když slyšel, že soudruh Nerův jest královský syn; cítil se touto návštěvou nesmírně poctěn.

Jišaj vybídl vznešené hosty, aby usedli, a již tu byli sluhové nesouce víno, chléb, sušené fíky, hrozinky a hroznové koláče. I med přinesli, takže se oba příchozí mohli přesvědčiti, je-li skutečně lepší

*) Humno bývalo přirozeně, vyvýšené, nekryté místo, kde se mlátilo a tříbilo obilí; tříbení se dalo při větru vanoucím od vesnice, aby vítr odnášel lehké plevy ven do polí.

než ten, kterého doma požívali. Víno nabídl Jišaj to nejlepší; „jest sladké a ohnivé“, poznamenal při tom, „jen ho okuste! Čtrnáct dní byly hrozny sušeny na slunci, než přišly do lisu“.

Co tak seděli v přátelském hovoru rozmlouvající o Saulovi, na nějž se Jišaj tázal, a požívající z předložených pokrmů, veselila se mládež nerušeně dále.

Najednou uprostřed radostného výskotu zazněl výkřik hrůzy a zraky všech obracely se k místu, kde zavládlo zděšení.

Vysoko ve vzduchu kroužil již chvíli sup pozoruje chlapce, kteří předváděli válečné hry. Rozdělili se na dva tábory a ozbrojeni ležkými oštěpy a štíty bojovali. Jasně zvonily lesklé meče a kopí na štítech bojovníků. Sup věda, že po boji bývají též mrtví, čekal zprvu trpělivě. Když však dlouho marně čekal, přinucen hladem vrhl se náhle jako šipka dolů a uchvátil ovečku, která přišla za svým pánem. Než se kolemstojící vzpamatovali, vznesl se drzý lupič do výše, svíraje drápy a zobanem svoji ustrašenou kořist.

Ještě tu stáli všichni ohromeni hledíce bezradně za supem, když přispěchal jinoch krásných kadeří. Roztočil prak, hodil kamenem, a sup zasažený do hlavy klesl s ovečkou k zemi. Jinoch radostí zatleskal, a kolem ozývaly se pochvalné hlasy chlapců.

„Výborně, Davide, výborně!“ volali všichni, kdož to viděli, a též oni radostí tleskali.

Jemima, hrda na svého bratra, že tak dobře mířil, protlačila se hustým zástupem k němu, aby mu blahopřála. Davida těšilo uznání milované sestry-nevěsty, objal ji a vtiskl jí srdečný polibek na tváře, čemuž se ona nebránila; vždyť bylo bratrovi dovoleno políbiti veřejně rodnou sestru. Též

ostatní dívky tísnily se kolem Davida a s obdivem naň hleděly.

„Nebylo snadné zasáhnouti supa a nezraniti ovečky“, pravil David dívkám, když skládal prak a připevňoval si jej k opasku. „Musil jsem dobře mířiti na hlavu, jinak by byl sup s ovečkou přece jen upláchl!“

Zatím přispěchala i matka a hladila svého miláčka po kučeravé hlavě. Potom přišli i chlapci a lichotili Davidovi, že tak dobře vládne prakem. Mezi nimi vynikal asi čtrnáctitý beduinský chlapec, opálenější než ostatní, z jehož černých, ohnivých očí zářil nelíčený obdiv a oddaná láska. S chloubou objal prakovníka kolem boků a pevně se k němu přivinul. Byl to Amasa, Davidův synovec.

David naslouchal chvíli chlapcům, pak vzal opět prak, vybral dva hladké kaménky, vymrštil jeden do výše a hned po něm i druhý, a to tak obratně, že jím zasáhl padající první kamének.

„To jest mistrovský kousek“, volali chlapci. „Viděli jsme sice, jak lučištník probodl jeden šíp, do výše vymrštěný, druhým šípem, ale tvoje umění jest mnohem lepší!“ A v průvodu vedli Davida k jeho otci, aby ho i on pochválil. Jišaj se spokojeně usmíval a odhrnul synovi kadeře s krásného, širokého čela. Ner hleděl se zálibou na ztepilého jinocha, jenž byl obrazem kypící síly a mužné krásy. Byl urostlý jako bujný doubek. Údy měl jako z ocele ukuty. Osmahlá tvář jeho soustřeďovala všechnu svěžest mládí. Rty jeho se usmívaly jako ranní červánky. Nos jeho, pěkně modelovaný, byl podobný orlímu zobanu, přece však nedával tváři onoho divokého výrazu, jaký mívají mnohdy lidé s orlím nosem. Čelo měl sličně klenuté a u-

šlechtitou jeho hlavu halily jako přilbice snědé kadeře. A oči! Jaký žár to z nich sálal, jak pevná vůle z nich jiskřila!

„Jest více podoben matce než mně“, pravil Jišaj obraceje se k Nerovi, „ale doufám, že se ukáže vždy tak mužným a obratným jako dnes. Odvážný, jak vidíte, je dost!“

Ner hleděl stále ještě v Davidovu sličnou tvář a zářivé jeho oči a myslil si: „Toho stvořil Bůh v radosti. Jest to krásný hoch, krásnějšího si žena přát nemůže“. A hlasitě dodal: „Moji soukmenovci, Benjaminovci, jsou, jak dobře víte, obratnými prakovníky. Ale to, co David právě vykonal, neviděl jsem ještě v celém svém životě“.

Zatím co takto mluvili, chopil se David harfy, kterou držel jeden z chlapců, a po slavnostní předehře pěl píseň:

„Mám ve svém oku obraz tvůj,
tvé jméno na svých rtech.
Tebe mám v srdci mém,
ty plníš je blaživým štěstím.

Na tebe ve dne vzpomínám,
o tobě v noci sním;
a kouzlo tvojí bytosti
ovládá všechny smysly mé.

Tvůj půvab mne v okovy váže,
tvá krása mne poutá,
já stal jsem se nevolníkem,
však sloužím ti rád.

Ať mi jazyk uschne,
necht' mi srdce zchřadne,
jestliže kdy zapomenu tebe,
odřeknu-li ti své služby.

Budu tě chválit ustavičně,
 budu tě velebit s radostí;
 ke tvé cti budu hrát na harfu,
 hlásat budu, jak veliká je tvá milost!"

Beze slova naslouchali všichni mladému pěvci, a nová pochvala byla mu odměnou.

"Kdo jest ona milovaná osoba, kterou opěvuje?" tázal se Ner.

"To velebí Hospodina těmito slovy", odpověděl s úsměvem Jišaj a vysvětlil hostům, že David jest jemný, svérázný hudebník. —

Slunce sklonilo se k západu a brzy zapadlo v moři. Byl již čas skončiti slavnost a rozejíti se. Pro hosty z daleka byli již připraveni soumaři. Betlemané vraceli se pěšky domů, nevěsta byla vedena družičkami do domu svého muže.

Jen mládenci s ženichem zůstali ještě nějakou chvíli na humně, aby zakončili slavnost obvyklým způsobem. Ženich byl slaven po sedm dní jako „král“, nevěsta jako „královna“. Holdovalo se jim, dbalo se nejmenších pokynů jejich, byli pozdravováni slovy „náš král“ a „naše královna“. Ale nebude se snad ženich i potom chovati pyšně jako král, nebude shlížeti na své přátele jako na méněcenné? Proto jej chtěli po sedmi dnech královské slávy opět upamatovati na skutečnost. Svlékli mu „královské“ roucho, a jeden z nich se k němu přiblížil nesa bláto smíchané s kravincem a tím pomazal obličej „králův“. „Nadibe“, tak totiž slul ženich, „nyní jsi zase jedním z nás!“ zvolal při tom posměšně za souhlasného smíchu svých druhů. Tím byla svatební slavnost ukončena.

Zatím co se hosté rozcházeli z humna přímo do blízkých domovů nebo do svých domů v Bet-

lemě, šel Ner a Malkišua s rodinou Jišajovou do jejího prostranného domu. Přišly také ženy a děti tří nejstarších Jišajových synů: Eliaba, Abinadaba a Šammy. Dcery Jišajovy Zeruja a Abigal byly rovněž provdány, tato za Ismaelitu Jetera. Její nejstarší syn Amasa, jinoch čtrnáctiletý, přišel s rodiči na svatbu. Nejraději dlel s Davidem a třemi syny Zerujinými: Joabem, Abišajem a Asaelem.

Ti všichni seděli téhož večera jako koruna cti kolem Jišaje, jehož oko i srdce se radovalo z tak četných dětí a vnoučat. Byl to již pěkný nárůdek, který toho starého, ctihodného muže obklopoval a v paměť uváděl v zemi obvyklé přísloví: „Koruna rodičů jsou vnukové a sláva synů jsou otcové jejich“. Všichni pozorně naslouchali rozhovoru, jež rozprávěli Ner a Jišaj.

Bylo již pozdě, krátce před půlnocí, když Eliab, Abinadab, Šamma a jejich sestra Zeruja se odebrali do blízkých domovů. Příbuzní bydleli obyčejně v nejbližším sousedství. Abigal však se svým mužem Jeterem a prvorozcem Amasou přenocovala v domě Jišajově. Přišli z daleka na svatbu a měli domů, východně od Jordánu, dalekou cestu; Ismaelitě totiž sídlili v severní Arabii, kdež byli daleko široko známí jako dobří lučištníci.

Zasnoubení Abigaly s Ismaelitou vzbudilo svého času nelibost v rodě Jišajově. Jeter poznal dceru tohoto Betlemana kdysi při napájení dobytka a vzplanul láskou k dívce, která dala píti jeho velbloudu. Tenkrát jí za malou tuto službičku daroval zlatý náramek a požádal ji, by se stala jeho ženou. Bylo sice zvykem vdávati se za muže z téhož kmene, neboť jinak nevěsta odcházela z dosahu moci a ochrany svého rodu. A nyní měla býti dcera dána docela Ismaelitovi, který bydlel daleko

v Arabii a „jehož ruka byla proti všem a proti němuž byly ruce všech?“ Konečně však přece svolili, když Ieterova rodina slíbila, že si budou nevěsty vážit a častěji podávat zprávy o jejím životě. Svůj slib čas od času též plnili a nyní přišli na svaťbu Iemimy, aby opět obnovili přátelství s ostatními členy rodiny. Pro zabezpečení cesty vzali s sebou několik ozbrojených průvodců, kteří se utábořili na dvoře nedaleko velbloudů.

Když konečně pozdě v noci Jišaj osaměl, pravila mu jeho žena plna mateřské pýchy nad Davidem: „Dnes jsi sám viděl, že David není žádný snílek, nýbrž rázný jinoch. Komu z přítomných napadlo vyrvat supovi kořist? Ale i kdyby byl někdo připadl na tutéž myšlenku, skolil by opravdu toho dravce? Jeho bratři jej osočují a rozkřikují jako mnohomluvného snílka a budoucího potulného pěvce, který se k ničemu nehodí, poněvadž na něho žárlí a jsou bezcitní k svému nejmladšímu bratru, protože jest to moje dítě. Již dlouhou dobu slyším, když je nepozorovaně poslouchám: „Ten lenoch nebere života vážně. Když stluče nějakou písničku a zabrnká na svou harfu pár tónů a při tom vzdychá k měsíci a hvězdám, myslí si, že již vykonal něco velikého. Pro tělesnou práci však nemá smyslu. Jen ať si nemyslí, že k němu přiběhnou pečené ovce a telata a budou ho snažně prositi, aby je snědl!“ Takové a ještě mnohem horší řeči musela jsem já, jeho matka, slyšeti z jejich úst. To mi drásá srdce. Ale on umí více než jen skládati pěkné písně a doprovázeti je na harfu. Plané jsou nářky jeho bratrů, že mrhá čas a že není k ničemu. Ne, nepromarní času, naopak všechny předčí svojí odvahou. Jen se podívej; nepřinesl mi on tuhle lví kůži? A toho lva přemohl docela sám. A před ne-

dávnem jsem s hrůzou slyšela od jiných, kterak za bradu uchopil a zabil medvěda, který se mu postavil na odpor. Nezmínil se mi o tom ani slovíčkem, nechlubí se tím. Když jsem s ním o tom mluvila, odpovětil mi: „Nebylo žádného nebezpečí. Ostatně, nebezpečí se nesmím báti“. Ráda bych viděla jeho bratry, kdyby se měli postavit proti lvu nebo třeba jen proti medvědu. Že kdysi vídali Davida jako dítě, domnívají se, že jest stále ještě dítětem, ale on je všechny předčí duchem, srdcem i silou. To ti pravím, že z Davida ještě něco bude!“

Lišaj znaven událostmi dne nepouštěl se do dlouhého hovoru. A to tím spíše, poněvadž sám uznával, jak byl David od svých bratrů špatně posuzován, protože pocházel s Lemimou z nynějšího druhého manželství. Aby však přece ženu udobřil, pravil krátce: „I David i jeho bratři jsou příliš prudcí. Časem se snad vše zlepší“.

Druhého dne, když chtěli Jeter a Abigal odcestovati, museli dlouho hledati Amasu. Konečně ho našli v zákoutí odlehlé ulice v hloučku malých i odrostlejších chlapců, jimž David s povýšeného místa vyprávěl se zápallem a s ohnivou výmluvností některé události z dějin otců. Nadšená a pestrá Davidova řeč se rozlévala jako teplá vlna v srdce jeho posluchačů. Právě líčil nynější postavení Israelitů. „Utlačují nás Filišťané“, pravil, „a ustanovují v celém území judském a israelském své správce, kteří náš lid vyssávají; a na druhé straně jsou ještě mnohá města v moci kananejských, kteří aspoň své nejbližší okolí vydírají a olupují mimojdoucí karavany. A co by se teprve dalo vyprávěti o východních kmenech, které často přepadnou naši zemi, přiznou se na rychlých velbloudech jako kobylinky, spasou naše obilí a odvevou nám zásoby! Déle

toho nestrpíme! Musíme se připravovati k boji, který vzplane dříve nebo později. Musíme se všichni cvičiti ve zbrani; ani jedna paže nesmí zaháleti. Jest nás všech potřeba a musíme býti svorni, nemá-li se Juda s Israelem dostatí ve jeho poroby. Neslyšeli jste o velikých říších Egyptanů, Chetitů a Babyloňanů? I my se můžeme státi velikými. I náš národ jest silný a bystrý. A to si musíme uvědomiti, musíme se vzdělávati jako jiní národové a pak dospějeme daleko. Ale k tomu jest třeba vytrvalé práce. Naše role jest kamenitá a pustá, a na nás jest, aby se stala úrodnou. Jahve, náš Bůh, to chce! Přisahejte mi, že nikdy nezapomenete své povinnosti!“

Chlapci se tísnili kolem Davida a tiskli mu ruce. Amasa, který slyšel po prvé takovou řeč, dotlačil se k svému strýci a vroucně jej políbil. Nerad se s ním loučil, ale musil jíti s rodiči, jimž dával David „s Bohem“.

V prostranném dvoře Jišajově klečeli již četní velbloudi připraveni zanésti rodinu „Ismaelity“ do Zajordání k jeho soukmenovcům.

Jeter maje v ruce luk udílel svým ozbrojeným průvodcům poslední rozkazy. K pohánění velblouda držel v pravici hůl, která končila hákem, podobným ibisově chocholaté hlavě. Měl ji přivázanou k zápěstí, aby ji měl stále po ruce a aby ji neztratil.

Rychle naplnili potravinami vaky visící po bocích velbloudů, ještě poslední objetí, políbení a přání, a již se vyšvihli do sedla. Nebylo třeba pobízeti velbloudy k povstání. Neklidně se zvedli dříve ještě, než jezdec přehodil pravou nohu přes sedlo, a pak to šlo do dálky.

Brzy potom se rozloučili i Ner a Malkišua a vydali se na další cestu do Hebronu, nejmocnějšího

města judského. S Jišajem byli spokojeni. Slíbil jim, že se postará o to, aby Betlemané odváděli včas daně královskému dvoru a aby se hojně účastnili války proti Amalečanům.

II.

ÚNOS JEMIMY.

Po svatbě Jemimy vrátili se Betlemané k svému dennímu zaměstnání. Ner a Malkišua stali se na delší dobu předmětem jejich rozhovorů. Když se tázali Jišaje na účel jejich návštěvy, zvěděli, že jim hrozí netoliko nové daně, nýbrž i nová válka, což je příliš nepotěšilo. Někteří ohnivější zřejmě projeví nespokojenost vybízejíce soukmenovce, aby neodváděli nových daní: „Zabijme výběrčí, jestliže k nám přijdou!“ volali podrážděně. Ale vlny bouřlivého rozčilení se časem pomalu tišily přičiněním Jišaje, který slíbil oběma vyslancům, že bude pracovati dle přání Saulova.

I příbuzní Jišajovi oddali se po svatbě své všední práci. Pracovali na vinicích, a poněvadž slunce již začínalo bíliti lány obilí, brousili srpy a připravovali se na žně. David se vrátil k stádům otcovým, aby je s ostatními strážci hlídal a chránil proti dravcům. Jemima, která se provdáním dostala do cizí rodiny, vžívala se pomalu do nových poměrů. Neměla těžké práce, neboť její muž byl zámožný. Dohlížela toliko v domácnosti a často docházela za svým chotěm na vinici, kdež stavěl novou strážní věž.

Vinice ta byla asi čtvrt hodiny od Betlema směrem k Jerusalemu. Byla založena před několika roky a založení její vyžadovalo nemalé námahy. Pro révu bylo nutno vyházeti loket hluboké příkopy,

na příkrých místech bylo třeba založiti ochranné terasy a pak ještě kolem celé vinice zeď. Zároveň byl vytesán ve skále lis na lisování hroznů. Byly to dvě různě veliké pánve. Větší byla dlouhá asi osm loktů. Její hladké dno se sklánělo do jednoho rohu, kde byla žlábkem spojena s druhou neckovitou nádrží. Hrozny byly ve větší nádrži rozšlapány, a vinná šťáva stékala žlábkem do menší pánve, odkud byla stáčena do kožených měchů a velikých džbánů.

To vše bylo zařízeno již před lety, a pětiletá vzácná réva druhu Sorek slibovala hojnou úrodu. Na vinici však dosud chyběla věž. Místo ní byla tu prozatím chyška. Ale věže tu bylo nutně potřeba, neboť bylo mnoho „milovníků“ sladkých hroznů.

Nadib se tedy dal do stavby migdalů, tak totiž slula strážní věž. Do dvanácti loktů budoval ji z kamene, a na ploché její střeše měl stát ještě stánek krytý loubím a rohožemi. Z tohoto stánku bylo možno přehlédnouti a chrániti celou vinici. V dolejší části věže bylo skladiště potřebného nářadí, a na noc tam byla přiváděna kůzlata a jehňata.

Věž se stánkem byla brzy hotova a za několik dní mělo se dle obyčeje oslaviti dovršení stavby.

Dokud Nadib s několika dělníky pracoval na věži, Jemima ho často navštěvovala a přinášela dělníkům stravu a potřebné nářadí.

Spěchala tam též jednoho dopoledne v druhém týdnu po svatbě. Provázeli ji otrok a otrokyně, nesouce, čeho bylo ve vinici potřeba.

Právě kráčeli úžlabinou, v níž na jedné straně stály stromy a husté křoví, tvoříce útulné, stinné místo, lákající zrovna k odpočinku. Šli však dále, neboť nepotřebovali odpočívat. Jemima rozmlouvala

s nevolnicí, vyprávěla jí o svém muži; otrok je následoval.

Nebyli však tak samotni, jak si mysleli. Čtyři oči hleděly na ně z křoví. První dvě patřily onomu muži, který posledního dne svatby Jemimy hnál oslice z Betlema do Jerusalema a setkal se s Nerem a Malkišuou. A druhá dvojice, to byly oči královského prince jerusalemského, muže asi pětadvacetiletého.

Když ti dva spatřili okouzující postavu Jemimy, která se šťastným úsměvem vykládala otrokyni o přednostech svého muže, byli jejím zjevem zcela zaujati.

„Takové tváře a takových očí neužříme každého dne“, šeptal „oslař“ kraleVICi.

„Podívej se na kouzelný úsměv jemných rtů a na jiskrný třpyt krásných očí!“ upozorňoval zase Elisedek soudruha a hned se rozhodl zmocnit se této ušlechtilé postavy. „Musím ji dostat“, šeptal svému průvodci, „a to hned, na místě!“

„Ta dovede muže okouzlit“, odpověděl oslovený, „ale pamatuj na nebezpečí! Jest z judského kmene! Vzpomeň též na otce, jejž jistě pohněváš!“

„Otec najde útěchu v rudém moku vinném“, odvětil kraleVIC, pozoruje rozšířenými zraky Jemimu. „Nikdy se netáži, odkud pramen vyvěrá, jen když mohu uhasiti žízeň. Průvodců se snadno zbavíme!“ A uchopiv luk napíal jej a naznačil svému společníku, aby učinil totéž: „Střel otrokyni, já skolím otroka!“

Dva šípy zasvištěly teplým vzduchem, a dvě zdravá lidská těla skácela se s bolestným výkřikem k zemi. Jemima zděšeně uskočila a vzpamatovavši se z prvního uleknutí, dala se na útěk. Sotva však učinila několik kroků, cítila, jak ji uchopily čtyři

silné paže. A když volala o pomoc, vrazili jí roubík do úst. Kralevic ji pevně svíral, kdežto druhý zasazoval poraněným poslední rány, aby je učinil navždy neškodnými. „V hrobě můžete vyprávěti, co se stalo“, bručel si při tom, „ale zde na zemi musíte to už smlčeti“.

Poté uchopili oba Lemimu a odnášeli ji spěšně úzkou stezkou k silnici vedoucí do Jerusalema. Než dospěli k cestě, princ osíře zapískl, a hned přiklusali bujní oři se dvěma kananejskými vozy. Na jeden vyzdvihli Lemimu, kralevic se vyšvihl k vozataji, a již pádil vůz divoce dolů, k branám Jerusalema. Druhý vůz hned za ním. Brzy je zahalil hustý mrak prachu, takže nemohli býti poznáni. Jako víchř se hnali kolem malé karavany jedoucí toutéž cestou; osli a velbloudi polekaně uskakovali s cesty, pytle a koše padaly na zem a obsah jejich se sypal do prachu. Kralevic si toho nevšímal, nýbrž bleskem ujížděl, aby dosáhl sionského hradu dříve než někdo zpozoruje, že veze dceru Jišajovu.

Tak se dostala Lemima do zajetí jerusalemského krále Elisedeka.

Elisedek uslyšel teprve před nedávnem o této spanilé dívce a přemýšlel, jak by ji získal pro svůj harem. Poněvadž Israelité uzavírali tu a tam sňatky s domorodými obyvateli, chtěl ji získati penězi a sliby. Proto poslal do Betlema „oslaře“, jednoho ze svých nejvěrnějších přátel, aby opatrně vyzvěděl, co by se dalo dělati. Ten však přišel do Betlema až v poslední den svatební slavnosti a viděl, že jest vše marno. „Holubička“) právě dána do párku s holoubkem“, sděloval po návratu kralevici. Nebylo tedy, jak se zdálo, naděje, že Lemima bude

*) Lemima znamená „holubice“.

někdy jeho. Tu však se mu brzy naskytla neočekávaná příležitost zmocniti se jí násilím. Jednoho jitra, když se byl jakž takž vyspal z opojení nočního hýření, vyjel si ven, aniž by co jiného zamýšlel než zotaviti se. Když došli na betlemské návrší, poručil vozaťaji, aby zůstal na blízku a čekal na umluvené zapísknutí. Sám ulehl se soudruhem v nedalekém houští, které vábilo pocestného k odpočinku. Chtěl si tam chvíli odpočinouti a nepozorovaně si prohlédnouti okolí. Když se však z nenadání přiblížila Jemima, uzrál v něm okamžitě úmysl unésti ji, což bez dlouhého rozmýšlení také vykonal.

Tak přivezl Jemimu až k městské bráně, aniž byl zpozorován. Ted' však nebylo možno, aby zůstal nepoznán. Jel totiž na otevřeném, dvoukolovém, válečném voze. Skutečně, než dojel do svého obydlí na sionském hradě, věděl již král Malkišalem, že králevic přijel s mladou, spoutanou ženou, která má roubík v ústech.

Bylo již poledne, když vůz dorazil po hrbolaté cestě na sionskou tvrz. Malkišalem seděl právě u stolu a pojídal veliký kus masa s kouskem chleba, zapíjeje vínem z objemného džbánu. Král měl něco přes padesát let, a bylo na něm viděti, že své příjmy spotřebuje většinou na tělesné potřeby. V jeho sklepě bylo množství velikých džbánů, naplněných nejlepším vínem z okolí Jerusalema. Měl však též jiná dobrá vína, zvláště ta, která mu jako clo odváděly karavany táhnoucí kolem Jerusalema. Ačkoliv se vystříhal přílišného pohybu, přece sám dozíral nad svým bohatým sklepem a znal přesně obsah každého tři lokte vysokého a dva lokte širokého džbánu. Byl příliš tělnatý. V obličeji byl zarudlý a plný, měl silný, dlouhý nos, ještě ruději

zbarvený, veliké, poněkud vodnaté oči a uši nad míru veliké. Že se příliš potil — bylo to následkem nejen jerusalemského horka, ale též nemírného pití vína — ztratil již téměř všechny vlasy. Jen vzadu mu zůstal úzký věneček, vpředu měl lebku úplně holou. Jeho nepřátelé — a měl jich slušný počet — vysmívali se mu proto řkouce: „Jeho hlava jest jako břicho kvočny“.

Když mu byl oznámen podivný příjezd princův, přihnul si ještě jednou z hluboka, jako by měl obsah džbánu na ráz vyprázdniti, neboť jej ta zpráva znepokojila; obával se zase nějakého nerozvážného kousku svého syna, který by mu mohl způsobiti nepříjemnosti. Miloval klid, nechtěl válkou rušiti svůj pohodlný život. Kvapně utřel levicí vous zrosený vínem a okamžitě se odebral ke králevici vyzvědět, co se přihodilo.

Zastal syna s Lemimou v jedné z ženských komnat. Byla to místnost s jediným zamřížovaným okénkem. Kdo zde byl držen v zajetí, nemohl uprchnouti. Lemima byla již zbavena pout i roubíku. Spínala ruce a prosila, aby směla odejíti. Král pokynul princi, aby ho následoval. Syn poslechl, avšak z venku světnici opatrně uzavřel.

Malkišalem znal svého syna jako bujného jinocha, který konával se soudruhy pusté hodokvasy. Ale to by ještě nebylo to nejhorší; vždyť král sám byl schopen obsah nejobjemnějšího džbánu ze svého sklepa převrátiti v krátké chvíli do hrdla. Co však působilo otci nemálo potíží, byly synovy nevázané kousky se ženami. Nespokojil se tím, že již měl celou řadu žen. Když se mu zalíbilo některé děvče nebo žena, odvážil se všeho, aby se jí zmocnil buď dovořeným způsobem nebo násilím. A to právě krále hnětlo.

Nejdříve se syna tázal dutým, od pití chraptivým hlasem, kdo jest ta žena. Syn obávaje se výbuchu otcova hněvu, neřekl celé pravdy. Prohodil jen: „Nevím, kdo to jest, ale líbí se mi. Viděl jsem ji u Betlema a přivezl jsem ji sem“.

Králi naběhly na čele žíly a oči mu zlověstně zablyštěly. Sporým vousem bylo viděti, jak se mu tváře chvějí. Elisedek to znal jako známku nejvyššího rozčilení otcova.

Malkišalem udeřil pěstí do stolu a vykřikl podrážděně: „Judovci se budou mstíti. Neviš, že jsme na všech stranách obklíčeni Israelity? Budou žádati vrácení té ženy, a nevydáme-li jí, budou nás obléhati. Kde potom najdeme pomoci?“

„Naše hradby nás ochrání“, odvětil kralevic ohrnuje vzdorně tlusté, smyslné rty, „a gezerský král nám jistě pomůže, vždyť jsi mu dal zadarmo moji sestru za manželku. Ostatně nikdo neví, kdo tuto ženu unesl. Byli při tom jen jeden muž a jedna žena, a ty jsem umlčel.“

„Ty budeš tak dlouho prováděti bujné kousky, až uvrhneš Jerusalem do zkázy.“

„Co se stalo, nelze napravit“, odpověděl kralevic. „Propustím-li ji, pak se to teprv roznese. Zůstane zde! Nejsem již dítětem, abych si dal poroučeti, co mám dělati a co ne.“ Při těch slovech pohodil hlavou nazad a tak naznačil otci, že nemíní přijímati od něho rady v této věci.

Poněvadž král znal vzdorovitost svého prvorozence, nechal ho i nyní svobodně jednat. Toliko mu vřele kladl na srdce, aby nezpůsobil městu nějakých nepříjemností.

S uloupenou ženou neměl král soucitu; měl srdce jako kámen. Jenom strach a péče o vlastní pohodlí přiměly jej k této rozmluvě se synem.

O jeho krutosti nejlépe svědčilo jeho jednání vůči několika nepřátelům. Zavřel je jako psy do temného sklepení, poručil utnouti jim palce na rukou i na nohou a tak skrovně je živil, že hladem téměř zmírali. A nyní vraceje se do své světnice zašel k žaláři, v němž nešťastníci úpěli, aby na nich ulevil své zuřivosti, kterou nezmohl ničeho proti synu. Nalezl ubožáky dobře uzavřené za pevnou mříží. Odporný zápach vycházel z temného prostoru. Král se na zajatce potupně ušklíbl, pokusil se udeřiti některé z nich a poručil dozorci, aby jim celý den nedával ani chleba ani vody. Potom šel zase do své světnice a znovu se oddal hodování a pití.

Elisedek se vrátil do svých komnat a zavolal starou otrokyni, které byl svěřen dozor nad jeho domem. Byla to stará, vráscitá baba nevlídné tváře, v níž se zračila její krutost. Poněvadž byla bezzubá a měla velmi dlouhý nos dotýkající se téměř brady, říkaly o ní ženy z harému, že její nos stále chodí k bradě na klepy.

Elisedek nakázal otrokyni, jak má s Lemimou jednat. „Budeš jí dávat dobrá jídla a vybraná vína“, přikazoval stařeně. „Přineseš jí nejkrásnější roucha a vybereš pro ni přiměřené šperky. Nikdo k ní nesmí, a ona nesmí světnici opustiti. Dnes večer k ní ještě přijdu. Buď k ní vlídná, oznam jí, kdo jsem, a postarej se, aby se podrobila“.

Babka vykonala vše, jak jí bylo rozkázáno. Lemima však nechtěla ani slyšeti o jiném oděvu a špercích a nepřijala ani pokrmu ani nápoje. Jen naříkala, lomila rukama a nedala se utišiti.

Večer hodlal Elisedek konati hostinu; dříve než se odebral ke svým lehkomyšlným soudruhům vstoupil do pokojíku Lemimy a našel ji schoulenou v koutku. Zhýralec myslil, že ji získá sladkými

slovy, ale ona se nehýbala, jen ronila hořké slzy. Truchlila nad ztrátou svobody a obzvláště, že byla vyrvána svému muži Nadibovi a odloučena od svých drahých.

„Chci tě pojmouti za ženu, učiním tě svou první manželkou, budeš královnou Jerusalema“, sliboval jí, aby si získal její srdce. Ale marně se namáhal.

„Chceš-li mi prokázati nějakou milost“, odvětila mu slzíc a spínajíc prosebně ruce, „pošli mě zpět do Betlema. Jsem dcera Jišajova, jsem provdána a nikdy nebudu tvou.“

Kralevic, který měl již zkušenosti se ženami, myslel, že se mu Lemima brzy podrobí. Nedbaje její bolesti, chtěl ji hned obejmouti. Ona však na něho hněvivě pohlédla, postavila se mu na odpor a udeřila ho do prsou, až se zapotácel. Nanejvýš pobouřen chtěl Elisedek užítí násilí, ale ona zvolala: „Nepřibližuj se, nebo skočím do propasti!“

Princ pohlédl posměšně vzhůru na okénko, které bylo tak vysoko, že nebylo možno dosáhnouti ho bez žebříku, a poukazuje na to pravil: „Tomu jest již předem zabráněno“.

„Raději se nechám na kousky roztrhati, než bych tobě náležela“, vykřikla ve spravedlivém rozhořčení.

Při novém pokusu obejmouti ji, pohrozila, že mu rozškrábe tváře.

Vida její neústupnost opustil ji a odebral se se svými přátely k pitce. Hýřilové se ho tázali, co dělá krásná holubička.

„Holubička se chová jako mladý, divoký jestřáb, vytažený z hnízda“, odpověděl kralevic; „ale já ji přece ochočím!“

Dlouho trval hodokvas, dlouho zněly tichou nocí pusté písně, a teprve pozdě po půlnoci rozcházeli se společníci vrávoravým krokem. Elisedek odebral se opět k Jemimě a našel ji opět schoulenou v koutě s rukama křečovitě přitisknutýma k srdci. Nepřetržitě štkaní trhalo jejími rameny. Když se k ní přiblížil, zvolala: „Nechci býti pro tvoji kratochvíli!“ a odstrčila ho tak prudce, že se skácel na zem. Skřípaje zuby odešel.

Druhého dne mu zvěstovala otrokyně, že Jemima dosud ničeho nepožila.

V domnění, že Jemima časem přece povolí, odvětil dozorkyni: „Budeš pečovati o to, aby její krása nedoznala úhony!“

V nitru Jemimy se vše bouřilo. Ona, která dříve žila volně jako pták, viděla, že jest za živa zazděna. Dům žen stál o samotě, aby do něho nevnikl cizí zrak. Hluk ulice zalehal jen tlumeně dovnitř. Jemima neslyšela nic jiného než švitoření hejna vlaštovek sedících venku na zdi jejího žaláře. „Musím zde zůstat až do smrti?“ uvažovala s bolestí. Později však padl v srdce její paprsek naděje, že bude vysvobozena, ač nemohla tušiti, jakým způsobem. „Můj muž mě bude hledati“, říkala si; „David také podnikne vše pro mé vysvobození.“ Tato myšlenka zmírnila její bolest a přiměla ji, že se přizpůsobila okolnostem. Naděje na vysvobození ze žalostného postavení přiměla ji též, že konečně něco pojedla a uhasila žízeň. Ale na tom se rozhodla, že raději zemře, než by kralevici povolila. Aby se mu znelíbila, nemyla se, a na znamení smutku roztrhla si roucho. Byla rozhodnuta třeba i rozrýti a zohaviti si tvář.

Princ opakoval své pokusy získati její srdce, ale marně. Když ani po dlouhé době se mu ne-

chtěla podrobiti, rozhodl: „Poněvadž jest umíněná, bude mlíti mouku jako poslední otrokyně a nikdy nesmí opustiti domu žen!“

Domníval se, že ji tím potrestá, avšak ji naplnil rozkaz tento radostí. Kojila se nadějí, že tak na ni docela zapomene. Také ji dosavadní nečinnost nadmíru nudila; práce jí přinesla rozptýlení, které ji jako zlatý obláček vytrhlo z jejího neštěstí.

V Betlemě zatím zavládlo nevylicitelné zděšení nad zmizením Jemimy a zavražděním jejích dvou průvodců. Když byli oba nalezeni, nemohli ovšem ničeho vypovídati. Ani šípy neposkytly dostatečného svědectví k odkrytí násilníka. Byly silné, peřím opatřené, ale neměly žádného zvláštního znamení. Tolik bylo všem jasno, že Jemima byla unesena a její dva průvodci že to zaplatili životem. Povstávaly všemožné domněnky, zvláště bylo poukazováno na Jebusity, ale nebylo pro to nezvratných důkazů. Truchlili a hledali, ale bezvysledně.

Nadib, Jišaj i matka zmizelé soužili se nad ztrátou, a když pominula první bolest, pronesl Jišaj proti vinníkovi strašlivou kletbu, poněvadž se mělo všeobecně za to, že každá kletba dříve nebo později zasáhne svoji oběť. „Ať zemře smrtí muže nehodnou“, zvolal, „a jeho potomstvo ať s ním zahyne!“

Když se David dověděl, že jeho milovaná sestra zmizela, propukl v hořký pláč. Dotazoval se po ní více než ostatní, přece však se nedopátral jistoty. I on měl podezření proti Jebusitům a pevně si umínil toto nepřátelské hnízdo stále bedlivě pozorovati.

III.

SAUL VÁLČÍ S AMALEČANY.

Saul sídlil v městě zvaném Gibeá, ležícím půl-druhé hodiny na sever od Jerusalema a sedm minut na západ od cesty vedoucí do Sichemu.

Jako kuřátka kolem kvočny krčily se domy na svazích nízkého pahorku kolem královského hradu. Nebyly vysoké, nemajíce poschodí. Jenom alija, vzdušná světnička trčela na plochých střechách a zpestřovala jejich jednotvárnost. Královský hrad byl jednopatrový, což tehdy bylo výjimkou, a na rozdíl od jiných domů měl více dvorů a místností, poskytujících příbytek nejen rodině Saulově, nýbrž i některým dvorským úředníkům a vojákům, které král shromáždil kolem sebe, maje chrániti Israele proti četným nepřátelům. V míru tvořili osobní stráž, ve válce byli prvními bojovníky, kteří svojí smělostí a ustavičným cvičením ve zbraní dosáhli nejednou znamenitých úspěchů. Pro ně i pro četné, nedostatečně vyzbrojené Israelity měl král zásobu zbraní, které byly uloženy v několika místnostech. Byly tu štíty a meče, přilby, pancíře i oštěpy různé délky, většinou ukořistěné. Kovář s několika pomocníky měl tuto zbrojnici nejen udržovati v pořádku, nýbrž též stále rozmnožovati válečnou zbroj.

Okolnosti donutily Saula sáhnouti k těmto opatřením. Ač byl od pluhu povolán a pomazán na krále, byl přece vladařem pouze proto, aby Israelité měli vůdce, jenž by je vodil do boje, jako i sousední kmeny měly k tomu své krále. Proto hlavní jeho starostí bylo nedati se překvapiti vpádem nepřátel.

Zbraně schopné obyvatelstvo bylo již před tím rozděleno na sbory po tisíci, roty po stu, čety po padesáti a roje po deseti mužích. Tyto Tisíce a Setniny byly původně vytvořeny skupinami pokrevních přátel. Za časů Saulových trvalo toto rozdělení, jen rodové svazky byly vystřídány svazky místními. Města se svými „dcerami“, t. j. s vesnicemi tvořila Tisíce, malá městečka zvána Setninami. Vůdcové byli zváni tisícníky; v míru byli soudci a královskými úředníky. Saul si je volil z nejbližších příbuzných, povolal je do Gibey a svěřil jim nějaký statek. Kdo měl totiž statek, mohl ve válce býti velitelem oddílů. Za nejvyššího velitele, jenž slul sarsaba, povolal Saul svého bratrance Abnera. Poněvadž tito jeho „služebníci“ byli z kmene Benjamin, jmenoval je prostě Benjaminovci. Pro osobní stráž povolal vojáky též z druhých kmenů, ba nájímal i cizince, jakmile poznal jejich sílu a vojenskou zdatnost.

Nedlouho po únosu Jemimy bylo viděti na králi Saulovi nezvyklé vzrušení. Neznepokojoval ho tento zločin, o němž dosud nic nevěděl; tížila ho starost, zda se všechny kmeny zúčastní v dostatečném počtu války proti Amalečanům. Jako poslal Nera a Malkišuu ke kmenu Judovu, tak vyslal i k ostatním kmenům posly, kteří měli získati co nejvíce bojovníků. Nejstarší syn Jonathan a sarsaba Abner odešli obhlédnouti území Filišťanů a Amalečanů. Zachovají Filišťané klid? Neosnují válečné výpravy proti Israelitům? To chtěl král nejdříve věděti. Také nebylo bez užitku zvěděti, zda Amalečané nejeví znepokojení. Úspěch byl by zajištěn, kdyby se Saulovi podařilo přepadnouti je znenadání.

Protože se králi nedostalo již delší dobu žádných zpráv, stoupala jeho netrpělivost den ze dne.

Často se tázal hradního vrátného, nevrátil-li se ten či onen posel, zašel i k městské bráně, aby se otázel, zda někdo přišel, ale marně. Pak zašel do zbrojnice, kde dlouho pobyl. Mnohokrát vystoupil na střechu svého obydlí a pátral odtamtud všemi směry.

„Což se vše zmaří?“ pravil kdysi pln nevole své manželce Achinoamě. Obě dcery Merob a Michol, jež byly v matčině komnatě a dosud si potichu šuškaly, pohlédly při této otázce plaše na otce; ze zvuku jeho hlasu poznaly, že je ve špatné míře a v takovém případě se musely chrániti něčím jej podrážditi, a to se mohlo státi třeba i jen hlasitějším hovorem.

Saul, ač vřele miloval svoji ženu, nepronesl té otázky, aby se s ní poradil; to by Israelita považoval pod svoji čest. Doufal však, že se něčeho dozví.

„Měj strpení“, odvětila mu žena, „poslové jistě nebudou prodlévati. Snad narazili na překážky, které třeba odstrániti. K tomu potřebují času.“

Saul umkl, usedl na sedátko a ztrnule hleděl do stropu, jak poslední dobou často činíval. Při tom býval vždy jako bez ducha.

Achinoam snažila se muže vyrážeti; jeho ztrnulý pohled se jí nelíbil. Obávala se výbuchu jeho hněvu, jež bylo těžko ukonejšiti. „Tázel ses již ctihodného věštce Samuele?“ odvážila se poznamenati, aby obrátila myšlenky Saulovy jiným směrem, ale hlavně proto, že jí velice na tom záleželo, aby stařícký prorok schválil válečné tažení. „Samuel vidí budoucí věci“, mluvila dále; „dokázal to již bezpočtukrát“. Vysloví-li se pro válku, potáhne vojsko bez bázně proti Amalečanům a vítězství bude zajištěno. Jdi a otaž se ho, máš-li boj začíti. Divím se, žes toho dosud neučinil.“

„Máš pravdu“, odvětil po chvíli zachmuřený král a ihned se chystal na cestu k Samuelovi.

Obě dcery, které se za rozmluvy rodičů sotva odvážily pohnout, začaly se po otcově odchodu znovu tiše bavit, a ježto slyšely o válce, mluvily o krásných šatech a bohatých ozdobách, které otec jistě ukořistí.

„Matko“, tázaly se, „mají Amalečané mnoho zlatých spon? Nosí jejich ženy a dcery krásné šaty? Otec jistě zvítězí a potom se budeme moci lépe strojit než dosud.“

„Buďte zticha a dejte mi pokoj se svými zlatými sponkami a krásnými šaty. Nemáte jich ještě dost?“

„Ale já bych chtěla mít ještě lepší, až se budu jednou vdávat!“ odvětila starší Merob.

„A já bych chtěla již teď nositi krásnější!“ odpověděla jí Michol.

Matka je nechala mluvit a s obavou myslila na nebezpečí, jemuž bude vydán muž a čtyři synové na výpravě proti bojovnému národu Amalečanů.

Saul odešel k Samuelovi, jenž dlel v Ramě, jen hodinu na sever od Gibey.

Zastal proroka doma a bez otálení se ho otázal: „Mám bojovati proti Amalečanům?“

Nerozmýšleje se dlouho odpověděl veliký, proslulý horlířel pro Hospodina:

„Toto praví Jahve zástupů: Chci pomstíti vše, co Amalek učinil Israeli, že se mu postavil v cestu, když táhl z Egypta. Vytáhni tedy a bij Amaleka a vykonej cherem*) nad ním a veškerým jeho majetkem a nesmiluj se nad ním, ale zabij muže i ženy, děti i kojence, dobytek a ovce, velbloudy i osly!“

*) kletba zničení.

Potom uváděl Samuel další důvody: „Vzpomeň, jak se kdysi Amalečané postavili proti Israelitům u oasy Rafidim. Tehdy poručil Mojžíš Josuovi: Vyber statečné muže, vytáhni a bojuj proti Amalekovi, já se zítra postavím na vrchol hory s holí Boží v ruce'. Josue učinil dle rozkazu Mojžíšova a bojoval s Amalekem. Mojžíš, Aron a Hur vystoupili na vrchol hory. Pokud Mojžíš měl ruce rozpřaženy, vítězil Israel; když však mu klesaly, vítězil Amalek. Poněvadž ruce Mojžíšovy umdlávaly, vzali oba jeho průvodci kámen, aby se naň posadil. Oni pak drželi mu ruce, Aron pravou, Hur levou. Tím se stalo, že mu ruce neklesly až do západu slunce. Tak Josue zahnal Amaleka a jeho lid. Po té rozkázal Jahve Mojžíšovi: „Zapiš to na památku do knih a vštěp to Josuovi: Vyhladím ze země památku Amalekovu!“

I potom obtěžovali náš národ. Přepadali Israelity vyčerpané a umdlené cestou po poušti a zabíjeli všechny unavené opozdilce. Tu znova připomínal Jahve Israelitům, že mají Amalečany zcela vyhladiti. Když potom chtěli Israelité vniknouti od Kadešu přímo přes Negeb do Palestiny, byli to opět Amalečané spojení s Kananejskými, kteří jim v tom bránili. Napadli naše předvoje a rozprášili je až k Chormě. Rovněž víš, jak utiskovali Israele v době soudců. Proto jen táhni zmužile proti nim a vykonej vůli Hospodinovu, zahlad' je se vším jejich majetkem.“

Saul, jenž byl před tím zcela sklíčen, oddechl si, poděkoval prorokovi a spěchal oznámiti manželce odpověď Samuelovu.

„Tedy má to být cherem? To poteče mnoho krve!“ poznamenala Achinoam.

„Dostaneme mnoho šperků a krásných šatů?“ tázaly se dcery matky.

„Děti, já vím jen, že vám tentokrát otec nepřinese žádné kořisti!“

„Pročpak matka? Což nezvítězí?“

„Děti, tomu ještě nerozumíte. To je zvláštní válka, ve které se nesmí kořistit!“

„Tak proč chce tedy otec válčit, když z toho nic nemá ani on ani my?“

„To se dovíte později“, odpověděla matka a zamyslela se nad osudem amaleckých žen a dětí.

Sotva sdělil Saul manželce odpověď Samuelovu, již se vraceli první poslové. Byli to ti, kteří vyjednávali s Efraimovci. Ani je nenechal vysloviti obvyklý pozdrav a již se jich nedočkavě tázal: „Jakou odpověď přinášíte?“

„Starší kmene jsou pro válku a půjdou za tebou. Již zbrojí své mužstvo!“

A jako by se poslové smluvili, navrátili se všichni v nejbližších dnech a s nimi přišlo z každého kmene několik mužů, kteří měli přinést svým soukmenovcům zprávy o době výpravy a o jiných důležitých podrobnostech. Nejvíce těšila krále odpověď, kterou mu přinesli Ner a Malkišua od Jišaje a ostatních zástupců kmene Judova: „Dostavíme se všichni v hojném počtu“, vzkázali, „tím spíše, že před nedávnem vtrhli Amalečané do naší země do území Kalebovců a Jerachmelovců a způsobili nám veliké škody tím, že jejich stáda spásla naše pole.“

Skutečně nemohlo býti pro Judu a Israele milejší války nad válku proti Amalečanům.

Když brzy potom oznamoval i Jonathan, že Filišťané zachovají klid, ježto se připravují na blízké žně, a když i Abner zvěstoval, že Amalečané žijí bezstarostně na svém území, byl Saul velice potěšen a rozhodl se jednati bez otálení. Jen jedna věc ho tížila: Abner přinesl zprávu, že Kinejští táboří v téže

krajině, co Amalečané. Bude možno bojovati proti těmto a neublížití oněm? Kinejským nesmělo se nic státi, neboť tento kočovný národ choval se přátelsky k Israelitům, když táhli pouští, a uctíval též Jahve, Boha Israelova. Bylo třeba uvažovati, jak je pohnouti, aby odtáhli na jiné místo, a přece neprozraditi při tom vlastního úmyslu.

Saul se rozhodl vzhledem k pokročilé roční době jednati co nejrychleji. Amalečané sídlili jižně od kmene Judova, u Kadešu a dále na jih k poloostrovu sinajskému. Protože krajina byla příliš suchá — odtud její jméno Negeb — musilo se zakročiti proti jejím obyvatelům dříve než vyschnou poslední prameny. Na nemnohé cisterny nebylo spolehnutí.

Proto zdržel král u sebe zástupce kmenů a jakmile měl pohromadě všechny potřebné zprávy, začal s nimi vyjednávati.

Při tom bylo mu pečovati o pokrm a nápoj přítomných. V hradních nádvořích se vařilo a peklo a zástupci kmenů se mohli na vlastní oči přesvědčiti, jak rychle mizejí ty nenáviděné desátky, odváděné královskému dvoru. Sloužily nejen králi, nýbrž i poddaným.

Bylo usneseno ihned vytáhnouti a Kinejským dáti teprve později výstrahu, aby se vzdálili.

Další důležitá otázka byla: „Kdese shromáždíme?“

Ujednáno sejíti se na jihu v Telamu.

A potom: „Jaké zásoby máme vzíti s sebou?“

Saul odpověděl: „Potraviny, k nimž netřeba ohně, a měchy na vodu!“

Odpověď byla jasná. Bylo míněno pražené zrní, sušené fíky a hrozinky. Kouř nesměl prozraditi israelského vojska. Jménem měchů byly míněny malé měchy z kozí kůže, jež se dají pohodlně nositi. Poněvadž se mohlo státi, že uplyne několik dní, než opět

přijdou k prameni, bylo nutno zásobiti se vodou v příhodnou dobu a na delší čas.

V nejbližších dnech nastal v městech a vesnicích israelských a judských čilý ruch. Připravovaly se zbraně, a ježto bojovník byl posvátný, bylo třeba, aby se napřed posvětil, což bylo naznačováno jistými vnějšími úkony. Především byla vyprána válečnickova tunika. Poslední noci neobcovał žádný bojovník s manželkou. Mnohý slíbil oběť, vrátí-li se zdráv.

Brzy hemžily se scházejícími se Israelity všechny cesty a stezky vedoucí na jih. Téměř všichni šli pěšky, jen někteří jeli na oslech.

V jižním Judsku minuli mnozí Bersabe a nocovali u sedmi studní. V Telamu, nejjižnějším místě na území Judově, stále vzrůstal počet bojovníků. Sešlo se téměř třicet tisíc mužů, na tehdejší dobu značné množství, připravených vrhnouti se na Amalečany. Saul přehlížel bojovníky a udílel poslední rozkazy.

Část vojska pod vedením Jonathanovým poslal oklikou do „údolí potoka“. Měli tvořiti zálohu a zaskočiti Amalečany, budou-li prchatí na jih. Několik posílů odeslal ke starším Kinejských, aby jim sdělili, že se mají shromáždit na severovýchodě. Na štěstí většina těch, kdož pásli svá stáda vedle Amalečanů, odtáhla již na sever.

Největší část vojska vedl sám Saul se svým sarsabou Abnerem.

Ve velikém polokruhu blížilo se vojsko královo ke stanům Amalečanů, roztroušeným v údolích i na výšinách. Saul pozoroval s pahorku chování nepřátel. Byli znepokojeni vidouce přícházeť od severu veliké zástupy a věřili nebezpečí. Jejich král Agag shromáždil ihned bojovníky. Starce, ženy a děti poslal se stády na jih ke Kadešu. Sám se po-

stavil v čelo zbraně schopného mužstva proti postupujícím Israelitům.

Boj se skončil, jak se dalo očekávat, velikým krveprolitím. „Ve jménu Hospodinově na ně!“ volal Saul, aby roznítil své vojáky. Sám zasahoval do boje vždy na nejnebezpečnějším místě. Kde se shromáždilo proti Israelitům husté klubko Amalečanů, jistě se tam brzy objevil a jeho zbraně, oštěp a meč, konaly pravé divy. Po boku mu statečně bojovali, jako lvi, jeho dva synové Abinadab a nám již známý Malkišua. Dle jejich příkladu vrhli se na nepřitele i ostatní Israelité s válečným heslem svého kmene na rtech. Amalečané napínali všechnu sílu a obratnost, avšak neodolali mocnému náporu; jejich řady neustále řídly a celé hromady smrtelně raněných pokrývaly zemi.

Agag pozoroval nerovné zápolení a obával se nejhoršího pro svůj lid. Aby odvrátil od Amalečanů úplnou porážku, sáhl k pochybnému prostředku, napadnouti a přemoci Saula v osobním souboji. Ozbrojen kopím a mečem útočil na Saula, jenž o celou hlavu převyšoval své vojsko. Poněvadž Agag měl delší kopí, zdálo se s počátku, že israelský král podlehne. Agagovi zasvitla naděje na vítězství. Tu udeřil Saul svým kopím na kopí Agagovo a pod mocným úderem silného a v zápase cvičeného obra zlomila se nepřítelova zbraň vpůli. Mžikem uchopil Amalečan meč a začal se brániti. Ale Saulovo kopí bylo delší, než meč jeho protivníka, jenž se stěží bránil. Odrazil ještě několik ran, potom však zvedl pravou ruku a zahalil si tvář pláštěm.

To bylo znamení, že skládá zbraň.

Saul rozuměl tomu znamení, dal Agaga spoutati a odvésti do svého stanu.

Tato událost ohromila bojující Amalečany. I oni zvedali pravice a zakrývali si pláštěm tváře. Israelité však dle příkazu strašlivého cheremu zabíjeli vzdávající se. Ostatní vidouce to obrátili se a divým úprkem běželi do „údolí potoka“, kam poslal před tím Agag starce, ženy i děti a stáda.

Ale tam je očekávala záloha, vedená Jonathanem. Amalečtí bojovníci, jimž bázeň dodávala křidel, dorazili tam dříve než stáda a domnívali se, že jsou již zachráněni, když tu náhle zaburácel proti nim ohlušující pokřik. Krátký byl boj, hrozné krveprolití. Nejprve byli pobiti bojovníci, po nich starci, ženy a děti žalostně nařikající.

Jonathan a jeho bojovníci se zmocnili nesčetných stád.

Brzy přichvátal do „údolí potoka“ též Saul se svým oddílem a přesvědčil se, že se mu plán plně zdařil.

Než co se stády? Mají je hnáti s vítězným jásosem domů? Nikoliv! Cherem vyžadoval vše pobiti a nechat na místě, neboť všeliká kořist byla zapovězena. Když však Israelité viděli krásná, z jarní pastvy tučná dobytčata, bylo mnohým těžko rozkazu poslechnouti.

Utvořily se dvě strany. Jedna nesdílela starého názoru o cheremu a navrhovala zachovati aspoň ta nejkrásnější dobytčata.

Strana přísnějších však volala: „Amalek propadl cheremu! Nesmí se kořistiti!“

„Proč pobíjeti dobytek a nechat ho za pokrm dravé zvěři?“ odpovídali protivníci. Zachováme nejlepší kusy, abychom je obětovali Hospodinu a sami také něco z nich měli. Co jsme vytáhli z domu, neměli jsme jiného v ústech, než stále jen pražmu, sušené fíky a hrozinky. A doma míváme také málo-

kdy maso! Nač takové zahazování krásného božího daru?“

Chtěli odvésti stáda alespoň jako žertvy, neboť z obětního masa směli také oni požívat. Ihned také začali dobytčata třídit; které kusy se jim zdály špatnými, odvedli stranou, kde je druzí zabíjeli a nechali na místě ležeti.

Poněvadž většina bojovníků byla pro žertvu, nechal je Saul jednat, tím spíše, že sám chtěl přivést zajatého Agaga. Daroval mu život, poněvadž chtěl jím působiti nátlak na zbylé Amalečany. Neboť značný byl počet uprchlých a těch, kteří se vůbec neutkali. Také mnoho stád si zachránili, odvedše je stezkami jen jim známými. Zkrušeni dospěli do Kadešu, kde ženy spustily pronikavý nářek; ale časem mohli by se znovu vzchopiti a podporováni jinými národy mohli se mstíti na bezbranných Judovcích a Israelitech.

Israelité utrpěli jen malé ztráty. Své padlé pohřbili na bojišti, každého tam, kde ležel a na hroby nasypali mohylu na paměť budoucímu pokolení.

Tiše táhli Israelité proti Amalekovi, hřmotně a s veselím se vraceli, zasadivše zlému nepříteli tak těžkou ránu. I jindy tichý a zádumčivý Saul byl u veselé, téměř rozpustilé nálady. „Vítězství musíme zvěčniti nějakým pomníkem“, pravil svým dvořanům. „Jiní králové to také činí.“

Myšlenka přijata s nadšením. Pomník byl zbudován nedaleko Karmelu jižně od Hebronu. Veliký příhodný kámen byl otesán a vztyčen jako „kámen vítězství“.

Zatím běželi poslové domů, aby zvěstovali soukmenovcům zprávu o vítězství. Tak zvěděl i Samuel, že Amalečané byli poraženi. Aby se přesvědčil, zdali král splnil příkaz Hospodinův, vyšel Saulovi

naproti. Cestou potkával další posly, jichž se tázal, kde² zastihne krále.

„Saul dorazil ke Karmelu“, zněla odpověď; „tam si zřídil pomník; potom se obrátil a táhl ke Gilgale!“

Zamířil tedy Samuel k Jordánu, na jehož pravém břehu ležela Gilgala. Nyní zde tábořilo³ vojsko. Válečníci jásali, děkovali Bohu a přinášeli mu oběti.

Prorok odebral se k Saulovi.

Král stál v otevřeném staně a šel hned ctihodnému přichozímu vstříc. Pozdravil ho přátelsky slovy: „Požehnán buď od Hospodina. Vyplnil jsem rozkaz Hospodinův!“

Ale Samuel odpověděl zasmušilým hlasem: „Jaký však je to hlas bravu, který mi zní v uších, a skotu, který slyším?“

„Od Amalečanů přihnal je lid“, odvětil Saul; „zachoval lepší z ovcí a skotu, aby⁴ obětovány byly Hospodinu, Bohu tvému; ostatní jsme zbili!“

„Hospodinu, mému Bohu? Což není také tvým Bohem?“

Když se nyní Saul chystal celou příhodu vyprávěti, přerušil ho prorok: „Slyš! Povím ti, co mluvil ke mně Jahve v noci“.

„Mluv!“

„Není-liž pravda, byl jsi nepatrný ve svém vlastním kmeni? Což jsi to sám nevyzval? A přece stal jsi se hlavou kmenů Israelových. Jahve pomazal tě za krále nad Israelem. Jahve poslal tě na cestu a řekl ti: „Jdi a pobij amalecké zlosyny! Bojuj proti nim, až je vyhladiš!“ Proč jsi tedy neposlechl hlasu Hospodinova, ale obrátil jsi se ke kořisti a učinil jsi, co je zlé před očima jeho? Zdaž není Jahve všemocný král, jemuž dluhuješ neobmezenou poslušnost?“

„A neposlechl jsem hlasu Hospodinova? Vždyť jsem šel po cestě, na kterou mne Hospodin poslal, přivedl jsem Agaga, krále amaleckého, Amalečany jsem pobil. Ale lid vzal z kořisti ovce a býky, aby je obětoval Hospodinu v Gilgale!“

Samuel vzpřímen jako socha pravil králi:
 „Zda chce Hospodin celopalům a obětem,
 a ne spíše, by bylo dbáno hlasu jeho?
 Lepší je zajisté poslušnost nežli oběti,
 poslechnouti více je, než v oběť dáti beranů tuk!
 Nebo vzpírati se — je, jako hadačství, hřích,
 a nechtíti podrobit se — jako zločin modlářství!
 Žes tedy zavrhl řeč Hospodinovu,
 zavrhl tebe Hospodin, bys nebyl králem!“

Příkře zněla tato slova sluchu Saulovu a tvrdý byl jejich obsah. Tak bojoval proti čarám a modlářství a nyní je mu vyčítáno, že jeho neposlušnost není o nic lepší, než hadačství a modloslužba!

A přece musil uznati, že chybil: „Zhřešil jsem, že jsem přestoupil příkaz Hospodinův a jeho nařízení; bál jsem se lidu i poslechl jsem hlasu jeho. Nyní však sprostí mne mého hříchu!“

„Ty jsi zavrhl Hospodina a Hospodin zavrhl tebe!“ znělo žalostně se rtů Samuele, jenž se obracel k odchodu.

Saul ho prosil, aby zůstal. Uchopil lem pláště prorokova, aby Samuela zadržel; cíp se však utrhl.

Prorok vida to pravil: „Tak odtrhl od tebe Jahve království israelské a dal je jinému, který je lepší než ty!“

Radost králova z vítězství změnila se v tomto okamžiku ve smutek a sklíčenost. Měl ho prorok ve hněvu opustiti? A co řekne lid, až uslyší, že horlité Hospodinův se rozešel s králem v nevoli?

„Zhřešil jsem“, pravil Samuelovi. „Avšak nyní pocti mne před staršími lidu mého a před Israelem: Navrať se se mnou, abych se poklonil Hospodinu, Bohu tvému!“

Prorok dal se obměkčiti. Šel s králem k oltáři, který tam byl postaven. Mnozí jej následovali a pohlíželi s úctou na staříckého věštce.

Když král vstal po skončené modlitbě, otázal se Samuel: „Proč Agag ještě žije?“

„Mnozí Amalečané uprchli“, odpověděl král; „chci s nimi vyjednávat. Agag je mi důležité rukojmí.“

Tu rozkázal Samuel: „Přiveďte ho sem!“

Saul musel se podrobiti. Rozkázal Agaga přivést. Ten předstoupil vrávoravým krokem před Samuele a pravil: „Věru, smrt je hořká!“

Samuel uchopil Saulův meč a se slovy:

„Jako činil meč tvůj matky bezdětné,

tak buď bez dětí ta žena, která matkou tvou!“

rozsekal Agaga na kusy. Pak vrátil se smuten do Ramy a neuzřel krále již nikdy.

I Saul byl smuten a čelo jeho bylo zachmuřeno.

Ale přece jedno vítězství získal. Cherem nad Amalečany byl poslední, jež israelské zápisy zaznamenaly. Mírnější směr nabyl převahy.

Merob a Michol dožily se tentokráte zklamání. Saul nepřinesl jim ani šperků ani krásných šatů.

IV.

SAMUEL V BETLEMĚ.

Po válce s Amalečany klidně míjel týden za týdnem. Obilí bylo sklizeno, a bizo přišly na řadu fíky, pak i víno a olivy. Toho roku plnil se slib

Hospodinův: „Budu vám dávat v příhodné doby deště, země bude vydávati svou úrodu a strom polní vydá své ovoce. Mlácení obilí vám potrvá do vinobraní a vinobraní potrvá do setí“.

Samuel truchlil nad Saulem a často si myslíval: „Kdo jest onen lepší, kterého si vyvolil Hospodin za krále místo Saula? Uzřím ho ještě? Přijde také od pluhu? Israelita nebo Judovec? A budu opět já prostředníkem mezi ním a Hospodinem?“

V Betlemě se dosud hovořilo, ač již ne tak často, o únosu nešťastné Jemimy. Zato tím častěji se mluvilo na veřejnosti i v soukromí o roztržce mezi Saulem a Samuelem. Někteří Betlemané byli svědky toho, jak Samuel na kusy rozsekal amaleckého krále. Při tom mohli pozorovati tvář Saulovu a ujišťovali, že Saul byl pln nevole. Hleděl zachmuřeně a vzájemné loučení nebylo upřímné.

Jednání prorokovo bylo při tom různě posuzováno. Jedni mínili, že prorok měl králi dopřáti, aby si zajatce ponechal. Druzí, a těch byla většina, tvrdili, že prorok jednal správně: „Uvažte jen“, pravili, „že jinak jednati nemohl. Již v lůně mateřském byl zasvěcen Hospodinu. Když mu byly tři roky, zavedla ho matka do Silo a odevzdala ho službě Boží. Věrně sloužil Hospodinu i když život synů velekněze Heli působil všeobecné pohoršení. Jahve odměnil jeho věrnost, a skrze něho dopomohl nám k vítězství nad Filišťany. Měl by se nyní ve svém stáří zpronevěřiti Hospodinu? Cherem jest cherem! Král měl splniti, co mu Bůh ústy proroka přikázal!“

Tak se mluvilo o smrti Agagově.

Časem šířily se pověsti, že roztržka mezi velikým prorokem a králem od něho pomazaným jest úplná. Chování Saulovo zcela potvrzovalo tuto

zprávu. Častěji dával Samuele přísně střežiti a bděl nad každým jeho krokem, neboť se bál, že by prorok mohl podrýti jeho vážnost u lidu. Tak šířila se stále více propast mezi oběma muži.

Prorok též zvěděl, že král vydržuje v Ramě zvědy, kteří mají každému jeho slovu naslouchati, každý jeho krok sledovati a hlásiti králi. To jej přimělo Ramy již neopouštět, ač dříve putovával s místa na místo a rovnal spory mezi Israelity. Nechtěl poskytnouti prchlivému králi záminky ani důvodu k nespokojenosti.

Avšak prorok nebyl svým vlastním pánem, byl toliko nástrojem v rukou Nejvyššího. Ten pravil k Samuelovi: „Jak dlouho budeš ještě truchliti pro Saula, že jsem jej zavrhl? Naplň svůj roh olejem a jdi k Išajovi do Betlema, neboť jednoho z jeho synů vyvolil jsem si za krále!“

„Kterak mohu jíti?“ odvětil Samuel. „Až o tom Saul uslyší, zabije mne!“

„Vezmi jalovici“, odpověděl Jahve věrnému služebníkov, „a řekni: Jdu obětovati Hospodinu.“

Bylo opravdu nutno jednati obezřetně. Sotva se Samuel přichystal na cestu, přidružili se k němu zvědové Saulovi a dali se s ním do řeči tážíce se: „Kam jdeš?“

Prorok klidně odpověděl: „Slíbil jsem Hospodinu, že obějuji v Betlemě jalovici, a jdu, abych slib splnil“.

Poněvadž bylo tehda přesvědčení, že Jahve na některých místech ochotněji vyslyší přání volajících k němu, a poněvadž se všeobecně uznávalo, že slib musí býti vyplněn, nechali zvědové proroka pokojně odejíti, avšak spěšně to oznámili králi. Než ani Saul nenalezl v tom nic závadného.

Z Ramy musil Samuel voliti obvyklou cestu, sledující rozhraní vodní oblasti. Tak minul i Gibeu, sídlo Saulovo. Cestou se ho ještě několikrát tázali neznámí muži na cíl jeho cesty, on však dával všem tutéž odpověď. Z toho poznal, jak se na něho Saul hněvá, a obával se, by ho nepotkaly na další cestě ještě větší nepříjemnosti. Podivil se tedy, že ho již neobtěžovali, a přičítal to ochraně Hospodinově.

Na cestě byl provázen třemi svými žáky, kteří před sebou hnali jalovici určenou k oběti.

Když se přiblížili k Jerusalemu, uzřeli na válečném voze Elisedeka, jenž s pohrdáním pohlížel na skupinku Israelitů. Prorok nevšímaje si toho spěšně stoupal na výšinu, za níž se kryl Betlem. Příchod známého proroka vzbudil v bráně městské nejprve všeobecnou zvědavost, pak též nepokoj a nejistotu. Samuel právem požíval pověsti velikého věstce. Vědělo se, že Jahve mu propůjčil dar viděti věci, kterých nikdo neviděl. „Co zamýšlí Boží muž?“ tázali se strážní navzájem, třesouce se téměř před jeho neobvyklou mocí. „Jistě nepřichází k nám bez důležité příčiny.“

Když vstupoval Samuel do brány, byl přítomnými uctivě pozdravován, a celé město již vědělo o jeho příchodu, neboť jako požár rozšířila se zpráva o jeho přítomnosti. Všichni vyběhli na střechy nebo na ulice a starší s lišajem spěchali ke bráně, kde se konalo uvítání.

„Přicházíš s pokojem?“ tázali se starší.

„Přicházím přinést oběť Hospodinu. Posvěťte se, abyste mohli býti přítomni obětní hostině!“ odpovětil krátce prorok.

Lišaj zavedl proroka k obětnímu oltáři a ihned se vrátil domů, aby se umyl a oblékl čistý oděv.

Totéž učinili i ostatní pozvaní, neboť vnější čistota znázorňovala čistotu vnitřní.

Zatím byla jalovice poražena, stažena i vyvržena a krví skropen byl oltář. Na oltáři byl rozdělán oheň a spálen tuk jalovice jako „líbezná vůně pro Jahve“.

Maso připraveno k obětní hostině, která se konala v blízkosti oltáře. Byl přinesen též chléb a víno, takže se přítomným brzy rozvázaly jazyky. Živě se hovořilo o Saulovi, o společných záležitostech celého národa, o válce a jiných starostech. Čas rychle plynul. Slunce na západě se již ponořilo do moře, a oni ještě seděli za stolem, až konečně blížící se noc nutkala je navrátiti se domů. Mnozí zvali Samuele, aby u nich přenocoval. Pokládali by si za velikou čest, kdyby byl jejich hostem. Přece však všichni uznali, že Jišajovi jest třeba dáti přednost. Ten pravil: „Bylo by pro mne urážkou, kdyby veliký prorok opominul můj pohostinný dům a dal přednost jinému“. Samuel chtěje vyřídit hlavní záležitost, pro niž přišel do Betlema, přijal ochotně Jišajem nabídnuté pohostinství.

Tak odebral se s Jišajem a jeho syny do prostorného domu v Betlemě. Tam mu hned připravili aliju, vzdušnou světničku na střeše domu, a třem žákům jej provázejícím vykávali jednu světnici dole.

Nazítří dopoledne přicházeli mnozí pohovořiti s prorokem a požádali jej o radu v nejrůznějších záležitostech. Před polednem pozval ho Jišaj k zázraku. Prorok chtěje co nejdříve vyplnit Boží rozkaz vzal roh s olejem a žádal Jišaje, aby mu nejprve předvedl svého nejstaršího syna. Když pak ušel statného Eliába, pozoroval jej se zálibou a myslil si: „To jest jistě kníže podle vůle Hospodiny!“

Avšak vnitřní hlas přicházející od Hospodina mu pravil: „Nehleď na vzrůst a sílu. U mne ničeho neplatí vnější vzezření!“

Potom byl předveden Abinadab, druhorozený syn, a Samuel opět si myslel: „To jest miláček Hospodinův!“

Než opět též vnitřní hlas mu pravil: „Toho jsem si nevyvolil!“

Lišaj přišel s třetím, Šammou. Ale i o tom vnukl Bůh prorokovi, že nebude nástupcem Saulovým.

Otec představil mu ještě další tři syny, všechny krásného vzezření. Prorok vyměnil s nimi několik slov a pomyslel si: „Jistě z těchto si Jahve jednoho vyvolil!“

Však Jahve opět k němu promluvil: „Z těchto žádného“.

Samuel stal se nepokojným. Snad jej klamal ten hlas, který k němu mluvil? „Jsou to všichni tvoji synové?“ otázal se proto Lišaje.

„Jen nejmladší, David, chybí“, odpověděl Lišaj, „je to ještě nezkušený chlapec.“

Samuel si oddechl. „Proč nebyl při oběti?“ vyzvídal.

„Střeží ovce na pastvě.“

„Zavolej ho; nebudu jísti ani spáti, dokud ho neuvidím!“

Lišaj ihned poslal Šammu pro Davida. Trvalo to téměř tři hodiny, než jej našel. Byl totiž se svými ovečkami za „ráječkem“ a vypátrati jej nebylo snadno; byl ukryt se stádem v hlubokém údolí, takže unikl slídícím zrakům Šammovým. Seděl uprostřed svých stád, která si již nevšímalá pastvy. Nasytila se již na kořenných travinách, k nimž je David uměl voditi, a nyní klidně čekala, až je odvede do ovčince. Několik se jich tlačilo kolem

pastýře, jenž k nim promlouval, zatím co beran prováděl všelijaké neplechy a znepokojoval je, začož byl psem kárán. Kolem poletovala pěnkava, často přilétla k Davidovi a usedla mu na hlavu nebo na rámě a opět odletěla. Nejraději sedávala mu na ukazováčku levé ruky. David potřeboval jen jej vztáhnouti a již tu pěnkava byla.

David si hrál se stádem na krále. Psa jmenoval sarsabou. Ovečky byly poslušní poddaní, beran však byl neposlušný odbojník, který neustále rušil klid. Sarsaba jej musel často donutiti, aby se podrobil pořádku. Pěnkava, samička, to byl poslíček rychle vyřizující královské rozkazy. Když byl ptáček delší dobu pryč, tázával se David: „Kdepak jsi byla? Vidělas jemimu? Oznam mně brzy, kde jest!“

David byl pastýřem duší i tělem i přes vnitřní ponoukání, že by měl něco velikého vykonati. Ovce na něm takřka lpěly, poněvadž s nimi vlídně jednal, a také jemu bylo blaze mezi nimi. Ted' si s nimi hrál jako se soudruhy. Bylo v tom snad nějaké nejasné tušení, že již dlouho nebude pastýřem?

Šamma stále volal a mával cípem pláště; ale David byl do své hry tak zahloubán, že ničeho nepozoroval. Pes, jemuž se hra náramně zamlouvala, štěkal radostí a běhal za nepokojným beranem, aby ho potrestal.

Když se Šamma blížil k bratrovi, přestal volati a pozoroval Davidovu hru. Zaslechl, jak poroučel: „Sarsabo, chytň ho, má 'poslouchati svého krále a nechati na pokoji ostatní poddané“, a mnoho jiných nesrozumitelných rozkazů. Nejraději byl by se přiblížil nepozorovaně k Davidovi, ale v tom ho již upozoroval „sarsaba“. Nechal berana běžeti a štěkal na příchozího.

„Zase si hraješ, a dokonce na krále?“ volal Šamma supě rozčilením. „Nemáš nic důležitějšího na práci? To dáváš pěkný pozor na své stádo! Jak krásně ti může divoká zvěř uchvátiti nejkrásnější ovce!“

David se začervenál, jako by hra byla skutečně nedovolená. Upadl do rozpaků a přemýšlel, proč asi k němu Šamma přichází. Pěnkavka mu pomohla z nesnází. Když ptáče zvyklé slýchatí vždy jen vlídný hlas Davidův, uslyšelo drsný Šammův hlas, domnívalo se, že jeho pán jest v nebezpečí. Přilétlo rychle s blízkého kamene, usedlo nejprve Davidovi na hlavu, vyrážejíc ostrý pískot proti Šammovi, potom zuřivě doráželo na příchozího a tak chránilo Davida. Šamma byl překvapen neočekávaným chováním nevinného ptáče a řekl mírněji Davidovi: „Otec tě volá, máš hned přijíti domů, prorok Samuel jest u něho!“

David zavedl ovce k ohradě, kde byly chráněny vysokou kamennou zdí proti dravé zvěři a kde je převzal služebník. Šamma mu při tom pomáhal, a jelikož se mu zdálo, že ovce jdou příliš zdlouhavě, poháněl je ke spěchu svou holí.

„Toho nedělej“, volal na něj David, „nejsou zvyklé nevlídným slovům a tvrdému jednání. Poslechnou na pouhé zavolání.“ Běžel do předu, zavolal na své svěřence a ti se hnali jako lavina za ním. Odevzdal stádo sluhovi a důtklivě mu připomněl, aby je dobře opatroval. Jak jen bude možno, vrátí se, aby se jich opět sám ujal. Pak ještě zavřel pěnkavu do klece a svěřil ji ochraně oddaného sluhy. Šamma nečekaje na Davida vykročil sám k domovu.

David ho rychle následoval a došel domů dříve než bratr. Otec ho bez otálení zavedl k prorokovi.

S nedočkavostí předstoupil před proroka; z jeho šatu vanula svěží vůně pastvin, srdce mu prudce tlouklo od rychlého běhu a tváře jindy jemně růžové mu nyní jen hořely. Hluboce se uklonil před věštcem sedícím v lenošce a políbil mu lem pláště.

S nelíčenou radostí pohlížel Samuel na urostlého mládence, na jeho široké, zádumčivé čelo, jiskrné oči, růžové líce a splývající vlas. A vnitřní hlas mu pravil: „To jest on!“

Povstal, vzal roh s olejem a laskavě promluvil k Davidovi: „Jahve vyvolil si tě za svého služebníka. Volá tě k velikému úkolu. Klekni, abych tě pomazal!“

Nevěda, oč se jedná, poklekl jinoch hluboce dojat před prorokem, jenž vylil posvátný olej na vlnící se vlasy jeho a políbil jej, jako to učinil tenkrát, když Saula pomazal na krále. „Jahve si tě vyvolil za krále“, řekl slavnostně stařec.

David se zarděl ještě více. Ovšem, často sníval o královské důstojnosti, ale vždy takovou myšlenku zaplašil jako dravého vlka, který se blížil k jeho stádu. A i když si se svými svěřenci hrával na krále, byla to přece jen hra. Ted' všechno jeho snění se mělo stát skutkem? Byl v pochybnosti, není-li to všechno jen klam. Zřel však před sebou známého věštce, jemuž Jahve důvěrně sděloval svá tajemství a jenž i Saula pomazal na krále.

„Veliké věci mi oznamuješ“, pravil ostýchavě Samuelovi. „Jak tomu mohu věřit?“

„Ne já, nýbrž Jahve si tě vyvolil!“

David stál jako u vytržení s planoucí tváří a široce otevřenými zraky. Jeho ztepilá postava zdála se růsti. Široká prsa se mu dmula a oko jasněji plálo. Posléze pravil k věštci: „Těžké tajemství jsi vložil v mé nitro a vytkl jsi mi vznešený cíl. Čeho

si přeješ ode mne? Jak to mám vykonati? Budu pilně a vytrvale pracovati, abych dospěl toho, k čemu jsem volán. Vzpomeň však mé nezkušenosti, neboť jsem nejmladší z bratří!“

„Bůh volí právě ty nejslabší a přivádí k cíli. Z tmavých hlubin vystupují jeho zářící hvězdy!“

„A Saul?“

„To jest nahlodaný kmen; červi hlodají na jeho dřevě.“

„A jak se mám chovati?“

„Jsi ještě mlád, ale Hospodin tě vyvolil mezi statisíci, abys nastoupil po Saulovi v důstojnost královskou. Cti Saula a neodvažuj se podniknouti proti němu něco, čím bys mohl vstavití na svou hlavu královskou čelenku dříve, než v den, kterýž určil Jahve. Nesmíš kráčet v Saulových šlépějích; on se protivil Nejvyššímu. Ty se vždy hluboce skloň před Hospodinem a varuj se uraziti ho neposlušností. Uchovej si a rozmnožuj bázeň Boží, jakou jsi dosud vždy osvědčoval. Nebude ti snadným vyplniti vždy vůli Hospodinovu. Ale pamatuj si dobře: Jestliže jej opustíš, zavrhne tě, jako zavrhl Saula. A věř mně, starému, zkušenému člověku: Nic na zemi nezjedná člověku tolik radosti a štěstí, jako ležeti v prachu před svým Bohem. Ani láska ženy, ani matky nebo dětí, nedovede člověku připravití tolik radostí, jako vědomí, že Jahve má v něm zálibení. To buď tvá nejprvnější myšlenka a starost: věrnost Hospodinovi.

Nikdy nespouštěj se zřetele jednoty a velikosti israelské! Lid jest dobrý, ač někteří jednotlivci bloudí, jako stádo bez pastýře. Saul jest příliš slabý. Národ se stane velikým, sjednotí-li se a bude-li kráčet po cestách Hospodinových. Buď mu vůdcem! Probud'

v něm vědomí, že plnost jeho síly závisí na jeho svérázu.

Usiluj dále o spravedlnost! Nic králi tolik neškodí, jako jedná-li sám nespravedlivě. Spravedlnost a laskavost ať řídí tvoje kroky, tak si získáš lásku svých poddaných.

Varuj se konečně cizích žen. Jako nebezpečný mor vnikají stále ještě kananejské mravy mezi náš lid a velmi snadno se ujímají. Nenásleduj cizích králů, kteří žijí v přepychu a u vědomí své moci nikdy nemají dosti žen! Utlum v sobě vášnivě žádosti, vždy směřuj jen k dobrému a jedné spravedlivě! Pak budeš ovládati nejen zvířata, jako dosud, nýbrž silný národ, a přemůžeš nepřátele, kteří kolem nás, ba mezi námi číhají na nás! Domnívají se, že smějí beztrestně stoupati na šíji Israellovu, ale zklamou se, budeš-li plnit své povinnosti. Pamatuj vždy, že Jahve tě povolal k tomuto velikému dílu, a že je vykonáš a dojdeš štěstí jen tehdy, zůstaneš-li jemu věrným.“

„Svatý muži“, promluvil teď David, „cesta bude namáhavá, a kdo ví, dosáhnu-li toho vznešeného cíle!“

„Jahve to ví!“

„Budu s radostí konati své povinnosti, neboť vím, proč žiji!“

„Ano, čiň, co jest tvojí povinností; Jahve pak a všechny jeho zřítelnice, slunce, měsíc a hvězdy, budou sledovati tvoji cestu!“

David políbil ještě jednou roucho prorokovo a se zaroseným zrakem mu sliboval, že jeho rad nikdy nezapomene.

Nazítří vrátil se Samuel do Ramy, aby dlouhým prodléváním v Betlemě nepopouzel Saula ke hněvu. David směl jej provázeti až k Jerusalemu. Ještě

jednou naslouchal napomenutím starého věštce. Rozchod jejich podobal se loučení milovaného otce s nejlepším synem.

Po návratu domů byl David tázán, o čem s ním Samuel rozmlouval. Zarděl se a mlčel, vždyť se zapomněl proroka otázi, smí-li své tajemství někomu sdělit.

Když se vrátil k pěnkavce, vítalo jej ptáče z daleka radostným voláním a divilo se, že David má tentokrát pro ně tak málo laskavých slov. Jinoch byl zadumán, otevřel klec, pak uchopil harfu a za jásavé hry spěchal ke svým ovečkám, doprovázen veselou pěnkavou.

V.

DAVID A GOLIÁŠ.

Na podzim, když deštěm půda již rozměkla, poručil Jišaj synům, aby nasili pšenice na rozlehlém poli Boozově. Činil tak s pocitem nepokoje; tázal se sám sebe: „Zda také sklídím úrodu?“ Kdysi bývalo na poli mnoho bodláčí. Časem se ho mnoho zaoralo. Přesto však vyrůstalo v úrodné půdě s dobrým semenem též mnoho trní, hloží a jiného býlí a dusilo obilí, takže ohrožovalo celou úrodu. To však Jišaje neznepokojovalo; bude-li se pilně plít, vydá pole jistě žádanou úrodu. Mnohem většími obavami jej naplňovala myšlenka, neudupe-li nepřátelské vojsko tohoto pole nebo nestane-li se úroda kořistí nepřítele. Země byla stále vydána útokům nepřátel, kteří nejednou pronikli až blízko k Betlemu.

Na jaře obstarával Jišaj polní práce toliko se ženami a dětmi. Starší synové odtáhli se Saulovým

vojskem proti vnikajícím Filišťanům, kdežto David zůstal u stáda, aby je chránil proti lupičům a dravé zvěři. Filišťané se soustředili u Socho, které patřilo k Judsku, a rozbili tábor u Efes-Dammim, mezi Sochem a Asekou. Saul rychle shromáždil Israelity schopné boje a utábořil se proti nepříteli v terebintovém údolí.

Po několika dnech chtěl Jišaj poslati synům nové potraviny, poněvadž jejich zásoby byly asi již vyčerpány. Ale koho má poslati? Vnoučata byla ještě příliš malá, aby je mohl poslati do tábora, a cizímu vše svěřiti nebylo radno. I vzpomněl si na Davida a hned poslal chlapce Joaba, aby ho přivedl. Jišaj nemohl Joabovi nic příjemnějšího svěřiti, než poslati ho k Davidovi.

„Už pro něj běžím a přivedu ho!“ volal sotva patnáctiletý hoch.

David opět pásł stádo daleko za „ráječkem“, směrem k Mrtvému moři. Na jaře se odívala i tato „judská poušť“ travou a květy a skýtala stádům dostatečné pastvy. I když bylo třeba často přecházeti kamenité, prudké srázy a prorvanou zemi, přece stádo vždy rádo Davida následovalo, poněvadž je jistě přivedl na bohatou pastvu, kde bujely nejvonnější traviny.

Když se Joab přiblížil, David seděl na vysoké skalce, hrál na harfu, sem tam zavolal na pěnkavku upíraje zrak na pohoří Pisga, za nímž se prostíralo Moabsko, odkud kdysi přišla Ruth a Noemi. Joab, jenž mladého strýčka ze srdce miloval, naslouchal chvíli milým zvukům harfy a chtěl se pak nepozorovaně přiblížiti k Davidovi, aby ho překvapil. Ale nepodařilo se mu to; ostražitý „sarsaba“ zaštěkal a prozradil ho.

„Co tu chceš?“ zvolal David a běžel mu radostně vstříc.

„Máš jít domů, děd tě volá. Chce tě poslati k bratřím do ležení. Ale zahrej ještě něco, nebude tak naspěch.“

Ale David, jakmile uslyšel vzkaz, neměl již poškoje. Poslání přišlo mu velmi vhod. Mrzelo ho, že musel zůstat doma, když bratři mohli ve válce klidit vavříny. Odevzdal stádo Joabovi, zavolal mu ku pomoci ještě jednoho pasáka a svěřil mu i pěnkvu.

Jišaj naložil již na tři osly pražmu a chléb pro syny a sýry pro jejich setníka.

David si přehodil přes spodní tuniku plášť, vzal hůl, prak a pastýřskou brašnu a poháněl osly, aby co nejdříve dospěli k terebintovému údolí u Beth-Nettifu. Tam stála obě vojska proti sobě, Filišťané na jižním svahu údolí (wadi), Israelité na několik dostřelů od nich na severní straně.

Stráně byly obojím vojskem zcela rozdupány. Kde se dříve stkvěla krásná jarní kvítka, že člověk cítící s přírodou téměř se neodvážil stoupnouti na jejich nový oděv, tam vše bylo ušlapáno. V prvních řadách tábořili bojovníci hustě vedle sebe, aby hned odrazili každý útok, ostatní za nimi se rozložili ve větších nebo menších skupinách a za těmi pak řičeli osli Israelitů a řehtali koně Filišťanů.

David složil zavazadla, svěřil je strážnému a spěchal do bitevní čáry vyhledat bratry a popřát jim, jak se jim daří. Brzy je našel a vyřizoval, že jim a setníkovi posílá otec nové potraviny. Při té rozmluvě stal se svědkem neobyčejné podívané.

Obr jakýsi, silný jako dub, vystoupil se svým oděncem z řad Filišťanů a mocným hlasem jako medvěd volal na Israelity, aby vybrali někoho ze

svého středu, kdo by se s ním utkal v souboji. Šest loktů a píd byl vysoký, měl železnou přilbu, šupinatý pancéř a holenice. Jeho oštěp byl jako vratidlo, ocelový hrot vážil šest set lotů.

„Jen ven, otroci Saulovi!“ křičel s opovržením na Israelity. „Což není v celém vašem vojstě muže, který by se chtěl se mnou měřiti? Jen pojd'te, vy zmrzačení žráči česneku, kteří uctíváte svého Jahve, bezmocného bůžka! Filišťan, jeden z neobřezanců, jak nás s opovržením nazýváte, jde proti vám a vidí, že nejste dosti obřezáni. Chci jednoho z vás důkladně obřezati, že při tom ztratí hlavu, ruce i nohy. Zvítězí-li nade mnou, chceme se vám podrobiti! Přemohu-li jej, budete vy nám sloužiti!“

S úžasem naslouchal David té řeči; krev se v něm bouřila a hnala se mu do hlavy. „Což tu není nikoho, kdo by se postavil proti tomu chlubenému Filišťanu?“ tázal se kolemstojících Israelitů. Jeden z nich mu odpověděl: „Tenhle obr promlouvá již několik dní tuhle vyzývavou řeč, ale nikdo se neodvažuje postavit se mu. A přece Saul tomu Israelitovi, který přemůže Goliáše z Gathu, slíbil svou dceru za manželku a s ní veliké bohatství; mimo to, že jeho dům bude osvobozen od daní. A přece nikdo si nechce dobýti této ceny; každý se bojí, že by při tom přišel příliš zkrátka a že by již neuzřel otčiny“.

„Slíbil to Saul skutečně?“ tázal se David.

„Zcela určitě!“ odpověděl Israelita. Někteří vyprávěli s nadsázkou ještě mnoho jiného o Saulově slibu; král se totiž vůbec nezmínil o své dceři, tím méně, že by měla připadnouti vítězi jako slíbená odměna.

Bratři Davidovi byli pohněváni, že se David pouští do marných rozmluv, a proto Eliab, nejstarší z nich, zhurta si na něj vyjel: „Co zde máš co mluvit? Chceš něčemu rozumět? Pálí tě v nadrech oheň slávychtivosti? Snad jsi nepřišel zúčastnit se boje?!”

Druhorozený, Abinadab, hned přidal: „Jistě jsi sem proto přiběhl, abys se mohl dívat na bitvu. Znáš tvoji pýchu a zlobu tvého srdce“.

„Co zlého jsem udělal? Přece snad smím promluvit?“ odvětil David klidně. „Otec mne sem poslal, abych vám donesl potraviny. Avšak toho nemohu pochopit, proč se nechá celý Israel tak tupit. Já chci bojovat s Goliášem!“ Pevná vůle zírala mu při těchto slovech z očí.

„To jest smělost!“ odpověděl Šamma. „Dosáhneš mečem sotva ke krku dlouhého Filišťana. V tomto boji nerozhoduje zpěv a hudba. Jdi domů a nezanedbávej svých stád!“

Ale David nedal se odvrátit od svého úmyslu. Odpověděl bratřím: „Kdo takto mluví proti Hospodinu, jako tenhle neobřezaný Filišťan, toho život jest ztracen. Snadno ho zabijí!“

„Ženeš se do záhuby, budeš-li bojovat s tímto obrem“, promluvil Eliab. „Vrať se domů a vyříd' otci, že se nám dobře daří!“

Slova Davidova se však donesla k Saulovi, jenž si ho dal předvésti. Zkoumavým zrakem hleděl na silného jinocha a ptal se ho: „Jest to pravda, že chceš bojovat s Goliášem?“

„Ano, toužím po tom. Ten, jenž se posmíval Božím vojskům Israelovým, nesmí se déle pyšnit.“

„Byl jsi již někdy v boji?“

„Ne, ale pastýř musí být též bojovníkem. Tvůj služebník opatroval ovce svého otce. Když přišel

lev nebo medvěd a uloupil ze stáda ovci, běžel jsem za ním a bil jej a vyrval mu ji z tlamy; když mi odporoval, uchopil jsem jej za bradu a ubil!“

„Bojuj tedy s Goliášem a Jahve nechť tě opatruje!“

Saulovi se jinoch líbil; byl potěšen, že se konečně někdo odhodlal bojovati s Filišťanem. A poněvadž dle jeho mínění se nemohl postavit proti obrovi leč dobře ozbrojen, půjčil Davidovi svou vlastní zbroj. Vyzval ho, aby si oblékl jeho vojenský kabát, dal mu svůj pancéř, nasadil mu svoji přilbu a podal mu svůj těžký meč.

David zkoušel jíti v této výzbroji a zamávali mohutným mečem, ale nejso tomu zvyklý, brzy složil zbroj s poznámkou: „To by mi jen překáželo při mém úmyslu. Dovol mi užítí mé oblíbené zbraně; ta dostačí, abych toho mluvku srazil. Tímto prakem jsem již usmrtil nejednoho dravce“.

Saul k tomu svolil.

Pak šel David k potoku, vyhledal si pět oblázků, vložil je do pastýřské torby a ozbrojen pouze holí a prakem blížil se k Filišťanovi.

S posupným smíchem přivítal obr jinocha; jeho uzardělá tvář a švarná postava mu připadala příliš chlapeckou. „To není v celém vojsku israelském lepšího bojovníka?“ volal na Davida s opovržením. „Což si myslíš, že jsem pes, že na mě jdeš s holí a kamením? Uхни s cesty, nebo tvá matka bude brzy naříkati nad svým mrtvým synem! Hyeny a šakali již čekají, aby si pochutnali na mase tvém i tvých soudruhů!“

„Ty přicházíš s oštěpem a mečem“, odvětil krátce David, „s přilbou, pancéřem a holenicemi, ale já přicházím ve jménu Boha Israelova, kterého jsi potupil! Tvé tělo a těla tvých soukmenovců dám

ještě dnes ptákům nebeským a pozemským dravcům, aby poznala celá země, že Bůh Israelův jest Bůh silný.“ Po těch slovech vložil oblázek do praku, zamával jím několikrát nad hlavou a kámen vymrštil.

Všichni přihlíželi s napětím. Filišťané se vysmívali, Israelité se třásli. Než David se nadarmo necvičil v házení prakem. Kámen letěl jistě a zasáhl Filišťana právě uprostřed čela. Jako poražený býk padl obr hřmotně k zemi. David přiskočil jako pardal, vytasil z pochvy meč padlého, uťal mu hlavu, odňal zbroj a spěchal s radostným výskotem k Israelitům.

To bylo dílo několika okamžiků. Goliášovi byla uťata hlava jeho vlastním mečem, což platilo za zvláštní potupu.

Z hustě sraženého klubka Israelitů provoľalo tisíce hrdel slávu vítězi, kdežto Filišťané byli zdrceni a klnuli. V zápětí však se jich zmocnil děsný strach a hleděli co nejrychleji prchnouti. Jako stádo ovcí, mezi něž sjel blesk, utíkali v hrozném nepořádku a jásaící Israelité s větrem o závod za nimi. Až ke Gathu a Ekronu je pronásledovali. Mnoho Filišťanů padlo a ležení jejich v údolí terebintovém stalo se kořistí vítězů.

Saul, jenž se před činem neptal po původu Davidově, tázal se nyní svého sarsaby Abnera: „Kdo jest ten David? Čí jest syn?“

Abner však byl nucen odpovědět: „Při tvém životě, králi, toho nevím!“

Dal si tedy Saul zavolati Davida, aby podal sám o sobě zprávy. Ten řekl: „Jsem David, nejmladší syn služebníka tvého Jišaje z Bettlema“.

„Statečně ses držel. Takových lidí potřebuji. Zůstaneš u mne!“ řekl mu Saul.

Ustanovil jej hned svým zbrojnošem a zamýšlel povýšiti ho brzy na tisícníka. „Když bude Judovec v mé družině“, uvažoval při tom, „upevní se jistě přátelský poměr Judova kmene k mému rodu.“

VI.

DAVID NA DVOŘE SAULOVĚ.

Čím sklíčenější a zamlklejší byli Israelité, když Goliáš vystupoval z řad Filištanů a vyzýval je postupně jako „nevolníky Saulovy“ k souboji, tím radostněji a hlučněji si počínali po dobytém vítězství. S jásotem vraceli se domů obtíženi cennou kořistí. Nalezli v nepřátelském ležení skvostné předměty; stany knížat Filištanů se všemi poklady padly jim do rukou. Veliký byl též počet ukořistěných zbraní a šatů. A poněvadž Israelité pronikli vítězně až k městům Filištanů, ukořistili mimo to ještě četná stáda, polní a domácí nářadí, zásoby obilí a části oděvu.

Saul pečoval o spravedlivé rozdělení kořisti. Sám si podržel bohatě vypravené knížecí stany a značný počet zbraní, ostatní ponechal bojovníkům, aby je tak snáze získal pro pozdější podniky.

Hřmotně valily se mohutné vlny vítězného zástupu filištínskou rovinou, zvolna stoupající k pahorkům judského pohoří a ženouce před sebou ukořistěná stáda a obtěžkané osly.

Poněvadž příslušníci téhož kmene nebo rodu táhli obyčejně pospolu, šli bratři Davidovi uprostřed bojovníků betlemských a živě přetrásali jednotlivosti tohoto tažení. „Podceňovali jsme našeho Davida“, pravil prvorozený Eliab. „Považovali jsme

ho za lenošivého snílka, jemuž chybí mužná síla a přece on bitvu rozhodl!“

„Jak to bylo pro nás všechny pokořující“, vpadl do řeči Abinadab, „když nás Goliáš tupil a nikdo z našich neměl odvahy vystoupiti proti němu.“ Chtěli jsme docela Davidovi brániti, utkati se s obrem!“

„Otec bude mít radost“, poznamenal nyní Šamma, „až se doví, co David dokázal. A jeho matka, ta teprve! Jak ta bude jásat! Doufejme, že nám nebude připomínati řeči, které jsme vedli v její přítomnosti o blouznivé povaze jejího syna!“

„Toho bychom si vskutku zasloužili!“ mínil Eliab.

David šel v průvodu Saulově, jako jeho štítonoš. Nesl královský štít na znamení své nové důstojnosti a poháněl tři osly, nesoucí jeho kořist. Byla mezi ní i těžká zbroj Goliášova. Kolem krále kupili se jeho čtyři synové: Jonathan, Abinadab, Malkišua a Išbaal, kteříž se boje zúčastnili. Následovala je tělesná stráž s Abnerem v čele.

Saul, ač dobyl vítězství, šel tiše a zadumaně, sotva slovíčko promluvil na své syny. Těm to nebylo příliš nápadným, vídali ho často v podobné náladě. Davidovi však bylo jeho mlčení podivné a proto přemýšlel o tom, proč je král tak uzavřeným a zasmušilým. Uvažoval král snad o svém zavržení? Věděl docela, kdo bude jeho nástupcem? „Ale pak by mne nejmenoval svým zbrojnošem a nevedl by mne k svému dvoru!“ řekl si v duchu David.

Z těchto úvah vytrhl ho král tázav se ho přívětivě: „Jak se ti daří? Neunavilo tě tažení příliš? Ovšem, již jsi mi řekl, že jsi jako pastýř vycvičený v boji. Ale pronásledování Filišťanů bylo namáhavé!“

David, jenž se činně zúčastnil boje s mečem a oštěpem, odpověděl: „Tvému služebníku se daří

dobře“. Z přátelských slov Saulových usuzoval, že nemá tušení o jeho pomazání od Samuele.

„Ideš se mnou rád?“ tázal se král. „Musíš opustit život pastýřský, jemuž jsi byl oddán tělem i duší. Nebude ti toho líto?“

„Poněvadž mi bude nyní možno bojovati proti nepřátelům našeho národa, snadno se zřeknu pastýřského povolání“, odpověděl David.

Tu přistoupili ke králi Davidovi bratři, aby se rozloučili se Saulem a se svým bratrem. Betlem totiž ležel jižněji než Gibeá, kamž se ubíral král se svým novým zbrojnošem. Král nepoznav příchozích, tázal se, čeho si přejí.

„Nejbližší cesta na pravo dovede nás rychle do Betlema“, řekl Eliab, nejstarší z bratrů, „a nechceme ze vzdáliti, dokud bychom nepozdravili svého krále a svého bratra Davida.“

„Tedy vy jste jeho bratři? Můžete být na něj hrdi! Držel se statečně. Zvěstujte to jeho otci!“ řekl jim král.

„A pozdravujte také matku“ vpadl David.

„Učiníme to a budeme jí vyprávět o tvém hrdinském činu. Ta se bude radovat!“

„Ano, David se navždy proslavil“ promluvil opět král. „A poněvadž potřebuji na svém dvoře dobrých bojovníků, nesmí mezi nimi chybět. Nesmírně mne těší, že se právě Judovec tak vyznamenal.“

Bratři se hluboce poklonili před králem a políbili srdečně bratra, jenž je prosil, aby mu brzy poslali do Gibey harfu.

Když se bratři loučili s Davidem, myslil si Saul: „Udělal jsem dobrý lov. Pomocí Davida připoutám si úže celý kmen Judův. Ostatní kmeny jsou mi již oddány. Samueli, tys velkým věštce, ale tentokrát jsi špatně viděl! Slavné vítězství nad nesmířitelným

naším nepřítelem a David u mého dvora jsou mi zárukou, že královská čelenka spočívá pevně na mé hlavě!“

Brzy přicházely ženy a děti uvítat vracející se otce, muže a bratry a potěšiti se velikou kořistí, neboť i pro ně byla tu roucha, náhrdelníky, náušnice, náramky a sponky ve velkém množství. Čím více se průvod blížil ke Gibej, tím více lidu vítalo vítěze. Asi půl hodiny od Gibey vyšel jim vstříc veliký průvod žen a dívek, mávajících olivovými ratolestmi a zpívajících vítězné písně. Achinoam, žena Saulova a její dcery Merob a Michol byly též mezi nimi. Obě děvčata myslela na šperky a pěkná roucha a byla zvědava na dary, které je čekaly. Ale ještě jiná, mnohem větší zvědavost je dráždila; i ony již zvěděly, že David zabil obrovského Goliáše a mnohé ženy proto říkaly: „Saul jich pobil tisíc, ale David deset tisíc!“ Není tedy divu, že obě princezny prohlížely bystře již z dálky družinu otcovu, aby uzřely toho jinocha. Ano, tam blízko Saula kráčel kdosi, koho u něho ještě nikdy neviděly!

„Ten to bude“, pravila Michol Merobě. „Nese otcův štít! Neslyšelas, že se stal královským štítonošem? Pěkný chlapec! Pohleď na jeho bujný vlas a ušlechtilé čelo, pěkný nos a oči! Při Hospodinu, takových očí jsem neviděla!“

„Jsi příliš rozcitlivělá“, plísnila Merob mladší sestru. „Jen se v něm nezhlížej! A nespolkni ho očima, jinak já z něho nic nebudu mít. Kde je přece?“

„Nemáš dost na svém ženichu Adrielovi?“ odsekla jí prostořeká Michol.

„Našeho národního hrdinu smím právě tak vidět jako ty!“

Merob upřela zrak na oslavovaného hrdinu a myslila si: „Michol má pravdu!“

Vítězové pozdravili se bouřlivě se ženami. Ty objímaly své muže, kteří se jim brzy vymkli, jako by se hanbili za svou něžnost a tiskli k sobě tím vroucněji své děti. Achinoam tlačila se s dcerami k Saulovi a synům Jonathanovi, Abinadabovi, Malkišuovi a Išbaalovi, musila však brzo ustoupiti jejich manželkám a dětem.

David, jako cizinec v Gibeí stál osamocen, proto mohl tím bedlivěji sledovati vše, co se kolem něho dalo. Neušlo mu, že Saulovy dcery neustále na něho pohlížejí. Zrak Micholin se právě setkal se zrakem jeho. Michol se zapýřila, jako by byla přistižena při zlém činu, a ihned odvrátila zrak od něho. Ale po chvíli opanovala ji opět zvědavost a ona se zálibou měřila oděnce otcova.

Saul byl zadumán a nepomyslel na to, aby svým sdělil, kdo David je. Přicházeli k němu též bojovníci, aby se s ním rozloučili, neboť většina z nich se hned odebrala do své severnější otčiny. Jen někteří chtěli se Saulem táhnouti až do Gibey, aby tam s ním mohli nerušeně promluvit o různých záležitostech.

Průvod se pomalu hnul ku předu a dospěl konečně do města. Brána byla dokořán. Před ní čekali starci, nemocní a všichni ti, kdož se nemohli daleko vzdálit. Vítili vítězného krále a prohlíželi si Davida. „To je on, to je on, co nás zachránil před hanbou“, volali navzájem a tísnili se k němu, aby ho lépe viděli. Tím průvod uvázl, neboť zvědavci zatarasili mu cestu.

„Ustupte s cesty! Budete ho ještě dost často vídat, neboť zůstane u nás“, zvolal Saul silným hlasem a dal znamení, aby se šlo ku předu.

Úzké ulice městské sotva stačily pojmouti zástupy lidí a množství dobytka hnaného před bojovníky. Osli vráželi do rohů domů, neboť nebyli zvyklí na tak těžké břímě. A nyní nesly též dlouhé oštěpy Filišťanů. Velikou potíž měl David se zbrojí Goliášovou. Štít a meč byly nejen hodně těžké, ale též značně dlouhé, takže na zatačkách stěží se s nimi prošlo. A lidé se tísnili stále blíže, aby si obrovskou zbroj důkladně prohlédli a ohmatali.

Konečně dospěl průvod do nádvoří královského hradu. Zde byl náklad složen a zbraně byly pod dozorem Abnerovým odneseny do zbrojnice.

Zbroj Goliášovu směl si David ponechat. Když ji skládal, přispěchal mu Jonathan na pomoc a vykázal mu světnici k obývání. Hned za Jonathanem objevila se Michol plná zvědavosti.

„Musím přece také viděti Goliášovou zbroj!“ pravila snažíc se omluviti svou přítomnost. Když spatřila těžký meč, obrovský oštěp, veliký štít, pak též silný pancíř a jí dosud neznámé náhlenice, spráskla ruce a zvolala: „Ale to byl obr! Větší ještě než král Og z Basanu! A toho mocného reka zabil David, a sám?“ A s ještě větším obdivem pohlížela nyní na Davida. Ten však žertoval. „Mečem nebo kopím bych se mu nevyrovnal. Ale s tímhle prakem“, a při tom ukázal na opasek, za nímž měl prak upevněný, „mohl jsem se odvážit vystoupiti proti němu.“

Jonathan, jak se zdálo, měl naspěch. Se slovy: „Hloupé děvče, už jsi tu dost dlouho okouněla, jdi již k matce“, odbýval sestru.

„Tak laskavě mne propouští můj způsobný bratr, budoucí král nad Israelem a Judou!“ odvětila posměšně Michol, šelmovsky se uklonila a cupkala domů.

Jonathan přivolal několik mužů osobní stráže, aby odnesli Davidovy věci, a následoval ho do jeho nového obydlí. Poněvadž Saul chtěl jinocha a v něm celý kmen Judův poctiti, nenechal ho bydleti společně s osobní stráží, která byla ubytována v přízemí, nýbrž vykázal mu vlastní světnici.

Kamenným schodištěm, upevněným zvenčí na zdi domu, vstupoval David do svého nového bytu. Nebyl veliký, ale dle tehdejších požadavků postačoval pro celou rodinu. Pokoj byl asi šestnáct loktů dlouhý a téměř tak široký. Malé okénko propoutělo něco světla, více ho vnikalo dveřmi. Po královské nádhěře nebylo tu ani stopy. Král sám žil velmi prostě. Podlaha byla kryta nerovnými kameny. Stěny byly holé, vápnem olíčené, rovněž tak strop. Této prostotě odpovídal i nábytek. V koutě stálo dřevěné lože s rohoží a přikrývkou. Stůl, dvě stoličky, několik džbánů a mis a ve výklenku hliněná lampička, to bylo celé zařízení. Nedaleko dveří stál krb, sestavený ze tří kamenů. Bylo možno zde i vařiti, takže David nebyl odkázán na cizí kuchyni. Že krbu bylo již dříve používáno, dokazovaly začernalé zdi, zvláště kolem otvoru, jímž vycházel kouř. Ale saze na stěnách ukazovaly, že často kouř dlouho hledal cesty, než se dostal otvorem ven. Ostatně David měl obědovati s osobní stráží, dnes však stolovali všichni bojovníci s králem.

Muži složili ve světnici Davidovy válečné trofeje a vzdálili se. I Jonathan odešel.

David uspořádal zbroj a ostatní nářadí, jak uznal za vhodné, sestoupil do dvora, kde již seděli pohromadě všichni bojovníci očekávající večeři, hlavní jídlo Israelitů. Živě rozprávěli o výpravě, při čemž každý upozorňoval na to, co se jemu pozoruhodného událo. Bylo teď slyšeti, kolik Filišťanů pobili

a co ukořistili. „Jen jestli se nebudou Filišťané brzy mstít?“ zvolal kdosi.

„Jsou houževnatí a nepoddají se. Brzy budeme mít s nimi opět co činiti“, mínil druhý.

„Ale nyní máme někoho, kdo jim nažene strachu!“ poznamenal třetí.

Té chvíle objevil se na dvoře David a oči všech se obrátily na něho. Vzkročil přátelsky mezi ně a opětoval pozdravy přítomných. Mnozí povstavše šli mu vstříc a znovu vyslovili mu podivení nad mistrným zacházením prakem. Jiní zůstali u ohňů na různých místech planoucích; pekli totiž chléb, pekli a vařili maso. Po celou dobu tažení jedli jen pražmu, sušené fíky a hrozinky; nyní popřál jim Saul silnější stravy. Dal porazit jalovici, několik koz a ovcí, jejichž maso po dvoře příjemně již vonělo. K tomu poručil přinésti tolik mouky, aby se mohla pro každého upéci aspoň jedna chlebová placka. Ty se pekly ve žhavém popelu, proto hořelo tolik ohňů. Ve velkých měších bylo podáváno občerstvující víno; tím se veselá nálada ještě zvýšila.

David požíval střídmě z nabídnutých pokrmů a brzy odešel do svého pokojíku, aby se oddal zaslouženému odpočinku. Místo přikrývkou zahalil se pláštěm, jak byl zvyklý z pastýřského života a brzy upadl ve zdravý spánek.

David byl na dvoře královském a tím byl postaven na svícen. Splní se brzy předpověď Samuelova?

Když ráno sestoupil do prostranného nádvoří, v němž se shromáždili bojovníci, ozářilo ho jasné slunko májové. Krásný, jako jarní den, krácel od jedné skupiny ke druhé a naslouchal různým hovorům. Král přišel a byl potěšen přítomností Da-

vidovou. Přál si, aby se celý Israel dověděl, že vítěz nad Goliášem náleží nyní k jeho dvoru.

Asi o polednách, když už se nádvoří vyprázdnilo, uzřel David u vchodu dvě osoby k němu obrácené. Zdálo se, že se rozmýšlejí a neodvažují vstoupiti do dvora. Vedli čtyři osly, z nichž dva nesly těžký náklad, dva měli na hřbetě jen pestrou pokrývku, poněvadž jich bylo použito k jízdě. David poznal v příchozích svého bratra Šammu a synovce Joaba a spěchal jim vstříc.

„Co přinášíte dobrého?“ otázal se záře radostí.

„Matka nás posílá. Přinášíme ti harfu, zde jsou šaty a chléb; tento sýr a víno jsou pro krále. I pro tebe máme takové dary. V tomhle džbáně“, dodal Šamma podáváje Davidovi větší nádobu, „jest med pro tebe.“

„Dobrá matka na mne nezapomíná!“ odvětil David dojat pečlivostí matčinou i ochotností Šammovou a Joabovou.

„Chtěl jsem ti také přinésti pěnkavu“, dodal Joab, „ale včera posla.“ Pravil to ostýchavě, neboť se bál Davida zarmoutiti. „Bylo mně jí velice líto“, pokračoval, „byla taková hezká. Když jsem vzal do ruky stéblo slámy, přilétla a chtěla mi je vytrhnouti. Když jsem jí podával zobání, odnesla je hezky do své misky v kleci. Starali jsme se o ni dobře; ale včera byla v kleci náhle docela ticha. Přinesl jsem vše, co jsem jen mohl sehnati, ale nechtěla ničeho zobati. Za hodinu se svalila a bylo po ní.“

„Ubohá pěnkavička“, povzdechl David přijímaje dary. Králi odevzdal chleby, sýrce i víno a ostatní odnesl s pomocí obou příchozích do své světničky. „Harfa jest mi ze všech darů přece jen nejmilejší“, řekl, udeřil do strun a vyloudil několik smutných akordů; snad platily mrtvé pěnkavě, snad Jemimě.

Po krátké hře se toliž otázel: „Nepřišla ještě žádná zpráva o Lemimě?“

„Žádná! Ale podívej se přece na šaty!“ vy-
zýval ho Šamma. „Matka ti je připravovala ke
svatbě. Protože jsi však nyní na královském dvoře,
mínala, že jich můžeš již teď používat. Vždyť jsi
šel do terebintového údolí ve všedních šatech!“
Při tom rozkládal krásná roucha.

Byla to bělostkvoucí, jemná tunika, zvaná kuttonet,
potom meil, šat, který se nosil přes tuniku, simla
sloužící jako plášť, nádherný opasek a na pokrytí
hlavy přinesli mu peer, jakýsi šátek, a sanif, čepici,
kolem níž se omotal pestrý šátek. Také obdržel
kožich z ovčí kůže, který nosíval za chladného po-
časí, když ještě opatroval stáda otcova. Vlna byla
obrácena dovnitř, vnější kůže byla natřena rudkou.

„Meil jest překrásný“, poznamenal Šamma. „Po-
zoruj na něm ty pěkné červené, modré a žluté
pruhy. Simla jest z jediného kusu, tedy daleko cen-
nější než která jiná. A jak krásné a pestré vyšívání
jest na prsou! Opasek by mohl nositi i královský
syn, rovněž obojí pokrývku na hlavu.“

„Vyříd' mé malce nejsrdečnější dík za všecko!“
řekl David. „Ostatně, jistě zde nějaký čas zůsta-
nete?“

„Nikoliv; máme přikázáno hned odpoledne se
vrátiti.“

Když jim nabídl občerstvení z přinesených darů,
zavedl je do zbrojnice, aby jim tam ukázal složené
poklady. Joab, jak se zdálo, více se o to zajímal
než Šamma.

„A kde jest zbroj Goliášova? Tu musím viděti,
abych mohl pak ostatním chlapcům vykládati, jak
vypadá.“

„Té zde není; což jsi jí neviděl v mé světnici?“

„Nikoliv; nepozoroval jsem jí.“

Joab neměl již pokoje, dokud se nevrátili do Davidova obydlí, kde si důkladně prohlížel celou výzbroj obrovu. Poté se vypravili na zpáteční cestu. David je vyprovázel hezký kus cesty a vrátil se až k večeři, při níž stoloval se Saulem.

Když seděl večer sám ve své světničce, počal se mu vkrádati do srdce stesk. Myslil na Betlem, na otce, na sourozence, zvláště však vystupoval v duši obraz matčin. Ona to byla, která o něj s láskou pečovala, a když na jasné obloze jeho života vystupovaly mráčky, ona je jako by kouzelnou rukou vždy rozehnala. Bude od nynějška navždy od ní odloučen? Při té myšlence zvlhly mu oči. Bezděky sáhl po harfě, přistoupil ke dveřím a pohlížel do tmavé noci. Noc byla vlhká, hvězdy se třpytily. Jeho prsty klouzaly lehce po strunách, které pod dotekem zručné ruky tiše vzdychaly. Chvíli oddal se jinoch této tesklivé náladě. Pak zjevil se mu v duchu vážný věstec Samuel a připomínal mu svá slova: „Budeš jich dbáti?“ tázal se. „Ano, budu!“ znělo to v nitru Davidově jako odpověď. Při tom smutné tóny harfy přecházely v klidnou, jasnou melodii. Mladý pastýř hrál a zpíval:

„Byl statný jinoch pastýřem
a chránil svoje stáda;
vodil je k dobrým pastvinám
a ona šla s ním ráda.

Tu divý lev si pomyslíl:
„To bude dobré sousto,
ten pastýř ještě slabý je
a snadno zastraší se“.

A zařval, k ovcím přiskočil
a nejlepší si vybral,
teď rychle prchal odtud pryč,
když loupež povedla se.

Však mladý pastýř dobře bděl
a chopil se hned kyje:
„Lupiči, budeš litovat,
ta ovečka je moje!“

Hrozně lev hledí na něho
a chce ho srazit k zemi;
však pastýř za bradu ho chyt
a začal dravce rdousit.

Netrval dlouho tuhý boj,
vítězí pastýř brzy;
vždyť pomáhal mu jeho Bůh,
kdo smí mu odpor klásti?

Hal-le-lu-ja! Hal-le-lu-ja!“

Začal zpívat tiše, potom zpíval stále hlasitěji. Nakonec zněl jeho hlas silně, takže mu bylo daleko rozuměti. Zapomněl, že již není na pastvinách betlemských, nýbrž na dvoře Saulově. Všichni naslouchali jímavému zpěvu a hudebnímu doprovodu. Saul, jenž dosud seděl v kruhu rodinném, byl přímo okouzlen a pravil: „David jest nadaný hoch. Zpívá jako slavík (bulbul), ovládá harfu jako nejzběhlejší hudebník a se svojí zbraní si počíná jako rek!“

„To bude nyní veselo“, prohodila Michol obra-
cejíc se k Merobě. „Snad bude častěji hráti a
zpívat!“

Ještě ve snu slyšela podmanivou hudbu nového
pěvce.

Druhého dne začalo Davidovi vlastní zaměstnání. Jako zbrojnoš Saulův neměl té chvíle ničeho na práci; byl mír, a král nechodil na hon. Poněvadž však Saul jej chtěl brzy ustanoviti setníkem a velitelem osobní stráže, nařídil, aby ho Abner a Jonathan zaučovali ve válečné umění. Oba se pečlivě ujali příčinlivého Betlemana. Zvláště Jonathan ho neúnavně upozorňoval na všechny podskoky, jichž se užívalo při vrhání oštěpem, střelení z luku a zápolení. Za krátko již mohl prohlásiti, že nadaný žák se ve všem vyzná právě tak dobře, jako starý válečník.

Styk Jonathana s Davidem neomezoval se pouze na vyučování ve válečnictví; Jonathan si jinocha tak zamiloval, že při každé příležitosti vyhledával jeho společnosti, radil se s ním, svěřoval mu své starosti, a když se naskytla příležitost, staral se i o Davidovy záležitosti. Bylo je viděti téměř stále spolu. Když se někdy mluvilo o nerozlučných přátelích, říkalo se: „Milují se jako Jonathan a David“.

Jednoho pozdního odpoledne vyvedl Jonathan svého nového přítele na střechu olíje, nejvyšší to bod Gibey. Odtud bylo možno přehlédnouti všechny úzké uličky města a celé území kmene Benjamina. Na jihu bylo viděti Jerusalema, na východě svezl se zrak do údolí Jordánu, za nímž táhlé hřbety zajordánského pohoří uzavíraly obzor. Při pohledu na Jerusalema vzpomněl si David na Jemimu a vyprávěl příteli, kterak beze stopy zmizela. „Myslím, že byla unesena Jebusity. Jen kdybych dostal nějaké znamení, že žije! Nedopřál bych si pokoje, dokud bych jí neosvobodil“, řekl na konec.

„Můžeš při tom i na mne spoléhati“, těšil ho Jonathan a vida slzy v očích Davidových, objal jej

srdečně. „Vidím, že i ty máš již starosti. Poneseme navzájem své soužení a starosti. Jsi s tím srozuměn?“

„Jsi příliš dobrý“, odpověděl David a opětoval vřelé objetí Jonathanovo.

Při pohledu na rovinu moabskou na jihovýchodě vybavila se Davidovi v mysli vzpomínka na jeho prababičku Ruth. „Odtamtud přišla!“ pravil David a zabloudil zrakem k dalekým horám; „vdala se za Booze, mého praděda.“ Všechny podrobnosti osudu této lásky sdělil David milému příteli. Pak mluvil o rodičích, zejména o matce, na niž s touhou vzpomínal. „Miluje mne jako zřítelnici oka svého“, končil pln roztoužení.

„I my zde všichni bez výjimky tě máme rádi!“ řekl na to Jonathan a počal vykládati o svých rodičích a sourozencích. Davidovi bylo nápadným, že přítel mluvil o Saulovi se smutkem v srdci. „Od nedávné doby bývá zasmušilý“, vyprávěl Jonathan, „a pak jest nesmírně tvrdý a zlý. A výbuchy jeho hněvu trpíme my. Matka pečuje o to, aby se jeho duševní stav zlepšil, a my, jeho děti, často se tážeme: Kam to vše povede?“

„Neměl jsem o tom tušení“, řekl David. „Ke mně jest vždy přívětivý.“

„Nejsi ještě dlouho u dvora“, dokládal Jonathan, „znáš ho teprve krátký čas. Také se ovládá před cizími. Ale my, od matky až k Michol, nejmladší z nás, my všichni tím trpíme. Nedávno přepadla ho zasmušilost, a my jsme se ho obávali. Tu zaslechl tvou hru na harfu a poslouchal a poslouchal, až se konečně upokojil. Nedovedu si vysvětliti jeho stavu. Dříve takový nebýval.“

David zvědavě naslouchal. Má vyjevití své mínění? Nebyl si však zcela jist správností svého úsudku a nechtěl přítele ještě více zarmoutiti. Proto

jen vyslovil naději, že šlechtný král bude ještě dlouho zachován rodině a národu.

Slunce klesalo stále níže. Ženci vraceli se s polí. Osli nesli na hřbetech kupy pšeničných snopků, takže zvířeti byly viděti jen nozdry a kopyta. Snopy byly složeny na prostranném humně a v nejbližších dnech se mělo započítí s mlácením.

Oba mladíci, než sestoupili s alije, pozorovali chvíli idylický obrázek. Při pohledu na pšeničné snopy vzpomněl si Jonathan na dožinky, které se slavily o Letnicích v Nobu, kde byl chován stánek úmluvy. „Těž my se zúčastníme slavnosti; každá rodina obětuje dva kvašené pšeničné chleby jako prvotiny nové úrody.“

„Ale já nemám pšeničného pole!“ řekl David.

„Nyní patříš k naší rodině. Naše oběť platí zároveň za tebe!“ ujišťoval přítele svého Jonathan.

„Chci také přinést Hospodinu obětní dar“, rozhodl se David, „obětuji mu meč Goliášův, neboť on mi dopomohl k vítězství!“

Jonathan nemohl než Davidovi přisvědčiti.

O Letnicích přicházeli se všech stran proudem Israelité do Nobu, ležícího malou hodinku na jih od Gibey na malém návrší proti Jerusalemu. Přinášeli prvotiny pšeničné úrody. Slavnost nepatřila právě k největším, trvala jen jeden den. Avšak stánek úmluvy z doby Mojžíšovy byl přitažlivým střediskem, a velekněz Achimelech, který bděl nad bohoslužbou, pečoval s pětaosmdesáti kněžími o důstojnou bohoslužbu, která vždy znova vábila clitele Hospodinovy. Tak byl i tentokráte veliký počet poutníků ubírajících se k svatostánku. Přišel i Saul s celou rodinou; byl z hloubi srdce zbožným a chtěl předcházeti dobrým příkladem. Ukázal se velkomyslným ke kněžstvu a pro jeho výživu

přinesl mnoho darů. I David byl v jeho družině a nesl jakýsi dlouhý předmět, zamotaný v krásné simle, kterou mu matka věnovala. Byl to Goliášův meč. Přinesl jej veleknězi a prosil ho, aby přijal dar tento jako oběť Hospodinovi. Achimelech byl velmi potěšen zbožným smýšlením dárcovým a pravil mu: „Abys viděl, jak velice si vážím tvého daru, zavěsím ihned meč vedle svého velekněžského efodu!“ Simlu chtěl Davidovi vrátiti, ale on ho prosil aby si ji ponechal.

Bylo podáno mnoho obětí, částečně i krvavých, z nichž dárci mohli též požívat. Hlavní oběti však byla mouka z nové pšeničné úrody. Vysoko vzplál oltářní plamen, když ji velekněz vlastní rukou sypal do ohně. Zazněly pozouny a rozléhaly se zbožné písně zpívané cvičenými chrámovými zpěváky. Radostné nadšení bylo u poutníků při slavnosti i ještě na zpáteční cestě. — — —

V příštích dnech královští výběrčí daně procházeli zemí, aby požadovali část pšeničné úrody pro udržování královského dvoru a při té příležitosti vymáhali mnohé ještě dlužné daně. Sedláci neviděli výběrčích rádi. Zpěchovali se odvésti tolik, kolik bylo od nich požadováno, namítajíce, že žeň nedopadla dobře a že by hladem zemřeli. Konečně po dlouhých, často bouřlivých výstupech, byli většinou ochotni, žádané poplatky odvésti. Jiní byli k tomu mocí přinuceni.

Při tom se stalo tu a tam skutečné bezpráví. Ten nebo onen rolník sklídl opravdu sotva tolik, co potřeboval k živobytí. Poněvadž mu však výběrčí nevěřili, musil vytrpěti tělesný trest. Jednoho rolníka vyprostil David z velmi žalostného postavení.

Vraceli se právě s Jonathanem a několika muži osobní stráže z pochůzky, při níž pozorovali cho-

vání Filišťanů. Spokojeně jeli domů; Filišťané nezdáli se připravovati válku. V Beer, malé vesničce blízko Ramy, se zastavili, aby si odpočinuli a uhasili žízeň. Dva muži byli posláni do nejbližšího domu, aby přinesli v kozím měchu vodu. Vešli do dvora a zamířili k cisterně pro vodu. Když odklidili kámen z cisterny, zaslechli zdola žalostné zvuky. S úžasem pohlédli na sebe a volali do cisterny, kdo tam je. Slabý hlas odpověděl naříkavě: „Vytáhněte mne, nebo zahynu!“

„Proč jsi zde?“

„Že jsem nemohl zaplatit daně.“

Vojáci však neměli provazu na čerpání, obrátili se tedy o pomoc k obyvatelům domu. Našli však jen malé děti naříkající o otce. Odebrali se do sousedního domu, načerpali vodu, přinesli ji soudruhům a vyprávěli jim celou událost.

Sotva to David uslyšel, spěchal do dvora a s pomocí sousedů vytáhl muže. Ubožák byl po kyčle mokrý a nemohl se již zpříma postavit. Nohy měl úplně zkřehlé.

„Velikomyslný mládenče, kéž ti Bůh odplatí!“ pravil ubožák. „Bez tebe byl bych zahynul, neboť síly mne stále více opouštěly. Kdybych tam ještě déle zůstal, byl bych padl hlavou do vody a utonul. Ó mé nešťastné děti!“

„A kdo tě tam uvrhl?“

„Výběrcí daně.“

„Kolik dluhuješ?“

„Tři míry obilí, dvacet kozích sýrců a dvě ovce.“

„Proč jsi to nezaplatil?“

„Jsem chudý. Tu trochu obilí potřebuji pro sebe a své děti, jinak zemřeme hladu. Ovce a kozy rozsápal mně vlk.“

David se vyptal lidí, zda se tyto výpovědi zakládají na pravdě, a slíbil ubohému muži pomoci. Poslal do Betlema k svému otci pro dvě kozy a několik ovcí a daroval je onomu muži: „Požádám též krále, aby ti daně odpustil!“

Aby však kozy a ovce nebyly znovu rozsápány, chtěl brzo uspořádati honbu na vlky.

Potom odebral do Gibey, aby se zúčastnil svatby Meroby. Saul dal ji za manželku Adrielovi z Mecholy, synu Barzillajovu. Město ono leželo v území Issacharově. Vojáci, kteří kdysi vyprávěli Davidovi, že Saul ji dá vítězi nad Goliášem, neměli věrohodných zpráv. David zúčastnil se sedmidenní slavnosti v novém oděvu a při tom měl příležitost poznati všechny obyvatele Gibey a mnoho Issacharovců.

Saulův duševní stav byl při této rodinné slavnosti nápadným a budil oprávněné obavy. Měl chvíle, kdy se oddával téměř rozpustilému veselí. Pak stával se bez zřejmého důvodu uzavřeným a zasmušilým. Taková změna nálady byla tak nápadná, že o tom hovořila nejen Achinoam se svými dětmi, nýbrž i osobní stráž. „Co se to děje s naším králem?“ tázal se jeden druhého. — — —

Idumejčík Doeg, vojín osobní stráže, svěřil s úsměškem soudruhům, že Saul opět potřebuje smrti nějaké čarodějky, aby se rozveselil. Již dlouho nebyla žádná odsouzena, a Saul tím chce přece osvědčiti Hospodinu svou věrnost. „Snad mu budu moci připravit tu radost, aby opět jednu odpravil!“

„To bychom rádi viděli, jak to zaonačíš!“ odpovídali mu soudruzi pochybovačně a tak ještě více Doega dráždili k onomu podniku.

„Zítřka se dozvíte, zda to dokáží!“

Ještě téhož dne požádal Abnera o dva volné dny, které mu byly bez oblíží poskytnuty. Přestrojil se, aby nebyl poznán, že jest služebník Saulův, a odebral se do vesnice Beer, kde byl ubohý sedlák vyproštěn Davidem z cisterny. Vyzvěděl, že tam bydlí žena, která rozumí milostným kouzlům. Doeg soudil, že se zabývá též jinými čarami. Cestou způsobil si malé rány na pravém lýtku, aby se zdálo, že byl kousnut psem. Došed do vsi mírnil krok, vlácel pravou nohu za sebou a vzdychaje mluvil k mimojdoucím: „Ach, byl jsem pokousán vzteklym psem!“

Tím budil všeobecný soucit; zdálo se, že jest ztracen. Kdosi prohodil: „Jsou kouzelníci, kteří v takových případech dovedou zaříkáním uzdraviti nemocného“.

„Kam jen se mám obrátiti? Král ve svém řádění šel tak daleko, že všechny kouzelníky vyhubil. Ó, mne nešťastného! Nikdy jsem Saula nechápal a nyní teprve ne. Ó, kéž by mi někdo mohl pomoci!“

Lidé hleděli mlčky jeden na druhého a soucitně si prohlíželi cizince. Bojíce se, aby nezačal zuřiti a nestal se jim nebezpečným, drželi se ve slušné vzdálenosti a neodvážili se prohlédnouti si lépe rány.

„Ach, kdo jen mi pomůže?“ vzdychal znovu Doeg.

Přítomní stále mlčeli.

Tu vytáhl ze zaňadří zlatý náramek a několik drobných šperků pro ženy a řekl: „Nejsem chudý, mohu bohatě odměniti službu, kterou mi prokážete“.

Několik žen zvědavě prohlíželo třpytivé šperky. Jedna z nich se odvážila přiblížiti se Doegovi a pošeptala mu: „Zavedu tě k čarodějce!“

Šla napřed, on ji následoval.

Přišli k bídnému domku. Žena nechavši ho venku čekati vstoupila dovnitř. Po chvíli objevila se na prahu a řekla: „Stane se dle tvého přání!“

Doeg si bedlivě prohlížel domek se všech stran, aby si jej zapamatoval, pak vstoupil dovnitř.

Byla to temná místnost, ničím se nelišící od obydlí chudých lidí. Poněvadž za ním zavřeli dveře, takže světlo vnikalo dovnitř toliko malým okénkem, nemohl Doeg hned rozeznati různé kusy nábytku. Též nechtěl na sebe uvaliti podezření. Vzdychal tedy a vzdychal a prosil o nějaké zaklínání proti vzteklině. Za chvíli zvykl jeho zrak přítmi, takže již mohl viděti zařízení i majitelku domu, ženu prostředních let.

„Co mi za to dáš?“ tázala se.

„Zde viz, všechno, co mám!“ řekl Doeg a podal jí zlatý náramek a ostatní skvosty.

Prohlédla si je a byla s nimi spokojena. „Posad' se ke krbu!“ poručila mu.

Přistoupila k hliněné truhlici a vyňala z ní nějaký předmět. Doeg nemohl poznati, co to jest. Když to však vhodila do ohně, ucítil nepříjemný zápach spálených chlupů. Byla to vlčí srst? Nebo to byly chlupy vzteklého psa? To ho nezajímalo. Srdnatě snesl odporný zápach a nechal nad sebou odříkávati dlouhá zaklínání.

„Tak, nyní se tě již nezmocní vzteklost!“ konejšila ho žena.

„Věřím ti. Již při tvém zařikání cítil jsem úlevu. A nyní mně již nic nebolí.“

Bez pokulhávání opustil dům a vesnici.

Oklikami dospěl k večeru do Gibey a radostně zvěstoval soudruhům: „A dokázal jsem to. Ted' uvidíme, co král učiní. Idu hned k němu, vy zatím bud'te zticha!“

Převlékl se a žádal, aby byl přijat králem.

„Tvůj služebník zná zlou čarodějnici!“ pravil Saulovi.

„Jsi tím jist?“

„Vím docela, kde má uschována svá kouzla.“

„Jest to daleko odtud?“

„Sotva hodinu.“

„Zítra časně ráno tam půjdeme!“

Doeg mohl odejít. Když se vrátil k soudruhům, mnul si spokojeně ruce.

„Hej, Doegu, jest ti zima?“ volali na něj druzi.

„Není“, odpověděl, „ale podnik se mi zdařil. Král jest potěšen tím, co jsem mu sdělil. Viděl jsem na něm, že by se toho chopil nejraději hned. Jenom noc mu brání. Zítra ráno půjdeme. Král se osobně ujme té věci.“

Saul myslel celou noc na hadačku a ráno již za šera byl na nohou. Sestoupil do velikého nádvoří a poručil: „Dvacet mužů půjde se mnou, rovněž Jonathan a David!“ Když přišli do vsi, spěchal za Doegem do domu kouzelnice. Dům dal obklíčiti vojáky a s Doegem, Jonathanem a Davidem vstoupil dovnitř.

V okamžiku naplnili zvědavci prostranství před domem. Když se rozhlásilo, že přijel král, všichni se sem hrnuli, aby jej viděli. Lidé byli by rádi věděli, co zde zamýšlí, a sdělovali si nejrůznější domněnky. I muž hadačky přiběhl a tlačil se hustým davem ke vchodu do domu. Byl znepokojen, neboť vznešená návštěva se mu nelíbila.

Tu vyšel z domu Saul, Jonathan a David, za nimi zjevil se Doeg s čarodějnici.

David byl v novém oděvu. Jeho nádhera byla nápadná. Muž kouzelnice si ho dobře zapamatoval v tomto oděvu.

„Jsi nařčena, že provádíš kouzla!“ vzkřikl král hněvivě na ženu.

„Jak bych to mohla činit, když jsou čáry zakázány, a když vím, jak těžce trestáš provinilce?“

„A jest to přece kouzelnice!“ zvolal Doeg. „Dověděl jsem se to od jedné zdejší ženy a vím též, kde má svá kouzla uschována. Mám je přinést?“

„Přines je!“ odpověděl král.

Doeg přivolal jednoho průvodce; brzy se vrátili s truhlicí a před zraky všech vysypali její pestrý obsah. Na drobných třískách a odřezcích kůže načrtány byly různé zaříkací formulky, vedle ležely sáčky s myšími kůstkami nebo s chlupy se starého psa, které sloužily za amulety, pak oslí kosti a zuby k témuž účelu. Doeg běžel ještě jednou do domu a prohledával je důkladněji. Zotvíral příhrady na obilí, ale našel v nich jen ječmen, pšenici a čočku. V jiných truhlicích našel hrozinky a fíky. Již myslil, že tentokráte musí odejít s prázdnýma rukama, když tu pod přikrývkou našel ještě zajíce a malého bílého oslíka, oba mrtvé. Pravicí uchopil oslíčka, levicí zajíce a tak se objevil na prahu. Všichni přítomní byli překvapeni, neboť obě zvířata byla pokládána za nečistá.

Žena se třásla strachem o svůj život. Obstarala si obě zvířata k léčení nemocných; zajecí maso bylo považováno za nejlepší prostředek proti padoucnici a maso mladého osla za prostředek proti uštknutí.

„K čemu ještě dalších důkazů? Ta žena jest kouzelnicí. Jest hodna smrti! Doegu, veď ji před námi za ves!“

Celé shromáždění lidu hnulo se za nimi.

Na blízském poli poručil Saul Doegovi: „Zabij ji svým mečem!“ A poslušný průvodce okamžitě provedl rozkaz. Bez milosrdenství ji odpravil.

„Nesmí býti pochována. Ať jest potravou hyenám, šakalům, psům a ptákům nebeským!“ rozkázal král, aby trest ještě přioštril a jiné před kouzly zastránil. „Což jsem neporučil, že v celé říši musí kouzelnictví přestati? Tak se zachovávají mé rozkazy? Doegu, ty budeš bdíti, aby čarodějnice nebyla pohřbena. Zůstaneš zde s pěti muži, dokud z mrtvoly nezůstanou holé kosti. Vše, co jest v domě čarodějnice, náleží tobě.“

Z posledních slov se radoval Doeg nejvíce. Dostane opět svůj zlatý náramek a skvosty. Nalezl v domě ještě jiné cenné věci; bohatší obdařili kouzelnici za její námahu většími dary.

David byl překvapen postupem soudu i rozsudkem, ale neodvážil se něčeho namítnouti. Opětně pohlížel na Jonathana, ten však jen krčil rameny a mlčel. Kralevic věděl, že ničeho nelze změnit. Jeho otec nenechal se v podobných případech nikým ovládati.

Oba provázeli krále zpět do Gibey. — — —

Večer opět vyhledal Jonathan svého přítele. Jeho duše neměla pokoje, cítil potřebu vymluvíti se a naslouchati vroucímu hlasu Davidovu. Usedl na jedno sedátko, David na druhé. Hliněná lampička osvětlovala skromnou místnost.

„Život se mi znechutil“, začal Jonathan. „Prázdnota zeje mi v duši. Jen neustálé boje s Filištany mne vzpružují; při dvoře otcově otravuje mne dlouhá chvíle. Kdybys ty tu nebyl, nevydržel bych toho.“

David se neodvážil odporovati mu, nevěděl však také, jak by ho měl potěšiti. Dověděl se, že Jonathanovi bratři zárlí na tohoto, jakožto prvoro-

zeného a ztrpčují mu život. Mluvil tedy o Achinoam, o Michole a na konec poznamenal: „Vždyť jsi zasnouben“.

„Musil jsem si vzít ženu, kterou mi dal otec, ač se mi nelíbila“, vysvětloval Jonathan. „Otec jest tyran. Nevím, co mi budoucnost přinese. Ale to cítím, že potřebuji věrného přítele, s nímž bych sdílel svůj osud. Od té doby, co tě znám, cítím, že jsem k tobě stále více poután. Jsi odvážný a ušlechtilý, jako nikdo jiný. Když jsi pomohl onomu nešťastnému muži z tísně, začej tě lidé dvojnásob milují a ctí, pomyslí jsem si: Toho bys měl získati za přítele; ten by ti byl dobrým průvodcem. Tvůj tázavý pohled při dnešním soudu se mi opět zamlouval. Vidím tě vždy veselého, i když se ti stavějí v cestu překážky a tísní tě námahy; působíš zvláštním kouzlem na celé okolí. Chceš býti mým přítelem? Chtěl bych s tebou uzavříti přátelství pro celý život. Radost i bolest budeme společně snášeti. Budme si bratřími v míru i ve válce. Před nepřáteli, přáteli i příbuznými ať nás pojí společný svazek až do posledního dechu.“ Hlas se mu chvěl.

„Byl jsi ke mně vždy tak dobrý“, odpověděl David. „Od té chvíle, co tě znám, vážím si tě nade všechny. Tvé vyzvání jest mi ctí. I bez tohoto vnějšího svazku chtěl jsem vždy státi při tobě. Uzavřeme-li však přátelskou smlouvu, bude mi to tím větší ctí. Zde svou pravici, kterou kladu dle vzoru arciovců pod tvoje bedra, přísahám ti ustavičné přátelství!“

„Šťasten, kdo má takového přítele!“ řekl vřele Jonathan, objal Davida, políbil ho na ústa, čelo a tváře. „Nechť zvě celý svět o našem přátelství. Proto si vyměníme své obleky.“ Ihned svlékli meil

a tuniku a každý se oblékl v roucho přítelovo. Též opasek a ovínek na hlavu si zaměnili.

Druhého dne hleděli všichni udiveně na Jonathanu a Davida, když sestoupili na nádvoří. Věděli nyní, že uzavřeli nezrušitelný svazek. — — —

David zamýšlel již několik dní honbu na vlky a chtěl ji podniknouti společně s Jonathanem. Oba se ozbrojili lukem a toulcem, David však vzal s sebou též svoji oblíbenou zbraň, prak.

V Beer vyptal se onoho chudého rolníka, na kterém místě byly rozsápány jeho ovce, a vypůjčil si od něho kozu a sekeru. Rolník vedl je do údolí, porostlého na svazích nízkými doubkami. David obhlédl pečlivě okolí a zbudoval z mladých doubků budku, v níž by se mohl s Jonathanem skrýti. Stranu k údolí nechal otevřenou, aby měli volný rozhled. Rolník se s nimi rozloučil a oba přátelé se v budce zařídili, jak to šlo. Kozu uvázal David ke kolíku nedaleko boudy a na zadní nohu přivázal jí provaz, aby zaň mohl z boudy tahati a tak kozu přiměti k mečení a přivábiti vlky.

Hodinu před západem slunce začala koza sama mečeti. Toužila po bezpečném chlévě. David byl tím uspokojen a šeptal Jonathanovi, že nemusí aspoň potrhávati provazem.

Koza mečela stále hlasitěji.

„Jsou-li vlci na blízku, jistě přijdou“, šeptal David Jonathanovi. Skutečně, po chvílce objevil se statný, starý vlk. Koza úzkostlivě mečela a marně se namáhala utrhnouti se. David nechal vlka přijíti blíže, zatočil prakem a zasáhl dravce kamenem právě mezi oči. Zvíře ani bolesti nezavylo a okamžitě se svalilo. Pro jistotu poslal mu každý ještě šíp do kožichu. Když se vlk nehýbal, nechali ho ležeti a čekali na druhé.

Koza mečela stále hlasitěji. Ještě jeden vlk se objevil, běžel tiše ke koze a k mrtvému druhu. Vzduchem prolétl kámen vymrštěný z Davidova praku a zvíře, zasažené do hlavy, kleslo. Byla to vlčice.

Lovci nechali dravce ležeti a čekali ještě hodinu. Když již žádný vlk nepřicházel, vrátili se s kozou k rolníkovi a přenocovali u něho. Navečer druhého dne chtěli pokračovati v lovu vlků. Aby nezaháleli, vyšli si ráno na lov gazel.

Prochodili celé údolí a měli štěstí: David i Jonathan skolili po jedné gazele.

Vraceli se do Beeru ještě než nastalo polední parno nesouce každý na pravém rameni gazelu. Cítíce se bezpečni, nevšímalí si okolí, ač zaslechli v křoví cosi harašiti.

Náhle zasvištěl teplým vzduchem šíp a zasáhl Davida do pravého ramene. Jinoch se zapotácel a klesl. Jonathan se rozhlédl a uzřel jakéhosi muže prchatí křovím. Nepomýšlel na pronásledování, ale na pomoc, kterou musil příteli poskytnouti. Šhodil tedy s ramene gazelu a prohlížel ránu. Šíp v ní dosud vězel. Opatrně jej vytáhl. Krev se řinula stále více z otevřené rány.

Jonathan utrl kus svého kuttonetu a hleděl zastaviti krvácení a ránu obvázáti.

„Ubohý příteli, nebolí tě to příliš?“ tázal se soustrastně poraněného.

„To snadno snesu“, odvětil s úsměvem David, „a neuškodí mi to, mám příliš mnoho krve!“

Ale škodilo mu to. Ztratil mnoho krve, takže se o něho pokoušela mdloba.

Měl ho tu Jonathan nechat i jít hledati pomoci? Pak se mohl onen zlomyslný člověk vrátiti a Davida zavraždit.

David se pokoušel jít a dařilo se mu to. Pomalu, podpírán Jonathanem, vlekl se hezký kus cesty, až konečně musil doznati, že ho síly opouštějí. Posadil se a Jonathan hleděl úzkostlivě kolem. Na štěstí zpozoroval svým bystrým zrakem na poli dělníky. Byli však příliš daleko, aby zaslechli jeho hlas. Vzal tedy meč za okraj a dával jim znamení. Lidé mu porozuměli a tři z nich přiběhli. Jonathan je požádal, aby přenesli raněného do Beeru. Za odměnu dal jim obě gazely.

Rána nepřestala krvácti, takže David chvílemi pozbýval vědomí. Když dospěli do Beeru, byl v úplném bezvědomí.

Měl ho Jonathan ponechat zde? Zdálo se mu, že v Gibeí by bylo o raněného lépe postaráno. Vzpomněl si, že šest vojáků hlídá mrtvolu čarodějnice. Povolal z nich čtyři zanechav tam toliko dva. Položil Davida na nízké lehátko, a vojáci ho nesli do Gibey.

Téměř celá ves se přišla rozloučiti. Muž, kterému David prokázal tak velikou službu, proléval hořké slzy.

Ještě jeden muž byl mocně dojat, ale z jiného důvodu; byl to manžel popravené čarodějky. On to byl, který poranil Davida, chtěje zasáhnouti Jonathanu. Chtěl způsobiti bolest králi, nikoliv miláčku národa. Záměna šatu jej zmátla. Po zločinu pospíšil si oklikami do vsi, aby nebyl poznán. Při pohledu na poraněného Davida a nedotčeného Jonathanu poznal svůj omyl. Soustrast i vztek drásaly mu srdce.

Cesta, kterou bylo možno urazit za tři čtvrtě hodiny, trvala tentokrát více než dvakrát tolik. Nerovná cesta a kameny všude se povalující bránily nosičům v rychlejší chůzi.

Silná horečka třásla Davidem, když konečně dospěli do královské residence. Houfně sbíhali se lidé a s účastí vyslovovali politování nad tím, že vítěz nad Goliášem byl zasažen tak krutým osudem.

Lékařů v Gibeí nebylo. Ale starým, zkušeným válečníkům bylo známo, jak se musí ošetřovati rána způsobená šípem. Když byl David přenesen do svého obydlí, vymyli ránu, nakapali na ní oleje a zavázali.

Druhého dne zlá horečka povolila. Vědomí se poraněnému časem vrátilo.

Saul a Achinoam dali si v prvních dnech často podávati zprávy o stavu nemocného. Jonathan nechtěl se ani hnouti od lůžka přítele. Zůstal u něho celou noc a bděl nad jeho ošetřováním.

Nejčastěji se tázala Michol po stavu Davidově. Všech, kdož přicházeli od něho, se tázala: „Jak se vede Davidovi?“ A paprsek radosti ozářil po každé její tvář, když se dověděla, že se mu vede lépe. Nejraději by ho sama ošetřovala. Mínila: „Tak, jak bych já o něj pečovala, nedokáže to nikdo, ani Jonathan, ač ho velice miluje“.

Přece však nesměla jednati proti přísným zvyklostem a navštěvovati jej, což ji velice rmoutilo. Konečně však přece uprosila bratra, že ji zavedl k loži nemocného.

Bylo to časně z rána, po bezesné téměř noci, kdy dlela mnoho v myšlenkách u Davida. Tiše, po špičkách vstoupila s Jonathanem do světnice. Oba myslili, že David spí, on však měl pouze únavou zavřené oči. Jonathan byl po chvíli zavolán k Saulovi, Michol zůstala sama u nemocného. Poslala se před něho a dlouho hleděla s účastí na jeho bledou tvář. Pak se rozhlédla pokojíkem. Zbroj Goliášova, kromě meče, ležela tu dosud, mimo to

těž nová zbroj Davidova a praky. Vzala jeden prak a zatočila jím, jako by chtěla vymrštiti kámen. Bylo jí divným, jak mohl David zvítěziti touhle ubohou zbraní. Pak si posadila jeho ovínek na hlavu a litovala, že si zapomněla vzíti s sebou zrcadlo, v němž by se mohla shlédnouti. Odložila turban a ještě jednou prohlížela tvář nemocného. Ta měla pro ni nejvíce přitažlivosti. Přistoupila blíže, odhrnula vlasy s krásného jeho čela, v'iskla na ně políbení a odběhla. David otevřel oči, ale poněvadž se nemohl obrátiti, nezahlédl prchající.

Mladická síla zachránila nemocného z nebezpečí. Teprve teď byla oznámena nehoda jeho rodičům do Betlema. Matka Davidova, která neměla tušení o poranění svého miláčka, neměla pokoje, dokud se Jišaj neodhodlal jíti s ní do Gibey.

Silní osli zanesli je tam za půltřetí hodiny. Přes všechny dobré zprávy, které obdržela o zdravotním stavu Davidově, ulekla se jeho strhané tváře. Ale veselý úsměv nad jejím příchodem rozehnal brzy všechny starosti o něho. Zotavoval se vůčihledě.

Michol si vyprosila od matky, aby směla pečovat o Davidovy rodiče. Konala to s tím větší horlivostí, když poznala v tváři manželky Jišajovy rysy Davidovy. Krásná paní zalíbila se jí na prvý pohled.

Jakmile Davidův stav dovoľoval podniknouti cestu do Betlema, poprosila matka krále Saula, aby směla vzíti syna na nějaký čas k sobě. Saul uznal, že matčina péče bude podporovati zotavení oblíbeného jinocha, proto splnil její prosbu. Jonathan a Michol pronesli sice námitky proti této cestě, nemohli však otce přemluvíti.

Tak vrátil se David s rodiči do Betlema.

VII.

SAUL A GIBEONANÉ.

Saul nepouštěl se zřetele bojovný národůk Filišťanů. Pádem Goliášovým a následující porážkou utrpěli sice veliké ztráty, ale nepozbyli odvahy. Zdálo se, že jsou čas od času doplňováni ze své původní vlasti, z ostrova Kréty. Měli neustále pohotově bojovníky, kteří čekali na příhodný okamžik, aby vyrvali Israelitům několik měst nebo vesnic. Pobřežní území jim bylo příliš těsné. Toužili po vysočinách obydlených kmeny Juda a Benjamin, aby se tak mohli rozvinouti na východ.

Z toho důvodu udržoval Saul stále hlídky na západní hranici své říše, aby mu hlásily každé větší shromažďování Filišťanů. Tohoto léta nezpozorovaly hlídky nic nápadného. Mohly jen hlásiti, že Filišťané přicházejí ojedinele do Gibeonu, aby obchodovali s jeho obyvateli, starousedlými Kananejci. Neměly však jejich časté návštěvy též jiného účelu? Saul chtěl míti v této věci jasno. Vůbec Gibeoňané byli mu trnem v oku. Na jihu, půldruhé hodiny od svého sídla, měl Jerusalema, pevné hnízdo kananejských Jebusitů; skoro právě tak daleko, severozápadním směrem, strměl tento Gibeon; a několik hodin na západ leželo rovněž kananejské město Gezer. Saul se nemohl téměř ani pohnouti, aby nebyl pozorován cizinci. Kdyby se Kananejci spojili s Filišťany, byly by jeho pohyby silně brzděny.

Proto poslal Abnera s několika spolehlivými průvodci do Gibeonu, aby vyzvěděli příčinu častých návštěv Filišťanů v kananejském městě. Nešli tam ve válečné výzbroji, aby nebudili podezření; vydávali se za prosté pocestné, kteří sem náhodou

přišli. V případě nutnosti měli předstírat koupi kananejských obleků; Kananejci toliž vyráběli jemnější a barevnější látky než ženy israelské.

Jednoho jasného dopoledne v měsíci říjnu, zvaném Israelity „měsícem věčných potoků“, ještě před prvními zimními dešti, dokud země byla ještě zcela vyschlá, stanuli tito vyzvědači s několika osly před městem. Sestoupili nejprve u vábivého pramene tryskajícího na západě v háji ovocných stromů, kde rostly fíkovníky, granátové jabloně i olivy.

Před jejich zraky rozvíjel se pestrý život, jaký v Palestině obyčejně panuje u pramene, zvláště je-li tento těsně u města. Ženy a dívky přicházely ke zřídlu s kozími měchy nebo džbány, aby pro denní potřebu načerpaly vzácné vláhy. S počátku se tlačily, aby si nádoby naplnily, potom však neměly již naspěch; tak pěkně se to povídalo u šplouchající vody! Děti se vesele brouzdaly v mělkém rybníce napájeném ze zřídla, ale ani jim nenapadlo umýti si špinavé obličeje. Či snad jim matka nařídila, že mají míti obličej nečistý, by jim neuškodilo „zlé oko“? Mnohé ženy alespoň byly toho názoru. Mnohý pocestný odbočil s cesty k prameni, umyl si obličej, osvěžil se a opláchl zaprášené nohy. Některé ženy pilně praly. Pradlena měla široký, hladký kámen před sebou a na něm sbalené mokré prádlo. Pravicí držela paličku, kterou do prádla tloukla, levicí pak je skrápěla a obracela. Tímto způsobem pracovala tak dlouho, až voda vytékající z prádla, byla úplně čistá. Ještě neúnavněji než ruce, pracovaly ovšem jazyky praden. Znaly asi veliké novinky, tak vážně si je sdělovaly. Zvědové uslyšeli jen několik nesouvislých slov: „To nebude jeho první žena, měl prý již jednu.“ — „Jest to králevic z Ekronu.“ — „Prý jest bohatý

a krásný.“ — „Jaké jest věno?“ — „To mně neřekl. Mnoho právě neobdrží; vždyť smlouva sama o sobě má velikou cenu“.

Abner a jeho druzi zbystřili sluch. Tedy se jedná o nějakou svatbu a při tom o smlouvu, která má přinést užitek králíčkovi gibeonskému? Abner do-
tlačil se blíže k pradlenám, aby mohl naslouchati každému slovu. V tom se však přihnala k napa-
jedlům stáda ovcí, koz, skotu a oslů. Bučení skotu, mekot koz, bečení ovcí a nemelodický zpěv šedi-
váků přehlušily šplouchání zřídla i výmluvné jazyky. Poslové se tedy rozhodli odebrati se do města a nakoupiti nějaké látky. Snad u obchodníků vyzvědí něco bližšího.

Město leželo na pahorku, jak to bývalo zvykem v zemi Kanaan. Pahorek jest přirozeně bezpečnější, a nahoře jest vzduch, jak se říká, čistší. Je-li třeba čistiti nebo prosívati obilí, vane zde vítr dostatečně ulehčující práci. Město obyčejně korunovalo vrcholek, nebyl-li pramen hluboko pod ním. Tu se pak ne-
stavěly domy nahoře, nýbrž na svahu obráceném k prameni. V Gibeonu byl celý pahorek poset domy; nestrměl příliš vysoko, a pramen nebyl daleko.

Aby nebyli zadrženi, otázal se Abner strážců městské brány, kde možno koupiti nejlepší lněné opasky a nejkrásnější barevné látky pro svrchní šat. Strážci propouštějící častěji kupce, nezpozo-
rovali na Abnerovi a jeho družích nic podezřelého a jmenovali jim několik větších obchodů.

Obchodníci ti to obývali ulici v horní čtvrti města blíže velikého královského sídla. Abner a jeho dru-
hové stoupali pomalu, měli dosti času, a všímali si bedlivě různých ulic. Snad jim prospěje někdy tato znalost.

Obchodníci předložili jim ochotně nejlepší zboží. Jak skvostné byly tyhle kananejské opasky! Hýřily všemi barvami, a zlaté nitky, jimiž byly protkány, třpytily se okouzlujícím leskem. Abner koupil dva; byly určeny pro Michol. Když mu předkládali pestře tkané svrchní obleky a jeho lidé se obdivovali krásné práci, poznamenal, že královská dcera, vdávajíc se za prince z Ekronu, jistě bude mít při svatbě nádhernější oblek. Tu se jistě rozvine veliká nádhera?

„Král nebude šetřiti výloh“, odvětil prodeje chtivý muž. „Jest to jeho jediná dcera.“

„A že ji vdává do Ekronu? Jest to pro něj tolik prospěšné, že ji posílá tak daleko? Mohl ji přece provdati za někoho ze svého kmene v Jerusalemě nebo v Gezeru.“

„Králové mívají často důvody, které pro nás neplatí.“

Více Abner z muže nedostal. Tolik však mu bylo jasno, že svatba má politické pozadí. Koupil ještě jeden meil, t. j. svrchní oblek, a rozloučil se s obchodníkem.

Zpráva, kterou přinesl Abner Saulovi, naplnila krále nedůvěrou vůči Gibeonanům. Stiskl rty, takže se mu vous vzpříčil téměř do vodorovné polohy. Čelo se mu hrozivě svaštilo a obočí se mu sklenulo nad očima, jako dvě zlověstná mračna.

„Tenhle kousek musím překaziti!“ pravil při nejbližší příležitosti Abnerovi a Jonathanovi. „Trpce odpykají tento krok!“

„Ale tím porušíš smlouvu, kterou s nimi uzavřel náš národ za Josue“, odvážil se Jonathan namít-
nouti.

„Viš, jak o ní smýšlím?“ odpověděl mu Saul. „Lstí ji vymámili. Vyprávěli Josuovi, že přišli z da-

leka. V záplatovaných střevících, v obnošených šatech, se starým, tvrdým chlebem předstoupili před vůdce israelského a předstírali: Chléb, když jsme vyšli z domova, byl teplý, nyní jest tvrdý. Roucha naše a střevíce byly nové, nyní jsou následkem daleké cesty sešlé. Slyšeli jsme o tvých vítězstvích. Chceme býti tvými poddanými, učiníš-li s námi smlouvu. A Josue jim to přislíbil, místo aby je vyhubil. Když byla jejich lest odkryta, bylo již pozdě: smlouva byla uzavřena. Mám se nechat od nich opět obelstíti? Ostatně zůstali vždy ctiteli Baalovými; našeho Hospodina dosud nikdy nectili. Chci vyhubiti tento modloslužebný národ, rozlézající se jako nebezpečná rakovina po těle našeho národa.“

„Ale smlouvou s Josuem stali se našimi spojenci, a každá smlouva jest svatá!“ namítal opět Jonathan.

„Jest jejich bohoslužba také svatá?“ rozhorlil se Saul. „Chceš se jich zastávati? Chceš se s nimi klaněti Baalovi? Ještě jsem já králem v Israeli a chci ti ukázati, jak zaslouží, aby se s nimi jednalo!“

Jonathan se obával následků porušení smlouvy, ale viděl, že každý odpor jest marný. Velice nerad by se zúčastnil války a doufal, že ho bude potřeba na jiném místě. Stalo se dle jeho přání. Byl mu svěřen dozor nad Filišfany.

Proti Gibeonu nepotřeboval Saul velikého vojska. Jemu oddaní Benjaminovci postačili úplně.

Rozhodl se jednati co nejrychleji; náhlé přepadnutí nejlépe přivede k cíli. Koncem října rozeslal posly k rodovým zástupcům kmene Benjamin a žádal je, aby se ihned dostavili do Gibey s mužstvem zbraně schopným. Učinili to bez odporu a ve velikém počtu. Kořist odňatá Filišfanům byla ještě v čerstvé paměti a vzbuzovala pohotovost bojovníků.

Jednoho dne časně z rána vytáhl Saul v čele tohoto vojska proti Gibeonu a obsadil především pramen. Nespadne-li dešť a nemají-li Gibeoňané dostatek vody v cisternách, musí se brzy vzdáti.

Král gibeonský byl jednáním Saulovým nemálo překvapen. Dal zavřítí městské brány a rozestavil hlídky na hradbách.

„Proč nás obléháte?“ volali Gibeonští na Benjaminovce.

„Vydejte nám krále a vynikající osobnosti města“, obdrželi v odpověď.

Král však byl u lidu oblíben. Jeho vydání bylo naprosto odepřeno.

Benjaminovci stříleli z praků a luků na každého Gibeoňana, který se objevil na hradbách nebo na domovní terase. Vzítí však hradby útokem se neodvážili.

„Budeme mít dostatek vody?“ tázali se vzájemně Gibeoňané a toužili po vydatném dešti, jenž by naplnil jejich cisterny. Spoléhající na nevysychající pramen, zanedbali minulé zimy mnohé cisterny. Voda z těch několika málo v pořádku udržovaných cisteren byla spotřebována většinou pro dobytek, toužící po nápoji.

Zlé následky nedostatku vody se brzy dostavily: mezi obleženými počal řádit tyfus. Nebylo téměř domu, kde by nebylo nemocného. Všichni vzhlíželi úpěnlivě k nebi, aby jim brzy seslalo blahodárny dešť. Ten však nepřicházel, a Gibeoňané se plížili jako stíny křivolakými ulicemi města.

Přesto však se zdálo Saulovi obléhání býti příliš dlouhým. Zamýšlel rychleji dospět k cíli a proto rozkázal části vojska sbírat dříví a zapáliti je před městskou branou, aby tak shořela.

Záměr se mu úplně zdařil, poněvadž obležení neměli dostatek silného mužstva, které by paličům bránilo v práci. Když Saul rozkázal vniknouti do města spálenou branou a započíti všeobecný útok, postavilo se jen několik málo Gibeonů na odpor. Ti byli lehko smeteni.

Saul hleděl se zmocniti krále a našel ho konečně mezi těžce raněnými. „Psí synu“, zařval na něj, „ty ses dohodl s Filišťany proti nám!“

„Což jsem neměl práva uzavřítí obchodní smlouvu? Nebyl to spolek na odboj a výboj, nýbrž jen úmluva, dle níž jsme měli za říky, hrozinky a obleky dostávatí obilí od Filišťanů. Naše úroda nám nestačí“, vysvětloval gibeonský král Saulovi.

„To jen předstíráš, jinak bys nedal jedinou dceru královi ekronskému!“ zvolal Saul a zasadil králi poslední ránu.

Srdcervoucí nářek zněl celým městem. Benjaminští bojovníci táhli ulicemi, srazili každého trochu silnějšího muže a pak vyloupili domy. Všude nařikaly ženy a děti.

Saul zabral majetek bohatých a vlivných Gibeonů a rozdělil jej Benjaminovcům. Město dle jeho záměru nemělo se již vzpamatovati.

VIII.

SAULOVA TRUDNOMYSLNOST.

Sucho při dobývání Gibeonu Benjaminovcům sice pomáhalo, ale konečně stalo se i jim samým obtížným. Nebě bylo neustále jasné a nedávalo nejmenší známky, že brzy sešle blahodárny déšť. Půda byla vyprahlá a byly v ní trhliny na dlaň široké. Každá bylina uschla, jen hluboce zakořeněné stromy

odolávaly suchu. Voda v cisternách již docházela i v Gibeí i v jiných, Israelity obývaných městech. „Věčné potoky“ a studnice „živé vody“, zdály se pozbývati práva na svá krásná jména.

Sucho stalo se všeobecnou metlou, bylo však zvláště ženám obtížným břemenem. Byloť jejich povinností přinášeti vodu, napájeti dobytek a obstarávati ostatní spotřebu vody. Musely ji přinášeti z daleka, protože nejbližší studně a cisterny již byly vyčerpány. Voda stala se cennější vína. Kdo byl majitelem veliké cisterny a mohl prodávati vodu, zbohatnul.

„Což se nad námi nebe nesmiluje?“ bědovaly ubohé ženy. Rokovaly o nedostatku vody a o mimořádné námaze, která jim z toho plynula. Kana-nejské ženy sídlící dosud, ač ne příliš četně, ve většině israelských měst a vsí, rozhodly se prositi naléhavě „paní dešťů“, a vyzvaly též israelské ženy, by se k nim připojily.

I v Gibeí, kdež byl také pociťován všeobecný nedostatek vody, byl přetřásán tento úmysl kana-nejských žen a téměř všemi byl přijat. Prosebných slavností se chtěly zúčastniti v hojném počtu, a to nejen chudé, nýbrž i bohaté ženy. Obmýšlely získati pro svůj záměr manželku Saulovu a její dcery, ale jen Michol šla s nimi.

Ženy vzaly dvě tyče nestejně délky; skřížily je a tak utvořili tělo a ruce „vládkyně“. Potom vybraly nejnádhernější kusy ženského oděvu a oblékly v ně „vládkyni“, nebo jak některé říkaly, „matku dešťů“, i ostatní ženské šperky na ni vložily, zvláště ozdobné čelenky a náhrdelník.

Jedna z žen vyzdvihla „vládkyni“ a nesla ji před ostatními. Tak putovaly ulicemi Gibey volajíce:

„Ó, paní dešťů, smiluj se:
měj soustrast s dítětem u prsu matčina
i se starcem shrbeným!

Sešli nám vydatný déšť,
aby se zas napojily potoky,
aby se naplnily naše cisterny!

Dej, ať zvlhne vyschlá půda,
bychom od ní obdrželi pokrm svůj,
bychom mohli uhasiti žízeň svou!

Ó, paní dešťů, svlaž
pláště našich pastýřů,
smiluj se nad trpícími sirotky!

Přišly až ke královskému hradu hlasitě vykřikující svou prosbu o déšť. Saul je zaslechl a tázal se manželky Achinoam po příčině prosebného průvodu.

„Prosí o déšť!“

„A koho prosí?“

„Poslouchej a zviš to.“

Saul zaslechl slova: „Ó, paní dešťů, smiluj se!“

Hněvem zrudnul. „Jest jenom jeden Pán dešťů, žádná paní! Od něho závisí sucho, on jediný sesílá déšť. Já tu horlím pro Hospodina, hubím kouzelníky, snažím se vykořeniti ctitele Baalovy, a nyní se někdo odváží prováděti před mým zrakem modloslužbu! Kdo jsou ty ženy, které tak nestoudně vzývají Astartu?“

„Téměř všechny zdejší ženy.“

„A kde je Michol, snad není též v průvodě?“

„Ano, ženy nás o to prosily, ať se aspoň Michol zúčastní prosebného průvodu.“

„A tys to dovolila?“

„Věděla jsem jen, že chtějí prositi o déšť a nepokládala jsem to za nedovolené.“

Saul zuřil. Nejraději by byl poslal vojáky, aby ty modloslužebníky, jak je nazýval, pobili. Ale účastenství dcery na průvodě jej zdržovalo.

Zachmuřen odebral se do svých komnat a nikoho k sobě nepřipustil.

Od nějaké doby nebylo možno s ním vydržeti, nejvíce to ovšem pociťovala Achinoam. Vítězství nad Gibeonany ho nijak nerozjařilo. Obíral se jen jedinou myšlenkou: splní-li se hrozba Samuelova.

„Zavrhne mne Jahve, nebo, jak prorok řekl, již mne zavrhl? Ne! Samuel je na mne žárlivý; stojím mu v cestě a proto nastavuje Hospodina. Nevěřím mu!“

Nechtěl věriti hrozně skutečnosti a přece mu tato myšlenka působila stále nové úzkosti. Přemýšlel a přemýšlel, ale neměl odvahy s někým o tom promluvit. To ho unavovalo a oslabovalo jeho nervy. K tomu se dostavila ještě vyrážka, jež mu způsobila nový nepokoj a vysílení nervů.

Brzy po dobytí Gibeonu zčervenalo mu tělo na několika místech a trápilo ho nesnesitelné svědění. Zvláště v noci nenalézal pokoje; vyrážka pálila jako oheň. „Co z toho pojde?“ tázal se. „Je to snad malomocenství?“ Bylo mu úzko a zmocňoval se ho strach. Když se pak vyrážka objevila i na krku a na rukou, neodvažoval se téměř ukázati se na veřejnosti. Jídal sám; i před ženou a dcerou býval zaražen.

Stíny vzrůstající trudnomyslnosti vrývaly se stále hlouběji v jeho tvář. Počal se báti lidí, ale nebyl mužem, pro něhož by byla samota dobrodiním. Úsilovné přemýšlení a hlodající zádumčivost roztrpčo-

valy mu duši, takže byl stále nespokojenější s Hospodinem i lidmi. Nic mu nebylo vhod, vše posuzoval. V srdci vyčítal Bohu, že odpírá svému lidu potřebné vláhy, na své poddané si stěžoval, že jsou liknaví v odvádění daní. Ubozí Gibeoňané nebyli mu dosud dost zdeptáni. Protože nemohli z nedostatku sil dodávat pravidelně dříví k obětem do Nobu, jak k tomu byli ode dávna zavázáni, hrozil jim král úplným vyhubením. Jen své vlastní myšlení a jednání pokládal za správné, všechno ostatní bylo špatné, nesprávné a hodné pokárání.

Chybělo mu vyrazení. Neměl harému, jako okolní králové. Vedle ženy Achinoam měl jen jednu ženinu, Rispu, jež mu dala dva syny Armonia a Meribala. Při dvoře nebylo ani herců ani tanečnic, aby ho obveselovali. Takovými věcmi vždy pohrdal, nikdy netoužil po zábavách. Stal se králem, aby vodil národ do války a své povinnosti chtěl zůstatí vždy věren. Nic jej nemohlo obvrátiti od tohoto úkolu.

Nepotřeboval však v nynějším chorobném stavu nějakého nevinného vyrazení? Dříve kdykoliv uslyšel Davida hráti na harfu, uklidnil a upokojil se, jeho vznětlivost povolila. Bylo nutno nějak zažehnati démona trudnomyslnosti, jenž jej napadal častěji než jindy.

Achinoam o tom uvažovala a rokovala s královskými dvořany. Její návrh byl jednohlasně přijat: povolati nejlepší harfeníky a citeristy z Gibey, aby hráli před Saulem. Král se skutečně hrou uklidnil. To však uznávali všichni, že již zde slyšeli lepší hudbu. Byli tedy povoláni ještě jiní harfeníci, ale ani ti zcela neuspokojili. „To jsou vrzalové proti Davidovi!“ vyjádřila se kdysi Michol a dala tak všeobecnému smýšlení správný výraz.

„Ovšem, David by tu měl být, ten by zlého ducha Saulova úplně zažehnal!“ přisvědčila Achinoam a promluvila o tom s mužem. „Jistě se už zotavil,“ pravila mu, „můžeš ho tedy povolat, chybili jsme, že jsme se nepoptali na jeho zdraví. Snad ho ztráta krve příliš nezeslabila. Jestliže ho nyní povoláš, pozná on i jeho rodina, že nejsme bezcitní. Jeho veselá povaha sdílela se i našim srdcím. Vše se soustřeďovalo kol něho a on byl ve své bystrosti a prostotě všem oddán. Poruč mu, ať se vrátí, a jmenuj ho setníkem!“

„Nejen setníkem, ale tisícníkem svých běžců ho udělám“, odpověděl Saul, jenž byl právě v dobré náladě. „Sám Jonathan ať ho přivede, jsou si srdečně nakloněni!“

Jonathan se před nedávnem vrátil ze západních hranic. Nemohl dostati příjemnějšího rozkazu, než aby se odebral do Betlema a přivedl Davida ke dvoru. Bez odkladu osedlal osla a spěchal pro milého přítele.

Zastal Davida již zdravého, padl mu kolem krku a líbal ho s takovou vroucností, jako by našel ztracený poklad. „Jasný hrdino“, promlouval k němu, „vzhůru do Gibey; otec tě volá! Život bez tebe je tam zasmušilý, ty jej musíš znovu rozjasnit!“

Davidova matka vidouc bouřlivé uvítání, z něhož jasně poznala náklonnost Jonathanovu k jejímu miláčkovi, nezdržovala ho. Jemná červeň, pokrývající od několika dní Davidovy líce, utvrdila ji v přisvědčení, že se zotavil. Na opětovnou prosbu Jišajovu zůstal Jonathan tři dny hostem v Bellemě. Přátelská láska k Davidovi jej nutkala, aby poznal jeho rodiče a sourozence. S velikou uctivostí jednal s Jišajem a ještě více si vážil matky Davidovy, k níž se cítil poután jako milující syn. Vykládal jí ob-

širně, jak je mu David drahý. „Poprvé v životě jsem našel přítele“, mluvil s nadšením. „Je otevřený, šlechetný, všemu dobrému nakloněný. Máme jen jednu duši ve dvojím těle. Od té chvíle, kdy jsme uzavřeli přátelství, proudí celou mou bytostí dosud nepoznané blaho. Jeho poranění mi způsobilo nevýslovnou bolest.“ Jonathanovo hluboké, oddané oko pravilo při tom více, než dovedou slova vyjádřiti. Matka, které lichořila náklonnost královce k jejímu synu, měla mnoho vyprávěti o svém miláčkovi. Mluvila i o Jemimě a naříkala, že o ní nemají žádných zpráv.

Tak uplynul všem příjemně čas a bylo tu jako mžikem ráno čtvrtého dne. Jonathan mínil, že není možno déle se zdržovati; vyrazil tedy s Davidem ke Gibeí.

Matka přinesla dary pro Saula, chleby, víno a kůzle, a propustila svého miláčka provázejíc ho mateřským požehnáním.

IX.

DAVID OPĚT U DVORA SAULOVA.

V Gibeí byli David a Jonathan s netrpělivostí očekáváni. Bylo zvykem vyplniti rozkazy a přání králova bez otálení a tak se očekávalo, že Jonathan přivede Davida do Gibey, ne-li téhož dne, tedy aspoň nazítří. Avšak uplynul již třetí den a oni zde dosud nebyli.

„Což bude-li se David vzpírati vyhověti královu přání?“ tázali se dvořané Saulovi.

„To snad ne, ale kdož ví, dovoluje-li mu to jeho poranění?“ odvětila Achinoam.

„Snad nemyslíš, matko, že zemřel?“ vpadla do řeči Michol, polekána touto poznámkou.

„Proč se hned obávati nejhoršího?“ odpověděla Achinoam. „Myslila jsem jen, že se David třeba dosud nezotavil tak, aby se mohl vydati na cestu.“

„Ale když mohl odtud jeti do Betlema, může přece teď, po několika týdnech, také vykonati zpáteční cestu.“

„Může? Vždyť ani nevíme, jak se mu celý ten čas vedlo. Opomenuli jsme, bohužel, poptati se na jeho zdraví!“

Toto otálení popouzelo nejvíce prchlivého krále. Se strachem hleděli všichni na jeho hrozivě svraštělé čelo. „Nemůže-li David přijeti, měl se vrátiti aspoň Jonathan!“ pravil pln nespokojenosti. „Tak se dbá mých rozkazů?“ pokračoval nevraživě.

Opět se mu vtírala myšlenka, že jest zavržen od Hospodina. „Tu jest nový důkaz. Lidé nedbají mých slov, a za krátko to dojde tak daleko, že mi odeprou veškeru poslušnost. Budu potom ještě králem?“

Zahloubán v pochmurné myšlenky seděl ve své komnatě a mrzel se na celý svět.

Té chvíle vjížděli Jonathan a David do hradního nádvoří a byli s jásotem přijati osobní stráží, která již věděla o blízkém povýšení Davidově na tisícníka. „Šalom, šalom!“ *), znělo radostně se všech stran.

Bouřlivý pozdrav zalehl až ke králi, ale ten se ani nepohnul; chmurné myšlenky ho úplně ovládly.

Příchozí se setkali s Achinoam a Michol. Uctivě pozdravili matku a otázali se, zda smějí předstoupiti před krále.

*) „Zdráv buď!“

„Neradím vám toho. Počkejte nějakou chvíli! Nebo ještě lépe, David může hned začít se svým uměním, aby zahnal od krále démona trudnomyslnosti!“

„Zdá se, že jsem v očích svého nezpůsobného bratra stále ještě hloupým děckem, poněvadž mu nestojím za námahu, aby na mne pohlédl, neřku-li, aby mne oslovil“, durdila se Michol.

„Tos mohla také sama začít“, odvětil Jonathan a políbil Micholu na čelo. „Máš dobrou paměť“, pokračoval, „když tak dlouho vzpomínáš na každé mé nevinné slůvko.“

„Vícekrát toho neučiním a odpustím ti všechny nezpůsoby za to, žeš přivedl Davida. Teď bude u nás zase veseleji!“ dodala Michol a pohlédla tak milostně na Betlemana, že přišel téměř do rozpaků. Veliké oči děvčete zíraly na něho a pálily jej jako dva ohnivé sluneční kotouče. Nejraději by ji byl hned políbil, jakožto přítel Jonathanův, avšak nesměl se toho odvážit; nebylť jejím bratrem. Zachvíval jím dosud nepoznaný pocit: poprvé jeho mladý život, okouzlený krásnýma očima děvčete, ocitl se pod vládou lásky.

Po malém občerstvení, které Achinoam připravila oběma přátelům, postavil se David s harfou pod okno královny komnaty a vyloudil z ní teskné zvuky.

Posluchači byli překvapeni. „Co to Davida napadá?“ tázali se mezi sebou. „Smutnou melodií se trudnomyslnost králova ještě více podráždí!“

Ale David dobře věděl, co dělá. Smutné tóny rychle ustoupily klidnějším souzvukům. Sladké, jako stříbro čisté zvuky linuly se ze strun a čistý Davidův hlas zazněl v písni. Zpíval:

„Hospodin je světlo mé a spása má,
 koho bych měl se báti?
 Hospodin jest ochránce mého života,
 koho bych se lekal?

Když se přibližují ke mně škůdci,
 by mne zničili,
 kteří mě sužují, nepřátelé moji,
 sami slábnou a padají.

Byť i tábor vojska proti mně povstal,
 neleká se mé srdce,
 kdyby se zdvihla proti mně i válka,
 já přece jen doufám.

Jedné věci jen žádám od Hospodina,
 o jednu jen usiluji:
 abych uzříti směl rozkoš jeho,
 abych okusil jeho přízně.

Neboť ukrývá mne ve svém příbytku,
 v dobách utrpení
 opatruje mne v úkrytu svého stánku,
 na skálu mne zdvihá.“

Saul napjatě poslouchal. Dosud neslýchaná píseň doprovázená hrou na harfu okouzila a dojala jeho duši. Proto povstal, když David spustil po krátké mezihře novou píseň:

„Nebesa vypravují
 slávu Boží
 a dílo rukou jeho
 hlásá obloha.

Den dni
 podává tu zprávu
 a noc noci
 dává to poučení.

Po celé zemi
 rozléhá se zvuk jejich
 a až na kraj světa
 slyšeti jejich slova.

Vysoko upevnil
 Hospodin oblohu
 a slunci postavil tam
 stánek jeho.

A vychází
 jako ženich z ložnice,
 plesá jako rek,
 když do běhu se dává“.

Při této písni stál Saul u okna. Tvář se mu vyjasnila. Když David ku konci zpěvu vysílal do čistého vzduchu jásavé svatební trylky, vyklonil se král z okna a hlasitě pochválil mladého hudebníka. „Pojď jen nahoru, abych tě přivinul na svá prsa“, zval ho hlasitě.

Všichni se divili rychlému účinku Davidova zpěvu a přáli mu královu přízeň.

Po chvíli sestoupil Saul s Davidem do dvora ke shromážděným vojákům. „Zde jest nový tisícník a velitel mé osobní stráže!“ pravil nezvykle mírným hlasem. „Jeho Tisíc jest sice rozptýlen a teprve ve válce bude mu moci rozkazovati, ale velení nad vámi převezme ihned!“

Z hrdel více než sta bojovníků zaznělo tak mocné „Šalom, šalom“, že holubi hledající na dvoře potravu nebo vrkající a cukrující na střechách byli vyplašeni a s hlasitým pleskáním křídel odlétali.

„Aby pak David mohl vystupovati přiměřeně své hodnosti“, pokračoval král, „dávám mu dům,

který jsem právě zbudoval, i pšeničné pole náležející k němu.“

Hlučný souhlas zabouřil znovu skupinami přítomných vojáků, zatím co David s pohnutím děkoval králi.

Saul vrátil se do své komnaty. Vojáci zůstali ještě dlouho na dvoře a rokovali o této události. „David zná jako kouzelník zažehnati od Saula zlého ducha“, poznamenal jeden starší voják; „kéž se brzy dožijeme té chvíle, kdy nás povede od vítězství k vítězství!“ Jen jeden z vojáků kroutil hlavou, ač Davida miloval. Mínil totiž, že David byl příliš rychle povýšen. „Státi se v jednom roce tisícníkem a velitelem osobní stráže, to jde příliš rychle. Já jsem tu již šest let a dosud jsem to nikam nepřivedl!“

„Nešere“, tak se totiž tento voják jmenoval, „nemáš snad nové ženy? Kolik jsi za ni dal?“ dobíral si ho jiný voják.

Ale Nešer to považoval za svou osobní záležitost a neodpověděl. Jen si zabručel do vousů: „Otcové naši mne utěšují říkajíce: Není stavu, aby v něm nebylo bohatých a chudých!“

David se hned přestěhoval do nového domu, kamž vojáci přenesli jeho věci. Více než zařízení domu zaměstnávala jej po celý den myšlenka, že se může vyznamenati v boji. Jako vojáci osobní stráže, měl i on živé přání dokázati celému světu, že jest s úkol naň vložený.

Přece však večer, když odpočíval na lůžku, upoutaly jeho mysl pokojné myšlenky. Přemýšlel o každém slově a o každém pohledu Micholy. Z očí zářila jí nelíčená radost při jeho příchodu.

Usnul hodně pozdě a ještě ve snu vznášel se před ním obraz Micholin.

I Michol měla dnes nepokojný spánek. Stále slyšela Davidův hlas a nevýslovně blažený pocit naplňoval její nitro.

X.

DAVID PŘEPADÁ FILIŠTANY.

Dlouho žádaný déšť spadl konečně v druhé polovici listopadu. Přišla tentokrát výjimečně hotová potopa, jako by se mělo v krátké době vše vynahraditi. Poněvadž na horách jest půda příliš kamenitá a letním horkem ztvrdla prsť v tvrdý krunýř, nemohla vláha při první pršce vniknouti do hloubky. Voda se řítila se svahů do údolí a s hukotem valila se k Jordánu, k filišťanské rovině nebo k Mrtvému moři. Někteří nedosti prozíraví pastýři byli i se svými stády odplaveni dravými potoky. Jinak kromě ztráty úrodné půdy, kterou voda odplavila, čímž ovšem byla pole ochuzena, nepovstalo žádné škody.

Za několik deštivých dnů prosákla země vláhou, takže bylo možno připravovati zimní setbu. Kdo měl pole, — a tenkrát byl sotva který Israelita bez pozemku — vytáhl pluh a vydal se s dvěma dobytčaty na pole. Z každého stavení bylo viděti nejméně jedno spřežení orati půdu plochým, zobákovitým pluhem. Oráč tiskl levicí kleč, pravicí držel hůl s bodcem na pohánění dobytka, čtyři až šest loktů dlouhou. Jeho práce na půdě z velké části nerovné byla velmi namáhavá, ale tím se nedal zastrašiti. Sotva který z rolníků kráčel za pluhem mlčky; všichni neúnavně zpívali při práci krátké popěvky, jimiž pobádali k píli sebe i spřežení.

Zorané pole bylo oseto ječmenem nebo pšenicí.

Později přišla řada na letní setbu, sesam, proso, čočku, okurky a podobné.

David si dal od souseda obdělati pole darované mu Saulem; sám pomýšlel na válečné podniky.

Povolání velitele osobní stráže nepoutalo ho ustavičně ke královskému dvoru. Israelité museli býti bez ustání připraveni, že budou přepadeni Filišťany, proto udržoval Saul stálé hlídky na hranicích, aby se bez prodlení dověděl o všem podezřelém, zvláště však o každém větším shromáždění neobřezanců, jak byli Filišťané nazýváni. Ostatně, ti konali totéž na svých východních hranicích proti území judskému a israelskému. V určitých dobách bylo viděti jejich bojovníky, rozhlízející se po krajině, takže bylo zřejmo, že se nenechají přepadnouti..

David přehlížel s velikou bedlivostí pohraniční hlídky. Záleželo mu na tom, aby dobře poznal krajinu, neboť tato znalost mohla mu prospěti při možné srážce. Často sledoval orlím zrakem každého filištínského pohraničního vojáka a tak se obeznámil se všemi podrobnostmi kraje.

Nejraději by se brzy měřil s Filišťany v nějaké veliké bitvě. K tomu však nebylo nyní důvodu; Saul totiž chtěl vyčkati nepřátelského útoku. David tedy přemýšlel, jak by provedl protivníkům nějaký kousek. Ale jak to jen nastrojiti? Poněvadž určitý počet vojáků zůstával stále v Gibej, měl po ruce jen málo bojovníků, a ti ještě byli roztroušeni po celých hranicích. A v kterém kraji by se mohl odvážiti vpadnouti do země filištínské?

Filišťané ovládali pět velikých měst, kolem nichž se vše soustřeďovalo. Byla to města: Gaza, Askalon, Asdod, Gath a Ekron. První tři ležela u moře a byla pro Davida příliš daleko. Aby se dostal

k Ekronu, ležícímu jihozápadně od kananejského Gezeru, musil by projít mezi Gathem a Gezerem. Nejbližší bylo město Gath, zasahující jako klín do judského území. Jako by na vzdory strměl pevný hrad právě v oné části Šefely, která při dělení země připadla kmeni Judovu. Kdežto ostatní filistínská města ležela v rovině, byl Gath zbudován na mohutném pahorku v terebintovém údolí a ovládal tak celé okolí uprostřed filistínské roviny. Skála, na jejímž vrcholku bylo město, skláněla se příkře na třech stranách: severní, západní a jižní; východní strana, snadněji přístupná, byla silně opevněna.

Že toto směle budované město bylo ze všech pěti nejdůležitější, dokazoval titul, jímž zván byl jeho vládce Achiš. Nebyl oslovován, jako ostatní vládcové, titulem „kníže“, nýbrž význačnějším „král“.

V polovici dubna začala ve filistínské nížině ječná žeň, téměř o měsíc dříve než na horách. David přišel s třiceti vojáky vystřídati dosavadní hlídku. S radostí slyšel, že často prozpěvují jeho píseň: „Hospodin je světlo mé a spása má,

koho bych měl se báti?“

Cesta vedla přes Beth Netif a Tell Zakaria k údolí terebintovému. David zdržel novou hlídku nějaký čas u sebe v naději, že se naskytne příležitost utkat se s Filišťany, kteří před nimi stále kroužili. To se též stalo.

Druhého dne po příchodu seděli vojáci pohromadě v domnění, že jim Filišťané dají pokoj, bylot' přede žněmi. David nebyl přítomen; vyšel si sám proslídit kraj. Zbraně kromě praku si nevzal; i on se domníval, že vzduch jest „čistý“. Opatrně se prodíral dubovým mlázím, jímž byly na mnohých místech porostlé stráně judského pohoří, a zíral

do nížiny měsícem ozářené. Cesta byla namáhavá. Ostré kamení a ostnaté trní ztěžovalo chůzi. Tím se ale David nedal odstrašiti. Ani on ani jeho vojáci nenosili obvyklých sandálů, které nedostatečně chránily nohy, nýbrž měli střevíce sahající až ke kotníkům a dobře chránící nohy před poraněním. Jakoby v předtuše nějaké důležité události nemohl se uklidnit a šel stále dále.

Noc odkryla všechny své zářící skvosty; hvězda kupila se na hvězdu. Mírně se svažující rovina, zalitá měsíčním světlem, ležela u nohou Davidových.

Došel až k mělké kotlině, kterou již dobře znal, a chtěl se odtamtud vrátiti.

Od moře vanul tichý vánek. Co však jest to za podivné mumlání, které zalehlo k jeho napjatému sluchu?

David se připlížil ke kotlině. Ano, byly to lidské hlasy! Oheň nehořel, jako by se bylo báti prozrazení. David naslouchal s největší pozorností.

„Už nám dá navždy pokoj“, pravil hrubý mužský hlas. „Bránil se jak mohl, ale nadarmo. Bylo mi pravým potěšením důkladně ho obřezati, ale důkladně, rozumíte?“

Hrubý chechtot byl mu odpovědí. „Však ty tomu rozumíš, viděl jsem tě kdysi při práci“, bylo slyšeti jiný hlas.

„Měl jsem radost zvláště proto, že to byl služebník Saulův!“ mluvil opět prvý. „Už nás nebude více stopovati. Měli bychom i ostatní, jako tohoto, v tichosti odpraviti! Tu máte, pijte! Rolník, kterého doprovázel, měl v měchu výtečné víno. Tak výborného nápoje jsem již dlouho nepil.“

David věděl dost. Byli to Filišťané, kteří zabili vojáka na hlídce a s ním israelského sedláka. To volalo o pomstu.

Ale kolik jich jest? David jich se svého místa neviděl; zastíralo je křoví.

Odplížil se tiše jako kočka na opačnou stranu.

Jasně světlo vládkyně noci ozařovalo skupinu asi dvaceti mužů. Byli to bojovníci; v záři měsíční blýskaly se jejich zbraně. Veliký měch koloval mezi nimi a jeho obsah docházel oblíby, což se prozrazovalo znaleckým mlaskáním.

„Těmhle Filišťanům musí se hned dostatí odměny!“ pomyslí si David a tiše se vzdálil. Nejraději by byl běžel s větrem o závod cestou necestou ke svým lidem, aby je co nejrychleji přivolal. Chtěl-li však dosíci cíle, nesměl pohnouti ani kamenem, aby se neprozradil.

S největší opatrností se vrátil a oznámil vojákům, co viděl a slyšel. Nepotřeboval jich pobízet. Uchopili kopí a luky a spěchali za Davidem bylo jim samozřejmým. Ale dostanou se tam všichni nepozorovaně? David jim přísně rozkázal vystříhati se jakéhokoliv hluku.

Podařilo se jim nepozorovaně se připlížiti. Na dostřel stojí nyní vojáci a každý ukazuje prstem, na koho vystřelí. David zakázal veškeré volání.

Na dané znamení zasvištělo třicet šípů vlahým nočním vzduchem.

Žalostný křik roztíná ovzduší a bez ozvěny doznívá. Ještě jednou zasviští šípy, pak vrhnou se vojáci s oštěpy na raněné a dorážejí je.

„Mrtvol zde nenecháme“, řekl David po boji svým vojákům. „Filišťané se o tom nesmějí dověděti! Nedaleko jest cisterna, do té je vhodíme.“

Tak se stalo. Mrtvoly byly vysvlečeny, neboť jejich oděv a zbraně měly býti odneseny do Gibey jako kořist, mrtví byli dovlečeni k cisterně a vhozeni do ní.

Výsledek toho dne byl pěkný, ale kořist malá. Neměli se ohlížeti po nějaké kořisti bohatší? Odvážným činem bylo možno ji získati.

Druhého dne slídl David z bezpečného úkrytu po nepřátelském území.

Skřivánci vzlétali a pějice vznášeli se do výše. Odevšad zazníval jásavý křik křepelek.

David zřel na širých lánech žence kositi poslední ječmeny. Většinou byly již svázaný ve snopy. K večeru měly býti odvezeny. Osli a muly stáli již připraveni, rovněž několik vozů se zapřaženými voly. Zvláště na jednom poli bylo mnoho snopů, kolem nichž se oháněli silní pracovníci.

David věděl, že pole jest osobním majetkem krále Achiše, a proto se ihned rozhodl přepadnouti odpoledne dělníky, ozbrojence sraziti a zabráti dobytek a co možná nejvíce obilí.

Kraj hýřil barvami, květy voněly, slunce vysílalo hřejivé paprsky.

Den se pomalu skláněl k večeru. David vše pozoroval a měl vojáky v pohotovosti. Konečně se přiblížila doba odchodu pracovníků. David to pozoroval podle dráhy sluneční a podle práce dělníků. Kolem něho se již utišil šumivý bzukot hmyzu, včely stále řidčeji ponořovaly se do květinových kalichů.

David považoval okamžik za příhodný k provedení svého záměru. Poněvadž půda severně od králova pole byla zvlněna, mohl obejít pole jsa zakryt mírným návrším a náhle se vynořiti směrem od Gathu a tak uzavřiti zpáteční cestu bojovníkům i dělníkům.

Nenadále se vynořivší až po zuby ozbrojení vojáci vyvolali u Filišťanů zděšení, jaké vzniká na dvoře, slétne-li náhle mezi drůbež nějaký dravec.

Jediný výkřik zděšení a již všichni prchali na všechny strany. Vojáci měli nejvíce spadeno na bojovníky, oháněli se mečem se vší silou a kosili Filišťany jako ječné klasy. Dělníky nechali prchnouti. Rychle shromáždili dobytek, naložili na muly a osly tolik obilí, kolik unesli, a pak rychle přes hranici israelského území!

„To za zavraždění dvou Israelitů a za čtená pustošení našeho území!“ volali pobízejíce soumary ku spěchu, aby ušli ještě před soumrakem z dosahu filištínské moci. Pro osly a muly byly to však hodiny, které jistě nenáležely k jejich nejpríjemnějším vzpomínkám.

David ustanovil poslati kořist do Gibey. Když přišel ke králi, podal mu obšírnou zprávu o přepadení; v odměnu dostalo se mu Saulovy pochvaly.

Když večer seděli bojovníci v nádvoří, rozprávěli hlasitě o těchto událostech. Saul mohl nahoře všechno slyšet. „Jen obezřetnosti Davidově máme co děkovati za obojí úspěch!“ vyjadřovali se chválice plnými ústy mladého velitele. „Jest bojovnější než my!“ — „Jeho kosti jsou plny rekovného morku!“ — „Neleká se horka denního, nedbá nočního chladu!“ — „Pod jeho vedením dobudeme ještě mnohého vítězství!“

Saulův obličej zbledl, oči mu zlověstně zaplály. Myslil opět na to, že jest zavržen od Hospodina? Nebo jím snad zalomcovala zimnice žárlivosti?

XI.

HON.

Když přišel David druhého dne ke dvoru, stal se středem všeobecného obdivu. Oči žen zářily při pohledu na něj a mužové se k němu přátelsky

obraceli. Vojáci chválili jeho obezřetnost i odvalu, takže zpráva o jeho rekovných činech šířila se rychle městem.

Ve velikém nádvoří před obydlím královým stálo kromě osobní stráže též několik sedláků, z nichž dva byli z Beeru. Prosili o pomoc proti divoké zvěři. „V okolí se zdržuje veliké stádo gazel“, vyprávěli, „a působí značné škody na dozrávajícím ječmeni a na pšeničných polích. Ale ještě hůře řádí kanci. Pole jsou od nich rozryta, a co horšího, pustoší i naše vinice. Vyhrabávají dokonce i vinné kmeny a ničí tak ovoce naší dlouholelé práce. Nikdy jich u nás tolik nebyvalo. Museli přijíti z jordánského údolí, nebo z jizreelské planiny. Nechť král uspořádá na ně štvanici, jinak nebudeme s to, abychom odváděli desátky!“

David prosil Jonathana, aby to oznámil králi a pohnul ho vyhověti prosbám rolníků.

Saul zbavený již nepříjemné vyrážky přistoupil na toto přání a uložil Jonathanovi a Davidovi vše připravit. Pozítří bude se honba konati a on sám se jí účastní.

Vzali několik vojáků a odebrali se hned do Beeru.

Po důkladném ohledání kraje uznali za vhodné v onom údolí, kde onehdy lovili gazely, při čemž byl David poraněn, vykopati veliký příkop, do něhož měla býti zvěř zahrnuta. Rozmlouvali o oné příhodě, jež mohla Davida stát život. Jonathan pravil: „Ani si nedovedeš představit, jak mne tvé poranění rozrušilo. Teď se však nemáme čeho báti, máme s sebou vojáky.“

Byli přivoláni rolníci, aby na příhodném místě vykopali široký a hluboký příkop. Na obou koncích byl postaven vysoký plot z neloupaných tyčí, aby tím jistěji byla zvěř zahrnuta ke příkopu.

Na třetí den byli povoláni ještě jiní sedláci z okolí za honce. Uposlechli vyzvání tím ochotněji, že i jejich pole byla ohrožena a žeň u nich dosud nezačala. Ovšem museli tentokrát vstávat velmi časně, dříve než ženy, jejichž úkolem bylo ještě před východem slunce umlít na ručním mlýnku mouku pro denní potřebu.

Vojáci a rolníci rozdělili se na dva zástupy. Jeden měl hnáti zvěř od severu, druhý od jihu. Saul, jeho synové a David, ozbrojeni luky a oštěpy, postavili se při východním ústí údolí, aby zahnali zpět zvěř, která by se příkopu vyhnula.

Zroseným obilím a travou táhli v předepsaných vzdálenostech honci hlasitě volajíce a bijíce oštěpy do křoví a kamení. Kobyly visely ještě ztrnule na obilních stéblech, když honba začala. Než skřiváci pozdravili denní světlo a křepelky začaly volati, urazili honci již kus cesty.

Koroptve před nimi vylétaly a opět padaly úzkostně volajíce. Několik lišek a šakalů, navrátilších se právě z nočního lupu, vyskočilo před nimi a zrovna včas proklouzli mezi honci, kteří si jich sotva všimuli.

Konečně se objevily gazely! Asi patnáct kusů prchalo před honci, postupujícími od severu, přeběhly lehce údolí a hbitě vystupovaly po jižním svahu. Tam potkaly druhou řadu honců, zarazily se na chvíli a pak se hnaly na západ. Zde se zatím přiblížily obě řady k sobě. Plachým zvířatům nezbylo nic jiného než běžeti údolím vzhůru. Cestou doběhli k příkopu a většinou spadly do něho.

Dva nádherní samci však prchli stranou, vyhnuli se příkopu a letěli proti střelcům.

Saul držel luk napjatý, aby skolil silnějšího samce. Zdálo se, že mu zvíře samo ulehčuje práci.

Na dostřel se zastavilo a ulekaně hledělo velikýma, černýma, živýma očima na střelce. Byl to půvabný zjev. Nádherně slušely tomuto ušlechtilému zvířeti drobné, černé, na způsob lyry ztočené parůžky, stojící nad bílou tváří. Hřbet byl žlutavě hnědý, břicho bílé; tmavší pruh odděloval obě barvy.

Saul vypustil šíp a — chybil. Vysoké, ztepilé, kopyty zdobené nohy se napnuly a gazela prchala podle krále.

Nyní vystřelil David šíp a zvíře zasažené do lopatky se shroutilo.

Saul neříkal nic, vrhl však na Davida zvláštní pohled, který, jak se zdálo, jeho synové dobře znali. „Už je oheň na střeše“, šeptal Malkišua. Neměli však času zabývat se tím déle.

V blízkém křoví silně zaharašilo a zjevila se obrovská hlava mocného kance.

Saul vystřelil. Což byl rozčilený? Šíp nezasáhl slabín, nýbrž utkvěl v hlavě rozzuřeného kance, který běžel přímo proti králi. Saul uchopil oštěp, vrhl jej proti zvířeti a zranil je na hřbetě. Zuřivě vrhlo se zvíře proti odvážlivci, ale v okamžiku byl David dlouhým skokem u kance a vrazil mu kopí do těla.

V očích Saulovi nebezpečně zablesklo. Neměl pro Davida slova uznání nebo díků.

Nadělal tento jediný kanec tolik spoust v okolí? Nebo druzí zatím uprchli? Když se již neukazovalo žádné zvíře, poručil Saul hon ukončiti.

Byl prohlédnut příkop a nalezeno v něm dvanáct dospělých gazel a několikátýdenní kolouch. Jonathan navrhl, aby bylo mládě ponecháno na živu a věnováno Michole.

Saul dovolil.

David skočil do jámy a vynesl chvějící se zvířátko. Ostatní gazely byly pobity oštěpy. Polovinu jich ponechal David rolníkům, ostatních šest mělo býti dodáno královskému dvoru.

Kanec, jakožto nečisté zvíře zůstal na místě. At slouží za potravu hyenám, liškám, šakalům a dravým ptákům.

Brzy bylo poledne. Kol květů to bzučelo, pestří motýli kolébali se teplým vzduchem. Slunce ukazovalo plnou svou sílu. Přes to ustanovil král okamžitý návrat do Gibey.

Při odchodu z údolí přiblížil se k lovcům rolník se třemi dětmi a zamířil k Davidovi, nesoucímu na zádech mladou gazelu. Rolník se mu uctivě uklonil, políbil mu lem vrchního roucha a ukazoval mu s radostí zářícím zrakem své děti. „Tyto děti by byly bez tebe nyní sirotami! Znovu děkuji ti za záchranu. Stále mám pocit, že jsem ti dosud řádně nepoděkoval!“ Opět políbil roucho Davidovo a vybídl děti, aby učinily totéž. David se chtěl proti tomu brániti, ale mladá gazela mu překážela. Při pohledu na sedláka třásla se ještě více než dříve a úzkostlivě bečela. David ji laskavě hladil, zatím co mu děti líbaly lem roucha a pak ještě dlouho za ním hleděly svými velikými očima, aby si dobře vtiskly v paměť jeho podobu.

Saul byl svědkem dojemného výstupu. „Pomalu si ho budou více vážit nežli mne!“ myslil v duchu. „Já psa živil a nyní mne sežere. Proč jsem ho vlastně tahal ke svému dvoru a dával mu příležitost, aby se vyznamenal?“

Jeho špatná nálada stala se nápadnou těm, kdož ho znali.

Přece však se nemohl hned vrátiti, jak si přál. Čtyři sedláci se přeli a prosili krále, aby je roz-

soudil. Saul tedy, jako nejvyšší soudce, konal svůj úřad.

„Co vás přivádí ke mně?“ spustil na ně s nevolí.

Jeden rolník přednesl svou stížnost. Mluvil mnoho a provázel řeč živými posuňky. Stěžoval si na souseda, že mu zabil psa, jenž mu byl velice potřebným; chránil jeho stáda proti dravcům.

„Pes mne napadl, jednal jsem ve spravedlivé sebeobraně!“ obhajoval se nařčený.

„Zaplatíš odškodné za psa!“ pravil král.

„Za psa, za nečisté zvíře, které mne napadlo?“

Ale král neznal milosti. „Až tento sedlák sklídí ječmen“, poručil, „nasypete kolem něho tolik obilí až ho nebude vidět. Ječmen pak náleží majetníku psa!“

„A čeho vy ode mne žádáte?“ pravil Saul k druhé dvojici sedláků.

„Tento mi ukradl ovci!“

„Neukradl jsem jí!“ bránil se druhý. „Našel jsem ji pozdě večer na pastvině. Byla asi nemocná, že tam sama zůstala. Protože jsem nevěděl komu náleží, zabil jsem ji!“

„Již jsi ji snědl?“

„Ne, ještě je celá.“

„Ještě dnes dáš majetníku jinou ovci. A zítra tě povedou vesnicí s vnitřnostmi zabité ovce na krku!“

Rolník bědoval nad pokořujícím jednáním, jehož se mu mělo dostat, ale král zůstal neoblomným.

Když se večer král objevil s průvodem na nádvoří královského hradu, dívala se právě Michol z matčina pokoje a zářícím zrakem měřila mladistvou postavu Davidovu, jenž nesl na ramenou útlou gazelu.

„To je pěkné od Davida“, zvolala na matku, „on mě přináší krásnou malou gazelu!“ Hopkala radostí a nejraději by vyběhla ven, aby ji už dostala. Achinoam ji však zadržela.

David předal nyní zvířátko milému příteli, jenž je zanesl sestře.

Večer zanesla Achinoam sama králi večeri. Nevrlé ji propustil. „Nemám chuti k jídlu!“ byla jeho jediná odpověď.

Jídlo zůstalo nedotčeno.

XII.

SVATBA DAVIDOVA S MICHOLOU.

Od té doby, co se David stal velitelem osobní stráže, měl svého zbrojnoše. Byl to již zmíněný Nešer, Jerachmelovec, pocházející z jižní části území judského. Měl asi šestadvacet let. Vzal si ženu o několik let mladší a měl s ní již tři děti, chlapce zvaného Ari (= lev) a dvě děvčata, Zuzanu (= anemmonka) a Hadassu (= myrta). Hoch byl prvorozený a šlo mu na pátý rok. Nešerova žena měla pověst ješitné a hašteřivé ženy, ona se však proti tomu bránila říkajíc, že ji manžel neprávem přivedl do špatné pověsti.

David, pro něhož byl nový dům příliš veliký a prázdný, vzal k sobě Nešera i s rodinou, aby mu obstarávali domácnost. Místností bylo dost, David jim tedy jednu vykázal.

Brzy po onom honu došlo mezi Nešerem a jeho ženou k bouřlivému výstupu. Nešer jedl čočku a při tom vylomil si zub. Žena nepřebrala dosti dobře čočku; zůstal v ní kamének a ten se stal příčinou

Nešerovy nehody. Prohlížel vyložený zub i kamének a s domovního prahu, kde jedl, vyběhl několik kroků na dvůr a nadával zloštně: „To je tak, když se člověk ožení a přivede si línou ženu. Otcové měli pravdu, když tvrdili: ‚Kdo si bere ženu, k tomu se stěhují čtyři hříchy do domu: parádivost, lenost, zvědavost a ješitnost‘“. Pak obrátiv se k obydlí Davidovu zvolal: „Ó, Davide, jak jsi šťastný, že nemáš ženy!“

Nešer nechtěl přímo, aby to David slyšel, ten však přece zaslechl jeho podrážkou samomluvu a usmál se. Vždyť právě dlel v myšlenkách u Micholy. Již dovršil dvacátý rok, měl tedy věk, kdy se ženitba stávala Israelitovi povinností a nyní přemýšlel, jak se poměry budou dále vyvíjet. Měl se hned ucházet o ruku dívčiny? Ale jaké odpovědi se mu dostane od Saula? Nezáleželo na Michole, nýbrž hlavně na Saulovi, dá-li k tomu svolení. David váhal, a to plným právem. Přece se však chtěl podrobiti obecnému zvyku, jenž doslovně bral slova zprávy o stvoření: „Rosťte a množte se!“ Při ustavičném válčení řídly nejen řady bojovníků, nýbrž hynuly i jejich rodiny; bylo tedy považováno za povinnost každého pečovat o čelné potomstvo. Jen tak mohl národ zůstat silným. Týž smysl byl vkládán též do přísloví: „Člověk žije ve svém potomstvu“.

O svatbu Davidovu starala se již jeho matka, když mu poslala do Gibey sváteční obleky. Pro zvláštní okolnosti nemohl se však dosud oženit. Ale nyní pomýšlel zcela vážně na sňatek s Micholou. Její zrak spočívající se zálibou na něm pravil mu, že jí není lhostejný. Mluvil jasnou řečí. Upíral se na něho častěji a déle, než hledíváme na osobu nám lhostejnou.

Poněvadž stále ještě trvala hádka mezi Nešerem a jeho ženou sestoupil David k nim, aby je usmířil.

Nešer držel dosud zub v jedné ruce, kamének v druhé a vyčítal ženě: „Podívej se“, křičel na ni, „nebudeš-li dávat pozor, ztratím za krátko všechny zuby!“

David si prohlédl oba předměty a shledal, že kamének má tvar i barvu zrnka čočky. Poukazuje na to, řekl: „Nejbystřejší oko by jich nerozeznalo!“

Žena pohlédla vděčně na Davida.

Ale mnohomluvný Nešer nedal se tak lehce odbýt. Rozčileně pokračoval: „Otcové říkají: Zlá žena je muži jako malomocenství. Jak se má chránit? Ať ji vyžene z domu a bude zbaven malomocenství!“

„Jen to řekni všechno, milý Nešere,“ vpadl mu do řeči David. „Otcové naši k tomu ještě něco přidávají, co jsi své ženě zamlčel; říkají totiž: ‚A přece běhají všichni za ženou!‘ Ostatně: ‚Kdo nemá ženy, není mužem!‘“

„To je právě neštěstím pro člověka“, odporoval Nešer; „muž hledá, co byl ztratil!“ Mínil totiž žebro.

„No tož! A neříkají otcové: Každý muž, který ztratil ženu, vidí celý svět zachmuřený?“

„Ale má jest zlá! Což mne nechtěla před nedávnem bít svými špinavými sandály, jako činíme nezbednému uličníkovi? Ožením se s druhou a tak ji pozlobím!“

„Říkají to také naši otcové? Pokud já vím, praví: Nežeň se se dvěma, aby se proti tobě nespolečily a neprovedly ti něco zlého. V tom případě, tvrdí otcové, jest lepší vzít si ještě třetí, aby ti vyzradila pletichy druhých.“

„Ne, to já nemohu, na to mi nestačí peníze. To chci raději žít v dobrotě se svou zlou ženou!“

„To je dobrý nápad. Dala ti již tři děti.“

„Ale mezi nimi jsou dvě děvčata, to se mi nezamlouvá.“

„Proč pak?“

„Což neříkají naši otcové:

Dcera je otci poklad, ježž třeba hlídati,

a starost o ni odnímá spánek —

v mládí, aby nepřestárla,

a vdána jsouc, aby v nenávisť neupadla.

V panenství jejím, aby se nedala svést,

v domě svého muže, aby nepoklesla.

V domě otcovském, aby nebyla nalezena těhotná,

v domě muže svého, aby bezdětnou nezůstala?

Ale budu svůj osud snášeti trpělivě, vždyť mám také jednoho syna. Tisícníku, miluji tě, dovol mi tedy, abych ti dal dobrou radu: Až se budeš ženiti, vol opatrně; zlá žena ztrpčuje člověku život.“

V tom přišel chlapec; plakal vida svár rodičů. David mu odhrnul s čela kadeře a vzal ho za ruku. Hoch se nic nebál a hned visel Davidovi kolem krku.

„Budeš dobrým otcem!“ promluvila nyní žena; „budu prositi Všemohoucího, aby tě učinil šťastným!“

„Dobře“, odpověděl David s úsměvem a poznamenal k Nešerovu upozornění o volbě ženy: „Vím, že otcové říkají: ‚Jak se muž nejlépe vyzkouší? Jestliže dovede žít se zlou ženou!‘ Ostatně budu pozorně voliti, jinak opět přijdeš na mne s nějakou průpovědí otců. Co o tom říkají?“

„Jen jedno mě právě napadá: „Při koupi pole můžeš pospíchat, ale při volbě ženy buď rozvážný!“

„A proč?“

„Pole se dá lehko odprodati, ale ženy se člověk zbaví obyčejně toliko smrtí! Její duše a její chování se nedají poznati tak snadno, jako vlastnosti nějakého pole. Proto je třeba při ženitbě jednati rozvážně!“

„Nešere, budeš-li tak pokračovati ve znalosti přísloví našich otců, budeš brzy připočten k mudrcům israelským. Ale řekni mně jen, jaká tedy má nevěsta býti?“

„Otcové praví: ‚Nemá prodlévati ani v okně, ani v místnosti vedoucí k veřejnému vchodu!‘“ Věděl ještě mnoho případných přísloví, ale přednesl jenom toto, aby, jak se ženě svěřil, Davida nezastrašil.

David odešel do královského paláce a udělil vojákům některé rozkazy. Zastal Michol na dvoře ve hře s gazelou, která tu již zdománěla a nepokoušela se o útěk. Michol s ní pobíhala po dvoře a odměňovala ji chutnými sousty.

Když David vstoupil, pohlédla naň dívčina se zalíbením, neosmělila se však osloviti jej. Ani David nepokládal za příhodné učiniti více, než pozdraviti. Pohledy byly němými a přec výmluvnými tlumočnickými jejich citů.

Michol odebrala se brzy za matkou; gazela šla za ní, jako věrný psík.

„Matko, za koho mne provdáte?“ tázala se dívka s nachelem ve tváři.

„Kdybych to věděla!“

„Nechci nikoho, leč krásného Davida!“

„Nevím, co zamýšlí otec. Merobu dal Adrielovi. Dlí tak daleko odtud! Nikdy jí nevidám. Poslední dobou se proslýchá, že je nešťastná, protože ji muž zanedbává.“

„Matko, nechceš-li, abych i já byla nešťastnou, postarej se, abych dostala Davida za muže!“

„To bude těžká práce; ale pokusím se o to!“

Několik dní připravovala se Achinoam k důležitému kroku. Jak by měla předložit tu věc Saulovi? Přemýšlela a sestavila konečně plán vhodný k dosažení tohoto cíle. Chtěla mu říci: „Od té doby, co ho Michol zná, nemá pokoje. Raději ho vidí přicházeti, než odcházeti. Často je těkavá nebo má od slz zarudlé oči a vzdychá. Musíš ji dát jemu. Povýšils ho a dals mu dům. Dům je prázdný. David má věk, kdy se mládenci žení. Ani Michol není mladá. Má už šestnáct let a jiné se vdávají brzy po dvanáctém. Tvá moc vzroste, neboť kmen Juda k tobě přilne, jak jsi o tom mluvíval dříve, zvláště před válkou proti Amalečanům. Jišajův rod je nejváženějším v Betlemě i Judsku.“

Přes to, že si řeč dobře připravila, váhala neustále. Obávala se královského chotě. Když však na ni Michol stále dotírala, že již nemůže déle čekat, odhodlala se konečně k důležitému kroku.

Jednoho odpoledne, když se zdál Saul dobré nálady, vstoupila nesměle do jeho pokoje. Michol naslouchala venku za dveřmi.

„Naše Michol dosáhla již věku,“ začala Achinoam s tlukoucím srdcem, „kdy je třeba vdáti se. Máš pro ni nějakého ženicha?“

„Ne, musím pamatovati na důležitější věci. Ostatně není tak naspěch!“

„Ona myslí na Davida!“

Saulovo čelo se zachmuřilo.

Michol tajila dech, aby mohla slyšeti celou rozmluvu.

„Každý úder jejího srdce patří Davidovi!“ dodávala Achinoam.

„A pro mne nemá žádného?“ zvolal Saul s nevolí.

Oči naslouchající Micholy tonuly již v slzách. V královské komnatě bylo ticho, že bylo slyšeti bzučení komára.

„Proč by děvče nesmělo myslet na Davida?“ začala Achinoam znovu. „Nevyznamenal se více než druzí? — — —“

„Snad proto, že robí někdy dobré verše a pěkně zpívá?“ přerušil ji Saul.

„Nejenom to. Nezabil on Goliáše, neosvědčil se i potom v boji? Což jsi ho sám nepovýšil?“

„Ovšem, příliš mnoho cti jsem prokazoval tomu drnkálovi a veršotepci! Zdá se, že moje dobrota vyvolala v jeho srdci nemístná přání!“

„On dosud nežádal o Michol, jednáám jen jako matka!“ přihmouřila oči, aby zadržela de-roucí se slzy. Avšak nadarmo, perličky slz zatřpytily se jí pod řasami.

„Dlouho jsem pozoroval její hru očima“, přerušil Saul mlčení. „Hledívala na Davida častěji a déle, než se slušelo. Jako matka mělas tomu zabrániti!“

Achinoam slzela a Michole tlouklo srdce, jako by se jí chtělo rozskočiti. Nechtěla ostatek ani slyšeti a odběhla.

„Je vidět, že jsi žena!“ pravil Saul poněkud klidněji. „Ačkoliv se má dbáti na ženské slzy právě tak, jako na kulhání psa, rozvážím si vše!“

Nebyl to soucit, jenž vnukl Saulovi tuto odpověď. Napadlo mu nenadále, že by se mohl při této příležitosti Davida navždy zbaviti.

Achinoam opustila krále a odebrala se ku dceři, která se uchýlila do matčiny komnaty. Matka ji tam našla hlasitě vzlykající, s očima od pláče zarud-

lýma; každé slovo Saulovo bylo pro ni bodnutím do srdce. Ale mírná, měkká slova matčina vlila jí útěchu a naději.

Saul uvažoval, co by měl Davidovi nastrojiti.

Druhého dne z rána povolal si důvěrného služebníka a svěřil mu: „Rozšiř zprávu, že se David stane mým zetěm, zabije-li sto Filišťanů a přinese-li o tom spolehlivé důkazy.“

Služebník ihned vykonal, co mu král nařídil.

Když se odpoledne objevil David u královského dvora, blahopřáli mu vojáci a všechno služebnictvo: „Sláva ti, slyšeli jsme, že ti Saul chce dáti Michol za manželku!“

„Co si myslíte?“ odvětil David. „Věříte, že je tak lehké stát se zetěm královým? Ten musí mít daleko více, nežli mám já. Více o tom nemluvte, aby se to Saul nedověděl.“

„Ale my jsme to zcela určitě slyšeli!“ tvrdili služebníci houževnatě. „Král nežádá za nevěstu nic jiného, než abys zabil sto Filišťanů!“

Když tak mluvili, byl David volán k Saulovi. Král oslovil vstupujícího velitele: „Slyším, že je ti Michol nakloněna. Nic nenamítám proti tomu, aby se stala tvou manželkou. Ale napřed mě musíš dáti neomylná znamení, žeš zabil sto Filišťanů. Při tom ti nesmí pomáhati žádný z mých vojáků. A vůbec nikoho jiného si nesmíš vzít, kromě svého zbrojnoše!“

Saul mínil, že touto nezvyklou podmínkou Davida zastraší. Ale zmýlil se. Jinoch zajásal v nitru a s očima radostí zařícíma odpověděl králi: „Z plna srdce děkuji ti, dobrotivý králi. Za krátko vyplatím cenu za nevěstu!“

Mnohem méně radosti projevoval Nešer, když zvěděl, jak čestné úlohy se mu dostalo. On nevýskal

z plna srdce, jako David. S broukáním chystal si výzbroj. Když na brusu ostřil meče a zahrocoval kopí a šípy, naříkal: „Jestliže tentokrát vyvážnu se zdravou kůží, mohu se dočkati stáří jako Methusalem. Ale běda mi, já se již nevrátím!“

Žena slyšíc ho naříkati domnívala se, že něco před ní tají, trpce mu to vyčítala. Nešer hleděl útrpně na ni a pravil: „Otcové byli rozumní a moudří, když říkali: Stoupá-li osel po žebříku, žena zmoudří!“

„Co jsem ti zas učinila, že mne tak trápíš?“ tázala se žena.

„Nejsi trápena ty, ale tvůj muž. Smrti už neuniknu! Jak já mám zabít sto Filišťanů? Biji se sice dobře, ale stu Filišťanů se přeci nevyrovnám.“

Ženy se zmocnil strach a úzkost a upokojila se teprve tehdy, když jí muž svěřil, jakou podmínku položil Saul jeho veliteli.

„Tedy David má pobít sto Filišťanů, ne ty? Bohudíky! Vrátiš se mi opět zdráv!“

„Zdráv se vrátit? Myslíš, že Filišťané jsou baby? Jak snadno mne může zasáhnouti kopí nebo šíp, až budu Davida chrániti jeho štítem. A meče filištínské jsou také ostré!“

A jako by chtěl sobě a Davidovi obstarati ještě ostřejší, přitlačil svůj meč tak silně na brus, až sršely jiskry.

„Nejsem bojácný,“ naříkal dále, „ale král nás zahnal do úzkých. To je tak, chce-li někdo přesídliti do manželské komnaty. Nevede tam vždy pohodlná cesta!“

„A David podmínku přijal?“

„Marně se namáhá, kdo jej chce zastrašit nebezpečím. Bez prodlení chce se dáti do práce! Jen jestli bude s Micholou šťastný?“

„A proč by nebyl?“

„Otcové říkali: Hledáš-li ženu, sestup po schodech dolů; hledáš-li přítele, vystupuj nahoru!“

„Kdo by zmoudřel z tvé řeči? Já tomu nerozumím.“

„Tvé doznání mne těší, vždyť jindy stále tvrdíš, že jsi chytrější než já. Ale uvidíme, zda mám pravdu. Michol pohlížela často na nás vojáky svrchu!“

„To ráda věřím, vždyť se na vás dívá z okna, kdežto vy konáte službu na dvoře!“

„Ženo, jak málo máš rozumu! Ona však přes-
příliš dává na jevo, že je královskou dcerou! Saul
zůstal sice při vší své moci prostým. Naproti tomu
Michol ohrnuje nad leccíms nosíček, vysmívá se
druhým a chce létat stále výše. Ale ženo, neopovaž
se svěřiti moji domněnku někomu třetímu!“

„Pročpak? Mluvíš stále tak, že se tě člověk
musí každou chvíli tázat: Proč?“

„Proč? Tak abys věděla! Otcové říkají: Svěříš-li
tajemství třetímu, není to již tajemství!“

V příštích dnech všude se pilně pracovalo.
V okolí Gibey začala žeň ječmene, kdežto Filišťané
byli již téměř hotovi se žní pšenice. Achinoam a
Michol prohledaly truhlice, aby vybraly nejkrásnější
roucho a šperky na svatbu. Nečekaly až se David
vrátí, vědělyť, že se ženichovi nevyrovná nikdo
z hrdinů.

Nejvíce práce měl ovšem David. Po krátké ná-
vštěvě rodičů, jimž oznámil svou svatbu s Micholou,
spěchal s Nešerem do údolí terebintového, aby
odtamtud činil výpady do území Filišťanů.

Michol se teprve nyní teprve dověděla, jak ve-
liké poklady nashromáždil její otec v různých vál-
kách. S úžasem chodila s matkou od jedné tru-
hlice ke druhé, pomáhala jí rozkládati mnohé kusy

oděvu, obdivovala se četným nádherným šperkům zlatým i stříbrným. Nescházely ani perly, tenkrát tak vzácné. Mezi oděvem byly košile z jemňoučkého plátna zvaného sadin, kuttonety s dlouhými a širokými rukávy a jemným vyšíváním na prsou, meily pestrých barev s různými pásy splývajícími vpravo i vlevo od opasku, simly, t. j. pláště pestře pruhované a na prsou bohatě zdobené, pak opasky, přehozy, závoje, stužky na vlasy a turbany. Nechyběly ani ženské střevíce z kůže tachaše, rudomořské krávy. A jak těžko bylo vybírat šperky. Jak se třpytily četné zlaté lísky v podobě olivových listů, jež ženy nosívaly nad čelem a na spáncích, kroužky do nosu, náušnice, prsteny, náramky a nánožky s chřestícími řetízky! Nalezly také mnoho bronzových zrcadel, lahvičky voňavek, stříbrné spony a zlaté jehlice. Výběr nebyl snadný; Michol chtěla jen to nejkrásnější. Chtěla se ukázat, jak se patřilo na královskou dceru, a okouzlit srdce ženichovo.

Byla tak zaměstnána, že zanedbávala svoji gazelu. Ubohé zvíře běhalo za děvčetem a divilo se, proč se s ním teď nemazlí.

Saul dal ženám volnost. Mohly si vybírat, co chtěly. Myslí si v srdci: „Ke svatbě beztoho nedojde. David je sotva na živu. Chtěl přeskakovat svůj stín, ale nyní již jistě sestoupil k „refaim“, ke stínům v šeolu!“ *)

Ale David se těšil na denním světle. Byl chráněncem Hospodinův.

Neuplynulo ještě ani čtrnáct dní, když jednoho pozdního odpoledne vtáhlo s nezvyklým dupotem hradní branou do Gibey asi čtyřicet mulů s těžkým

*) Šeol = říše mrtvých.

nákladem. Za honáky kráčel David, čilý a zdravý a po jeho boku výskal a vyskakoval Nešer, jako divý. Vyhazoval kopí do výše a v letu je zase chytal.

Achinoam a Michol ukázaly se u okna zářice radostí a kynouce mu.

Když David mluvil s králem a odevzdával mu žádanou cenu, tísnilo se vše kolem Nešera. Jeden voják navazuje na jeho jméno značící zároveň orla i supa volal na něho: „Nešere, byl jsi orlem nebo supem? A co všechno přinášíte?“

„David byl orlem a já supem, který se jen vrhal na mrtvé Filišťany, aby jim odňal zbraně a oděv. Nikdo nedovede vypočítati na jedno posezení všechny hrdinské činy Davidovy! Brousil jsem mu meč, ostřil jsem mu kopí a šípy. A podívejte se! Vše se leskne jako nové. Může jich upotřebiti jindy. Za to jeho praky jsou už důkladně opotřebovány! Považte jen, pouhým prakem skolil sto Filišťanů. Podívejte se na zbraně neobřezanců a na jejich šaty, stačí jen je nazvednouti! Sami jsme nemohli všecko odvléci. Sebrali jsme jim tedy i muly, naložili na ně kořist a teď jsme tu. Ještě vnuci a synové vnuků budou si u Filišťanů vyprávěti, jaké ztráty utrpěli. Ale hrdlo mám zaprášené, dejte mi vína, abych prach trochu spláchl. Měli jsme naspěch, proto jsme si ani nedopřáli občerstvení.“

Jenom Saul byl ve všeobecném veselí zachmuřený. „Pěkně jsem si to nadrobil“, říkal si. „Teď jsem v pasti. Jako králův zeť získá David ještě více na vážnosti! Je k tomu mnoho třeba, aby se člověk nerozlítil. David je jako moucha. Zaženeš ji a ona se ti vrátí s druhé strany!“

Ale dal již své královské slovo a to bylo všem známo. Co mu zbývalo, než svatbu povolit?

Svatba byla velkolepá. Nejenom všichni občané Gibey, rodina Saulova a Davidova byli hosty, nýbrž byli pozváni též obyvatelé všech sousedních vesnic. Přišla i Merob s Adrielem, a radost Achinoamy byla dovršena, když starostlivá matka se přesvědčila, že zpráva, jako by Merob byla od svého muže zanedbávána, je pouhý výmysl. Jonathan obstaral Davidovi svatební roucha a řídil celou slavnost. Vše šlo bez nejmenší výtržnosti. Nebe se usmívalo, lidé plesali, až se to rozléhalo daleko široko. A proč by mělo býti jinak, když při každé jiné svatbě bývá dost radosti? Tentokráte slavil svatbu oblíbený hrdina, a to dokonce s královskou dcerou. Ta hezká Michol, jak ta byla obdivována ženami i muži! Radost nad tím, že dostane za muže svého vyvoleného a množství drahocenných skvostů zvyšovaly ještě její přirozenou krásu. Tak bohatá roucha, tolik zlatých šperků a tolik drahého kovu obyvatelé gibejští dosud neviděli. Samo slunce zdálo se nad tím plesati. Sesílalo své nejjasnější paprsky a zvyšovalo lesk nádherných skvostů.

Jen jeden byl při svatbě zádumčivý, vážný, roztržitý. Byl to Saul. Vůdce mládenců a všichni přítomní jednali dle obyčeje s ženichem a nevěstou jako s králem a královnou. Saulovi při tom vrásky neustále brázdily čelo.

Poněvadž Nešer nemohl po návratu vyprávěti všechny příhody a zkušenosti „na jedno posezení“, vykládal nyní hezky ze široka, jakým způsobem pobil David sto Filišťanů.

Jediná věc překvapila svatebčany. Bohatí slavili svatební veselí nejen sedm dní, nýbrž čtrnáct, a očekávalo se, že i Saul prodlouží slavnost o týden. Než král poručil sedmého dne, aby se slavnost skončila. Nechtěl snad, aby se s Davidem déle jednalo jako s „králem“?

XIII.

DAVID JEST PRONÁSLEDOVÁN SAULEM.

Jako velitel královské osobní stráže musel se David i po svatbě častěji ukázati u dvora Saulova. Přicházel tam nyní jen tenkrát, bylo-li jeho přítomnosti nutně potřebí. Od té doby, co měl Micholu, nic ho nevábilo ke dvoru. Ani vůči Filišťanům nejevil mnoho zájmu. Dříve uchyloval se do svého domu jen na noc, nyní bylo mu slastí, mohl-li v něm býti i přes den. Nová paní uměla zpříjemniti mu pobyt v komnatách dříve prázdných. Vnitřek domu byl k nepoznání, tak důkladně se změnil pílí a přičinlivostí nové hošpodyně.

Dříve zely na obyvatele domu jen holé stěny, teď byly vystrojeny nejen potřebným náradím, nýbrž i různými ozdobami. Nádhery milovná Michol vymohla lichotivými prosbami na rodičích, že jí věnovali ze svého příbytku mnohou věc, aby si jí novomanželé okrášlili svoje komnaty.

S pomocí Achinoamy byla především kuchyně opatřena četným nádobím. Byly tu ruční mlýnky na mletí obilí, kad, veliké to hliněné džbány, ve kterých služby přinášely a uchovávaly vodu, ještě větší hliněné džbány na obilí, boby, čočku a jiné plodiny, měchy z kozí kůže na mléko a víno, koše na ovoce a pečivo. K vaření většího množství masa se užívalo kotlu zavěšeného nad krbem. Pro přípravu menší dávky byly tu hliněné a bronzové hrnce, rozmanité mísy a misky. Byl tu sir, obyčejný hrnec na vaření vody, zeleniny, masa; pak kijjor, větší, kovový hrnec; parur a dud menších rozměrů. K tomu ještě sallachat, rendlíky; sappachat, džbány na vodu a olej; saf a mizrak, kovové číše; potom vidličky

na vytahování masa z kotlu; lžíce k míchání a nabírání omáčky; nože k zabíjení zvířat a krájení masa.

Obytné světnice byly opatřeny obvyklými lůžky, stoly, sedadly a podnožkami. Zrcadel a nástěnných obrazů se neužívalo. Bylať známa jen ruční zrcadla, a obrazy vůbec byly zakázány. Michol však tam přece podloucně umístila bez vědomí mužova několik sošek. Byly to terafim, představující domácí bůžky, a ženy jich užívaly buď jako ozdob nebo k pověřčivým úkonům. Poněvadž věrný ctitel Hospodinův nechtěl o nich ani slyšeti, umístila je Michol tak, že pohled na ně Davida neurážel. Vždyť si jich vážila, jako mnohé jiné ženy, jen jako starožitností.

Nesmíme zapomenouti ani na četné nádoby s masťmi, jež mladá paní, jako pravá východanka, měla v oblibě. Ač bylo zakázáno užívatí obrazů, byly nádobky ozdobeny obrazy zvířat a na podstavcích byly vytvořeny podoby lvů, holubic, opic, kachen.

Nešer i s rodinou zůstal. Michol měla k obsluze dvě děvčata, která jí ponechala Achinoam zároveň s výbavou.

Za člena nové domácnosti platila i gazela. Obvykle dlela na dvoře, směla však k Michole do obydlí, což též často činila. Michol ji hladila a hleděla jí do očí, aby její děti měly „gazelí“ oči. Než zdálo se, že Jahve odpírá jí mateřských radostí, a to bylo to jediné, co vrhalo znepokojující stín na oblohu manželského štěstí. Ale byla dosud mladá, nemusela se tedy vzdávati naděje.

Tak plynuly měsíce, plné čistého blaha.

Nešer nebyl tak spokojen. Stěžoval si, že zbroj rezaví a on potřebuje mnoho oleje, aby ji udržel

v pořádku. Jeho žena nedbala těchto stížností. Tvrдила, že Nešer patří k oněm lidem, kteří si musí stále naříkati, jinak nejsou spokojenými. Je prý jako sedlák, jež kdysi poznala. Když se urodilo mnoho obilí, naříkal na práci s tím spojenou a na malý užitek z ní. Byla-li úroda méně bohatá, bědoval, že zahyne hladem.

Nešer rozzlobený poznámkou ženinou, odvětil: „U tebe moudrost dosud nerozbila svůj stánek, jinak bys musela znáti průpověď otců: Čemu se kdo naučil, tím se rád zabývá!“

Saul se stále ještě obíral chmurnými myšlenkami. Záští a vzdor proti Samuelovi rostly v srdci jeho den ze dne. Nenáviděl starého proroka a pouhá myšlenka na něho jej rozlítla. Vzpomenul-li si na Samuele před spaním, bylo po nočním odpočinku. Nejhuře se rozhněval, mluvil-li kdo v jeho přítomnosti s pochvalou o prorokovi. Tehdy mu sršela z očí zášť, jež hlodala v jeho srdci.

I Davidovo počínání sledoval orlím zrakem. „Stává se u lidu oblíbenějším?“ tázal se častokráte sama sebe, nemohl však odhaliti nic podezřelého.

Achinoam znajíc manžela lépe než kdo jiný, pozorovala s úzkostí, že Saul se stává vůčihledě uzavřenějším a každou nepatrnou nepříjemností dává se strhnouti k prchlivosti. Aby zlo nerostlo, prosila občas Davida, by opět zkusil hráti před Saulem na harfu. Konal to ochotně. Jednou však mohla se mu jeho ochota státí osudnou.

Bylo to koncem března. Saul seděl zasmušile ve své komnatě a jeho zeť hrál na harfu, aby zažehnal zlého ducha. Náhle pozvedl král, před tím ztrnule skloněný, hlavu a otázel se hudce: „Znáš proroka Samuele?“

„Tvůj služebník ho zná“, dal David v odvěť.
 „Byl kdysi naším hostem v Betlemě!“

„Co tam dělal?“

„Přinesl Hospodinu oběť a potom slavil se ‚staršími‘ obětní hostinu. Nebyl jsem při tom; později však jsem se mu musel představit.“

„Jemu se představit? Přál si snad s tebou mluvit?“

„Ano, dával mě pokyny pro další život!“

Král se více netázal, z čehož se David srdečně radoval. Nepovažoval za příhodné sdělit Saulovi obsah tehdejší rozmluvy.

Čelo Saulovo se stále kabonilo, kdežto David hrál klidně dále na harfu ve vzdálenosti asi sedmi či osmi kroků, hledě při tom z okna. Král zřel opět v duchu proroka, jak mu činí výtky v Gilgale. Nebyla to od Samuele přílišná domýšlivost a pro Saula svrchované pokoření? Ještě dnes mu znějí v uších slova prorokova: „Hospodin odtrhl od tebe království Israelské a dal jinému, který je lepší, než ty.“ „Je snad můj zeť onen lepší, že si s ním přál mluvit a dával mu pokyny, jak má jednat?“ Zahleděl se na Davida. „Nedá se upříti“, přemýšlel dále, „jest krásný na pohled a obdařen velikými vlohami. Vítězství nad Goliášem ho proslavilo, i pozdější jeho činy byly opěvovány. Je mi nebezpečným soupeřem. Proč by on nemohl býti onen vyvolený, o kterém prorok mluvil?“ Dále nemohl přemýšlet, před očima se mu zatmělo. Uchopil po boku stojící kopí a mrštil jím zuřivě po Davidovi. Ten se uhnul bezděky na levo, takže se vražedná zbraň zabodla s plnou silou do zdi, až kusy omítky kolem lítaly.

David bloudící zadumaným zrakem v dalekých končinách byl kopím vyburcován do ukrutné sku-

tečnosti. Upustiv harfu hleděl okamžik ztrnule na krále. Hned na to, obávaje se dalších útoků, vyběhl ven. Harfu nechal ležet na zemi. Saul povstal a několikerým šlápnutím ji rozbil. Zaznělo to v ní jako vzdech umírajícího, pak se rozpadla na tisíc kousků.

Achinoam vidouc Davida prchatí v nezvyklém rozčilení, vstoupila do královny komnaty a uzřela ve stěně zející díru, kopí a na zemi rozšlapanou harfu. Domyslíla si, co se událo. Se slzami v očích prosila Saula, by se uklidnil. Ten uznal, že se přenáhnil a zašel příliš daleko, a slíbil ovládati v budoucnosti svůj hněv.

David spěchal k Michole, která ještě neočekávala jeho návratu. Radostně vyběhla mu vstříc a tázala se na onu šťastnou příčinu, která ho k ní tak brzy přivádí. „Jest po hře!“ odpověděl David a vykládal jí, jak mohl býti této chvíle počítán mezi mrtvé.

Michol objala muže a políbila ho, vášnivě plačíc.

Ještě spolu rozmlouvali, když přiběhl bez dechu posel od Saula se stručnou zprávou: „Filišťané se ve velkém množství shromažďují. Nechť přijde velitel bez otálení k Saulovi, musíme vytáhnouti proti neobřezancům!“

David se vyprostil z obětí manželčina a spěchal ke králi. Nešer za ním.

Saul musel kousnouti do tvrdého oříšku a povolati Davida. Co by tomu řekli lidé, kdyby nechal doma zaháleti Davida, postrach Filišťanů? Měl snad říci, že nechce vytáhnouti? Tomu by nikdo nevěřil! Dal ho tedy zavolati, přijal ho rozpačitě a vykotal několik slov na omluvu: Že prý byl příliš rozčilen.

David dělal, jako by se nic nepříhodilo a počal mluvit o tažení. Sarsaba Abner již tu byl, Jonathan byl též přítomen. Válečná rada mohla začít. Bylo usneseno ihned vytáhnouti a svolati pouze kmeny Efraim, Benjamin a Judu. První dva nenechaly se dvakrát prositi, když šlo o nějakou válku, a kmen Judův, jemuž hrozilo největší nebezpečí, jistě uposlechne vyzvání co nejrychleji. David měl po prvé velení svému Tisíci bojovníků hebronských.

David oblékl zbroj, rozloučil se rychle s Micholou a spěchal do Hebronu, aby se dostal včas se svým mužstvem do terebintového údolí, kde se mělo vojsko sejít.

Filišťané se důkladně přepočítali. Doufali, že Israelity překvapí, dokonce již zabrali několik vesnic, když tu náhle spatřili proti sobě několik tisíc bojovníků. Postavili se do bitevních řad, ale brzy v houfech prchali. David a jeho lidé podstupující první zkoušku pod jeho velením bojovali odvážně jako lvi. Nebylo možno odporovati jejich nátlaku. Většina Filišťanů zůstala na bojišti, jen nepatrný počet se jich zachránil útekem.

Saula hnětlo, že před bitvou nebyl tázán o radu on, nýbrž David. Pluky Judovců lnuly k svému soukmenovci s neomezenou důvěrou. Rovněž královští běžci, kteří znali Davida z jeho dřívějších činů, hleděli jen na něho. Dokonce i sarsaba Abner, velitel Benjaminovců a Efraimovců, uznal návrhy Davidovy za nejvhodnější a řídil se jimi. To vše znova rozlaďovalo popudlivého krále.

Hněv jeho vzkypěl, když ženy a dívky vycházející vstříc vítězům bez ostychu hlasitě zpívaly:

„Saul jich zabil tisíc,
ale David deset tisíc!“

Ten popěvek zněl ještě dlouho do noci Gibeou a zaléhal až do královny komnaty.

„Lidé si již veřejně tropí ze mne úšklebky!“ naříkal Saul. „Má královská důstojnost jest již jen ubohý prelud bez moci! Mám býti pouhou loutkou? Mám si s vážnou tváří osobovati místo, které ve skutečnosti zaujímá již druhý? Tomu učiním konec!“

Zavolal si oddaného Doega a poručil mu: „Ráno si vybereš dostatečný počet vojáků, zajmeš Davida a přivedeš ho ke mně!“

Doeg byl překvapen neočekávaným rozkazem královým; chtěl však svému pánu dokázati, že jest oddaným sluhou. „Jako že živ jest Hospodin“, odpověděl králi, „zítra ráno je David ve tvé moci!“

Po chvíli nastal mezi vojáky šum. Doeg vybíral ty, které považoval za zcela spolehlivé.

Před východem slunce byl Davidův dům obklíčen vojáky. Vrata však byla zavřena, nemohli tedy dovnitř. Doeg vystoupil na ramena jednoho z vojáků a hleděl přes zeď do dvora. Všechny dveře a okna byla na jižní straně; David tedy mohl ven jenom dvorem. Doeg sestoupil spokojeně na zem a svolal všechny své průvodce na toto místo.

Ale jeho hlava byla na zdi zpozorována. Žena Nešerova seděla již v kterémsi temném koutě a držela ruční mlýnek chtějíc mlít obilí. Spatřivši hlavu jí dobře známého Doega spěchala to oznámiti muži.

Nešer tušil něco nedobrého. Bez oděvu, zahalen jenom pláštěm spěchal k Davidovi a svěřoval mu své obavy. Michol vyskočila a spráskla ruce. Brzy se však vzpamatovala a osvědčila obdivuhodnou duchapřítomnost.

V severní stěně pokoje byl prostorný výklenek, ve kterém měla schovaný svůj největší terafim. Za ním byla jen tenká stěna z drobných kamenů, které

se daly lehko odstraniti. Vyňala terafim a ukázala muži a Nešerovi výklenek.

V tom bylo zabušeno na vrata. Michol vyšla ven a tázala se po příčině rušení nočního klidu.

„Máme uloženo prohledati dům“, odpovídal Doeg; „otevři vrata, abychom mohli vejíti!“

Gazela nocovala na dvoře. Vidouc Micholu šla k ní.

Služky sestoupily zatím do dvora. Přidružila se k nim i žena Nešerova. David však a Nešer se neukazovali. Zbrojnoš se pokoušel kopím probourati stěnu výklenku, což se mu po malé námaze podařilo.

Michol odpověděla netrpělivému Doegovi: „Musím přec nejdříve přinést klíč!“

Vešla do domu sledována gazelou, ale nespěchala příliš s přinesením klíče. Proto vystoupil Doeg znovu na ramena jednoho vojáka a střežil dvůr, dveře i okna.

Michol vzala terafim, položila jej na lůžko Davidovo a přikryla jej simlou. Poněvadž hlava byla bez vlasů, vložila mu na téměř černou kozí kůži, aby hlava vyhlížela jakoby vlasatá. Když všechno uměle nastrojila a viděla, že otvor je již dost velký pro Davida, políbila muže, přihlížela ještě, jak otvorem zmizel a výklenek znovu zakryla jak byl dříve. Teprve teď poslala ke vratům služku s těžkým klíčem.

Klíč se vsunul pod závoru, kolíčky závory se nazvedly a vrata se otevřela. Doeg vkročil na dvůr.

Přede dveřmi stála Michol a dotazovala se, cože to napadlo jejímu královskému otci, že dovolil tak nectné jednání vůči domu své dcery.

„Máme zajmouti Davida a přivést ho před krále!“ odvětil přehorlivý Doeg.

„David má být zajat? Leží na lůžku nemocen! Válečná výprava ho zmohla, má horečku!“ Otevřela dveře a dovolila Doegovi a několika vojákům pohlednouti odtud na lůžko Davidovo. V matném světle hořící lampy uzřeli postavu na lůžku a tak se přesvědčili na vlastní oči, že nemocný leží před nimi.

„Ano, zde leží, o tom není pochybnosti!“ pravil Doeg a byl na rozpacích. Co činiti? Nemohl přece odvléci nemocného velitele, jako nějakého prostého zločince? Kdož ví, bude-li s tím Saul srozuměn! Ponechal tedy vojáky ve dvoře a spěchal ke králi, aby mu to oznámil.

„Přineste ho s lůžkem!“ poručil král krátce a určitě.

Doeg se vrátil a hlásil Michole, že král žádá, aby byl David k němu přinesen i s lůžkem.

„To je ale ukrutnost!“ zvolala Michol podrážděně. „Nemocnému se dopřeje klid a králův zeť, jenž onemocněl v jeho službách, nemá ho míti?“

Doeg pokrčil rameny a odpověděl: „Musím svého pána a krále poslouchati“.

„Ale prosím vás, šetřte ho! Ranní vzduch jest ostrý, David by tím mohl trpět. Musím ho ještě trochu přikrýt. A hlavu si musí chránit.“

Obávala se, že by mohl být poznán nepravý vlas. Proto položila ještě jednu simlu na domnělé tělo Davidovo a přikryla mu hlavu potní rouškou.

Nyní chtěl Doeg vstoupiti se šesti vojáky do světnice, aby lůžko odnesli. Gazela, která přišla s Micholou do světnice, hleděla na nezvyklé divadlo, naslouchala řinčení zbraní a měla za to, že její paní hrozí nebezpečí. Když Doeg a jeden voják stáli ve dveřích, najednou prudce vyskočila, aby se

prodrala mezi oběma muži. Zdařilo se jí to, jenom že vrazila rohy Doegovi do brady. Zvířeti se nic nestalo, ale Doegovi hroty rohů vyryly na bradě dvě pořádné rýhy. Zaklel hrozně a držel si oběma rukama krvácející bradu. Michol se v duchu smála a slibovala zvířeti mimořádnou odměnu.

Poněvadž Doeg krvácel, byla mu brada ovázána, pak bylo lůžko vyzdviženo a nesené ke králi.

Průvod se setkával v ulicích s lidmi jdoucími na pole, kteří na to udiveně pohlíželi. „Co to znamená?“ tázali se překvapeně. „Tolik vojáků, šest z nich nese lůžko, a vedle kráčí Michol, králova dcera a Davidova žena!“ Pozorovali ji pozorně a všelicos o tom prohodili.

Michol věděla dobře, co činila. Chtěla jen zaméziti, aby lest nebyla odhalena příliš brzy. David měl získati času, aby se mohl ztratiti.

Vojáci vnesli lůžko do komnaty královny, pak byli králem propuštěni.

Saul zvedl potní roušku, odkryl simlu — — — „Ty podvodnice! Ty se odvažuješ odporovati vůli svého otce?“ spustil na Micholu.

„Hrozil mi, že mne zabije, nezachráním-li ho!“ vymlouvala se Michol.

„Kam se poděl?“

„To mi zamlčel, z bázně, abych ho nevyzradila!“

„Uteče odtud jako pes před holí!“ zlořečil Saul, vyšel ven k vojákům a poručil jim hledat Davida:

„Přinesli jste mně terafim, ne mého zetě!“

Vojáci hleděli na sebe s široce otevřenými očima. Jenom přítomnost přísného pána a krále jim bránila, aby nepropukli v hlasitý smích.

XIV.

U SAMUELE V RAMĚ.

Davidovi nebylo snadno opustiti nepozorovaně Gibeu. Skok s výklenku se mu zdařil, ale nyní musel projíti několika ulicemi, aby se dostal na hradby. Nemohl pomýšleti na to, aby vyšel městskou branou, poněvadž tam již mohli na něho čekat. Nejjistější bylo spustiti se s hradeb, a to na takovém místě, kde tou dobou nikoho nebude. Za tím účelem vzal si pevný provaz, týž, který při honbě na vlky přivázal koze na nohu. Napadli ho sice v oné čtvrti městské psi s hlasitým štěkáním, ale poněvadž to bylo něco obyčejného, nikdo si toho nevšímal. David dosáhl bez nehody hradeb, upevnil provaz a dostal se bez nebezpečí na svobodu.

Ve spěchu a v panujícím pološeru nepozoroval, že seskočil blízko poslého osla. Několik hyen si pochutnávalo na zdechlině, šakali, psi, supi a krkavci čekali dychtivě několik kroků opodál, až přijde řada na ně. Dravci vyrušení seskakujícím Davidem se rozprchli. Byli však rádi, že nebyli dále vyrušováni. David běžel napříč polem s rychlostí zvěře, která slyší za sebou štěkati psy.

Než kam se měl nyní obrátiti? První jeho myšlénka byla odebrati se do Betlema a tam očekávat, co se bude dít. Jeho rodina byla mocná a on sám získal si tam již slušný počet upřímných přátel. Ale nepřivede tím své příbuzné do nesnází? Prchlivý Saul by se mohl na nich mstíti. Nebylo by lepší vyhledati staříckého proroka, jenž s ním jednal s otcovskou péčí a pomazal jej na budoucího krále? Ten mu mohl poraditi. V každém případě bude dobře zpravit ho o tom, co se událo.

Sotva se vynořila tato myšlenka v mysli Davidově, rozhodl se uskutečnit ji.

Samuel bydlel asi hodinu odtud, v Ramě, městečku to vypínajícím se na dosti příkrém pahorku, čímž získalo vojensky nemalého významu. Leč toto místo proslulo též z jiného důvodu. Tam se zdržovala již prorokyně Debora a pod palmou rozsuzovala sporné případy. Nyní sídlil tam i starý prorok a kol něho shromáždil se již značný počet israelských Nebiim. Nazývali se také jeho syny, jeho žáky, jeho služebníky. Byli to mužové horlíci pro Hospodina a ve svém náboženském nadšení oddávali se úkonům, jimiž byli mnozí přiváděni do ekstatického vytržení. Jak snadno mohl se zvrhnouti tento způsob nábožnosti! Vždyť i Kananejci měli své Nebiim, kteří vykonávali podobné úkony k počtě boha Baala. Byla to tedy velkolepá myšlenka Samuelova shromáždit tyto Israelity kolem sebe a chrániti je přiměřeným poučováním před poblouzením. Nebiim bydleli roztroušeně ve vlastních domech a byli ženati; tvořili však jednu společnost a shromažďovali se v domě Samuelově.

Samuel byl velmi překvapen, vida chráněnce Hospodinova před sebou. „Je tvůj příchod dobrý?“ otázal se velitele královské osobní stráže.

David mu obšírně vykládal, co se stalo mezi ním a Saulem. „Král se stává den ze dne trudnomyslnějším“, poznamenal na konec, „a domnívá se, že jsem jeho nepřítelem, ač jsem k tomu nedal vědomě příčiny“.

Ani prorok neschvaloval, aby se David odebral do Betlema, poněvadž by tak Saula jen více podráždil. „Zůstaň mým hostem“, řekl přátelsky mladému muži, „dokud se nedozvím, zda král nelituje svého činu!“

David byl touto radou tím více potěšen, poněvadž doufal, že ho Jonathan nenechá v úzkých, nýbrž že se pokusí o smír se Saulem.

Samuel dokonce navrhl, aby byl k Saulovi poslán tlumočník s oznámením, že David dlí v Ramě. David byl srozuměn, bylť přesvědčen, že je pod ochranou Hospodinovou a že se nemusí ničeho obávat, dokud se sám nějak neproviní.

Stařec zavolal jednoho ze svých Nebiim a pravil mu: „Synu můj, mám pro tebe nějaký úkol. Jdi ještě dnes do Gibey a předstírej, jako bys přišel náhodou. Hleď se vmísiti mezi dav, po případě mezi vojáky. Možná, že se s nimi střetneš již v městské bráně. Uslyšíš, že mluví o Davidovi a zaslechneš mnoho dohadů o tom, kde se asi skrývá. Potom řekneš, že jest mým hostem“.

„Budiž pane“, odpověděl Nabi, „tvůj sluha se ihned vydá na cestu!“

Zatím co se toto dělo v Ramě, rozmlouval Jonathan s otcem. Dověděl se, co Saul učinil proti Davidovi a byl tím velice zkormoucen. Umínil si účinně se ujmouti nevinného přítele.

„Slyšel jsem, že David uprchl, poněvadž mu ukládáš o život. Znáám Davida a mohu ručiti krví svého srdce, že od té doby, co dlí u dvora, nepodnikl ani toho nejmenšího proti tobě. Ano mohu tvrditi, že veškeré jeho jednání a chování je bezvadné!“

„Usiluje o královskou čelenku!“ odvětil Saul. „Ale při mém životě, to se mu nepodaří.“

„V žádném ohledu se proti tobě neprohřešil!“ hájil Jonathan přítele. „Vše, co konal, bylo ti jen k užitku. On dal svůj život v sázku, zabil Goliáše. Skrze něho dopřál Jahve celému Israeli velikého vítězství. Uznals to a těšilo tě to; proč se

chceš nyní provinit na nevinné krvi a Davida bez důvodu zabít? Kdykoli táhl do války, přemohl tvé nepřátele. Nikdy se tím nechlubil, nezná vypínavosti; všechny své úspěchy připisuje Hospodinu. Považ jen, dobrý otče, že to musí vzbudit u Israelitů nevoli, budeš-li ho nevinně pronásledovati. Utrpí tím tvá vážnost u Israelitů. Je to tvůj zeť, jeho hrdinství koluje všemi ústy. Pomysli jen, jak se ti budou vysmívati Filišťané, až se dovědí, že ses vyhnal hrdinu, jehož se oni bojí, a že ses s ním zneprátelil. Nechceš jim přece poskytnout oprávněnou příčinu k jásoťu?“

Saul vyslechl klidně slova Jonathanova a nakonec zamumlal: „Jakože živ je Hospodin, David nebude zabít!“

„Díky, milý otče, srdečné díky za tvůj cit pro spravedlnost!“

Saul se ihned rozhodl zpravit Davida o změně svého smýšlení a povolati ho zpět. Ale jen kdyby věděl, kde se zdržuje!

K večeru přišel k němu Doeg se zprávou, jak kterýsi Nabi vyprávěl po městě, že David dlí v Ramě jako host Samuelův. Na to vybral Saul dva ze svých vojáků zcela spolehlivé a také dosti rozumné, aby jim mohl svěřiti důležité poselství. Nazítří měli se odebrati do Ramy a přivést Davida.

Poslové odešli do Ramy, ale ani v poledne ani k večeru se nevraceli, jakkoliv Saul velmi toužil po jejich návratu.

Druhého dne poslal tam druhé dva. Než i ti zmizeli jakoby se do země propadli.

Třetího dne učinil ještě jeden pokus posílaje do Ramy tři muže, aby se dohodli s Davidem. Přísně jim nařídil, aby mu alespoň jeden přinesl

zprávu ještě téhož dopoledne. Leč ani v poledne ani večer se nevracel žádný z poslů.

„Tady něco není v pořádku!“ zvolal král na-
nejvýš netrpělivý. „Ve dvou hodinách mohl jsem
míti odpověď; nyní však již uplynuly tři plné dny
a já vím právě tolik, co před tím. Nemohu se spo-
lehnouti na své lidi. Musím tam jít sám!“

Saulův stav byl chorobný. Jeho zvláštní duševní
nálada a s tím spojená tělesná slabost způsobily,
že nesnesl odporu a byl v nejvyšší míře netr-
pělivý.

Bez průvodce a aniž by komu svěřil svůj úmysl
vydal se k Samuelovi.

Před Ramou na holém pahorku bylo prostranné
humno a nedaleko něho studna, z níž čerpaly ženy
a dívky vodu. Bylo tu i několik pastýřů napáje-
jících svá stáda. K čerpání užívali koženého vědra,
jež se spouštělo provazem. Načerpanou vodu vy-
lévali do kamenných žlabů, ze kterých dobytek pil.

Saul se otázel: „Kde je Samuel a David?“

„V Ramě, v domě prorokově!“ zněla odpověď.

Saul si dal podat vodu z jednoho džbánu a
kráčel dále. Šel pomalu, slyšel totiž za sebou ne-
zvyklé zvuky různých nástrojů, které v pravidelném
rytmu vlnily vzduch. Ohlédl se a užíval dlouhou řadu
mužů spěchajících rychlým krokem k domu proro-
kovu.

Právě došli ke králi.

První mužové byli oblečeni v žíněné pláště a
přepásáni řemenem. Vlas jim volně vlál. Za nimi
šli jiní ve všedním obleku držíce s nimi krok. Byl
to přelud? Tu šlo též jeho sedm poslů, hleděli
ztrnule před sebe nestarajíce se, co se kolem
děje.

Bylo snad nakažlivým počínání těchto Nebiim, mužů v zíněných pláštích? Stále noví mužové spěchali za nimi a přidávali se k nim.

Pohled na zástup lidí u vytržení, sladce podmanivé zvuky fléten a strunových nástrojů, temné, trhané údery na buben, to vše uchvátilo neodolitelnou silou i Saulovy nohy a paže k týmž pohybům, jak je viděl u Nebiim. Šel podle hudby, činil však delší kroky, a brzy ocitl se uprostřed zástupu.

Když přišli na nádvoří prorokova domu, odhodili Nebiim pláště a činili při zrychlené hudbě podivné posunky a volali: „Hospodine, jsem tvým služebníkem!“ I Saul odhodil plášť a stál jen v tunice. Konal všechny posunky jako ostatní a volal hlasitěji než druzí: „Hospodine, jsem tvým služebníkem!“

Nikdy nedělal podobných úkonů, byly mu naprosto nezvyklé. Zesinal dříve než mnohý z Nebiim. Dech se mu krátil, chvěl se na všech údech, nervy měl mocně rozrušené. Brzy potom zcela vysílen upadl v bezvědomí.

Denně upadali někteří tímto způsobem v opojení smyslů. Vědělo se, že takový člověk potřebuje delší dobu klidu, aby se zotavil. To však bylo nápadným, že i Saul se přidružil k Nebiim a upadl do vytržení. Přítomní hleděli na něho s podivením a sotva uvěřili očím. „Což i Saul jest mezi proroky?“ tázali se udiveně. „Ano, není pochyby, jest to on!“

Celý den a celou noc ležel v bezvědomí.

Poslové Saulovi rozpomenuvše se nyní na úlohu, hlásili Davidovi proč přišli do Ramy. Přítomnost Saulova potvrzovala jejich výpovědi.

Samuel měl sice důvody nestarati se o Saula; přece však poradil Davidovi, aby se ujal krále, až procitne z opojného spánku.

Když tak David viděl před sebou Saula zbaveného smyslů, chápal mnohý rys jeho povahy. Snad to zavinila nemoc, že byl pln záští proti němu. Ujal se tedy vysíleného s tím větší péčí.

Konečně Saul procitl a uzřel po svém boku Davida. „To jsi ty, synu můj?“ pravil s pohnutím. „Ty jsi jednal šlechetně se mnou, ačkoliv jsem se k tobě tak špatně zachoval!“

Král se posilnil jídlem a vínem, pak vsedl na soumara a v průvodu Davida a sedmi vojáků vrátil se do Gibey.

Nešer užasl, když spatřil tento průvod vcházeji do královského dvoru. Radovali se však z toho i ostatní vojáci; David jim přirostl k srdci. Jen Doeg nebyl s tímto obratem spokojen; bál se, že se bude David na něm mstít za to, že ho chěl zajmout. Těšil se však myšlenkou, že smíření krále s jeho zetěm nebude trvalé.

XV.

KRÁLOVSKÁ HOSTINA O SLAVNOSTI NOVÉHO MĚSÍCE.

Aby nedráždil Saula, umínal si David žítí od té doby co možná nejvíce v ústraní. Nechtěl nikterak vystupovati do popředí; poznalť jasně, že král trpí žárlivostí, a tu se mu zdálo nejlepším, nebude-li se o něm vůbec mluvit. Nehrával již před ním a umínal si býti zvláště tehdy opatrným, bude-li Saul rozhněván.

Ale u krále se k žárlivosti družil chorobný stav, jak bylo jasně viděti v Ramě, a s tím souvisela i náklonnost vše překrucovati, i to nejnevinnější slůvko nebo lhostejný skutek vykládati ve špatný smysl. Proto David, ač se všemu vyhýbal, obával se, že Saul brzy najde záminku k novému nepřátelství vůči němu.

To se též stalo přičiněním pletichářského Doega, jenž chtěl králi za všech okolností ukázati, jak ho chrání proti každému nebezpečí. Donášel mu všemožné novinky o Davidovi, přeháněl a líčil Davida jako odbojníka. Tím byl Saul znovu pobouřen a nemohl už ani klidně spáti. Myslil ustavičně na svého zetě, až došel k přesvědčení, že Davidovo stranění se veřejného života jest jen zahalený vzdor proti králi.

Nešer měl ostražitý zrak i sluch, aby odrazil každý útok na život milovaného velitele. I Jonathan bděl a byl připraven příteli pomoci. Když David seznal, že král jest s ním opět nespokojen, sdělil příteli úmysl vzdáti se královské služby, poněvadž nikdy neuspokojí svého pána. Avšak Jonathan ho prosil, aby toho nečinil. „Nezabije tě“, domlouval Davidovi; „kdybych se dověděl o jeho záměru, budu tě včas varovati!“

„Vím, žes ke mně příliš dobrý“, odpověděl David, „ale otec ti neprozradí, bude-li chystati něco proti mně; ví, že mne miluješ.“

Před svátkem nového měsíce bylo postavení Davidovo zvláště povážlivé. Nešer mu oznamoval, že Doeg tajně vyjednává s některými vojáky a udílí jim rozkazy. Na druhé straně, nemohl se velitel osobní stráže vyhnouti hostině, kterou král pořádal v tento svátek. I sarsaba a ostatní hodnostáři bývali zváni a každý z nich měl u stolu vyhra-

zené místo. Mohlo tedy Davidovo místo zůstatí prázdné?

Tři dny před slavností svěřil se David své ženě s obavou, že mu Saul opět chystá záhubu. On však že se chce ukryti na poli. Michol ho prosila: „Vezmi mne s sebou; hrozí-li ti nebezpečí, chci je sdíleti s tebou!“ David však nehodlal splniti jejího přání.

Jonathan vyhledal přítele na poli den před slavností a řekl mu: „Zítra jest nový měsíc, budeš pohřešován, nebudeš-li seděti s králem u stolu!“

David mu sdělil, co se dověděl od Nešera, a prosil ho, aby oznámil králi, kdyby se po něm tázal: „David mne prosil, aby směl rychle jíti do Betlema, města svého; jeho čeleď tam koná výroční oběti“. „Řekne-li ‚Dobře‘, nehrozí mi nebezpečí, rozhněvá-li se však, věz, že mne chce zabít.“

„Učiním tak a na tomto poli ti sdělím odpověď“, ujišťoval ho Jonathan.

„Nesmíš se sám vydávati v nebezpečí“, namítal David. „Ať nemá tvůj otec ani tušení, žeš se mnou vyjednával, jinak jest schopen učiniti i tobě něco zlého!“

„Přijdu sem tedy se služebníkem“, prohlásil Jonathan, „a budu střítetí šípy na ono skalisko. Potom pošlu služebníka a řeknu mu: ‚Jdi, hledej šíp!‘ Jestliže přidám: ‚Hle, šíp jest před tebou‘, tož přijď, neboť nehrozí ti nebezpečí. Zvolám-li však: ‚Hle, šíp jest za tebou‘, uprchni, neboť Hospodin tě posílá pryč“.

V den nového měsíce konala se u krále hostina. Král posadil se na své sedadlo u stěny. Jonathan usedl naproti, Abner vedle Saula, kdežto Davidovo místo vedle Jonathana zůstalo prázdné.

Prvého dne neříkal Saul ničeho. Myslil si: „Jest to náhodou, že zde Davida není“.

Druhého dne shromáždili se opět k jídlu. Saul lámal hostům chléb a podával jim maso. Skývy chleba sloužily za lžíce, jimiž se nabíraly tekuté pokrmy. Král obrátil se k svému synu Jonathanovi a tázal se ho: „Proč nepřišel syn Jišajův ani včera ani dnes k jídlu?“

Jonathan odpověděl: „David mne snažně prosil, aby směl jíti do Betlema. Řekl mi: ‚Dovolíš mi jíti? V našem městě se koná oběť celé čeledi a moji bratři si přejí, abych přišel. Jestliže jsi mi nakloněn, dovol mi navštívit mé bratry!‘ Proto nepřišel ke stolu tvému, otče“.

Tu vzplál hněv Saulův proti Jonathanovi a on lál svému synu spílaje při tom dle obyčeje výchoďanů též jeho matce: „Synu odbojně otrokyně! Vím dobře, že miluješ syna Jišajova k hanbě své i k hanbě své matky! Pokud živ bude syn Jišajův, nebudeš jist ani ty, ani království tvé. Proto pošli pro něho a přived' ho, neboť jest synem smrti!“

Jonathan zprvu mlčel, ač mu srdce hlasitě bušilo. Nechal otce vybouřiti se, ale pak pravil: „Proč má zemřít? Co učinil? Jest nevinný! Svým životem ručím za něho!“ Aniž by porušil povinné úcty k otci, chtěl velkodušně a nezištně pomoci příteli.

Saul bloudil zachmuřeným zrakem po přítomných, proklínal znovu syna a přidal: „Pozor, abys neklopýtl jazykem!“

Jonathan se nedal odstrašiti. Utlumiv vnitřní pobouření odpověděl klidně: „Cizí přednosti musíš uznati. David jest neschopen čehokoli zlého. Jen očividná pomluva dovede o něm namluviti, že usiluje o důstojnost královskou!“

„A já ti pravím, že on je had!“ řekl Saul.

„Není hadem, aspoň ne jedovatým. Ručím za něho!“ hájil svého přítele Jonathan.

„Chceš za něho ručiti a hrudí státí za něho?“ vzkřikl Saul a uchopiv kopí, chtěl jím mrštiti po synu. Avšak Abner sedící po boku králově poznal včas nebezpečí a zadržel Saulovi ruku.

Jonathan již nepromluvil. Zvedl se od stolu ve hněvu a vzdálil se. Že byl sám potupen, to ho tak nebolelo; že však otec pohaněl jeho matku a přítele, to ho velice bolelo.

Nazítří, v dobu s Davidem umluvenou, šel se služebníkem na pole a poručil mu: „Běž a hledej šíp, který vystřelím!“ Když služebník běžel, vystřelil Jonathan přes něho. Když přicházel k místu, kam jeho pán mířil, volal Jonathan: „Hle, tam leží, dále za tebou!“ A opět volal: „Pospěš, rychle, nezdržuj se!“ Sebral tedy služebník střelu a přinesl ji pánu svému. Co to vše znamenalo, netušil, neboť toliko David a Jonathan byli zasvěceni.

Po té David vstal a odešel, a Jonathan vrátil se smuten do města.

XVI.

DAVID V NOBU. — JEHO ÚTĚK DO ADUL- LAMU. — SAUL TRESTÁ KNĚŽSTVO V NOBU.

Když se David dal na útěk, neměl zbraně ani potravin, ba za celý den ničeho nepožil, kromě hrstky nezralé pšenice, kterou si cestou natrhal. Kam se měl nyní obrátiti? Srdce mu pravilo: „K příbuzným, které musím zachrániti, poněvadž budou vydáni na pospas pronásledování Saulovu!

Král jest přesvědčen, že jsem jeho nepřítelem, proto bude zuřiti proti celé mé rodině!“

Vydal se tedy na cestu k Betlemu.

Jižně od Gibey, v nepatrné vzdálenosti od Jerusalema byla svatyně Nob. David znal tam velekněze Achimelecha. Co se stal zetěm královým, býval tam často posílán od Saula, aby se tázal na vůli Hospodinovu pomocí velekněžského efodu. Poněvadž do svatostánku, opatrovaného četným kněžstvem, docházelo mnoho darů, mohl zde David dostati zbraň i potravu. Uhnul tedy s cesty a zamířil ke svatyni.

Než došel do Nobu, přišlo mu na mysl: „Nevydám tak velekněze v nebezpečí života, když od něho přijmu pomoc? Ani s Jonathanem jsem se nesměl rozloučiti, abych ho nepřivedl do nebezpečí. Nebude mi nic jiného, než zamlčeti Achimelechovi mé nynější postavení, aby mohl Saulovi odpovědět, kdyby byl volán k odpovědnosti: ‚Nevěděl jsem zhola ničeho, že se David stal tvým nepřítelem. Domníval jsem se, že prokazují službu tobě samému přijímaje tvého zetě a velitele tvé osobní stráže‘.“

Když bylo Achimelechovi oznámeno, že David přichází do Nobu, vyšel mu s oddaností vstříc. Byl nemálo překvapen, že David, tak významná osobnost, přichází zcela bez průvodu. „Proč jsi sám a nemáš nikoho s sebou?“ tázal se příchozího.

David odpověděl: „Král mi přikázal jednu věc a řekl: ‚Ať žádný nezví o tom, proč jsi byl poslán ode mne!‘ Proto jsem služebníkům svým poručil zůstatí na určeném místě. Nyní, máš-li chléb, dej mi jísti!“

„Mám zde toliko posvátný chléb, předkladné chleby, které leží před Hospodinem“, řekl vele-

kněz. „Viš, že tyto chleby smějí jísti jen lidé čisti. Jsou tvoji služebníci čisti? Zdrželi se od žen?“

David odpověděl: „Mé mužstvo dbá na každé výpravě čistoty. Tak i dnes. Až se dovědí, že obdrželi posvátný chléb, budou tím více pečovat o to, aby se udrželi čistými a svatými. A žen se také zdrželi“. Při těch slovech ovšem myslel sám na sebe.

Achimelech mu dal posvátný chléb.

„Můžeš mi též obstarati nějakou zbraň, meč nebo kopí?“ žádal David velekněze.

Ten se zarazil. „Proč nemá David s sebou zbraně?“ pomyslel si mimoděk. Hned však mu přišlo na mysl, že králův zeť byl pověřen asi z nenadání tímto podivným úkolem. Proto mu odvětil: „Zbraně tu není kromě meče Goliášova, kterého jsi zabil v terebintovém údolí!“

„Dej mi jej!“ řekl David.

Šel tedy Achimelech k efodu; vedle něho visel meč, zahalený v šatě — Davidově simle. Kněz šat odložil a meč podal Davidovi, který jej radostně přijal s poznámkou: „Žádný se mu nevyrovná!“

Poněvadž se velekněz pomocí efodu dotazoval na vůli Hospodinovu, prosil ho David dále: „Otaž se Hospodina, je-li mu moje cesta milá!“

Achimelech sňal efod a tázal se Hospodina. „Jdi“, oznamoval pak prosebníkovi, „Hospodin je s tebou na cestě, po které kráčíš!“

David mu poděkoval a spěchal k východu ze svatyně. Teprve nyní zpozoroval několik lidí, kteří zde na tváři leželi před Hospodinem na modlitbách, a poznal mezi nimi známou tvář. Byl to Doeg. David se zarazil. „Tenhle voják jistě Saulovi oznámí, že jsem byl u Achimelecha“, pomyslel si. Ale již se

stalo a nedalo se již ničeho změnit. Pospíchal odtud.

Sotva byl několik kroků za svatyní, vyňal jeden z darovaných chlebů a pustil se do něho s plnou chutí. Rychle zmizel první chléb a následovalo jich ještě několik, než se silný muž nasytil.

Slunce se zatím na západě skrylo pod obzorem a noc rozprostřela svůj tmavý plášť nad krajinou. Začala padati hojná rosa. David měl ještě téměř dvě hodiny do Betlemě.

Když se blížil rodnému městu, byla všechna okna v městě osvětlena. Světla zářila z hliněných lampiček, které i největší chudák nechal po celou noc hořeti.

Uprchlík zaklepal lehce na dveře otcovského domu. Byl poslán otrok, aby otevřel pozdnímu hostu. Cestou si bručel: „Také mohl přijít dříve!“ Než došel ke dveřím, zaklepal David ještě jednou. „Ten má naspěch!“ hučel si otrok a šel ještě pomaleji, aby tak pozdního příchozího vytrestal.

„Šalom!“ zvolal David, když se dveře otevřely. Otrok ho poznal a zastyděl se za svou liknavost. Tak milého hosta nechtěl vytrestati.

Jišaj seděl ještě u stolu a hovořil se ženou. David vstoupil a po synovsku je pozdravil. Matka objala syna se vší láskou a pýchou něžné, se svým dítětem spokojené matky. „Ale, miláčku, jak to vypadáš? Rosa ti crčí s kadeří a stéká ti po horkých tvářích! Co se stalo?“ oslovila ho udiveně.

David se vyprostil z objetí matčina a vyprávěl, že mu Saul již delší dobu ukládá o život.

Jako bodnutí mečem zasáhla tato smutná zpráva rodiče. Jišaj však se brzy vzpamatoval a poslal otroka, aby svolal všechny členy rodiny. Posel

spěchal nyní rychlými kroky a bratři se neprodleně sešli k rodinné poradě.

Porada netrvala dlouho. „Náš bratr jest v nebezpečí, všichni chceme býti s ním za jedno!“ znělo ze všech mužných hrudí na základě práva odvety. „Ale jak můžeme vzdorovati králi?“

Tu ozval se David. Nejprve poděkoval bratřím a pak vysvětloval, že Saul asi co nejdříve přijde jej hledati a potrestati jeho příbuzenstvo. „Znám tvrz Adullam“, pokračoval, „tam bychom se mohli všichni uchýliti a vyčkávati, co bude dále.“

Té noci neodebral se žádný z nich na odpočinek. Byli o té věci uvědoměni též ostatní příbuzní a sneseny nejnnutnější potřeby.

Před východem slunce bylo vše připraveno k odchodu. Stáda byla hnána ozbrojenými pastýři buď do jižní stepi nebo jihovýchodním směrem k Adullamu. Za mezky a osly pod nákladem se prohýbajícími šli členové rodiny a poháněli je ku spěchu, aby dospěli ještě před západem slunce do horské tvrze. Místo ono leželo v Šefele, a to v části náležející kmeni Judovu. Kdysi to bývalo sídlo kananejských knížat a dalo se lehko hájiti. Zejména tvrz strmící na pahorku nad městem mohla odolati i dlouhému obléhání.

Tam se zařídili, jak to šlo, a konali hlídky, aby nebyli zaskočeni. Poněvadž David byl nejschopnějším a jemu hrozilo největší nebezpečí, byl uznán jednomyslně za hlavu ostatních a všichni se zavázali poslouchati bez výhrady jeho rozkazů.

V dalších dnech přicházeli stále ještě příslušníci Jišajovy rodiny, k nimž se družili i jiní lidé, hodlající sloužiti Davidovi a požívatí jeho ochrany. Byli to utlačovaní, dlužníci, kteří nemohli věřitelům zaplatiti, a vůbec lidé z jakékoliv příčiny nespoko-

jení. Oslovovali ho jménem „roš“ *), velitel, a prohlásili, že s ním chtějí sdílet jeho osud.

K nemalému úžasu Davidovu ukázal se tu ve druhém týdnu i Nešer. Sám šel pěšky, žena jeho s jedním dítětem jela na oslu a druhé dvě děti se vezly v košatinách na druhém oslu. „Tak, tady jsem“, zvolal Nešer spokojeně, když užířel Davida; „a do Gibey už se nevrátím. Naši otcové říkají:

Lepší jest jinoch chudý a moudrý,
než král starý a zpozdilý,
který se nechce
dát poučiti!“

„To mi velice lichotí, milý Nešere“, odvětil David s úsměvem, „ale jaks mě našel?“

„Když jsem tě několik dní neviděl“, vypravoval dobrácký Nešer, „pozoroval jsem, že mi něco schází. Má zlá žena, tady ji vidíš, nedala mi pokoje, dokud jsem jí nesvěřil příčinu své špatné nálady. ‚Tu jest snadná pomoc‘, řekla mi, ‚jdi a vyhledej Davida.‘ ‚Ženo‘, povídám jí, ‚ty musíš stále něco pleskat. To bych udělal rád, jenom kdybych věděl, kde ho najít!‘ Poněvadž jsem pozoroval, že Jonathan jest též zasmušilý, osmělil jsem se ho tázati, kde jsi a brzo-li se vrátíš. Pokrčil rameny a poznamenal, že se snad v Betlemě více dovím. Šel jsem tam a dotazoval se lidí. Zdálo se, že mně nedůvěřují. Nařikal jsem, že nemohu žít bez svého pána a že ho musím nalézt. Teprve tehdy uznali, že nejsem vyzvědač, a dali mi určitou odpověď. Vrátil jsem se do Gibey a řekl jsem ženě: ‚Táhne mne to k Davidovi!‘ ‚A já půjdu s tebou‘,

*) Roš (doslovně „hlava“) znamená: pohlavár, náčelník, vůdce.

tentokráte krátce odpověděla žena. Tu jsem jí odpustil vše zlé, co mně kdy provedla, a vydali jsme se na cestu. Milý pane, musíš si nás zde nechat, nechci se již vrátiti k Saulovi. Nech mne u sebe dále jako svého zbrojnoše.“

„Bud' mi vítán, milý Nešere! Čím jest vůdce bez vojáků? Tak věrných duší, jako jsi ty, zvláště potřebuji. Než, řekni mi ještě, co víš o Michole?“

„Mám o ní málo zpráv. Když jsem ji viděl naposled, měla oči zarudlé od pláče. Pak se proslýchalo, že ji Saul střeží v pokoji její matky, aby neprchla.“

Počet Davidových přívrženců vůčihledě vzrůstal. V několika týdnech shromáždito se kolem něho na čtyři sta odvážných, boje znalých mužů, na něž mohl spolehnouti.

Krále nezůstalo dlouho tajno, jak mnoho lidí přichází k Davidovi do Adullamu. Vojáci totiž časem přišli na toto tajemství a hlásili mu, kde se David skrývá.

Když to král uslyšel, vztek zkřivil jeho tvář. Odešel s kopím v ruce na vrchol Gibey, usedl pod tamaryškem a povolal k sobě velitele i vojáky. Chmurně se rozhlížel kolem a podrážděně je oslovil: „Slyšte, Benjaminovci! Jistě vám syn Jišajův slíbil, že vám dá pole a vinice a že vás udělá tisícníky a setníky. Nikoho není mezi vámi, kdo by mne politoval a oznámil mi, že syn můj Jonathan učinil smlouvu s Davidem, aby mne svrhli! Nebo co jiného David zamýšlí?“

Oslovení se hájili, jak který uznal za dobré.

Doeg myslil, že hněv Saulův musí býti nějak ukojen. Předstoupil před krále a řekl: „Viděl jsem, kterak syn Jišajův přišel do Nobu k Achimelechovi,

synu Achitubovu. Kněz tázal se Hospodina na osudy Davidovy a dal mu potravu a Goliášův meč!

„Přived'te sem Achimelecha i všechno kněžstvo!“
vzkřikl král uchvácen vztekem. — — —

Kněží předstoupili před Saula. Ten oslovil Achimelecha: „Slyš, synu Achitubův!“

„Poslouchám, pane můj“, řekl kněz.

„Proč jste se spikli proti mně, že jsi dal synu Jišajovu chleby a meč a tázal ses Boha na jeho cestu? Místo abys mu v jeho počínání zabránil, podporoval jsi ho, takže povstal proti mně jako nepřítel, jak jest nyní viděti!“

„Netušil jsem“, odvětil Achimelech, „žes ne-
spokojen s Davidem. Vydal jsem mu chleby a meč,
že to ode mne žádal. Věděl jsem jen, že jest tvůj
věrný služebník, že jest tvůj zeť, velitel veškeré tvé
osobní stráže, vážený v domě tvém! Což teprve
dnes jsem se počal tázati Boha pro něho? Často
přicházel z tvého rozkazu ke mně. Že se změnil
jeho poměr k tobě, o tom jsem nevěděl!“

Saul poslouchal sotva začátek řeči Achimele-
chovy. Hněv jeho se stupňoval na nejvyšší míru a
nedal mu vyslechnouti důvody. „Přistupte blíže“,
přikázal běžcům kolem stojícím, „svažte ty kněze
Hospodinovy!“

Když se tak stalo, poručil král dále: „Pobijte
je; podporovali Davida a neoznámili mi ničeho, ač
věděli, že jest na útěku!“

Ale vojáci se nehýbali. Stáli jako přikovaní a
hleděli mlčky k zemi. „Vztáhnouti ruku na kněze,
pomazané Páně?“ pravili odvážnější; „ne, toho ne-
můžeme učiniti, svolali bychom na sebe hněv Boží!“

„Doegu“, zvolal král, „i ty mi odepřeš posluš-
nost? Přistup a oboř se na ty kněze!“

Osmdesát a pět kněží tu stálo a tázali se v duchu, jaký osud je čeká. Uposlechně ten Idumejčík rozkazu králova?

Skutečně, poslechl. Ruka mu umdlěla, meč i oštěp byly zbroceny krví, když skončil ukrutnou práci.

Saul při tom nehnul ani brvou. Vida, že klesl poslední z kněží, zvolal: „Vzhůru do Nobu! I ostatní mužstvo, pak ženy, děti i kojence, hovězí dobytek, osly i ovce pobijeme ostřím meče!“

Tedy cherem nařídil, osobní cherem, a to nikoliv proti Amalečanům nebo proti jinému nenáviděnému národu.

Ted' nedali se vojáci dlouho pobízeti. Kněží byli pobiti; co mělo nyní následovati, nebudilo již u nich takového odporu.

Byla to hrozná, krvavá řež. Vzduch se zachvíval nářky ubohých lidí, bučením bravu a hýkáním oslů i úzkostlivým mečením drobného dobytka.

Toliko synu Achimelechovu Abjatarovi se podařilo uprchnouti. Ušel i s efodem k Davidovi a vyprávěl mu, co učinil Saul kněžím Hospodinovým. David, který již litoval své lži z nouze, truchlil nad osudem nešťastných obětí a řekl k Abjatarovi: „Tušil jsem nějakou pohromu, když jsem tam upozoroval Idumejce Doega. Jsem vinen krví tvých milých. Zůstaň nyní se mnou a nestrachuj se. Ten, kdo usiluje o tvůj život, pronásleduje i mne. U mne jsi dobře ochráněn!“

XVII.

DAVID ODVÁDÍ SVÉ RODIČE DO KIR-MOAB.

Postavení uprchlíků v Adullamu nebylo závidění hodné. Scházelo jim mnoho. Bylo jim poskytnuto jen nedostatečné přístřeší, neboť lepší domy byly obydleny domácím obyvatelstvem, jehož David nesměl utlačovati. Noví příchozí se musili spokojiti s neobydlenými, polozbořenými domky. Tísnil se pohromadě, jak jen bylo možno, a pokoušeli se upravit dost málo upotřebitelné místnosti.

K této tísní přidružil se ještě pocit nejistoty. Jednak byli v nejbližším sousedství Filišťané a mohli toto místo každé chvíli přepadnouti; to byl též důvod, proč byl Adullam tak skrovně osídlen: obyvatelé nebyli nikdy jisti životem; jednak byly obavy, že Saul, jakmile se doví o pobytu Davidově v Adullamu, přispěchá se silnou mocí, aby se zbavil nebezpečného odpůrce.

Rovněž veliké obtíže působilo zásobování. David slíbil obyvatelům Adullamu ochranu proti Filišťanům, začez mu oni přenechali něco ze svých zásob. To však nestačilo pro tolik uprchlíků a jejich rodiny. Přihnaná stáda dodávala něco mléka a masa, ale to vše ještě nedostačovalo pro tolik lidí. Něco obilí a jiných potravin bylo jim tajně dodáváno z Betlema ze statku Jišajova, který Saul zapomněl zabrat a který byl obděláván přátely uprchlých. Než i to bylo ještě málo.

Příchod nových a nových hloučků byl příčinou ustavičných nepokojů. K vůli novým příchozím bylo třeba stále se omezovati jak v obydlí, tak v potravě, při čemž docházelo k prudkým roztržkám. Vůbec v Adullamu bylo velmi hlučno. Někteří při-

vrženci Davidovi, kteří se již dříve stranili lidské společnosti, chovali se drze a vyzývavě, což zavadalo často příčinu k nemilým výstupům.

David brzy nahlédl, že pobyt v tvrzi není pro jeho ustarané rodiče příhodný. Jim bylo třeba klidu, nemělo je znepokojovali nebezpečí stále se vznášející nad jejich hlavou. Tak to nemohlo dále zůstat. Pro slib, který mu dal kdysi Samuel, měl o své budoucnosti nejružovější naděje. Ale kdy se jeho osud obrátí k lepšímu? To mu zůstalo skryto.

Přemýšlel, rozmlouval o tom s bratry a rozhodl se konečně požádati moabského krále o pohostinství pro své rodiče. Přátelský poměr mezi jeho rodinou a rodinou Ruth nebyl nikdy úplně přerušen. Tak mohl doufat, že moabský král vyslyší jeho prosbu, tím spíše, poněvadž věděl, že jest se Saulem v poměru spíše nepřátelském, než přátelském. Nepřátelství společného soka přispěje k utužení přátelských svazků mezi Davidem a Moabskými.

Sotva uzrál tento úmysl v Davidově mysli, již pomýšlel na jeho provedení. Vyhledal rodiče v jejich bídém obydlí a sdělil jim svůj záměr. „Nemohu vás nechat v nejistotě, v níž zde žijeme“, pravil hlasem plným lásky. „A bolí mne, když vás vidím tak strádati. Proto vás prosím, pojd'te se mnou ke králi moabskému, jehož požádám o pohostinství pro vás.“

„Máme se odloučiti od tebe, když ti hrozí nebezpečí?“ odporovala matka; „co na tom, že nemáme takového pohodlí jako v Betlemě?“

„Ale v Adullamu nejsme ani okamžik bezpečni“, odvětil David. „Snad mi brzy nebude možno poskytnouti vám jiného přístřeší, než jeskyně, v nichž divoká zvířata mají svá doupata.“

„Kam míníš odtáhnouti?“ tázala se matka postrašeně.

„Sám dosud nevím! Snad budu jako oblak, ježž honí vítr brzy sem, brzy tam“, řekl David.

Matka prosila snažně, aby směla zůstat u svého miláčka, ale Jišaj byl s úmyslem synovým srozuměn a prohlásil, že jest připraven nastoupiti cestu, kam David uzná za dobré.

Proto hledal David spolehlivého vůdce, znalého cesty do Moabska. Nemohli se bráti přes Jericho, poněvadž tam by mohli býti zajati Saulovými vojáky. Zamířili tedy k jižnímu cípu moře Mrtvého, tehdy zvaného „moře solné“, a odtud do Kir-Moab, královského sídla. Tato cesta byla namáhavější a užívaná více od malých karavan. Byla však zároveň nadmíru nejistá, poněvadž vedla přes Sebchu, krajinu to jižně od solného moře, která byla pověstná loupeživými kočovníky.

Konečně se našel mezi „nespokojenci“ jeden, jenž se dříve mnoho potloukal touto krajinou, aby unikl nástrahám kladeným jeho životu. Ujišťoval, že zná krajinu tak dobře, jako svoji dlaň. David byl tomu ze srdce rád a rozhodl se bez odkladu nastoupiti cestu. Vzal s sebou bratra Eliaba, oddaného Nešera a pět nových přívrženců, kteří si odvážným vystupováním získali jeho důvěru. Byl mezi nimi i jeden Gadovec, muž asi třicetiletý s krásným, všeobecně obdivovaným plnovousem. Jako bohatý vlas, tak i pěkný vous byl ch'oubou každého muže.

Pro rodiče vzal David menší stan, který nesl mezek. Na druhého soumara byl naložen měch s vodou a potřebné potraviny: mouka, sušené fíky a hrozinky. Pro matku a otce vzal s sebou rovněž mezky, kdežto on a ostatní průvodci spokojili se silnými osly.

Jeho stoupenci v Adullamu neviděli ho rádi odcházeti. „Co máme činiti, přijde-li Saul?“ tázali se svého roše.

„Mám za to, že vám nehrozí velikého nebezpečí, když mne zde nebude“, uklidňoval je David. „Saul má spadeno na mne a až se doví, že jsem odcestoval, bude mne hledati jinde. Prosím vás však, abyste mu nevyzradili, kam jsem se odebral, poněvadž by to mohlo roznítiti jeho hněv.“

Cesta trvala několik dní.

Prvého dne zamířili k Hebronu, kde mínili přenocovati.

David, jenž byl teprve jednou v Hebronu, a to ještě jen na krátko, byl nemálo překvapen velikostí města a bujným rostlinstvem úrodného údolí hebronského. Na stráních táhly se daleko, skoro až ke hřebenům hor, úrodné vinice, které rodily ohnivé víno. Byly zde pěstovány různé druhy révy. Některé ležely na zemi, jiné rostly přímo vzhůru. Některé se pnuly po stromech a ratolesti visely volně dolů. David viděl i keře, tvořící svými široce rozprostřenými větvemi pěkná loubí. V blízkosti města byly husté olivové háje, malebně promíchané granátovými jabloněmi, fíkovníky, meruňkami i mandlovníky. Dole v údolí ležela vedle vinic též pole osetá pšenicí, ječmenem a čočkou. Obilí právě dozrávalo a svědčilo o úrodnosti půdy, hojnosti vody a pili Kalebovců obývajících město. Byl stále ještě požehnaný tento kraj, jako tenkrát, když Mojžíšem vyslaní vyzvědači natrhali ve zdejším okolí pověstné obrovské hrozny a šťavnatá granátová jablka i sladké fíky.

Naše karavana dojela až k nejnižšímu místu údolí, k rybníku. Na tomto oblíbeném místě všech obyvatelů města byl čilý život, když David sestoupil

s průvodci se soumarů. Muži, ženy i dívky nosily v měších nebo velikých džbánech vodu pro denní potřebu a děti si na blízku hrály nebo se pro osvěžení koupaly.

Vše se tísnilo k příchozím, a když se proslechlo, že to David dlí se svými rodiči v jejich středu, nebylo divení a pozdravování konce. Několik chlapců běželo s větrem o závod domů, aby hlásili, kdo přišel do města: „David, jenž zabil Goliáše, David, postrach Filištanů, jest tu!“ křičeli hlasitě ulicemi, aby to bylo daleko slyšeti.

Hned přispěchali „starší“, pozdravili ctihodného Jišaje a jeho udatného syna a prosili je, by se u nich zastavili. Potom hosty okázale uctili.

Vojáci hebronští, které David kdysi vedl vítězně proti Filištanům, vzpomínali na jeho rekovné činy a mnozí přišli si s ním pohovořit. Nedbali, že Saul není tomuto hrdinovi nakloněn, vždyť oni také nebyli králi příliš oddáni. Uslyševše, že se David bere do Moabska, nabídli mu za průvodce dva muže, dobře znalé cesty. David přijal nabídku s radostí.

Druhého dne táhli přes Zif, Horesu, Karmel a Maon do Karjatinu. To již nebyl úrodný kraj, jako u Hebronu, nýbrž pahrbkovitá step, nedostatečně zavlažovaná, poskytující pastvu toliko drobnému dobytku.

Obtížná byla cesta třetího dne. Uprchlíci táhli východně podél Aradu, aby dospěli u Zuvery k solnému moři.

Ve čtyřech mohutných vlnách klesá zde krajina k moři. Mezi druhým a třetím stupněm prostírá se vyprahlá náhorní planina, kterou David poznal podrobně později v bojích proti Edomcům. Ale již

nyní sledoval s vrozeným zájmem vojevůdce každou podrobnost krajiny, kam až jeho zrak dosáhl.

S okraje planiny naskytl se mu zvláštní pohled. Bezprostředně dole bylo viděti divoké rozsedliny, dále za nimi zrcadlila se matně parami zahalená hladina solného moře a za ní dále táhla se pustá Araba, která jest pokračováním moře solného, až k hoře Hor, která v modravém lesku se zdvihala v dáli.

Velmi obtížné bylo sestupování a dojemná byla Davidova pozornost, s jakou vedl mezka matčina, kudy se jen dalo jíti. Mezek volil vždy, jak má ve zvyku, cestu těsně na okraji propastí, takže se bylo při každém kroku obávat, že se sřítí dolů. Stoupal však jistě, jako by nikdy nechodil jiným, než takovýmto krajem. To byla cesta pro karavany? Pravým výsměchem bylo to slovo!

Bylo dobře, že cestující naplnili své měchy vzácnou zde vodou, neboť krajina zdejší byla úplně vyprahlá. V několika hlubokých, skrytých údolích byla sice ještě místa, kde se nashromáždilo něco vody, znali je však jen okolní kozorožci a gazely; naši poutníci jich však nepostřehli.

Když tak sestupovali, zaslechli náhle několik hrubých mužských hlasů. David s průvodci chopili se zbraní, neboť krajina nebyla dosti bezpečná. Brzy však poznali, že se setkávají s pokojnými obchodníky solí; jejich hrubý pokřik platil mezkům a oslům. Byl vyměněn pozdrav „šalom“, a obě karavany kráčely pokojně dále.

Do Zuvery dorazili před západem slunce. Utábořili se při ústí údolí (wadi) ve stínu velice ostnatých stromů Acacia Sejal, aby po námahy plném dni požívali zaslouženého odpočinku.

Všichni byli zaujati okouzlujícím obrazem této krajiny. Před nimi vlnila se temněmodrá voda solného moře. Východní břeh jeho vroubily jako měď červené pískovcové skály, nad nimiž se hrozivě příkře tyčily divoké zahnědlé stěny dolomitové a vápencové, půvabně rozbrázděné běložlutými vrstvami slínu. Nahoře na vrcholcích třpytily se oslnivě bílé, křídovité vápence a tměla se černá ložiska pazourku.

Slunce zmizelo za horami judskými a zanechalo na obloze světlý pruh, jehož odlesk zlatil hladinu mořskou. Divoce rozervané hory na východním břehu solného moře oděly se žhoucím purpurem, do propastí padl fialový stín. Tito lidé, uvyklí pozorovati každý kámen a každý paprsek, byli uneseni touto nezvyklou hrou barev. Po chvíli živost barev ustoupila šedavé modři a pak vše ovládla tmavá noc. Jen bledý měsíc tajemně ozařoval stříbrným svitem protilehlé skály.

Nešer rychle nasbíral něco suchých akátových větví a trochu chrastí a rozdělal oheň; ne proto, aby se zahřáli, vždyť i noční vzduch byl příjemně vlažný, nýbrž aby upekl ve žhavém popelu chleba.

Příštího dne jeli mezi mořem a solnou horou Usdum, aby dospěli do Sebchy. Úpatí hory, šest kilometrů dlouhé a místy až stoosmdesát metrů vysoké, jest složeno z kamenné soli. Výše jest sádra, slín a valouny. Poutníci obdivovali ojediněle stojící solné sloupy, které z dálky vypadaly jako lidé. „Tady stojí ještě žena Lotova!“ zvolal Nešer vida útvar podobný ženské postavě. A jako on, tak i ostatní vzpomínali na potrestání Sodomy a Gomorrhy.

Zanedlouho byli v Sebše, pusté, ničím nezarostlé, solí prosáklé a místy močálovité planině

jižně od solného moře. Tam bylo třeba postupovati velmi opatrně. Soumaři zapadli na mnohých místech až po břicha do bahna a mimo toho obávali se vůdcové též nebezpečných lupičů.

Jen zvolna a s nevýslovnými obtížemi brali se kupředu. Brzy se brodili potoky se slanou vodou, brzy zase kráčeli přes močály nebo písčiny. Jeden z průvodců, Gadovec s krásným plnovousem, zapadl i s oslem hluboko do bahna a jen s velikým úsilím byl vytažen. Měl blátem potřísněný celý obličej. Očistil se, jak mohl, důkladněji chtěl se umýti až u nejbližšího pramene.

Teprve před večerem došli k východnímu svahu tohoto údolí, tam kde stával Zoar. Bylo to jediné obydlené místo Sebchy. Z chatrčí vyřítili se proti příchozím bojovníci ozbrojení kopími a meči, aby bránili svůj domov. Brzy však seznali, že David a jeho průvodci, ač jsou ozbrojeni, mají pokojné úmysly. Když byly vyměněny vzájemné pozdravy, ukázaly se též ženy a děti chtějící si prohlédnouti malou karavanu, která zde rozbila tábor.

„Jsou zdejší lidé tak zlí a zvláště ženy tak špatné, jako za časů Abrahamových?“ lázal se druhého dne Nešer průvodců. Ti znali dobře lehkomyslnost tamějších žen a ukazovali mu amulety, které si vzali s sebou, aby se nedali zmámiti. Předstíraným kašlem hleděly svůdnice upozorniti příchozí na sebe, a když si jich muži nevšíмали, chovaly se tím nápadněji.

Časně z rána seděli již cestující zase na soumarech a začali namáhavě stoupati do hor moabských. Na mnohých místech musili sesednouti a zvířata opatrně vésti.

Odpoledne několik hodin cesty před Kir Moabem byli zadrženi bojovníky královými — slul Kemoš-

melech — konajícími pohraniční hlídku. Poněvadž David otevřeně prohlásil, že si přeje mluvit s králem, nebylo mu bráněno v další cestě. Byl však předeslán rychlý posel, aby oznámil králi příchod Judovců.

Před večerem vešli do města. Leželo na strmém pahorku uprostřed těsných a hlubokých údolí. Na jihozápadní straně pahorku zvedala se pevná tvrz, která byla zároveň královským sídlem. Ohromné komnaty, široké galerie, podzemní sklepení a ob-
sáhlé cisterny, to byly její přednosti před ostatními domy.

Karavana zůstala v městě, jen David, jako ná-
čelník, byl předveden ke Kemošmelechovi. Sklonil hlavu, položil ruku na prsa a přednesl svou žádost. Dostalo se mu, jak doufal, příznivého přijetí. Král hleděl se zalíbením na urostlou postavu a příjemnou tvář žadatelovu. David vyprávěl příběhy Ruth, které král choval ještě v živé paměti.

„Milerád poskytnu útulku tvým rodičům a dů-
stojně se o ně postarám“, prohlásil král. „A bu-
deš-li někdy potřebovatí mých služeb proti Saulovi,
pomohu ti!“

„Díky, mocný králi, prokazuješ mi velikou
milost, za kterou ti zůstanu vždy vděčným!“ řekl
David.

Pak předvolal král i rodiče Davidovy, vykázal
jim prostranné obydlí a nařídil služebnictvu, aby
o ně pečovalo.

Na druhý den zůstal David ještě v Kir Moab.
Král ho vyvedl na nejvyšší terasu paláce, aby mu
ukázal svoji zemi.

Kolem stojící vrchy převyšovaly město. Ale na
západ otvíral se překrásný pohled na solné moře,
jehož temně modrá hladina se krásně vyjímal
v hluboké, žlutavé roklině, a na stupňovitě utvářenou

zemi judskou. Král ukázal hostu i horu Olivovou a vrchy obklopující Betlem.

Ve městě vyměňovalo několik Ismaelovců gazeli kůže a pštroší pera za obilí. David je požádal, aby oznámili Jetherovi a jeho rodině, v jakém postavení se nyní nalézá.

Těžko se loučil David s rodiči. Konečně se odtrhl od plačící matky, která ho prosila, aby u ní zůstal a ušel tak nástrahám úskočného Saula. Ale jeho odpověď zněla: „Jsem v ruce Hospodinově a jistě brzy si vás přivedu nazpět!“ S těmi slovy pospíšil k průvodcům, připraveným již na cestu.

Krátce po východu slunce opustili Kir Moab. Všichni byli v dobré míře, jen Gadovec si stěžoval na svědění ve tváři a že mu krásný vous vypadává. To působilo ono bahno plné žíravín, do kterého v Sebše zapadl.

Nedaleko města uzřeli stádo velbloudů. Mnohé ženy a dívky stály s rozpuštěnými vlasy za velbloudy a čekaly, až budou pouštětí moč. Pak si jí umývaly hlavu.

Nešer se tomu poškleboval, ale průvodce ho poučil: „To činí proto, aby nedostaly vši a aby jim rostly vlasy“.

Nešer se však smál stále. Potom dodal: „To musím vyprávěti ženě. Ona chce stále jen vonné masti. Kdepak bych je já chudák vzal?“

Rychle a bez nejmenší nehody vrátil se David do Adullamu a zaradoval se, když již cestou zaslechl, že obyvatelé nebyli Saulem znepokojováni.

Než dorazili do Adullamu, ztratil Gadovec všechnen vous. Když ho soudruzi uzřeli, tázali se udiveně: „Pomstíš se?“ Domnívali se totiž, že nějaký nepřítel vytrhl Gadovci vous, což platilo za

nejhorší pohanění, které mohlo býti pomstěno jen krví.

„Nikoliv, proti močálům v Sebše nemůžeme vésti vojny!“ odvětil Gadovec a vyprávěl o své nehodě. Bylo mu toho velice líto, když se mu druhého dne zlí chlapci, jakých jest všude dost, vysmívali jako „holobrádkovi“. David ho však hleděl potěšiti zvlášť bohatou odměnou.

XVIII.

DAVID V KEILE.

Za pobytu Davidova v Moabsku začali Moabští sklízeti ječmen, neboť tam začínají žně obyčejně v květnu, načež následuje sklizeň pšenice. David prohlížel klasy a shledal, že mají neobyčejně bohaté zrno. Povšimnul si i množství krásně bujících stromů ve vlhkých údolích. Olivy, granátové jabloně a fíkovníky nebyly o nic horší, než ty, které vidal v Judsku.

Když na zpáteční cestě shlížel s judských hor dolů do Šefely, sekali tam právě poslední pšenici. Ječmen i pšenice ležely všude ve velkých hromádách na humnech. S mlácením se nespěchalo, leč tísnila-li koho nouze, jako letos obyvatele Adullamu. V době žní již neprší; venkovan se tedy nemusí obáhati, že mu obilí na humně zmokne. Z toho důvodu nebylo humno nikdy pod střechou. Byla to urovnaná půda na výšině. Byla-li půda kamenná, tím lépe; jestliže však byla z měkké hlíny, bylo třeba tvrdě ji udupati, aby se snadněji mlátilo.

Při mlácení se rozprostřelo na zemi něco obilí, načež skot a osli vyšlapávali zrní kopyty. Dobytčata byla tak dlouho poháněna po obilí, až nezbylo

v klasech ani zrněčka. K mlácení se též užívalo zvláštních saní; byla to prkna opatřená vespod ostrými kameny. Na sáňky tažené párem dobytčat si sedl muž a poháněl spřežení po rozprostřeném obilí. Když byla jedna vrstva hotová, shrnula se sláma stranou a obilí se naházelo i s plevami na jednu hromadu, kdež zůstalo ležeti, až se mělo čistiti. Potom se rozprostřela druhá vrstva a mlácení začalo znovu. Trvalo to několik týdnů, než celá práce skončila.

Majitelé dleli ve dne v noci na humně u obilí, aby je chránili proti zlodějům. Bavili se navzájem a měli radost z bohaté úrody.

Byli na stráži netoliko proti jednotlivým zlodějům, neboť těm se ubránili bez veliké námahy, jen když byli trochu bdělí; hůře však bylo na pohraničí, jako v Šefele, kdy sousední národ přepadal protivníky v době, kdy obilí leželo na humnech a olupoval je o ovoce jejich dlouhé práce. Tehdy se sváděly celé bitvy. K vlastní válce však při tom málokdy došlo.

Jižně od Adullamu něco přes hodinu cesty leželo judské městečko Keila. Poněvadž Filišťané byli na blízku, bylo město silně opevněno. Vysoké hradby s pevnými branami chránily je proti přepadnutí.

Několik dní po návratu Davidově, když opět přijal asi sto bojovníků, kteří se k němu dobrovolně přidali, hlásil posel, že Filišťané přepadli humna keilská a chtějí odvléci všechno obilí.

Co měl David počítí? Měl přispěti na pomoc krajanům, když sám byl vydán pronásledování od Saula? Měl vytáhnouti proti Filišťanům, ačkoliv mohl za krátko potřebovati jejich pomoci proti Saulovi?

Byl na rozpacích, co má činiti a přece bylo třeba bez odkladu se rozhodnouti.

V nesnázi si David vzpomněl na efod, přinesený knězem Abjatarem. Obrátil se na něho, aby se otázal Hospodina: „Mám vytáhnouti proti Filištanům?“

Odpověď, kterou dal Hospodin skrze efod, zněla: „Jdi, poraz Filišťany a osvoboď Keilu!“

David rychle svolal bojovníky a vyzval je do boje proti Filištanům. Čekal, že ho budou následovati, jako jeden muž, ale zmýlil se.

„Již zde jsme v nebezpečí; tím více, půjdeme-li do Keily proti vojskům filištínským“, odvětili vojáci váhavě.

David se znova dotazoval Hospodina pomocí efodu, tentokrát před vojáky, aby všichni slyšeli odpověď. Hospodin přikazoval: „Vzhůru, jdi do Keily; neboť já dám Filišťany v ruku tvou!“

Nyní ho ochotně následovali. Poklusem přiběhli do nedalekého města, vpadli od západu na Filišťany již bezpečné svým vítězstvím, zamezili jim návrat a odňali jim hojnou kořist. Mezci a osli Filišťanů padli jim do rukou. Šatstvo a zbraně pobitých rozdělili sobě lidé Davidovi mezi sebou.

Keilští byli uznalými. Když se dost najásali nad tím, že jim bylo obilí vráceno, pohostili vítěze co nejskvěleji, a poněvadž se necítili dost bezpečnými, nabídli Davidovi a jeho lidu útulek ve svém městě. David jej přijal.

Přesídlil s pěti sty mužů do Keily, kde se k němu přidaly nové zástupy. Zvěst o jeho vítězství se rychle rozšířila a pobádala bojovníky, aby se postavili pod velení Davidovo.

Než, zpráva ta došla i k sluchu Saulovu, jenž z ní vyvodil opačný důsledek: „Bůh dal ho v ruce mé“, myslil si. „David se sám zavřel, všed do města, kde jsou brány a závory.“

Vyzval své Benjaminovce, aby vytáhli do boje proti Keile a oblehli Davida a jeho mužstvo.

Několik přeběhlíků zvěštovalo Davidovi, co strojí Saul proti němu. Ten opět zavolal Abjatara, jenž se též usadil v Keile a otázal se skrze efod Hospodina: „Jahve, Bože Israelův, služebník tvůj slyšel, že chystá se Saul přijíti do Keily, aby vyvrátil to město pro mne. Sestoupí sem tedy Saul, jak slyšel služebník tvůj? Jahve, Bože Israelův, oznam to služebníkovi svému!“

Jahve odpověděl: „Ano, sestoupí!“

David se tázal opět: „Vydají Keilští mne i muže moje v ruce Saulovy?“

Jahve odvětil: „Ano, vydají!“

Tehdy opustil David město a vyláhl se svými bojovníky, jichž bylo asi šest set, z města ven. Vyzval i rodiny svých bojovníků, aby šly s ním.

Kam se měl nyní obrátiti? Do Adullamu? Tam byl před Saulem ještě méně chráněn. V Šefeletě tedy nemohl zůstat; rozhněval si znovu Filišťany. Tu si vzpomněl na útulek všech psanců, na poušť judskou. Tam bylo skryší nadbytek.

XIX.

JUDSKÁ POUŠŤ.

Nikde na světě, jako v nížině Jordánské a u Mrtvého moře, není tak zřejmě viděti, jak obrovské převraty se děly v pravěku a jak se tvořila kůra země.

Jak na západ, tak i na východ od nynější nejhlubší trhliny země, jordánského totiž údolí a jeho pokračování, Mrtvého moře a Sebchy, bylo vše zalito velkým mořem. Většina palestinských pohoří

křídového útvaru povstala z vápenitých usazenin a skořápek nesčetných vodních zvířátek. Na začátku doby třetihorní moře opadlo. I objevila se rozsáhlá rovina, jež se později přetvořila v náhorní planinu. Ke konci třetihorního období vřelo mocně v nitru země. Od střední Afriky až k Malé Asii praskla zemská kůra a vytvořily se veliké trhliny. Obrovské kusy země klesly hluboko, kdežto jiné ležící vodorovně naklonily se na stranu. Nejhlubší brázda, kde nyní plyne Jordán a rozlévá se Mrtvé moře, povstala zhroucením se nesmírných spoust země. Na krajích této prohlubně, hlavně na západě, se půda též značně propadla, při tom však se zakřivila a zprohýbala, jako by se v pudu sebezachování zdráhala opustiti své místo. Tak vznikly též horniny, tvořící judskou poušť.

Zabloudíme-li dnes zrakem s Olivové hory k Mrtvému moři, máme před sebou nejprve sklánějící se skaliska, východní to svah judského horstva. Ve mnohých nepravidelných vlnách klesá kraj, který možno přirovnati k oceánu za bouře zkamenělému. Žádná z těchto kamenných, žlutozelených vln neční zde tak vysoko, aby upoutala svým půvabným vzhledem naši pozornost; i přes svou nepravidelnost, zdá se, že se toto horstvo souměrně sklání k Mrtvému moři.

Teprve, když je proputujeme, ne bez velikých obtíží a nebezpečí, odhalí nám vlastní své rozčlenění a velkolepou divokost. Svažuje se ve třech stupních, čímž povstávají tři terasovité pláně. Ty jsou prorvány hluboce se zarývajícími wadi, bohatými na přirozené jeskyně. Wadi brázdí krajinu směrem k Mrtvému moři. Možno je nazvati i údolími, jsou to však spíše trhliny v zemské kůře, jako na př. každému návštěvníku Palestiny známé údolí

Kidronské. Srázné, až sto padesát metrů vysoké skalní stěny stojí zcela blízko proti sobě. Takových wadi je velké množství. Vytvořily je prudké vody v době dešťů. Tehdy, a jen tehdy, řítí se odevšad voda do těchto úzkých propastí, žene se o překot k svému cíli, solnému moři. Cestou sbírá balvany a valouny a pohrává si jimi jako rozpustilý chlapec míčem. Jest voda proto tak divoká, že její radost trvá jen krátko? Skutečně, brzy po deštích roklina zase vyschne, zůstane jen několik kalužin na příhodných místech, až i ty se docela ztratí. Nedostatek vody pociťují lidé i dobytek; poušť ujímá se znovu svých práv.

Vyprahlost této krajiny v době sucha je tím nápadnější, že z východní strany, totiž z moabské planiny vlévá se do solného moře dosti potoků. Čím to, že Zerka Main, Modžib, Wadi Kerak a tolik jiných řek na východě vyznamenává se hojným přívalem vod, když na západní straně vyschnou i poslední kalužiny? Prší zde méně, nebo zde napadne méně sněhu, než na moabské planině? To nelze tvrditi; srážky zde nejsou skrovnější, než tam. Zde rozhodují jiné důvody: povrch judské pouště je jinak utvářen, než kraj na východ od Mrtvého moře. Příkře se svažuje, takže voda nemá dosti času vniknouti do hloubky; rychle steče dolů. Moabská zem však má širé roviny, jež dlouho udržují vodu, takže může vsáknouti až k spodním neproniknutelným vrstvám. Východní wadi nerozrývají pouze vrchní vápencové skály, jako wadi západní, nýbrž i spodní vrstvy, a tak udržují též vodu, jež vnikla pod vápenec.

Konečně nesmíme zapomenouti, že západní břeh byl silně otřesen zřícením se Jordánského údolí. Značně se snížil, takže spodní neproniknutelné

vrstvy kamene, jež zadržují prosakující vodu, klesly namnoze níže, než hladina solného moře. Proto mnoho vody z judské pouště vychází na povrch až bezprostředně v Mrtvém moři.

Přece však na některých místech objevují se potoky nad Mrtvým mořem. Ve výši jeho hladiny tryskají vlažné prameny Ras Mersed, En Trabe, En Ghueir a En Fešcha. Něco výše vytékají prameny Umm Bagge a Engadi. Ty všechny pramení na blízku Mrtvého moře. Jinak jest znám jen jeden potok, pramenící na úpatí pahorku, na němž kdysi stálo městečko Tekoa.

Pro nedostatek vody byly zakládány dědiny toliko na západním okraji pouště, a i ty musely pečovati cisternami o dostatečnou zásobu vody. Jižně od Hebronu ležely: Zif, Horesa, Karmel, Maon, Jizreel. Rovněž jmenovaná již Tekoa byla na západním kraji pouště na širokém vrcholku mírného kopce, dvě hodiny od Betlema, čtyři hodiny od Jerusalema.

Všude leží jen holý vápenec promísený pazourkem a jinorázem bez nejmenší vrstvy ornice, jež by umožnila vzrůst rostlinstva, a slunce praží a praží, jako by chtělo kamení roztaviti.

Zdá se však, že poušť nebyla vždycky tak pustá jako dnes. Západně od Tekoy se kdysi pěstovalo žito a dařilo se tam i jiným rostlinám, jež odtamtud dnes docela vymizely. Ve starověku slynilo toto město četnými slinnými sykomorami a stříbrolistými olivami, které dávaly jemný olej. Rovněž med jeho byl daleko široko známý. Avšak za poslední dvě tisíciletí odplavily zimní deště všechnu úrodnou půdu; nikde jim v tom nebránila lidská ruka stavením hrází. Proto je dnes tato poušť pustší a hořejší než za časů Davidových.

Není však přece zbavena veškerého rostlinstva. Zimní deště, jež ji stále ochuzují, olupující ji o žírnou půdu, vykouzlují v ní zároveň hojnost rostlin, jež aspoň na čas milosrdně přikryjí její nahotu. Poušť se oděje travou, různými rostlinami i kvítím, jež poskytují výtečnou pastvu. Pozoruje-li ji kdo na konci dešťového období, užasne nad hojností květeny. Některé plochy září zlatožlutě, jiné purpurově nebo modře, jiné se zase skvějí ve všech barvách najednou. Různé druhy ječmene a kavilu, drobný heřmánek, žluté klanokorunníky, žlutavě zelená rezeda, trávnička, mák s velikými květy, rudě tečkovaný hlaváček, různé druhy trávnicovité s listy jako pampeliška, hadí mord, pilát a růžovité chrpy derou se o každé zrnko půdy mezi kamením. Docela i na solné hoře Usdum roste šťavnatý šřovík, gazelami s oblibou vyhledávaný. Je tu i jarní a podzimní douška, poskytující sladký med hmyzu, zvláště divokým včelám, sídlícím ve skalních rozsedlinách. Zdejší rostliny mají většinou dužnatý, bezlistý stonek, aby lépe vzdorovaly suchu, a četné z nich roní těžký, vonný olej.

Z keřů daří se tu mezi kamením meruzalkám, které slouží za palivo, potom je tu hlavně kručinka retemová. Má lodyhy bezlisté, ale zelené, které ssají v době deštů vodu a dlouho ji pak uchovávají; proto dobře vzdoruje letnímu vedru. Z jara vypadá každý ten keř jako veliká kytice, jest plný bílých a purpurových květů. V malých oasách u Mrtvého moře roste též nepita čili Maluch. Podobá se řešetláku, nemá však ostnů. Listy se podobají listům olivovým, jsou však širší a měkčí. Výhonků této rostliny možno požívat, ač mají slanou a trpkou chuť. V dobách hladu pojídají se i kořeny kručinky retemové.

V údolích roste Acacia Sejal, cicimek a tamarýšky. Při pramenech lze viděti rákosí.

Překrásná byla ve starověku tolik opěvovaná oasa Engadi se svým vzácným rostlinstvem. Pramen vlažné, nasládlé vody prýští asi dvě stě metrů nad Solným mořem a stéká po mírném, asi čtvrt hodiny širokém svahu. Nyní tam rostou pouze akáty, rákosí, stromy zvané ošer, nesoucí pravá sodomská jablka, Solamen Sodomeum s nepravými sodomskými jablky a jiné méněcenné rostliny. Ve starověku se tu pyšnily palmy, bohatá réva dávala nejsladší vína, balzamové stromy skýtaly judský balsám tolik chválený od klasických spisovatelů.

Ježto sucho bývá v letní době veliké, není tu zvěřena četná. Ze ssavců žijí tu kozorožci, gazely, damani, dikobrazi, pardali, lišky a šakali. Sem tam vyskytují se též vlci. V četných skalních trhlinách hnízdí divocí holubi, a u pramenů možno často pozorovati koroptve. Z ptáků-dravců jsou zde zastoupeny četné druhy. Jsou zde též hadi, ještěrky, štíři, stonožky a hlemýždi, z hmyzu dotěraví komáři a zvláště mnoho včel. Ty vyhledávají různé květiny, v květnu časnou doušku, v červenci a srpnu různé druhy bodláků a pozdní druhy doušky.

Ježto zde v době dešťů roste hojně trávy a kvítí, není ta krajina pouští, nýbrž spíše by se měla nazývati stepí nebo pastvinou. Pastýři sem zahánějí stáda ovcí a koz a bydlí v nesnadno přístupných jeskyních vysoko nad údolím. I stáda jsou často zaháněna do těchto jeskyň. Tento kraj měl zvláštní přitažlivost pro lidi pronásledované, hledající úkrytu. Jednotlivci i celé kmeny nalézali v hlubokých údolích a krytých jeskyních bezpečného úkrytu.

Zde se David skrýval před Saulem plných šest let.

XX.

PRVNÍ DOBY NA POUŠTI.

Bylo po žních, když David musil opustiti Keilu a uchýliti se na judskou poušť. Ta již ztratila pestrý květinový plášť, který na jaře zakrýval její nahotu. Zase vyprahla a oděla se ve svůj šedý háv.

V několika skupinách putovali uprchlíci se ženami, dětmi a drobným dobytkem do různých částí pouště. Osli a mezci vlekli potřebné nářadí. V divokých údolích byly prozkoumány jeskyně, a v nich se rodiny ubytovaly, jak jen bylo možno. Pro nezhyčkané lidi tyto příbytky dostačovaly a v panujícím vedru byly svým chladem příjemné. Ale z čeho mělo tolik lidí nyní žít?

Kozy a ovce by brzy spotřebovali, kdyby se nestarali o jiné zásoby. Skotu neměli, neboť by zde nevydržel pro nedostatek vody, kterou bylo třeba denně donášeti v měších ze vzdálených pramenů.

A ještě jedna okolnost se jich nemile dotkla. Když sem přišel David se svými lidmi, žil v jeskyních již značný počet politických a jiných psanců, kteří byli přinuceni straniti se lidské společnosti. Před mnohými z nich bylo třeba míti se na pozoru. Byli to odvážní lidé, kteří se nezalekli ani loupeže, ani vraždy. Pastýři hlídající stáda na poušti často bédovali nad ztrátou nejučinnějších ovcí a nejlepších koz. Pro tuto loupeživou společnost mohl David snadno přijíti do špatné pověsti.

Vyhledal tedy majitele stád a nabídl jim, že je bude od nynějška chrániti proti každému loupeživému přepadnutí. Budou-li míti nějakou stížnost, ať se obrátí na něho. A za poskytnutou ochranu poža-

doval od nich, aby odváděli něco dle své možnosti jeho soudruhům, o jejichž výživu se musel starati.

Svým lidem rozkázal, aby zadrželi a předvedli mu každého cizince, na kterého přijdou v jeskyních nebo na pastvinách, on že je přinutí buď se podrobiti jeho nařízením nebo krajinu opustiti.

Obyvatelé blízkých dědin byli Judovci nebo Kalebovci. I obrátil se na obyvatele Bellema, Tekoy, Hebronu, Karmelu, Maonu a Iizreelu, vyložil jim své tísnivé postavení a žádal je, aby mu občas poskytli nějakých potravin. „Mám odůvodněnou naději“, říkal jim, „že moje nynější postavení se brzy změní. Jsem ochoten časem vám vše splatiti!“

Že byl David oblíben, kdežto vůči Saulovi panovala u kmene Juda všeobecná nechuť, byla mu přislíbena hojná pomoc. Jestliže mužové nebyli dosti ochotnými, přimlouvaly se jejich ženy za proslulého hrdinu. To se stávalo obyčejně tenkrát, když David sám přišel. Zaujala je jeho zajímavá osobnost. Když tak jednoho dne vyjednával v této záležitosti se Zemerem z Iizreelu a tento mu vykládal, že potřebuje vše pro svůj vlastní dům, jinak že by trpěl i s rodinou hlad, vmísila se do rozmluvy Zemerova žena stojící opodál s patnáctiletou dcerou Achinoam a pravila: „Bude-li třeba, omezíme se, jen aby David a jeho mužstvo netrpěli hladu!“ Tak přinutila svého bohatého, ale lakomého muže, že přislíbil Davidovi pomoc. Dcera, která ani na okamžik neodtrhla zraku od bohatýra, děkovala matce, že tak vhodně zakročila v jeho prospěch.

Liduprázdná poušť nyní ožila. Bylo často viděti muže nebo ženu hnáti po neschůdných cestách osla nebo mezka nesoucího vodu v měších z kozí kůže nebo potraviny v žíněných pytlech. Na nej-

vyšších horách stáli zvědové a hleděli všemi směry, aby odhalili vše podezřelé a ohlásili svému roši. Vždyť mohl každé chvíle přijíti Saul stíhající Davida nebo ostatní obyvatelé pouště mohli si dovoliti věci, které David zakázal.

Málokterí z bývalých uprchlíků odešli z tohoto kraje. Téměř všichni přidrželi se Davida a slíbili mu podrobiti se jeho rozkazům. Činili to tím ochotněji, že se potom nemuseli starati o živobytí. David dostal svému slibu a opatřoval je vším potřebným.

Radoval se z úspěchu, jakého dosáhl u těchto lidí, a z ochoty sousedů, kteří ho štědře podporovali. Měl sice mnoho práce a starostí, ale stále se nad ním jako skřivánek vznášela myšlenka: „Jahve jest se mnou!“ Jeho upřímně nábožné smýšlení a přesvědčení o důležitém poslání nedalo mu upadnouti v trudnomyslnost.

V takové náladě seděl jednoho srpnového odpoledne pod cicimkem na svahu wadi, kde měl v jeskyni své obydlí. Uchopil svou novou harfu a pěl pln vděčnosti k Bohu:

„Jahve jest můj pastýř, netrpím nedostatku,
kde pastvy hojnost, tam léhat smím,
k vodě, kde možno si odpočinout, vodí mne,
duši mou občerstvuje.

Provádí mne po stezkách spolehlivých,
k vůli svému jménu,
i když mi projít jest údolím stínu,
nebojím se zlého.

Ani v temnotách nemám strachu,
neboť ty jsi se mnou.
tvůj kyj a tvá hůl,
ty jsou potěchou mou.

Vystrojuješ mi hostinu
na vzdor mým protivníkům,
pomazáváš olejem mou hlavu;
má číše, jak jest naplněna!“

Nešer, který nějaký čas vídal svého pána zamklého, byl potěšen jeho hrou a zpěvem a pomyslí si: „Můj roš chce zpěvem zahnatí stesk“. Opustil jeskyni a vystoupil k Davidovi, který již opět harfu odložil a hleděl zamyšleně do dálky.

David spatřiv Nešera tázal se: „Co jest?“

„Pískáš-li ještěrce“, odvětil Nešer, „vyleze z díry. Žiji teď jako ještěrka v tmavé díře. Když jsem uslyšel tvůj zpěv a hru, táhlo mě to na slunce!“

S uspokojením pohlížel Nešer na Davida. Najednou však zvolal: „Ale dej pozor, roši!“ a ukázal na štíra, který se vztyčeným žahadlem blížil se k Davidovi, aby ho bodl. Byl vzdálen od své oběti sotva na šířku dlaně. Pečlivý Nešer kamenem zamáčkl jedovaté zvíře a usedl vedle Davida.

„Tvá píseň byla krásná a hodí se k našemu postavení. Jahve nás neopustil!“ pravil hovorný zbrojnoš k svému pánu. „Dosud jsem zde sice nezakusil onoho ‚Má číše, jak jest naplněna‘, ale snad přece dojde k tomu, že budu i bez tohoto daru spokojen se svým údělem.“ A při tom pohlédl se šelmovským úsměvem na Davida, jenž zatím zíral k obloze.

Vysoko kroužila dvě káňata, poletovala v krásných křivkách a čtveračivě si hrála. Sameček občas vábivě zapískl. Vrány a krkavci poletovali těžkopádně za nimi, chtějíce je napadnouti, ale zamilovaný párek se nedal vyrušovati. Lehkým rozmachem křídel vznesla se káňata výše, pokračovala ve hře, kroužila stále výše, zatím co zemdlení krkavci brzy

ustali od honby a usedli na blízkém skalisku k odpočinku.

„Jako hejno krákorajících vran nemůže káňatům ničeho učiniti, tak ani nám nemůže Saul uškoditi“, minil Nešer, přičítaje Davidovu zamyšlenost Saulovým nástrahám.

David však přemýšlel dále. Milkování obou ptáčat připomenulo mu živě jeho vzdálenou manželku. „Co asi dělá Michol?“ otázal se po chvíli věrného svého služebníka. „Snad jest soužena od Saula.“

Oslovený odpověděl: „Otcové říkají: Podrob se osudu. Osud Micholy nebude nad její síly“.

V té chvíli zaznělo několikeré ostré zapísknutí. Nešer se zvedl a vystoupil až na okraj wadi, aby vyzvěděl, kdo přichází, neboť takovým pískáním hlásili se druhové.

K wadi blížila se malá karavana v průvodu několika bojovníků. Nešer rozeznal nějakou ženu, urostlého jinocha s turbanem na hlavě, jaký nosí Beduini v arabské poušti, a čtyři menší děti. Jinoch nesl luk a toulec.

„Oznam roši“, volali strážci na Nešera, „že dostane návštěvu z veliké dálky.“

„Kdo přichází?“ tázal se zbrojnoš zvědavě.

„Jeho sestra Abigail se svými dětmi!“ dostal v odpověď.

David zaslechl ta slova, vyskočil pln radosti za Nešerem a již si sourozenci leželi v náručí.

„Jak se ti daří, milá Abigail? a jak Amasa vyrostl! Jak se má Jether? Proč nepřišel s vámi?“ vyptával se David.

„Jether padl v boji jako hrdina!“ oznamovala Abigail se slzami v očích. „Jeho kmen žije v krvavém sporu se sousedním kmenem. Válčí spolu bez

ustání se střídavým štěstím. Před nedávnem opět došlo ke srážce, při níž byl Jether smrtelně poraněn a brzy mne zanechal vdovou a děti sirotky.“

Amasa se při těch slovech přivinul k milovanému strýci. David pozoroval urostlého jinocha a pozdravil ho srdečně. „Tys vyrostl a zkrásněl od té doby, co jsme se viděli na svatbě Lemimy. Často na ni vzpomínám a nevzdal jsem se dosud naděje, že ji opět uzřím.“

„Jakmile jsem se dověděl od poslů z Kir Moab“, řekl Amasa, „žes psancem, rozhodl jsem se vyhledati tě a nabídnout ti své silné paže. Matka mne však zdržovala. Po smrti otce konečně svolila a rozhodla se, že půjde též. Prodali jsme velbloudy, poněvadž jsme věděli, že jich v judské poušti nebudeme potřebovati. Výtěžek přinášíme tobě, abys s ním naložil dle svého dobrozdání.“

David byl dojat touto obětavostí a odvedl příchozí do jeskyně. U vchodu upozorňoval sestru a Amasu, by se trochu sklonili, aby nenarazili hlavou do skály. Strop se totiž asi za třetím krokem skláněl, takže mnozí příchozí, kteří si toho nevšimli, hlavou do něho narazili.

„Bohužel, nemám mnoho, abych vás jak se patří pohostil“, omlouval se David. „Ani vody tu není dost, abyste si mohli opláchnouti nohy. Nešer na to nevzpomněl nebo toho nedbal.“

„On poslal svou ženu, aby nám obstarala vodu“, hájil se klidně zbrojnoš žertem vypeskovaný. „Snad se brzy vrátí, jestli se někde nezapovídala, neboť jest to pravá dcera Evina.“

Byl zapálen oheň, z jednoho kouta vzali mouku k pečení chlebů, a Nešer pak vyběhl ven, aby přinesl z blízkého stáda ovci na pečení. David se pustil do pečení chlebů. Nasypal do mísy mouky,

nalil do ní trochu vody, která ještě v měchu zůstala, přidal něco soli, uhnětl placky a vložil je do žhavého popela tak, že jedna vrstva zůstala vespod, a druhou vrstvou přikryl chtéb. Po několika minutách odhrnul popel, obrátil placku a znovu ji přikryl. Jakmile byl chléb hotov, nabídl jej hostům, kteří se do něho s chutí pustili.

Zatím přinesl Nešer ovci. Zabil ji, stáhl a vykuchal, přinesl rožeň a opékal ovci nad velikým ohněm. Při té práci pohlédl často netrpělivě ke vchodu jeskyně, je-li tu již jeho žena.

Ta přišla teprve před západem slunce nesouc veliký měch vody; pozdravila přítomné, ale na svého muže sotva pohlédla. Vrhla na ni několikrát vyčítavý pohled, zadržel však ještě důtku, kterou jí chtěl udělit.

David se sestrou vykládali si při jídle své příhody a Amasa vyprávěl o cestě: „Byla bez nesnází. Jenom v jordánském údolí bylo hrozné horko, větší než na všech pouštích, které jsem prošel. Musili jsme cestovati v noci, a to nikoliv beze strachu před lidmi, kteří se stády přitáhli k vodě. Ale nebyli jsme znepokojováni“.

Žena Nešerova připravila zatím lůžka. Za podklad přinesla kameny; na to položila chvojí a suchou trávu, a lůžka byla hotova. Poroučela se a dostala od Davida notný kus pečeně pro děti.

Nešer ji vyprovodil do sousední jeskyně, kde bydlila s dětmi. Cestou jí vytýkal, že přinesla vodu tak pozdě. „Jistě jsi zase dlouho klábosila u pramene s ostatními ženami!“

„Jakobys ty nemluvil, kdykoliv se ti zlíbí“, odvětila napadená.

„Mluvím jen to nejnutnější a vždy krátce“, hájil se Nešer.

„No, mluvíš také dlouho!“ vedla svou žena.

„Kdypak?“ tázal se Nešer.

„Na příklad, když jsi našel kamének v čočce. Proud tvé řeči neměl konce.“

„Ženo, tenkrát jsem si vylomil zub a při té příležitosti jsem mluvil déle. Ale ty to činíš stále!“

Žena umkla a teprve když si oba pochutnávali s dětmi na vonící pečení vrátila se jim veselá nálada.

XXI.

DALŠÍ UDÁLOSTI NA POUŠTI.

Davidova jeskyně byla dosti veliká, aby se v ní mohla ubytovati Abigail s dítkami, ale klidu by zde neměly. K Davidovi přicházelo mnoho lidí, s nimiž on musel jednati. Pomýšlel tedy brzy na to, aby vykázal svým příbuzným jiné pohodlnější a zároveň bezpečnější místo k obývání. Znaje v témže wadi jinou jeskyni, vhodnou pro celou rodinu, odebral se tam jednoho dne, aby ji důkladně prohlédl. Byl tam sice již jednou, neměl však času prozkoumati ji. Ležela sotva čtvrt hodiny od jeho sídla, směrem k solnému moři, za ostrým záhybem wadi, takže ji od jeho jeskyně nebylo viděti. Vchod byl asi uprostřed západní, dosti příkré skalní stěny a byl zarostlý cicimkem a kručinkou retemovou.

David opatrně sestoupil s okraje skály k jeskyni, o níž se domníval že je prázdná. Když však rozhrnul keře retemové a nahlédl dovnitř, zavzněl z úkrytu úzkostlivý výkřik. Poněvadž jeskyně byla tmavá, nemohl rozeznati, koho tam překvapil.

„Kdo je zde?“ zvolal silným hlasem.

„Děvče, hledající útulku!“ odpovídal plačtivý hlas tazateli, jehož hlavu bylo viděti v křoví, ale nebylo jej možno poznati.

„Jsi sama?“

„Úplně sama.“

„Jak se jmenuješ?“

„Achinoam, dcera Zémerova z Jizreelu.“

Znám tvého otce a možná i tebe. To tys byla s matkou, když jsem žádal tvého otce o potraviny?“

„Ano, to jsem já“, zvolala dívčina radostně překvapena, že vetřelec není nikdo jiný než David. Vyšla z úkrytu jeskyně ke vchodu.

David hleděl na dívku, jež ho zraky téměř pohlcovала. Byla neobyčejně krásné postavy a v její tváři, zardělé pod jeho pohledem, bylo znáti ráznost. Oděv měla prostý, ale půvabný.

„Proč jsi zde docela sama?“

„Uprchla jsem z otcovského domu, poněvadž otec mne chce vdáti za muže, kterého nemiluji. Matka však ví, kde jsem, a zásobuje mne potravou!“

„Jest to od tebe nerozvážnost, která může mít špatné následky. Snad bys byla lépe učinila, kdybys uposlechla otce!“

„Chci ho ve všem poslouchati, ale v tomto nemohu. Nežli bych patřila nenáviděnému muži, raději se vrhnu do propasti!“ Při těch slovech pohlédla odhodlaně do rokle, asi sto loktů hluboké.

David nechtěl její jednání omlouvati, necítil se však též povoláním, aby ji odsuzoval. Dívky si obyčejně braly toho za muže, koho jim otec vybral, ale byly vždy a všude i takové, které následovaly hlasu srdce, a když nebylo dbáno jejich přání, prchly buď samy nebo s milencem. To však bylo Davidovi zřejmo, že zde Achinoam nemůže zůstat bez nebezpečí. Prikázal jí, aby se odebrala k ženě

Nešerově a prodlela u ní, dokud nebude její záležitost vyřízena. „Až budu mít příležitost jít do Jizreelu, promluvím s tvým otcem a přimluvím se za tebe!“

Když jeskyni prozkoumal, odvedl děvče k Nešerově ženě, jíž vřele uložil na srdce, aby pečovala o Achinoam jako o vlastní dceru.

Když se Nešer dověděl o nepředvídaném přírůstku rodinném, kroutil hlavou a mručel si do vousů: „Co z toho pojde? Srdce ženy je nevyzpytatelné. Skoro se mě zdá, že se děvče zamilovalo do Davida. Proč by hledalo útulku v jeho blízkosti? Tenhle David pobouří srdce každé ženy!“

V několika dnech se mu vyjasnilo. Achinoam neměla, jak se zdálo nic důležitějšího na práci, než pozorovati Davida. Ano, vše, co se vztahovalo na něho, budilo její zájem. Vyptávala se Nešerovy ženy, někdy i Nešera samého. Mluvila o Davidově hlase, o jeho ústech, očích, které se jí zdály zvláště půvabné, a když ho zaslechla na blízku hráti na harfu, naslouchala jako očarovaná sladkým zvukům.

„Hned jsem si myslil, že se to půvabné stvoření zamilovalo do našeho roše!“ řekl Nešer se vší určitostí. „Snad by se jí dalo pomoci, vždyť David nezůstane stále bez ženy. Kdož ví, co se stalo s Micholou. Ta nemá tolik odvahy, co Achinoam; zůstala v Gibej, místo aby přiběhla sem.“

Michol však již nebyla tou dobou v Gibej, jak se Nešer brzy dozvěděl.

Seděl jednoho dne ve své jeskyni u velikého ohně, na němž pekl Davidem skolenou gazelu. Mezitím vstoupil jakýsi vysoký muž. Nezpozoroval, že strop se sklání a narazil tak prudce, div si hlavu nerozbil. Nešer zaslechl náraz a zvolal: „Hej, muži, nezboř mi domu, potřebuji ho ještě pár dní!“ Pak

mu šel vstříc a těšil ho: „Můj milý, u nás se musíš pokořit. Zvykej si nenositi hlavu příliš vysoko. Otcové naši říkají: Buď skromný, neboť co jiného tě čeká, než červi! Co přinášíš?“

Přichozí z Betlema, mna si oběma rukama hlavu, odpovídal: „Přináším Davidovi smutnou zprávu: Samuel zemřel a Michol byla svým otcem znovu provdána!“

„Chceš mne tak potrestat za to, žeš narazil hlavou do skály? Rozvaž, co pravíš; Davidovi tím nepřidáš radosti. Patříš mezi posly neštěstí!“

„Vyřizuji jen poselství, za jeho obsah nejsem zodpověden!“

„Člověče, nejlépe učiníš, když zde počkáš na Davida a sám mu tu věc vyřídíš. A nemáš hlad? David nebude proti tomu nic míti, když ti předložím něco z jeho jídla. Po tvé zprávě nebude mít jistě mnoho chuti. Radím ti, abys mu neříkal všechno najednou. Nejprve mu pověz o Samuelovi. Zpráva ta sice roše zarmoutí, avšak prorok byl již letitý, jeho smrt se dala očekávat. Potom mu dopřej dechu a sděl mu zprávu o Michole co možná nejjemněji. Ta ho schvátí!“

Po chvíli přišel David. Posel vyprávěl nejprve o smrti Samuelově. Vykládal, jak všichni Israelité želeli smrti prorokovy, konali nad ním tryzny a pochovali ho v jeho domě v Ramě. Teprve potom začal mluvit o Michole.

Nešer měl pravdu. Obě zprávy rozrušily roše, než zpráva o Michole byla přec jen ranou do srdce. Nejedl, nemluvil, jen dumal. Takové krutosti se od Saula nenadál. Bylo tak naspěch Micholu znova provdati? Stále ještě doufal, že ji jednou uzří po svém boku. Proč nejednala jako Achinoam? Temný

stín padl mu ve tvář, která se chvěla, a několik slz skanulo mu do vousů.

Nešer až dosud nemluvil. Když však uzřel slzy, pomyslí si: „To nejhorší už přešlo! Teď tu nemusím sedět němý jako ryba“. A mluvil jakoby pro sebe: „Neoddávej se trudnomyslnosti; ta srazila již mnoho siláků!“

Za chvíli David povzdechl: „Hory za solným mořem jsou vysoké a dno solného moře je hluboké, ale má láska stoupala ještě výše a mé hoře jest ještě hlubší!“ —

Saul chtěl Davida potrestati, proto dal Micholu jinému za manželku, Faltiovi, synu Laiše z Gallimu. To mu však ještě nestačilo. Umínil si zajmouti Davida a učiniti ho navždy neškodným.

Dověděl se, že se uprchlík skrývá v judské poušti. Jakmile spadl déšť, pokládal čas za příhodný k pronásledování „syna Jišajova“, jak ho nyní s opovržením nazýval. Poradil se se sarsabou Abnerem a vůdci oddaných Benjaminovců svých soukmenovců. Když ho upozorňovali na četné obtíže, zvláště na četné skrýše a prohlašovali zajetí Davida téměř za nemožné, odvětil: „Co jest větší než ještěrka, nemůže nám zůstat ukryto. Musím ho přivést i kdyby létal na perutích vichřice nebo sestoupil na dno šeolu!“

David se tenkrát zdržoval s malým počtem svých přívrženců v západní části stepi v okolí Zifu a Maonu, aby si vyžádal od tamějších obyvatelů nějaké potraviny. Cítil se v bezpečí.

Snad popudilo některé lidi, že od nich žádal potraviny?

Jisto jest, že někteří Zifští se tajně odebrali do Gibey a hlásili králi: „Hle, David se u nás

skrývá ve skalních slujích. Kdykoliv se ti zachce přijít, přijď. Naši pak starostí bude vydati ho králi“.

„Požehnání bud'tež od Hospodina“, odpověděl Saul, „že jste mně nakloněni. Nuže, pozorně si ved'te, hledejte a vypátrejte místo, na kterém bývá noha jeho; on jest velmi obratný. - Já přijdu brzy za vámi!“

Vstavše Zifští odešli před Saulem domů.

David a jeho mužstvo přišli zatím až do Maonu.

Davidovi zvědové zpozorovali příchod Saulův příliš pozdě. David byl se svými lidmi na jedné straně hory, když byl Saul dospěl na druhou stranu a již Davida obkličoval. Postavení Davidovo bylo nadmíru nebezpečné. Svah, po němž měl s druhy svými sestoupiti, byl jako moře skalních úlomků. Zručně se spouštěli dolů, brzy se rukama zachycujícíce skalních útesů, brzy skákajícíce se skalky na skalku. Mnoho kamenů se uvolnilo a valilo se za nimi. Jejich soumaři a osli padli do rukou Saulových vojáků. Davidovi hrozilo nebezpečí, že bude obklíčen, obě křídla Saulova vojska pronikla již daleko vpřed.

V okamžiku nejvyšší nouze přispěchal k Saulovi rychlý posel a zvěstoval mu: „Rychle se navrať, neboť vtrhli Filišťané do země!“

Saul dal troubiti k ústupu a spěchal proti Filišťanům.

Na památku podivuhodného zachránění Davida bylo od té doby ono místo zváno „skála dělicí“.

Brzy nato dostavili se někteří obyvatelé zifští k Davidovi a stěžovali si na krádeže, jichž se jeho lidé dopustili. Bylo jim uloupeno několik ovcí.

David vyšetřil případ a shledal, že Zifští měli pravdu. Vyloučil vinníka, Amoňana, ze svých při-

vrženců a přinutil ho opustiti judskou poušť. Obával se, že by ten prašivý kozel, jak se sám vyjádřil, mohl nakaziti celé stádo.

Tato příhoda jej pohnula, aby napomínal a poučoval své lidi. Byliť mezi nimi kromě jeho příbuzných a ostatních Judovců nebo Israelitů též cizinci, jako hetejský Achimelech, moabský Jithom a mnozí Amoňané a Ismaelité. Ti uctívali stále ještě bůžky svého kmene a holdovali mravním zásadám, které náboženství Hospodinovo zakazovalo. David jim v zimě vykládal o Hospodinu a o jeho uctívání. K chvále svého Boha pěl jim píseň:

„Dobrořeč, duše má, Hospodinu
a srdce mé svatému jeho jménu;
dobrořeč, duše má, Hospodinu,
pamatuj na všechna dobrodiní jeho.

On ti odpouští všechna tvá provinění,
uzdravuje všechny neduhy tvé;
vysvobozuje život tvůj od záhuby,
věncí tě milostí a slitováním.

Nasycuje dobrem tvoji žádost,
tvé mládí se obnovuje jak orlice;
Hospodin vykonává spravedlnost,
zjednává právo všem utiskovaným.

Oznámil své cesty Mojžíšovi,
svoje skutky Israeli;
slitovný a milostivý jest Hospodin,
shovívavý a nadmíru dobrotivý.

Nemá ve zvyku ustavičně kárat,
aniž neustále hněv chovat;
ne dle hříchů našich činívá nám,
aniž dle nepravostí našich nám odplácí.

Jak vysoko nad zemí jest nebe,
milost jeho se klene nad těmi, kteří se
ho bojí;

jak je vzdálen východ od západu,
vzdaluje od nás nepravosti naše.

Jako se slitovává nad dětmi otec,
tak Pán nad svými ctiteli;
neboť ví on, jaké stvoření jsme.
a na paměti má, že prach jsme.

Jako tráva jsou dnové člověka,
jako polní květ, tak odkvétá;
ovane ho vítr a již ho není,
není znáti po něm ani stopy.

Milost však Hospodinova trvá na věky,
a spravedlnost jeho ještě se syny synů,
s těmi, kteří šetří úmluvy jeho,
pamětlivi jsouce příkazů jeho.

Hospodin na nebi upevnil si trůn,
moc jeho nade vším vládne;
chvalte Pána andělé jeho,
silní rekové plnící rozkazy jeho.

Chvalte Pána všecky zástupy jeho,
sluhové jeho, již konáte, co si přeje;
chvalte Pána všecka díla jeho
na všech místech jeho říše!“

Toho času přišla z Betlema nová zpráva. Přinesl ji týž muž, který donesl zvěst o smrti Samulově a o svatbě Micholy s Faltim.

Nešer, jenž právě přioštroval šípy, ihned ho poznal a uvítal ho slovy: „Chceš zase hlavou zkoušet, jak pevný je náš dům?“

„Nikoliv, mám dost jedné zkoušky; dlouho jsem měl bouli!“

„Dnes snad přinášíš lepší zprávy.“

„Přináším jednu, a to dobrou: Jemima žije, celý Betlem se z toho raduje!“

„Jemima žije?“ vykřikl Nešer a vyskočil chtěje posla obejmouti. „Buď vítán, připravíš tím Davidovi velikou radost! Kde je? Vrátila se do Betlema?“

„Tak dobré zprávy, bohužel, nepřináším; jen tolik jest jisto, že ještě žije. Přišel do Betlema jeden starý hudebník, tak slabý, že kromě hole sotva unesl loutnu. Děti se hned shlukly kolem něho. Dýchal ztěžka a prosil o chléb a vodu. ‚Jest zde někdo z domu Jišajova?‘ tázal se, když se trochu posilnil.

„Nikoliv, všichni jsou pryč!“ zněla odpověď.

„Ale já mám pro ně důležité poselství. Zavolejte sem někoho!“

Usedl a zasténal. Než mohl být někdo přivolán ucítil jakousi bolest a upadl do mdlob. Zakrátko nabyl opět na několik okamžiků vědomí a vykřikl mdlým hlasem: „Jemima vzkazuje Davidovi, rodičům a příbuzným pozdrav. Žije a očekává . . .“

Dále nemohl hudec mluvit. Poněvadž větší děti věděly o únosu Jemimy, otázal se jeden srdnatější chlapec: „Kde jest?“

Než stařec nedovedl již odpověděti. Zachroptěl a vypustil duši.“

„Škoda, že ten člověk zemřel“, řekl Nešer. „David přecasto vzpomíná na sestru. Zůstaň zde, až přijde, abys mu poselství vyřídil sám.“

Rozdělal oheň, vzal mouku a vodu, aby upekl chléb a pohostil posla.

Oheň hořel zvolna; dřevo nebylo dosti suché.

Když se Nešer ohlížel, má-li dost topiva, zjevil se u vchodu pardal a pokoušel se vniknouti dovnitř. Oči mu svítily jako dva uhlíky. Nešer uzřev ho, uchopil hořící kus dřeva a mával jím proti zvířeti, říkáje: „Dům jest již obsazen, takovým hostům u nás ukazujeme dveře!“

Pardal jediným skokem zmizel a když Nešer vyšel před sluj, aby se podíval, kam se vyplašené zvíře uchýlilo, uzřel je již daleko na dně wadi. „Možná, že nějaký našinec vnikl do doupěte té veliké kočky a vyhnal ji odtamtud“, poznamenal Nešer a vrátil se k poslu.

Konečně se David vrátil a naslouchal napjatě každému slovu Betlemana o onom hudci.

„Nemáte tušení, z které strany přišel do Betlema? tázal se posla.

„Toho jsem, bohužel, nemohl vypátrati.“

Ač byla zpráva tak neúplná, Davida přece potěšila. Jemima žije a pomocí jiného posla může dáti o sobě zprávu. Obdařil muže, chopil se harfy a vyluzoval z ní radostné zvuky.

Nešer, který se k Davidovi často choval jako otcovský přítel, ač byl jen o několik let starší, považoval tento okamžik za příhodný, aby promluvil s pánem o Achinoamě. Sdělil mu, že všechny tužby jejího srdce se vztahují jen na něho. „Nemůžeš stále zůstat bez ženy“, pokračoval, „Michol se nevrátí, měla to již dávno učiniti. Protože Achinoam mluví jen o tobě, promluvil jsem již s jejím otcem. Nebyl by proti tomuto spojení!“

„Nešere, připomněls mi, že jsem měl promluvit se Zemerem o jeho dceři. Teď jsem skoro rád, že jsem na to zapomněl. Ale řekni mi, jak to přijde, že pomýšlíš na mou ženitbu, když sis tak často stěžoval na ženy?“

„Otcové říkají : Není dobře člověku samotnému !“

Dovedl vše tak zařídit, aby se svatba brzy konala. Israelité totiž směli mít více žen.

Poněvadž to nebyla první Davidova svatba, konala se slavnost prostě. Všichni bojovníci byli pozváni i s rodinami, jedli a pili z darů, které Zemer ochotně věnoval, nebo které si sami přinesli. Měli několik kozorožců a gazel, které sami skolili, hrozinky a datle od obyvatelů oasy Engadi a med nasbíraný na různých místech v poušti. Bavili se válečnými hrami a luštěním hádanek. Z ovcí, obětovaných při svatbě, byly některé pečený na rožni, jiné v mělkých jamách, tak velkých, že pojaly jednu ovci. Nad dolíkem byla z kamení postavena a mokrou hlinou dobře vymazána pícka s dvířkami a otvorem pro kouř. V této pícce se udržoval hodinu silný oheň, načež stažené a očištěné zvíře bylo vloženo do tohoto žaru a pak byla dvířka i komín uzavřeny, aby teplo neunikalo. Po dvou hodinách byla pec otevřena a líbezně vonící pečeně z ní vyňata.

Válečnými hrami se bavili nejen bojovníci, nýbrž i diváci.

Rovněž hádanky byly všem vítány. Jeden z přítomných se tázal: „Co je ve dne soumarem a v noci ženou?“

„Žena Beduinů, poněvadž celý den musí nosit těžká břemena jako soumar,“ zněla odpověď.

Otázka, co je mocnější, král, ženy, nebo víno, rozvířila živou rozpravu. Povstala z toho téměř hádka.

Moabský lithom povstal a hájil názor, že král je nejmocnější. „Moji posluchači, zdaž nejsou nej-
mocnější ti lidé, kteří si podrobili zemi a moře i vše, co je v nich? A nejmocnější z nich je král; ovládá je, poroučí jim a oni ho poslouchají. Když

jim poručí, aby spolu válčili, vykonají to. Pošle-li je proti nepříteli, jdou a obléhají hory, hradby a hrady; pobíjejí a dávají se pobíjeti a nejednají proti rozkazu královu. Když zvítězí, přinášejí kořist králi. A ti, kteří nekonají vojenské služby, kteří nebojují, nýbrž obdělávají půdu, přinášejí po žních králi dary. On je nade všecky. Poručí-li zabíjeti, zabíjejí. Poručí-li propustiti, propustí. Rozkáže-li bít, bijí. Naporučí-li pustošiti, pustoší. Káže-li stavěti, stavějí. Poručí-li vyhubiti, vyhubí. Rozkazuje-li sázeti, sázejí. Celý národ ho poslouchá. A on sedí za stolem, jí a pije a spí. Ostatní stojí kolem něho a hlídají; žádný z nich nesmí od něho odejít a oddati se svému zaměstnání, tím méně smí mu odepřít poslušnost. Ó shromáždění, jak by král nebyl nejmocnější, když ho všichni neomezeně poslouchají?“

Druhý zastával mínění, že nejmocnější jsou ženy: „Ženy zplodily krále a všechny lidi, kteří kde vládnou. Muži nemohou žít bez žen! Když nashromáždili zlato a stříbro a nádherné šperky, a potom uzří jedinou ženu neobyčejné postavy a krásy, tu puzeň žádostí po ní nechají vše ležeti a hledí na ni s otevřenými ústy; dávají jí přednost před zlatem a stříbrem a vším bohatstvím. Muž opouští otce, který ho vychoval, i svůj domov a přidrží se ženy. Ženu v srdci, tak umírá, aniž by vzpomněl na otce, na matku, na domov. Z toho vidíte, že vámi vládou ženy. Což se nelopotíte a nenamáháte také vy proto, abyste vše dali ženám? Muž se chápemeče a jde a táhne v boj, aby loupil a bral a projezdil moře i veletoky. Hledí lvům ve tvář a zdržuje se v temnotách — a když zpustošil, nakradl a naloupil, přináší to vše své ženě. Mnozí ztratili pro ženu smysly a stali se k vůli nim otroky. Mnozí

zahynuli a upadli v neštěstí a stali se zločinci k vůli ženě. Věřte mi, ženy jsou nejmocnější!“

„Nikoli, víno je nejmocnější,“ vykřikl třetí, neboť zbavuje smyslů všechny lidi, kteří je pijí. Mysl krále činí rovnou mysli sirotka, otrocka činí rovného svobodnému, žebráka boháči. Smysly všech plní veselím a bujností; dává zapomenouti na každý smutek, na všechny povinnosti. Přátelům a bratrům, když se jím opijí, dává zapomenouti na přátelství a netrvá to dlouho, že tasí meč proti sobě. A když z opilosti procitnou, nepamatují již toho, co činili. Ó, přátelé, není-liž víno nejmocnější, když přinutí člověka k takovému jednání?“

Byla to sice jen zábava, ale našemu Nešerovi se zdála nebezpečnou. Nutkalo ho to, aby se ujal slova a dal hádce vážnější ráz. Pravil tedy.

„Vychválili jste krále, ženu a víno tak, jak toho nezasluhují. Já mohu právě tak říci, že peníze jsou mocnější, než vše ostatní. Což nedostanu za peníze jakéhokoliv vína? Za peníze koupím všechno! Jak můžete tvrdit, že král je nejmocnější? Saul je veliký král a přece nás nemůže polapit? Nemohu zde, při svatbě našeho roše říci o ženách vše, co mám na jazyku. Než aspoň to chci poznamenat: Žena je slabá, vždyť dá se přemoci každým tajemstvím, poněvadž žádná nedovede je smlčeti. Ženy — jak mají dlouhé vlasy, tak není na nich ani vlásku dobrého! Nejmocnější musí být spravedlivý. Jsou lidé, kteří nám předstírají lásku, ale chovají se k nám nespravedlivě. Především je třeba spravedlnosti. Je-li kdo nespravedlivý, ten ať si ponechá svoji lásku pro sebe; já se jí vzdávám, když on se chová vůči mně nespravedlivě. A tu musím doznati: nespravedlivý bývá král, nespravedlivé jsou ženy, nespravedlivé jest i víno, proto všichni ti za-

hynou. Jedině pravda zůstává a bude vládnouti věčně. U ní nic neplatí důstojnost osoby, ona činí, co je spravedlivé. V jejím úsudku není nespravedlnosti. Proto si ji všichni oblibují. Jí patří moc a vláda po všechny časy! Buď pravda velebena!“

XXII.

DAVIDOVA VELKODUŠNOST.

Starost o potraviny stávala se Davidovi každým dnem těžší. Neveliká step nemohla uživití tolik lidí, kolik se jich přidalo k Davidovi. A stále přibývali noví. Nešer mínil, že lidé přebíhají k jeho roši tak, jako velbloudi přidávají do kroku, když větrí pramen. Nyní, v době dešťů, dávaly kozy hojně mléka, ale počet jich a ovcí se zmenšoval ustavičným porážením. Na pěstování obilí nebylo ani pomyšlení.

Judovci sice podporovali štědře svého neprávem pronásledovaného krajana, avšak mnohým staly se již ustavičné dávky obtížnými. David dobře znal lidi, než aby toho nepozoroval; přemýšlel tedy, jak by zmenšil své požadavky vůči Judovcům. Nebylo však lehké najíti nějaké východisko. Nesměl přepadnouti území některého israelského kmene a vzíti si odtud nutné potřeby. To bylo vyloučeno. Na východě sídlili Moabané, proti nimž nemohl nic podniknouti z ohledu na své rodiče, kteří požívali pohostinství moabského krále. Ani v jižním nepříteliš bohatém Negebu nebylo mnoho k uzmutí. Nyní tam bydlili hlavně Judovci, Jerachmelovci a Kinejští. Tito nebyli sice z Judovců, žili však s nimi, jako ctitelé Jahve, v přátelství. Tak nezbývalo nic jiného, než učiniti pokus u Filišťanů, neustálých odpůrců Israelitů.

Zamýšlel použití téhož prostředku, jehož Filiššané sami užili nescetněkrátě proti Judovi a Israeli. Chtěl přepadnouti humna v době, kdy na nich leželo obilí, a zásobiti se chlebem.

Věděl ze zkušenosti, kdy Filiššané sklízají polní úrodu a proto měl pohotově mužstvo znalé boje. V příhodnou dobu vytáhl přes Hebron a Beth Tapuach proti oné části Šefely, která ležela mezi Gathem a Lachišem. V předtuše šťastného výsledku naložil na osly prázdné pytle.

Další cestu mohl konati nejsnáze přes Keilu; poněvadž však nedůvěřoval jejím obyvatelům, táhl něco jižněji.

Poblíž Maresy rozdělil své mužstvo na dvě skupiny, z nichž každá měla přepadnouti jiné humno.

Štěstí mu přálo. Strážci na obou humnech ustoupili přesile, a Davidovi lidé našli tolik vymláčeného obilí, že přinesené pytle nestačily je pojmouti. Bojovníci naplnili pšenicí dokonce i měchy na vodu a ještě si odnášeli v pláštích tolik, kolik unesli.

A ještě jiný velkolepý lov se zdařil té skupině, kterou nevedl David.

Cesta z Gathu do Gazy nevedla přímo jihozápadním směrem, nýbrž zahýbala se s počátku poněkud na východ k Marese a teprve odtud vedla na jihozápad.

Muži tohoto oddílu, než vpadli na vyhlédnuté humno, zpozorovali z úkrytu dva veliké, oři tažené vozy, doprovázené několika bojovníky. V domnění, že uvnitř sedí filištínská knížata, přepadli oba vozy. Ostrými, dobře mířenými šípy zabili koně, a potom těch několik bojovníků bez námahy odzbrojili. Při tom bylo slyšeti z vozu pronikavé výkřiky. Nejeli to muži, nýbrž starší žena a zástup děvčat v bohatém

oděvu s nádhernými šperky. Když uzřely blížiti se muže divokého vzezření, počaly hlasitě volati o pomoc. Ač se bránily, byly z vozů vytaženy a odvečeny jako vzácná kořist.

Teprve potom vrhli se Davidovi lidé na humno, vyloupili je a bez prodlení spěchali z území Filištanů.

Když se oba oddíly střetly, dověděl se David, co se přihodilo. Bědující dívky byly mu předvedeny a on měl rozsouditi, co se má s nimi státi.

Když dívky uzřely, kdo jest vůdcem, padly mu k nohám a úpěnlivě ho prosily, aby jim daroval svobodu. Jedna z nich, jejíž krásná postava, žlutavě hnědý vlas, veliké fialkové oči a zvláště nádherné skvosty upoutaly pozornost všech, ujala se slova :

„Chrabrý reku“, spustila chvějícím se hlasem, „měj s námi slitování! Byly jsme na cestě do Gazy k veliké slavnosti Dagonově, která se tam v těchto dnech koná. Prosbami jsem si vymohla dovolení svého otce, krále Achiše z Gathu, abych se směla účastniti slavnosti a vzíti s sebou tyto dívky. Tato žena je moje kojná; jde s námi z rozkazu matčina. Chrabrý reku, měj s námi slitování a nech nás svobodně odejiti!“

„Jak se jmenuješ?“ tázal se David a jemný úsměv pohrával mu na rtech.

„Gedila jest mé jméno.“

„Gedilo, nevytáhli jsme proto, abychom se nespravedlivě zmocnili nevinných dívek. Jen nouzí přinuceni chtěli jsme uloupiti obilí, podobně, jako to činí vaši lidé našim. Jste svobodné!“

Dívky obávající se, že budou odvečeny a prodány za otrokyně, překypovaly slovy díků. „Vím, kdo jsi“, pravila Gedila hluboce dojatá, hledíc svýma tajuplnýma, fialkově modrýma očima Davi-

dovi přímo ve tvář. „Budu vyprávěti otci o tvé laskavosti vůči nám. Slyšeli jsme, že ses rozešel s israelským králem. Saul jest naším nepřítelem právě tak jako tvým. Poprosím otce, aby ti dopomohl státí se králem místo Saula!“

Jednání Gedily se všem zamlouvalo. „Vystupuje jako pravá královská dcera“, šeptali si mnozí bojovníci. Neušlo jim ani s jakým obdivem pozoruje vzrostlého, krásného roše.

„Ta je s to, aby zamilovala se do Davida“, bručel si Nešer do vousů. „Jako se mouchy vrhají na med, tak k němu lnou srdce žen.“ David si mohl snadno získati Gedilu. Potlačil však rychle touhu, jež povstala v jeho srdci. „Co by tomu řekl Samuel? Vložil mi na srdce, abych se varoval cizích žen. Gedila jest cizinka, jest z filistínského národa, jenž bez ustání válčí proti Israeli.“ Přerušil tedy rozmluvu, též z té příčiny, že oloupení majitelé se mohli srotiti a pronásledovati jeho lidi.

„Jděte klidně svou cestou!“ řekl dívkám, a svému mužstvu dal rozkaz k dalšímu pochodu.

Dlouho hleděla Gedila s přítelkyněmi za nimi. Teprve když David zmizel za nízkým návrším, vydaly se na cestu. Gedila však nešla již do Gazy, nýbrž vrátila se přímo do Gathu, kde s překypující výmluvností vyprávěla otci šťastně skončivší dobrodružství.

David dospěl bez nehody do Hebronu a spěchal k Zifu. Odtamtud poslal bojovníky s těžkým nákladem k jeskyním, sám však zůstal s několika stoupenci, mezi nimiž byl i Nešer, ve slujích zifských.

Několik nepřátelsky smýšlejících obyvatelů zifských oznámilo Saulovi, kde se David zdržuje. „Věz, že David se u nás ukrývá!“ zvěštovali mu.

Saul se vypravil bez odkladu a vytáhl s třemi tisíci Benjaminovců, aby se ho zmocnil. Přišel, ne-zpozorován Davidem, až ke Gibeath Hachachila, která leží východně od Ješimonu nad cestou *). První zpozoroval nepřátelské vojsko Nešer, když ležel obnažen na osamělém svahu u mraveniště. Šaty si položil na mraveniště, aby je malí přátelé zba-vili příživníků, jací se v poušti rádi přidržují člo-věka. Z veliké dálky uzřel, jak se na slunci blý-skající zbraně. Vyskočil, vyklepal rychle mravence z šatů, oblékl se a letěl jako lasička k svému pánu.

„Jest tu Saul s velikým vojskem!“ vyrazil bez dechu.

David počal bez prodlení zkoumati, kde Saul se utáboří. Nebylo o tom pochyby; Saul rozbil tábor u Gibeath Hachachila.

David obrátil se ke svým průvodcům Achime-lechovi Heřanu a k Abišajovi, synu Zerujinu, bratru Joabovu: „Kdo vnikne se mnou k Saulovi do le-žení?“

Abišaj odpověděl: „Já půjdu s tebou!“

David sečkal do noci a připlížil se k ležení teprve tehdy, když všechno spalo. Král a jeho vo-jevůdce Abner cítili se se svou přesilou bezpečnými, proto spali bezstarostně, aniž by postavili hlídky.

Vojáci leželi kolem dokola, Saul uprostřed.

Byl to pro Davida odvážný pokus!

Jako hadi plížili se vetřelci mezi spícími vojáky a dostali se šťastně do stanu Saulova. I král spal hlubokým spánkem. V hlavách bylo v zem vetknuté kopí, vedle stál džbán vody.

Abišaj šeptal Davidovi: „Dnes vydal Bůh ne-přítele tvého do rukou tvých. Nyní tedy probodnu

*) Viz 1. Sam. 26, 3.

jej jeho kopím až do země jedním rázem, že zapomene vstáti!“

„Nikoliv, jako že žije Jahve, nezabiješ ho; neboť on je pomazaný Hospodinův a nikdo nemůže beztrusně vztáhnouti na něho ruku. Zajisté Hospodin ho raní nemocí, nebo zemře přirozenou smrtí, nebo vytáhne do boje a padne v něm, ale chraň nás Hospodin toho, abychom ho zabili. Pomstu ponechej Hospodinu; on nejlépe povede naši při. Ale nyní vezmi kopí, které má u hlavy, a odejděme.“

Abišaj pocítiv žízeň napil se ze džbánu a vzal kopí.

Jak nepozorovaně přišli, tak také odešli.

Vysoko na nebi zářil měsíc a vojska hvězd hleděla s výšin nebeských. Bylo dobře rozeznati na velikou vzdálenost jednotlivá skaliska mírným svitem ozářená.

Když přišel David na protější stranu údolí a vystoupil na vrchol hory, aby měl při pronásledování veliký předskok, volal silným hlasem do ležení Saulova: „Abnere, Abnere!“

Když dlouho nikdo neodpovídal, volal znovu: „Abnere, synu Nerův, což mi neodpovíš?“

„Kdo jsi ty, který křičíš?“ tázal se Abner.

„Tys mi pěkný muž! Proč jsi nestřehl pána svého, krále? Neboť vešel kdosi z lidu, aby zabil krále, pána tvého! Viz, kde je kopí Saulovo?“

Tu poznal Saul Davidův hlas a řekl: „Není-liž to hlas tvůj, synu můj, Davide?“

„Ano, pane můj králi!“ zněla odpověď. „Proč pronásleduje pán můj služebníka svého? Co jsem učinil? Nebo co zlého jsem spáchal? Král israelský vytáhl, aby mne polapil, jako jestřáb honí koroptev.“

„Zhřešil jsem. Navrať se, syne můj, Davide, nic zlého ti již neučiním, že sis vážil dnes života mého. Pošetile jsem si počínal!“

David odpověděl: „Hle, kopí tvé, králi! Ať přijde někdo z bojovníků a vezme je! Jahve, který odplatí jednomu každému dle jeho spravedlnosti a věrnosti, dal dnes tebe do mé moci, ale nechtěl jsem vztáhnouti ruky své na pomazaného Hospodina. Jako jsem si vážil dnes života tvého, tak bude ve vážnosti život můj před Hospodinem a on vysvobodí mne ze vší úzkosti!“

„Požehnán buď, syne můj, Davide! Bůh dopřejž ti šťastného výsledku!“ volal Saul na rozloučenou.

Odešel pak David, a Saul vrátil se druhého dne domů.

Když Nešer uslyšel o odvážném činu Davidově, vyčítal mu tiše, že vydával sebe i své lidi v takové nebezpečí. „Chceš rukou otáčeti měsíc (t. j. chceš se všeho odvážiti)? Proč jsi tam neposlal mne?“

„A chceš ty rukou otáčeti měsíc? Mne chrání Hospodin. Po prvé poslal Saulovi zprávu, že Filišťané vtrhli do země; tak jsem byl zachráněn. Nyní seslal na ně hluboký spánek, aby neprocitli!“

XXIII.

NABAL A ABIGAIL.

Opět uplynuly dva roky, ve kterých se David protloukal, jak se dalo. Nepřihodilo se nic důležitého, toliko Achinoam porodila mu syna v Hebronu, kamž ji poslal, aby měla více klidu. Nazval ho Amnon. Narození prvního syna způsobilo velikou radost nejen jemu, nýbrž celé jeho společnosti. Od

té doby Nešer často oslovoval svého roše Abi Amnon (t. j. „otec Amnonův“).

Poněvadž si David přál, aby jeho společníci radostně oslavili narození Amnonovo, poslal jim z Hebronu potraviny a mnoho měchů vína. Nečekaný dar radostně je překvapil; nouze se totiž stávala den ze dne citelnější. Rozmarný Nešer mačkal si někdy konci zkřížených prstů břicho, aby tak svým způsobem naznačil, že má hlad. Dokonce i prohlásil, že nepotřebuje opasek o nic delší, než nějaká útlá dívčina. Byl však přes to stále v dobré míře a doufal, že se poměry brzy zlepší.

Tak se i stalo.

Březen se schyloval ke konci. Step hýřila v slavnostním hávu a sluneční paprsky, které jí v létě vyssávaly všechnu živošnou mizu, líbaly přívětivě pahorky i údolí.

Majitelé ovčí počali se střížít ovčí, jež byla zároveň velikým svátkem. Kdo měl k hlídání ovčí své pastýře, spěchal nyní sám ke stádům, aby prodal vlnu obchodníkům, nebo aby bděl nad prodejem. Všichni se též účastnili obvyklých slavností.

Každý majitel pozval své přátele, aby mu pomohli, a po práci je hostil. Chudší smažili pražmu na másle, bohatší pobili několik kusů dobytka, obyčejně prvotiny z ovčí a koz; krev obětovali Bohu a maso předložili při hostině, při níž se místo vody pilo víno. Ani na chudé se nezapomínalo; i oni byli pozváni a obdarováni.

Davidovi se tím naskytla vhodná příležitost, jak odpomoci stále citelnějšímu nedostatku potravin. Poslal své lidi k majitelům stád, aby žádali odměnu za ochranu stád. Přinesli od různých majetníků dobytčata, vlnu, pšenici, hrozinkové a fíkové koláče a něco měchů vína.

Největší stáda náležela Nabalovi z rodu Kalebovců; měl tři tisíce ovcí a tisíc koz. Bydlil v Maonu, ale ovce a kozy měl teď poblíž Karmelu. Tam se též sám odebral ke stříži ovcí.

Když David uslyšel, že Nabal jest blízko, poslal k němu Nešera s devíti muži a přikázal jim: „Jděte nahoru do Karmelu k Nabalovi, pozdravte ho mým jménem a rceť: „Pokoj tobě, pokoj domu tvému, pokoj všemu, co jest tvé! Slyšel jsem, že u tebe stříhají ovce. Protože však pastýři tvoji dleli v našem území, aniž bychom jim kdy ublížili, a aniž se jim kdy co ze stáda ztratilo, když dleli v Karmelu — ptej se jen pastýřů svých, povědí to tobě — ukaž se nám příznivým, neboť přicházíme právě v slavnostní den. Dej tedy něco dle své možnosti služebníkům a synu svému Davidovi!“

Poslové přišli do Karmelu, aby vyřídili rozkaz svého roše. Zastali mnoho lidí při práci. Na zemi leželo plno ovcí se svázanýma nohama a dělníci jim stříhali vlnu, počínajíce od zadních nohou. Nešerovi se zamlouvalo, že lidé nekonají svou práci mlčky, nýbrž prozpěvují si různé písně, jimiž buď chválili vlnu nebo vyjadřovali, že ovce sebou škubá a neleží pokojně. „To jest pěkné od nich! Nesedí zamlkle jako housenka v zelí!“ poznamenal.

Ještě více se jim zamlouvala příjemná vůně pokrmů, která kořenila vzduch kolem pracovníků; na pánvích se pražilo zrní, na rožnících se opékaly ovce. Poslové doufali dle práva pohostinství, jedné z nejpřednějších ctností starých časů, že se jim dostane něčeho z těchto dobrých věcí.

Předstoupili před Nabala a vyřizovali mu své poselství.

Měli však co činiti s lakomým člověkem. Místo aby uznal dobrodiní, které mu David prokázal, když

chránil stáda, a místo aby ocenil skromnou prosbu Davidovu, v níž se nazýval služebníkem a synem Nabalovým, spustil zhurta na posly:

„Kdo je David? Kdo je syn Jišajův?“ Naříkal na zlé časy a spílal lidem, kteří se líně povalují, místo, aby si poctivou prací zasloužili chleba. „Dnes“, křičel rozhorleně, „jest mnoho služebníků, kteří, nežli by pracovali, raději žijí jak dobrodruzi. Mám vzít chleby své a víno a maso z dobytka, který jsem porazil pro své střihače, a dát lidem, o kterých nevím, odkud jsou?“

Ani je nepohostil, což byla veliká urážka, a nic jim nedal pro Davida.

Poslové se vrátili k roši a věrně mu vše vyložili, jak s nimi Nabal jednal.

David byl právem rozhořčen a umínil si potrestati lakomce dle zásluhy. Ve spravedlivém pobouření vzkřikl: „Nadarmo jsem střežil všecken Nabalův majetek na poušti, že se mu nikdy nic neztratilo, ježto mně za dobré odplatil zlým! Trestej mne Bůh, zachová-li do rána jen jediného ze všech jeho lidí!“

Rychle shromáždil čtyři sta bojovníků, poručil jim opásati se mečem a vytáhnouti s ním.

Jak byl Nabal hrubý a pošetilý, tak byla prozíravá jeho žena. Jeden z pastevců jí vyprávěl, jak přijal Nabal vyslance Davidovy. „Slyš“, pravil jí, „David vyslal z pouště posly s pozdravem k našemu pánu a ten je zle odbyl! A přece chovali se k nám ti lidé vždy přátelsky, neubližovali nám, aniž se nám kdy co ztratilo, dokud jsme dleli na jejich území. Byli nám hradbou ve dne v noci, pokud jsme pásli u nich stáda. Proto uvažuj a přemýšlej, co máš udělati; neboť hrozí neštěstí muži tvému

i celému jeho domu. Nabal jest hrubián, že s ním není řeči!“

Abigail, tak slula Nabalova žena, ihned pocho-pila nebezpečí. Neoznámivši ničeho muži vzala rychle dvě stě chlebů, dva měchy vína, pět k jídlu upra-vených beranů, pět měr pražmy, sto svazků su-šených hroznů a dvě stě fíkových koláčů, naložila vše na osly a poručila služebníkům : „Jděte napřed, já půjdu za vámi!“

Oblékla spěšně sváteční šaty, navlékla si nej-krásnější skvosty a sedla na osla.

Bylo dobře, že si přispíšila. Ještě nebyla ani na úpatí pahorku pod Karmelem, když potkala Da-vida s jeho bojovníky. Když je uzřela sesedla s osla, padla před Davidem na tvář a řekla : „Pane, ať smí promluvit služebnice tvá a slyš slova slu-žebnice své! Prosím, pane, nevšímej si toho hru-biána Nabala ; neboť jeho jméno vyjadřuje jaký jest. Nabal (t. j. bláznovství) se nazývá a je také pln bláznovství! Já však, služebnice tvá, neviděla jsem lidí, které pán můj poslal. Hle, moji služebníci při-nášejí dary tvým služebníkům, kteří jdou za tebou. Rač je laskavě přijmouti!“

David byl ještě před chvílí velmi rozlícen a vy-zýval mužstvo své, aby nikoho nešetřili, poněvadž urážka, které se mu dostalo, může býti smyta jen krví. Teď viděl u svých nohou mladou ženu, okou-zlující krásy, která chtěla napravit vše, co její po-šetilý muž zavinil. Kdo by mohl odporovati? Neo-dolal jejím prosbám a příznivě na ni pohlédl.

Abigaile neušla tato změna ve tváři Davidově. Znala jeho postavení a tušila, že se mu otevírá skvělá budoucnost. S dojemnou péčí chtěla mu zabrániti v krveprolití. Proto ujala se ještě jednou slova :

„Promiň chování služebnice své, bude-li ještě dále mluvit. Jistě učiní Jahve tobě, pánu mému, že bude dům tvůj trvalý a nic zlého nebude na tobě shledáno po celý život tvůj. Povstane-li kdy někdo proti tobě, by tě pronásledoval, bude život jeho vymrštěn, jako kámen z praku prudce zatočeného *), ale duše tvá bude opatrována v klenotnici života u Boha. Budeš napříště již klidný, žes neprolil krve nevinné a že ses sám nepomstil. Když pak dobře učiní Jahve tobě, pánu mému, rozpomeň se na služebnici svou!“

„Požehnán buď Hospodin!“ odpověděl David. „Požehnán buď Jahve, Bůh Israelův, který tě poslal dnes mně v cestu! Buď požehnána tvá moudrost a buď požehnána ty, která jsi mne zadržela dnes, abych nešel prolít krev a sám nehledal pomsty! Jinak, jakože žije Jahve, Bůh Israelův, kdybys byla rychle nevyšla mi vstříc, nebyl by zůstal do rána Nabalovi nikdo z mužského pohlaví!“

Potom přijal dary, které mu přinesla. Jí pak řekl: „Jdi pokojně domů! Neoslyším tě a splním prosbu tvou!“

Když přišla Abigail k Nabalovi, byla právě hostina jako královské hody a srdce Nabalovo bylo veselé. Netušil z jakého nebezpečí ho právě vysvobodila jeho krásná a prozíravá žena. Poněvadž byl již hodně napilý, neoznámila mu nic. Ale na úsvitě, když z opilosti vystřízlivěl, vyprávěla mu, co učinila. Nabal se hrozně ulekl, takže ho ranila mrtvice. Zůstal ztrnulý jakoby zkameněl. Po deseti dnech zemřel.

David se brzy dozvěděl o smrti Nabalově. Když to Nešer uslyšel, řekl: „Takový jest konec hloupého,

*) Viz: 1 Sam. 25, 29.

bláznivého hýřila!“ David však děkoval Bohu: „Požehnán buď Hospodin, který odsoudil Nabala za to, že mne potupil a který mi zabránil, abych sám netrestal toho nespravedlivého člověka!“

I rozpomenul se David na odvážnou a moudrou Abigail.

Smrt jejího muže byla uznávána, jako Bohem seslaná; proto dle obecného mínění, nebylo třeba truchliti nad ním. David vyslal Nešera s několika muži, aby mu ji získali. Služebník to udělal zkrátka; pravil jí: „David mne posílá k tobě, abych mu tě přivedl za manželku!“

Uklonila se a odpověděla: „Hle, jsem služebnice Davidova, která bude umývati nohy služebníkům jeho!“

Rychle vstala, vsedla na osla, jela v průvodu pěti dívek za Nešerem a stala se Davidovou manželkou.

XXIV.

V ENGADI.

Svatbou s Abigail zlepšilo se postavení Davida a jeho lidí. Získal nejenom půvabnou, mladou, dosud bezdětnou a moudrou žínku, nýbrž stal se majetníkem velikých statků a stád. Nabal totiž neměl příbuzných, kteří by měli právo na dědictví. Potraviny stačily nyní opět na dlouhý čas, a Nešer nepotřeboval si již mačkatí břicho na znamení, že má hlad. David štědře rozdával ze svého majetku a statku bez obavy o budoucnost. Když byl napomenut, aby více šetřil, odpověděl: „Moji lidé dlouho strádali, teď je na čase, aby opět zesílili. Hospodin už se nějak o nás postará!“

Saul se časem dozvěděl o svatbě Davidově, a zpráva ta ho pohněvala. „Skrze Abigail jest spřízněn s Kalebovci“, vyjádřil se nepokrytě, „a tím jeho vliv opět vzroste. Neměl jsem mu slibovati, že ho nechám na pokoji!“

Ale jeho zlý rádce, Edomec Doeg, dovedl mu odpovědět: „A polepšil se tím David? Vrátil se k tobě, aby ti znovu sloužil? Neudělal toho. Vzdukuje ti stále a hraje si na krále celého Judska. Miliskuje se již se zástupci ostatních kmenů a odvrací jejich srdce od tebe. Nezakročíš-li mocí, bude zakrátko považován on místo tebe za hlavu celého národa!“

Král vyslal přestrojené zvědy do Hebronu, Zifu, Horesy, Karmelu, Maonu a Jizreelu, aby vypátrali Davidův vliv a jeho počínání. Zvědové viděli opět a opět, kterak jeho lidé pekli ovce na velikých ohnících a popíjeli nejlepší vína. Slyšeli, jak Nešer jása: „Duch života se opět navrátil do mého chřadnouceho těla. Daří se mně jako králi. Nyní mohu s rošem říci: Můj pohár jak jest naplněn!“

Vrátivše se hlásili Saulovi: „David a jeho lidé nejsou nijak zstrašeni. David jest oslovován svým lidem jako roš a jest od Judovců podporován více než kdy jindy. Není tedy divu, že předkládá svým lidem vonící pečeně a ohnivě víno a žijí hýřivě!“

Toto líčení krále nesmírně popudilo; z očí šlehaly mu blesky, když vzkřikl: „Tomu musím hned učiniti konec!“

„Teď jest však doba sucha, bylo by lépe posečkat, až spadnou deště“, odvážili se někteří namítati.

„Což nemáme měchů na vodu?“ odpověděl Saul podrážděně. „Právě teď dosáhneme snáze svého cíle; nebude nás čekat.“

Král svolal asi tři tisíce soukmenovců a vytáhl s nimi k Zifu a Maonu. Nenalezl však Davida ani zde, ani v okolí; David byl v Engadi.

Byl pozván na svatbu dvou mladých lidí, jichž ochráncem byl. Rodiče této dvojice byli sice sousedy v Engadi, nežili však jako sousedé. Rozdělování vody je rozdvojilo. Poněvadž pramen nedával mnoho vody, a palmy i réva musily býti zalévány, byla voda odváděna do zahrad obou majitelů pouze v ustanovenou dobu. Otec dívčin myslil, že se otci jinochovu nadržuje, i přísahal mu věčné nepřátelství. Téměř denně docházelo mezi nimi k trapným výstupům.

Ale jejich nejstarší již odrostlé děti nesdílely názoru svých otců. Čím více se otcové kohoutili, tím více rostla láska mladých lidí; oni nemluvili o věčném nepřátelství, nýbrž o věčné lásce a o trvalém spojení manželském.

Když se David o tom dozvěděl, zakročil ve prospěch milenců. Než, těm se zdálo, že jeho přímluva nic nepomáhá, otcové měli příliš tvrdé hlavy. Jakmile se však David stal zámožným, slíbil mladým lidem, že je obdaruje dostatečným jměním. Tomuto vnadidlu neodolali ani rodiče a dali konečně svolení k sňatku.

David vyslal napřed své lidi, aby pomohli majitelům česati datle a sbírat hrozny. Byl rád, že našel pro ně zaměstnání, poněvadž nečinnost sváděla je k neřestem. Teď se šplhali na vysoké palmy, aby trhali datle, nebo sbírali na vinicích šťavnaté hrozny. Pomáhali při lisování a sušení hroznů i při výrobě hrozinkového medu. Vyšlapávali v lisu hrozny, za zpěvu veselých popěveků, jichž rytmus je povzbuzoval k šlapání. Ti, co připravovali hrozinky, ponořovali koš s hrozny do rozředěného čistého louhu,

v němž bylo přimíseno trochu oleje a rozprostírali pak hrozny na urovnaném místě k sušení. Deset až patnáct dní nechali je na slunečním žáru a mezitím je ještě několikrát ponořovali do vody. Louh a olej měly udržeti hrozinky pěkně měkké a zabrániti přílišnému vysušení. Nakonec byly hrozinky očištěny od stopek a roztrženy dle jakosti. -

Když připravovali hrozinkový med, zvaný právě tak jako včelí med, debaš, přimíchali do vinné šťávy něco měkké vápencové hmoty, zamíchali a nechali ji ustát do rána. Když se vápnem vyčistila a pozbyla trpkosti, postavili ji na oheň, aby nabyla žádoucí hustoty.

Jiní z jeho mužstva sbírali asfalt na břehu solného moře. Neobyčejně silná bouře vyvrhla ho veliké množství na břeh. Sbírali drobné kousky, aby je později nabídli kupcům, jichž bylo vždycky dost.

Ostatní zůstali u Davidových stád a chránili stáda ostatních majitelů.

Sňatek mladé dvojice slavil se hned po vinobraní, které se zde pro horké podnebí nekonalo až v září, nýbrž již v srpnu. Svatební zvyky v Engadi a okolí se hodně lišily od obvyklých slavností israelských; podobaly se spíše zvykům některých kmenů arabské pouště. V Engadi netrvala slavnost týden, nýbrž toliko jeden den. Dopoledne byla nevěsta odvedena z otcovského domu do domu ženichova. Při odchodu z rodného domu musila hlasitě naříkati, aby se neřeklo, že opouští rodiče ráda. Potom se konala hostina a odpoledne uprchla nevěsta do pouště, kde ji musel ženich hledati. To proto, aby její synové byli udatní. Obyčejně trvalo několik dní, než ji našel; záleželo to na příchyllosti nevěstině. Neměla-li ho ráda, nechala ho dost dlouho blouditi. Její přítelkyně znaly její úkryt a

zásobovaly ji potravou. Když ji konečně muž našel, nesměl ji hned odvésti domů, nýbrž musil s ní strávit noc v horách. Teprve nazítří odebral se s ní domů.

Dle tohoto zvláštního zvyku konala se i svatba obou chráněnců Davidových. Nevěsta sice hořce plakala, když opouštěla rodný dům a odpoledne prchla do pouště, ale nenechala se dlouho hledati svým vyvoleným; ulehčila mu hledání; našel ji hned druhého dne.

V den této svatby slídl Saul po Davidovi v západních končinách stepi, kdež uslyšel, že se uprchlík zdržuje v Engadi.

Saul neváhal. V Karmelu dal naplniti měchy vodou z cisteren a nastoupil s bojovníky cestu k oase.

Cestou však byli upozorováni od Davidových zvědě, kteří stále hleděli do dálky, zda nehrozí nebezpečí. Kratšími cestami, které jen oni znali, běželi spěšně k Davidovi a hlásili mu, že Saul se blíží. Co měl David činiti? Postaviti se na odpor? Proti třem tisícům bojovníků jeho lidé nestačili; a pak nechtěl prolévati israelské krve.

Část jeho přívrženců sídlila ve slujích, nezasvěcencům zhola nepřístupných. Muselo se k nim vystupovat po žebřících a když se potom žebřík vytáhl nahoru, mohli k obyvatelům těchto slují přijíti na návštěvu jen ptáci nebeští. Tyto své přívržence ponechal David v jejich úkrytech, jen jim přikázal, aby se neukazovali. Ostatní odeslal do krajiny jižně od Engadi, kamž jich vojsko nemohlo pronásledovati.

Sám s bratřími, s Joabem, Abišajem, Amasou a několika blízkými příbuznými, kteří ho nikterak nechtěli opustiti, zůstal ve veliké jeskyni, která se rozbíhala v četné chodby, a vyčkával příštích věcí.

Rovněž nemocný Nešer zůstal při něm. Napil se totiž před tím neprozřetelně vody, do níž padla včela a ta ho potom bodla do ústní dutiny. Trpěl sice veliké bolesti, ale děkoval Bohu, že ho včela nebodla do hrdla, jinak by se byl zadusil.

Venku poskakovalo několik mlsných koz; drobný dobytek nemohl býti ve spěchu odehnán.

Saul se přiblížil, slídl kolem, uviděl kozy, ale po Davidovi a jeho lidech ani stopy. Nechal vojáky východně od „skály kozorožců“ a sám vystoupil k ovčím ohradám nad cestou. Tam byla jeskyně, ve které se David skrýval.

Saul ničeho netuše vkročil právě do této sluje a krátce v ní prodlel.

David a jeho společníci byli nemálo překvapeni, když ho viděli vstupovati. Amasovi jiskřily oči jako dvě světlušky. Vplížil se do kouta, kde seděl David a šeptal mu do ucha: „Hle, chvíle, kdy se můžeš navždy zbaviti svého nepřítele!“

Leč David nechtěl potřísniti svou zbraň krví královou. Věděl, že by mohl na zkrvavených stupních trůnu snadno sklouznouti a nechtěl zasahovati do plánů Hospodinových. Vzpomněl i slov Samuelových, aby si Saula vážil. Odpověděl tedy svému synovci: „Bůh mne uchovej, abych učinil něco zlého svému pánu, pomazanému Hospodinovu!“

Vstal, připlížil se jako stín k Saulovi a sledován zraky svých milých, uřezal potají kraj pláště Saulova a vrátil se tiše na své místo.

Jakmile Saul vyšel z jeskyně a poodešel, vyšel David se svými. Když byl Saul tak daleko, že mu nemohl uškodit, ale přece ještě tak blízko, že ho mohl slyšet, volal za ním David hlasitě:

„Pane můj, králi!“

Saul se obrátil a poznal Davida. Ztrnule zíral na něho. David se poklonil a pozvedl opět svého hlasu: „Proč posloucháš řeči těch, kteří praví: David usiluje o tvé zničení?“ A vysoko pozvedaje kraj pláště králova, pokračoval: Viz kraj svého pláště v ruce mé! Zdaž jsem tě nemohl zabít? Proč ty prahneš po životě mém? Ruka má nebyla nikdy vztažena proti tobě! Koho honíš? Mne, psi mrchu a jednu blechu! Budiž Jahve soudcem mezi námi, kéž ujme se pře mé a zjedná mi spravedlnost!“

Saul pohlédl při řeči Davidově na svůj plášť a shledal, že mu kraj chybí. To byl opět nezvratný důkaz, že to s ním David dobře míní! Byl zaražen a vydal svědectví pravdě.

„Spravedlivější jsi ty, nežli já,“ volal, hluboce dojat * Davidovi. Odplacuješ se mi dobrým, ač já pomyslím na to, jak bych ti ublížil. Hospodin ať splatí tobě za tvoji dobrotu!“

Po té odešel, aniž by Davida dále znepokojoval.

Sebeovládání a nehroženost Davidova, s jakou vmetl králi ve tvář trpkou pravdu, líbila se jeho lidem, než oni by raději viděli, kdyby byl svého protivníka zničil. „U Saula tak nezůstane,“ poznamenal Nešer; „on je vřikavý. Dnes je tvým laskavým jednáním pohnut až k slzám, ale již zítra uvěří utrhačům a bude litovat, že nás nezničil!“

„Snad se přece změní!“ bránil Saula David.

„Nezmění se; je to muž polovičatý, jenž ztratil všechnu sebedůvěru!“ odvětil Nešer, potlačuje bolest, kterou mu způsobilo včelí žahadlo.

„Tvá bolest, můj Nešere, tě svedla k tomu tvrdému soudu!“

„Nikoliv, mé srdce mi to říká. Uvidíme, kdo má pravdu!“

XXV.

NA SKLONKU POBYTU V POUŠTI.

Nešer měl pravdu; ještě, než spadly první deště, změnil Saul své smýšlení.

Král seděl jednoho odpoledne ve společnosti několika běžců, mezi nimiž byl i Doeg, pod tamariskem na nejvyšším místě Gibey. Byl nevrlý, poněvadž se mu daně nepravdělně scházely. Po žních ječmene a pšenice bylo mu odvedeno málo obilí, a nyní, po vinobraní a sklizni oliv, zdráhali se mnozí odváděti povinné dávky. Četné veliké džbány, připravené v jeho spižárně na víno a olej, zůstaly prázdné. Odvedené dávky sotva stačily pro domácí potřebu, tím méně pro časté hosty, kteří musili býti pohoštěni. A přece byl by rád, jako v dřívějších letech, prodal něco obchodníkům, aby rozmnožil zásobu zlata a stříbra pro zlé časy.

Jeho strýc Ner, jemuž svěřen dozor nad daněmi, vypočetl dlouhou řadu rolníků, kteří odpírali povinné dávky. Jeden z nich, Joaš, syn Hašemův, byl docela z Gibey, a jeho bratr Achiezer sloužil jako setník ve vojsku Saulově.

Král dal Joaše zavolati.

„Joaši, synu Hašemův,“ oslovil ho, „právě mi bylo sděleno, žeš dosud nezaplatil daní!“

„Moje úroda byla skrovná a musil jsem platiti dluhy“, vymlouval se Joaš.

„Poslal potraviny Davidovi“, vykřikl přítomný Doeg.

„Byl to dluh, který jsem musel vyrovnat. Jeden Betleman mi před třemi lety pomohl z nouze.“

Zrak králův plál stále hrozivěji. Nemohl sice dokázati Joašovi opaku, ale aby mu zamezil další

dary, poslal Doega do jeho domu, a ten vzal mu všechny zásoby.

Když se Saul po několika dnech opět tázal po Joašovi, zaslechl, že zmizel. Saulův hněv byl tím znovu posílen.

„Přeběhl k Davidovi,“ tvrdil Doeg. „V posledních dnech přidalo se mnoho mužů ze severních kmenů k synu Jišajovu. Mezi ním a našimi lidmi jsou utkány tajné nitky!“

„Ať srazí blesk Davida i všechny jeho přátele“, vykřikl Saul v nejvyšší podrážděnosti.

Lstivý Doeg použil ihned této nálady, aby brojil proti Davidovi. Jako největší tajemství sděloval potají králi, že i Jonathan cestou na filištínské pomozí se sešel s Davidem. Poněvadž Saul dosud nezapomněl na jejich přátelství a před nedávnem uslyšel na vlastní uši, jak bral jeho syn Davida v ochranu, uvěřil v nařknutí. Měl proto vyslýchati Jonathana? To by nic nepomohlo, Saul by jen znovu uslyšel, jak jeho prvorozenec prohlašuje Davida za nevinného. Rozhodl se tedy citelně ho za to potrestati. Nejlépe by to provedl, kdyby učinil Davidu navždy neškodným. Chtěl proti uprchlíkovi co nejprísněji zakročiti a budoucně se brániti každému jinému hnutí v jeho prospěch.

Proto pozval na poradu sarsabu Abnera a několik vynikajících Benjaminovců.

Dlouho tiše vyjednávali, takže ti, kteří o poradě věděli, ale nemohli se jí zúčastniti, poznali, že se jedná o nějaký nesmírně důležitý podnik.

Král vystoupil otevřeně s návrhem zabíti Davida. Nemohl již déle poslouchati, kterak Jišajův syn jest veleben i v jeho bezprostředním okolí. Byl jen na vahách, má-li najmouti úkladného vraha anebo podniknouti válečnou výpravu do pouště.

Rádcové hleděli udiveně jeden na druhého, když Saul mluvil o úkladném vrahu. „To jest nemožné“, řekl Abner, „neboť i kdybychom našli takového člověka, tím bychom ještě nedosáhli svého cíle. David je milován všemi svými lidmi bez výjimky, a ti vraždě zabrání. Jeho bojovníci jsou opatrní a každý z nich zná svou povinnost a svůj úkol, a nečeká teprve na rozkazy Davidovy.“

Chvála, jaká byla vzdána Davidovým lidem, dotkla se nemile Saulova sluchu; přijal ji však zdánlivě klidně, aby získal dvořany pro svůj úmysl.

„Pak nám nezbyvá, než válečná výprava!“ řekl král.

„Davida je těžko dopadnouti“, namítal Abner.

„A kdyby byl mrštný jako gazela na rovině a a hbitý v slézání skal jako kozorožec na horách, musím ho míti,“ volal Saul.

„Třikrát jsme již byli za ním“, odporoval Abner, „a vždy nám upláchl. Bojím se, že novým pokusem se jen zesměšíme.“

„Že se zesměšíme?“ odvětil král. „A není to k smíchu, že syn Jišajův smí dělat, co se mu líbí a že shromáždil kolem sebe dav lidí, kteří ho na slovo poslouchají?“

„Uznáváme to“, osmělil se Abner poznamenati, „a také my chceme plniti tvou vůli. Ale musíme míti předem jistotu, že se nezastavíme v polovici cesty.“

Král ucítil hrot této poznámky a ubezpečil je, že se ničím nedá pohnouti, aby upustil od stanoveného plánu.

„Kdybychom to mohli sdělit svým válečníkům, budou tě rádi následovat. Smíme tak učinit?“

„Svoluji k tomu!“

„A ještě jednoho bude zapotřebí“, pokračoval Abner. „Judovcům se musí zabránit v dodávání potravin Davidovi!“

Saul věděl dobře, že David má oporu v Judovcích a že by bez jejich pomoci dávno vyhlaďověl. Nepochopil hned záměru Abnerova. Proto se tázal: „Máme vypovědět Judovcům válku? To nemohu, budu jich brzy potřebovat proti Filišťanům!“

„Ale můžeš jim zabránit, by ho nepodporovali. K tomu potřebuješ jen rozestavit na západní hranici pouště větší počet bojovníků jako hlídky. Ti zamezí každou dodávku potravy, až my se pustíme za Davidem.“

Saul uznal návrh za dobrý a uložil Abnerovi vykonat co nejrychleji přípravy.

Za necelých čtrnáct dní stály již hlídky po celé západní hranici pouště a zamezily každý dovoz pokrmů Davidovi. Často zadržely poháněče, kteří dopravovali na mezcích a oslech obilí, hrozinky, fíky a víno. Docela i několika vojákům Davidovým, kteří vyšli opatřit zásoby, bylo zabráněno v další cestě. Jen velikou zacházkou na jih podařilo se jim vrátit se k němu a oznámit mu nové podnikání Saulovo. David o tom již věděl; oznámily mu to jeho hlídky, které z krytých stanovišť pozorovaly všechny pohyby nepřítele. Poručil svým věrným, aby před Saulem ustoupili a jen v nejnutnějším případě použili zbraní proti jeho lidem.

Brzy bylo mu hlášeno, že Saul přichází s velkým vojskem přes Betlem k Tekoi. Že prohledává wadi a kde narazí na sluje, vnikne dovnitř. Ukořistil již některá stáda ovcí a koz, která Davidovi dosud zbyla z dědictví Abigaily, a poručil je porážeti pro své vojáky.

Tak byli přívrženci Davidovi nuceni stále více ustupovati k solnému moři.

Někteří psanci dospěli již do jeskyně blízko Engadi, a cítíce se v bezpečí, připravovali si večeři. Zabili několik koz a pekli je nad velikými ohni, když tu přišla zpráva, že Saul se blíží. Ženy začaly úzkostlivě naříkati a prchaly s dětmi k jihu, jak jim bylo přikázáno. Muži, kteří si již olizovali prsty, nechtěli tam nechat polosyrové pečeně. Se slovy: „Jest to určeno pro nás a pro naše rodiny, nikoliv pro nepřítel“, naložili si maso na záda a teprve potom spěchali za ženami.

David sám se svou skupinou přišel do úzkých. Měl menší počet mezků a oslů, jichž se nechtěl vzdáti. Nebylo tu však schůdné cesty; aby se zachránili, museli přelézti hladkou skalní stěnu, což bylo i lidem obtížné. Pokusil se jíti dále se soumary, avšak ti sklouzali na hladké skále. Svlékli tedy pláště a prostřeli je po skále. Oslí a mezci mohli nyní přejíti a byli zachráněni.

Ale co teď počíti? David musil vyhledati místo, kde by byl chráněn on i jeho přátelé. Nalezl je v přirozené pevnosti, asi šest hodin od sirnatého zřídla, za nímž ústí wadi Chabra do solného moře. Něco dále začíná rozlehlá pobřežní rovina, zvaná Sebbe, přes patnáct kilometrů dlouhá a až pět kilometrů široká. Na západě ji uzavírají v polokruhu vysoké hory, v nichž se na mnohých místech objevuje zemská pryskyřice. Žádná voda však netryská z holého lůna pustých skal. Proto nížina ta není úrodná. Jen trnitá Acacia Sejal a kručinka retemová nalézají zde dostatečné podmínky vzrůstu. Ona část nížiny, která se stýká s mořem solným, je složena ze slínu, promíseného sádrou, a z hlíny,

prosycené solí. Planina není úplně rovná, nýbrž posetá malými pahrbky. Kde se rovina stýká s horami, jest složena z vápence, posetého hnědavými valouny.

Četná úžlabí brázdí rovinu od hor k moři, která toliko při prudkém dešti naplní se vodou.

V pozadí, těsně před polokruhem příkrých, vysokých hor, vypíná se velebně přirozená pyramida, převyšující o pět set metrů hladinu solného moře. Vrchol nemá ostrý, jako umělé pyramidy v zemi faraonů, nýbrž jest zakončena rovnou plochou nepravidelného obdélníku. Tato planina je dlouhá šest set metrů a široká sto třicet až dvě stě čtyřicet metrů. Stěny pyramidy spadají téměř kolmo do polovice, kdežto spodní polovice se sklání poněkud mírněji, ale přece ještě tak prudce, že se na první pohled zdá slezení této přirozené pevnosti zcela nemožným.

Přece však nebylo právě křídel třeba, aby se mohlo dospěti nahoru. Dvě cesty vedly vzhůru.

Na východní straně byla nebezpečná stezka, úzká a klikatá, proto slula hadovna. Vinula se po kraji skalních výběžků, točila se sem a tam a protahovala se do délky. Kdo jí chtěl kráčet, nesměl trpěti závratí; pod ním se hrozivě šklebila propast, která budila hrůzu i v nejodvážnějších. Bylo třeba postupovati s největší opatrností a krok za krokem zkoumati půdu. Jediný chybný krok měl neodvratně v zápětí smrt.

Snazší byla druhá cesta, vedoucí od západu. Tam bylo možno pohodlně vystoupiti na vápencový výběžek hory, nápadný svou bělostí, jenž byl proto krátce nazýván „bílý“.

Na hoře stálo několik domků s cisternami, vedle nich byly tu i sluje; ostatní část planinky, jsouc

pokrytá hubenou půdou, mohla být i obdělávána, takže obyvatelé by se mohli ubrániti smrti hladem, i kdyby jim bylo zamezeno zásobování.

Toto orlí hnízdo bylo jako stvořené pro psance; kdo by je chtěl zde pronásledovati, musel by vynaložiti velikou námahu. Proto slula tato přirozená pevnost prostě Mesuda, t. j. skalní pevnost, na rozdíl od jiných, které sice byly podobně utvořeny, ale daleko se nevyrovnaly této a byly nazývány skalní pevnost X nebo Y.

Jakmile David seznal, že Saul tentokrát neupustí od pronásledování, nýbrž že je chce důsledně provésti, vyhledal se svým průvodem dobře mu známou Mesudu. Dal přivést své dvě manželky i rodiny svých bojovníků. Samorejmě byly nahoru dopraveny též všechny zásoby, při čemž použito pohodlnější, západní cesty. Zároveň pečoval David, aby zabránil přístup svým pronásledovatelům.

Byla tu již jakási hradba, sestavená z holých balvanů, aby zatarasila cestu nepovolaným. Na ochranu brány ve hradbě mohli použiti uprchlíci dvou postranních věží. David sesílil hradbu, poručil ji zvýšiti a poškozená místa na věžích opravit, neboť jen s této strany mohl se Saul odvážiti napadnouti jej.

Za této práce, objevila se dole pod Mesudou četa ozbrojených mužů. Jedenáct jich bylo ozbrojeno oštěpy a štíty, ostatní byli opatřeni meči.

„Pronásledovatelé jsou již tu!“ vykřikli muži na stavbě a spěšně přinesli zbraně, aby se postavili na obranu.

Nebyli to však stíhatelé, nýbrž noví přívrženci Davidovi. Oněch jedenáct bylo z kmene Gad, ostatní byli příslušníky kmenů Juda a Benjamin.

David volal na ně: „Kdo jste?“

Oni odpověděli radostně; „Šalom, Šalom! Jsme Gadovci, Judovci a Benjaminovci!“

„Přicházíte-li v pokoji,“ oslovil je David, „abyste mne podporovali, chci se s vámi srdečně spřáteliti; přicházíte-li však, byste mne zradili mým nepřátelům, ač nelpí na mých rukou žádná vina, nechť uzří to Bůh našich otců a nechť vás ztrestá!“

Tu zvolal vůdce čtyř Gadovec Ezer: „Tvoji jsme, ó Davide, s tebou budeme synu Jišajův! Pokoj, pokoj tobě a pokoj pomocníkům tvým; neboť tobě pomáhá tvůj Bůh!“

Vypočítal jména svých krajanů; byli to: Obadja, Eliab, Mišmanna, Jirmeja, Attai, Eliel, Jochanan, Elzabad, Jirmeja, Machbanaj. Byli silní jako lvi a rychlí jako gazely. Ale i ostatní učinili dobrý dojem a hned pomáhali Davidovi při opevňování zdi. —

V nenávisti vůči Davidovi přišel Saul až k této pevnosti a uprchlíky v ní uzavřel. Když poznal, že výstup je možný jen od západu, stáhl tam téměř veškeré vojsko, aby vzal útokem to skalní hnízdo.

Ženy v Mesudě sledovaly s úzkostlivým srdcem počínání Saulovo. Mnohé z nich uklouzl úzkostlivý povzdech, ale jejich mužové zůstali klidnými. Ve dne v noci konali hlídky a každého, kdo se k hradbě přiblížil, zasypali deštěm šípů. Několikrát pokusili se Saulovi vojáci útočiti ve velikém množství, při čemž zazníval již vítězný jejich pokřik, ale než dospěli k hradbě, prořídly jejich řady střelami obležených, takže ostatní bezmocně ustoupili.

Poněvadž nebyli vycvičení v útočení, musil se konečně Saul spokojiti tím, že zamezil obleženým každou dodávku potravin.

Tak leželi dlouho proti sobě v naprosté nečinnosti.

Když jednou David obcházel, aby se přesvědčil, zda je každý na svém místě, zaslechl, jak si Nešer stěžuje na dlouhou chvíli, při čemž se drbal za uchem.

„Chybí ti něco?“ tázal se ho roš s jemným úsměvem.

„Mám to ve zvyku“, odpovídal Nešer; „tím, že se podrbávám za uchem, krátím si čas!“

„Dříve jsi naříkal, že musíš žít jako ještěrka v tmavé díře, a vylézals na slunce. Tady máš slunce dost. Zde můžeš ležeti celý den na výsluní, pod bezoblačnou, jasnou oblohou a opájeti se světlem!“ žertoval David.

„Opájeti se světlem, pravíš můj roši?“ řekl Nešer. „To snad dostačí lidem, kteří dělají básně a skládají písně jako ty, ale my, prostí synové země, potřebujeme něčeho jiného k občerstvení, při nejmenším pitné vody. Teď však jsem shledal, že naše cisterny byly v době dešťů zanedbávány. Nikdo nebyl nahoře, aby dělal stružky a sváděl dešťovou vodu do cisteren. Stékala bez užitku po svazích Mesudy.“

Při této poznámce David zvážněl; pocit úzkosti vplížil se mu do srdce. Postaral se o potraviny, ale na tak důležité zásobení vodou nepomyslel. Přesvědčil se o stavu vody, sestoupil sám do cisteren, měřil holí hloubku vody a doznal, že vy- stačí sotva na čtrnáct dní. Mnoho vody se spotřebovalo při zalévání cibule a zeleniny, kterou přestovali, aby zamezili hlad.

David přikázal, aby se od nynějška šetřilo vodou; smělo se jí užívat jen k pití a vaření, všeliké umývání mělo přestat. Kozám a ovcím měla se voda skrovně odměřovati.

Zachránit je mohly toliko pozdní deště, které přicházejí obyčejně v dubnu. Dosud však nepřišly, ač již začal květen. Nedostavily se snad proto, že srážky jsou zde řidší, než na západním svahu judských hor?

Brzy stala se žízeň všeobecnou trýzní.

Není vody! Poslední zbytky, spíše bláto než voda, jsou spotřebovány.

David zíral toužebně k nebi a s ním muži, ženy, děti. Nebe však zůstávalo jasné, ani mráček se neukazoval. Hrozivě leskly se blízké hory, zalité slunečním jasnem.

Kozy a ovce, které jim dosud zbyly, žalostně bečely žízni. Zabili je tedy ze soustrasti, aby jim zkrátili utrpení a že již nemohli déle naslouchati bědnému bečení. Nebylo možno zachránit je před žízni.

Aby utišili dotírající žízeň, vytrhali všechnu cibuli a zeleninu a šťávou jejich osvěžovali vyprahlá hrdla. Žízeň vysušila jim ústa a pálila i ve vnitřnostech. Vyprahlý jícen zdráhal se přijímati tuhé pokrmů.

Dny byly nesnesitelně horké, žádný větrík nezavanul. Každý nařikal na žhoucí vedro a na množství komárů. Zemdlenost ochromovala muže na rukou i nohou.

Nešer dlel přes noc venku. Z veliké dálky zaslechl vytí vlka. Vzhlédl k obloze a pozoroval hvězdy. „Kdybych se jen směl, jako ony, napítí na mléčné dráze!“ bědoval. Ale pak napjatě naslouchal; jasné zvuky prodraly se žhavým nočním vzduchem. „David obveseluje písněmi svou duši, obtíženou starostmi!“ pomyslí si. Hned na to zaslechl roše tiše zpívati :

„K tobě se Hospodine utíkám,
nedopusť, abych byl zahanben,
ježto jsi spravedliv, vysvoboď mne,
nakloň ke mně ucho své!

Zachraň mne spěšně,
buď mi skálou útočištnou
a pevným hradem,
kde bych ochrany došel!

Hospodine, ty's má skála
a můj pevný hrad,
podle své spravedlnosti
veď mne a řiď mne!

Vytrhni mne z osidel,
která mi kladou;
tobě, jenž jsi má záštita,
odporoučím duši svou.

Vysvoboď mne, Hospodine,
Bože věrný,
jenž nenávidíš ty,
kdož milují marnost.

Budu se veseliti
a radovati z tvé dobroty,
neboť jsi shlédł na bídu mou
a na úzkost duše mé.

Nevydávej mne
mým nepřátelům,
veď mé kroky
po cestách bezpečných.

Shlédni na mne příznivě, Hospodine,
neboť jsem ustrašený,

a starosti sužují
mou duši a tělo mé.

Hoře zkracuje mi život,
žalost krátí moje léta,
v bolestech schází mi síla,
slábnou moje kosti.

Můj osud je v tvé moci,
vysvoboď mne, Hospodine,
z ruky mých nepřátel
a protivníků mých!“

Před východem slunce vedro polevilo a všichni s rozkoší ssáli obcerstvující vánek. Spadlo trochu rosy, která však se rychle vypařila na slunečních paprscích, a zářící slunce opět shlíželo vesele, jako by den byl stvořen pro jeho potěšení. Zalévalo vše nevyrovnatelným světlem a k poledni pražilo tak, jako by chtělo vše spáliti.

Večer zůstalo toto moře skal ještě dlouhé hodiny nasyceno poledním žářem.

Nešer byl i této noci venku; ráno shledal své šaty skropené bohatou rosou. Vyždímal je a drahocenné krůpěje přinesl ženě a žízní plačícím dětem. Vykládal, kterak k těm kapkám vody přišel, a druhé noci následovali všichni jeho příkladu. Prostírali šaty, aby získali aspoň několik kapek vzácné vláhy.

Zdálo se, že nebe nemá slitování s trpícími. Každým dnem hřály sluneční paprsky více a více.

Což nemohl nikdo přinést vody po oné úzké cestě?

Ovšem, jenže na té obtížné cestě nemohl nésti většího měchu. Byl by také vystaven nebezpečí, že bude spatřen Saulovými vojáky, neboť žádné křoví

nekrylo této nebezpečné cesty. Mimo to nebylo na blízku pramene.

Ženy počaly již naříkati a děti hlasitě bědovaly: „Matko, dej mi vody, jen kapku vody!“ Některé matky nabídly jim prs, ten však byl vyschlý.

Ted' volaly i větší děti po vodě. Nedaly se více upokojiti. Hlasitě plakaly a jejich lkavé výkřiky zněly na všechny strany.

Nejbliže stojící vojáci Saulovi zaslechli jasným povětrím nářek. Plni radosti, že jim brzy skončí obtížná služba, běželi ke králi a zvěstovali mu: „Máme vyhráno! V Mesudě nemají vody!“

Saul jásal.

Ale v nejvyšší nouzi pomohlo milosrdné nebe uzavřeným trpitelům.

K večeru bylo vedro větší než jindy. Ale na západě za věncem vrcholů hor sluncem zlacených valila se mračna, blesky se křižovaly, hrom burácel.

Na Mesudě vše úpělo k Hospodinu o slitování.

Tedy opožděný déšť jich přece nemine?

Stále silněji burácely temné údery hromu. Blesky hořely pronikavěji. Jasně vzplanuly pokaždé vrcholky hor, když sjel oheň s nebe. Brzy zaduněly údery hromu již v nejbližších skalách, mraky se blížily na perutích větru.

Nepopsatelný jásos panoval na hoře v pevnosti, když spadly první krůpěje. Obyvatelé číškami zachycovali stékající vodu, aby osvěžili vyprahlá hrdla. Děti otvíraly a nastavovaly ústa proti dešti, nedbajíce, že jim šaty promoknou. Pršelo velmi silně, jako by voda chtěla prosáknouti i kosti.

Obyvatelé pevnosti hlasitě děkovali nebesům a pomocí narychlo zřízených příkopů sváděli hned vodu do cisteren.

David chopil se v radostné náladě harfy a opěval velebnost Boží v bouři:

„Přineste Hospodinu, synové Boží,
přineste Hospodinu čest a chválu!
Přineste Pánu čest jeho jména hodnou,
padejte před Hospodinem ve svaté ozdobě!

Slyš, Hospodin rachotí nad vodami,
Bůh velebnosti hřímá;
Hospodin hřímá nad spoustami vodstva,
mocně a nádherně zní jeho hlas.

Hlas Hospodinův rozštěpuje cedry,
rozštěpuje cedry libanské,
do skoku uvádí jak tele Libanon
a Širjon jako mladičkého zubra.

Slyš, Hospodin drtí skály,
drtí je plameny ohně,
rozechvívá i pustinu,
rozechvívá poušť Kadeš.

Hlas Hospodinův do skoku uvádí duby,
svléká s lesů listí,
celá země zachvívá se před ním,
a v nebi vše volá: „Sláva!“

Hospodin trůní nad potopou
a tak jako král trůní na věky,
Hospodin dá sílu lidu svému,
Hospodin obšťastní lid svůj pokojem!“

Radost rozechvívala nitro obležených a život i síla se jim navracely. Vroucí zpěvy zněly tichou nocí a dotvrzovaly, jak ožila mizící naděje.

Zatím co Davidovi věrní se ještě veselili, zazněl zdola znenadání nepopsatelný pokřik a vo-

lání o pomoc. Někteří Saulovi bojovníci nebyli dosti opatrní a rozbili si tábor v rovině rozbrázděné koryty potoků, a ač viděli valiti se mračna, zůstali na svých místech.

Okolní holé skály nebyly s to, aby podržely spousty vod. Wadi (údolí) se náhle naplnila a ohromné spousty vod valily se k solnému moři. Nic jim nemohlo odolat; uchvacovaly balvany, zvířata i lidi a vlekly je do Mrtvého moře. Tak zahynuli i někteří bojovníci tábořící na západ od Mesudy.

Nazítří zrána ukázalo se zase slunce a vrhalo své paprsky na hory, do údolí, přes moře. Nad západním břehem mořským kroužili s široce rozeštěnými perutěmi supi a pozorovali četné mrtvoly lidí a zvířat, plovoucí na těžké vodě. Udiveně se tázali chraptivým křikem, co se stalo a zda se mají vrhnouti na mrtvá těla v solné vodě.

Bojovníci na Mesudě však věděli a navzájem si říkali: „V nejvyšší nouzi nám Jahve vždy pomůže!“

Obléhající dali hlavy dohromady. Mají odtáhnouti s nepořízenou? Někteří již reptali, že jsou stále nuceni, aby zde zůstali. „Co učinil David zlého?“ pravili mnozí.

Tu zazněla shora z mužných prsou píseň, které napjatě naslouchali:

„Velebím tě, Jahve,
 neb vysvobodil's mne,
 nenechal's nepřátely mé
 těšiti se nade mnou. .

Hospodine, Bože můj,
 volal jsem k tobě,
 ty's mne vyvedl z šeu,lu,
 zachránil's mne z hrobu.

Pějte Hospodinu
svatí jeho,
oslavujte všichni
svaté jméno jeho!

Chvilku jen trvá jeho hněv,
ale dlouho jeho milost;
večerní nářek
změnil se ráno v radost.

K tobě jsem volal,
k svému Pánu jsemúpěl:
Nezakrývej přede mnou
své milostivé tváře!

Jaký zisk z krve mé budeš mít,
když do hrobu klesnu?
Bude tě slavit prach?
Bude hlásat tvoji věrnost?

Uslyšel Hospodin
a slitoval se nade mnou;
obrátil kvílení mé
v radostný ples!

Zpívat budu Pánu,
nikdy nezmlkne má chvála,
Hospodine, Bože můj,
na věky budu ti děkovat!

Zvučný hlas zalehl až k Saulovi, který se radil s Abnerem a setníky o novém postavení. „Máme vyraziti a vrátiti se domů?“ tázal se se zachmuřenou tváří.

Abner žádal, aby se vytrvalo, a připomenul králi jeho slib.

„Ale nemůžeme tu přece věčně zůstat“, zvolal Saul kolísaje v rozhodnutí. „Musíme se alespoň pokusit o nový útok!“

Doeg stojící opodál jako důvěrník králův ihned přisvědčil: „Budeme znovu útočit a přinutíme je vzdát se, neboť mnoho jich zhynulo žízní. Nalezl jsem tajnou cestu do té vzdorné tvrze. Až budete bojovat zde, vniknu já s hrstkou lidí od východu do pevnosti a pošleme obležené do říše mrtvých!“

Saul byl tím potěšen, a aby dvořana ještě více nadchnul, slíbil mu: „Zdaří-li se ti tvůj záměr, budou Davidovy ženy náležet tobě!“

Doeg poskakoval radostí, byl si jist úspěchem. Druhého dne měl útok začít.

Ale ani David nebyl nečinný. V noci sestoupil s Nešerem po úzké stezce, aby vyzvěděl, jaká nálada panuje v Saulově táboře. Mohli se toho odvážit tím spíše, poněvadž Saul odvolal své bojovníky od východního svahu, neboť považoval za nemožné, aby obležení tudy unikli.

V táboře panovala bezstarostnost; nebylo třeba obávat se nepřátelského výpadu. Rovněž za zbytečné považovali konati hlídky jinde než před hradbou.

David s Nešerem připlížili se ke skupině válečníků, živě rokujících o úmyslu Doegově. „Jsem žádostiv“, pravil jeden z bojovníků, „zda se toho ten Idumejčík odváží. Sázím se, že se vrhá střemhlav do záhuby.“

„Odváží se všeho, jen aby získal dvě krásné Davidovy ženy“, mínil druhý. „Nepadne-li, jest tvrz zítra v našich rukou. Zná tajnou cestu na východní straně. Budu rád, sleze-li tu skálu; jinak musíme tu ještě dlouho nečinně čekat, mají-li ti lidé na hoře dosti co jíst.“

Mrazivá hrůza pronikla Davidovi srdcem při těch slovech. „Saul jest vynalézavý v prostředcích, aby se mně pomstil!“ šeptal Nešerovi. „Jako cenu určil moje manželky, a to Edomci!“

Nešer se domníval, že ho musí potěšiti; učinil to svým způsobem, řka: „Velbloud by chtěl mít rohy, ale ztratí při tom uši!“

Naslouchali ještě chvíli. Když však nezaslechli již nic nového, nastoupili zpáteční cestu; vraceli se právě tak opatrně, jak přišli. Svit měsíce ozařoval jim cestu.

Útok selhal; útočníci sice přišli pod ochranou štítů až ke zdi, ale nepodařilo se jim proniknouti branou, neboť i ženy měly tolik odvahy, že vystoupily na věže a vrhaly kamení na útočníky. Ti ustoupili skřípající zuby.

A Doeg? — Směle vystupoval hadovnou se dvěma tucty nejodvážnějších válečníků, chtěje obyvatelům Mesudy vpadnouti v týl. Ale nahoře bděl Amasa, který si vyprosil od Davida, by směl drzého Idumejčíka po zásluze odměniti. Cestou uklouzli tři z účastníků a sřítili se strhující s sebou i jiné do zející propasti, kdež našli jistou smrt. Doegovi se však přece podařilo přiblížiti se až na sto loktů k rovné planině. Amasa ho očekával. Chvíli se oba měřili nepřátelskými pohledy, pak zasvištěl Amasův šíp a zasáhl Edomce do prsou. Amasa řekl spokojeně: „Nepřátelská hrud' jest přece jen pěkný cíl!“ S pustým zaklením sřítil se zasažený do propasti strhující s sebou ostatní.

Saul zuřil. Neměl by ustati v pronásledování? Dalo mu to mnoho práce, aby zde udržel své bojovníky; nebyliť zvyklí dlouhému válčení. Mnozí se domáhali návratu domů, poněvadž prý jest zapotřebí

jejich přítomnosti v rodině. Král byl nucen povolit a nechat je odejít.

Zbytek jeho vojska musil sesílit hlídky na hranici pouště, aby byl zamezen dovoz potravin Davidovi. U Mesudy samé nechtěl nikdo z jeho lidí zůstat, poněvadž všichni byli přesvědčeni, že David jest bohumilý člověk, a že Hospodin ho chrání a vždy mu podivuhodně pomůže.

Pro Davida bylo to veliké štěstí; byly zásoby na Mesudě téměř vyčerpány. Vyslal několik svých lidí, aby sehnali něco k jídlu; nepřinesli však nic jiného, než listy maluchu a kořeny kručinky rete-mové, které byly požívány v čas největší nouze a hladu. Potom poslal několik mužů do Moabska, aby tam nakoupili obilí. Ženy obětovaly zlaté a stříbrné sponky, jen aby mohli zboží zaplatiti.

Jiní zatím vyšli na lov. Číhali u pramenů na kozorožce a gazely, ale jen některá z plachých zvířat dala se překvapiti.

Nešer chtěl lovit damany, ač jejich maso platilo za nečisté. Vrátil se však s prázdnýma rukama. Spatřil několikrát ta čilá zvířátka vyhřívati se na slunci, ale některá z nich stála na stráži, a jakmile se Nešer přiblížil, strážce ostře zapištěly, načež se všechna zvířata ukryla do skalních rozsedlin. Když se Nešer vrátil, byl dotazován, kolik jich ulovil. Odvětil: „Žádného, ale nahnal jsem jim strachu!“

Ti, co nakupovali v Moabsku obilí, vraceli se vesele domů. Když však překročili jižně od Mrtvého moře Sebchu, byli překvapeni Saulovými vojáky a oloupeni o soumary i drahocenný náklad.

Tím vzrůstaly na Mesudě bída a starosti každým dnem.

A k tomu ještě potřebovali nových oděvů. Dlouhým pobytem ve volné přírodě nejen že barva jejich šatů vybledla, nýbrž i látka se rozpadávala.

V největší nouzi pomýšlel David na to, že opustí tuto krajinu. Leč kam by se měl s tolika lidmi obrátiti? Nejjistějším by byl u úhlavních nepřátel Saulových, u Filišfanů. V duši Davidově povstal hrozný boj. Měl hledati útulku u těch, které tak často potíral?

Musil však míti ohled na své přátele. Hlad je nutil jísti i jídla, která platila za nečistá. Někteří chytali hady, usekli jim hlavu a ocas, sádlo vykučali, hady do něho zamotali a tak je pekli. Jiní vyhledávali v děrách ještěrky a smažené je požívali. David slýchal jejich nářky: „Mám hlad jako stepní lišák!“ nebo „Pro hlad už smýšlím jako Esau; za mísu čočky prodám právo prvorozence!“

Asi v té době došla k němu stížnost obyvatelů Engadi. Někteří z jeho lidí vylezli prý v noci na palmy a nařízli pod korunou kmen, aby tak dostali šťávu, která byla oblíbenou lahůdkou buď v tekutém nebo v tuhém stavu, kdy se podobala cukru. Tím však palmy hynuly.

David politoval toho činu a slíbil, že svým lidem přísně zakáže dopouštěti se podobného pychu, byliť k tomu dohnáni jen tvrdou bídou.

Než se odhodlal k povážlivému kroku u Filišfanů, radil se s příbuznými a rozkládal jim celé postavení.

„Ty's náš roš! Byl's pro nás neúnavně činný, budeme tě tedy následovati i k Filišfanům, uznáš-li to za dobré!“ byla jejich jednomyslná odpověď.

„Zůstaňte zatím zde“, rozhodl tedy David, „dokud se nedovím, zda nás Filišfané přijmou. Já sám k nim půjdu vyjednávat.“

S těžkým srdcem odhodlal se David k povážlivému prostředku; všechny jeho naděje kotvily nyní na luzích Kanaanu, které ovládali Filišťané. Bylo to pro něho kruté pokoření, když on, postrach Filišťanů, musil hledati u nich ochrany. Proto se hrozil tohoto kroku. Ale štěkají-li psi, dá se každá liška na útěk.

XXVI.

DAVID MEZI FILIŠTANY.

Ještě krátký čas váhal David podniknouti krok, který mohl míti osudné následky. Ale páčila jej i jeho přátelé půda pod nohama. Vydal se tedy konečně na cestu, ale s pevným rozhodnutím: „I uprostřed Filišťanů budu pamatovati až do posledního dechu na svůj národ!“

Nešer ho prosil: „Vezmi mě s sebou! Víš, že otcové naši říkají: „Muž bez společníka jest jako levice bez pravice!““

David mu vyložil, že tam půjde v přestrojení, jako hudec, že se tedy nemusí ničeho báti.

Ponechal si svůj zvetšelý, bezbarvý oblek, na hlavu si vložil šátek, jaký nosí obyvatelé pouště, upevnil jej silným černým provazem, svázal přední dva konce šátku pod bradou, takže mu bylo viděti jen oči a nos. Pak vzal harfu a rozloučiv se s manželkami, bratry, synovci a ostatními přáteli, nastoupil odhodlaně dalekou cestu.

Bylo to koncem září, v době vinobraní a česání oliv.

Severně od Aradu proklouzl v nočním temnu mezi hlídkami Saulovými a nikým nerušen spěchal na severozápad k Adullamu. Až sem pohyboval se

na judské půdě a ničeho si z toho nedělal, byl-li poznán. Přijal pohostinství svých známých, kteří se ho zvědavě tázali, jak se jeho přívržencům daří. Vyprávěl jim o bojích, které musil prodělati, a oni opět vykládali, kolikrát se marně pokoušeli pomoci mu potravinami. Po každé byli polapeni Saulovými vojáky.

Mnohem opatrněji postupoval, když vstoupil na území Filišťanů. Měl v úmyslu dojít do Gathu ke králi Achišovi, který byl považován za nejpřednějšího knížete svého národa. Chtěl mu vyložit své bídne postavení a poprosit ho, aby mu poskytl bezpečné sídlo k obývání.

Město stálo, jak jsme se již zmínili, na mocném pahorku nad terebintovým údolím a bylo přístupné jen s východní strany, poněvadž skála na ostatních třech stranách měla prudký spád.

Měl David jít přímo do Gathu? To bylo nebezpečné; mohl být od bojovníků poznán a pak by se mu zle vedlo. Jistě by se mu pomstili za dřívější porážky.

Proto se potloukal nejprve mezi dělníky, pracujícími na vinicích a v olivových hájích, a jako potulný hudebník obveseloval je hrou na harfu. Tři dny jim hrál a dal se jimi hostiti. Nikdo ho nepoznal, protože mnohým odříkáním v poslední době hodně zhubeněl, vous měl nespořádaný, šaty obnošené. Ničím se nelišil od ostatních žebravých harfeníků, kteří k nim přicházeli, aby jim hudbou a zpěvem osladili život. On jen hrál lépe než ostatní, čímž si získal srdce posluchačů.

Ježto zprvu vystupoval v okolí Gathu a mezi lidem byl znám jako harfeník, směl doufat, že bude vpuštěn do města a docela že bude hrát před ženami královského paláce, a tak že se mu podaří

dostati se v blízkost krále Achiše, syna Maochova. Rovněž počítal s možností, že král vyjde z města, aby se účastnil slavnosti vinařů. Achiš však dlel ve svém paláci.

Konečně se David odhodlal vejíti do města.

Brána byla střežena vojáky, kteří příchozího ostře pohledem přeměřili. Řekl jim, že právě hrál po okolí a že doufá, že se jeho umění bude líbiti i obyvatelům Gathu.

Neshledali na něm nic podezřelého a nechali ho vejíti.

Sotva se však vzdálil od brány asi na sto kroků, přiběhli strážci za ním a znovu si ho prohlíželi; jeden z vojáků řekl totiž soudruhům: „Ten obličej jest mi poněkud známý! Toho člověka jsem už někde viděl!“

„Při jaké příležitosti?“ tázali se ostatní.

„Když nás jednou Israelité přepadli!“ odvětil tázaný, pozoroval cizince ze zadu a dodal: „Na obyčejného hudece má pevný krok“.

David zvyklý choditi zpříma a mužně, vykračoval opravdu příliš jistě. Měl radost, že se stráž dala tak lehce oklamati, proto nevědomky kráčel pevným krokem.

Strážci běželi tedy za ním a ostrým zrakem ho prohlíželi. Jeden z nich rozvázal Davidovi pod bradou konce šátku, znovu pozoroval jeho obličej a na jednou vyhrkl: „To jest David, co o něm ženy zpívaly: ‚Saul zabil tisíc, ale David deset tisíc!‘“

„Jsi David?“ vykřikli všichni pobouřeně.

„Ano, jsem!“ odvětil klidně oslovený. Chtěl mluvit dále a vysvětliti jim, že si přeje mluvit s králem a nabídnouti mu své služby, ale nedopřáli mu času.

„Ty vrahu Filišfanů, ty se odvažuješ přijít sem a posmívat se nám?“ vykřikl zuřivě voják, který ho poznal, a chtěl Davida udeřít ve tvář. Ten ale klidně paží odrazil ránu. Pak se na něho vrhli ostatní s vítězoslavným pokřikem, až se to daleko široko rozléhalo: „Už ho máme! Už máme toho psiho syna, který pobil tolik našich lidí!“

Kdekdo pospíchal na plochou střechu nebo na ulici, aby uzřel nebezpečného válečníka. Muži opouštěli práci, ženy své malé křičící děti, chlapi nechali hry a běželi o závod k zástupu, kde drželi Davida. Lidé mu strhli šátek s hlavy, tahali ho za vlasy a vousy, trhali s něho šaty a křičeli: „Roztrháme ho na kusy!“

Jiný by se považoval na Davidově místě za ztracena, ale on, pln duchapřítomnosti, chopil se prostředku, který mu zachránil život: začal předstírat šílenost a hrál svou roli tak dovedně, že všechny oklamal. Šílenci totiž se nesmělo ublížit; věřilo se, že jest uchvácen božím duchem, a všichni s ním jednali uctivě nebo aspoň s velikou bázní.

David hned hleděl ztrnule před sebe, hned zase kroutil očima, a z úst vyvstávala mu pěna, až se ženy a děti polekaly. Najednou začal zuřivě bubnovat na dveře blízké brány, jak by to žádný rozumný člověk neučinil.

Všichni na něho hleděli s hrůzou.

Vojáci však přece chtěli dokázat králi, jak jsou opatrní a bdělí. Vzali Davida doprostřed mezi sebe a vedli ho ke královskému paláci.

Cestou vzrostl zástup zvědavců, že se vojáci stěží prodírali ku předu úzkými ulicemi. David hrál dále úlohu šílence a rozhazoval rukama tak, že všichni diváci ukazovali si na čelo a s plným přesvědčením říkali: „Ten to tady nemá v pořádku“.

Tak se blížili k obydlí Achišovu.

Královský palác se stavbou velice lišil od obvyklých domů kananejských; Maoch, otec Achišův, zařídil jej ve slohu své původní vlasti, ostrova Krety. Hlavní místnosti byly: veliká síň, čtyřicet loktů dlouhá a dvacet loktů široká, a předsíň, právě tak široká, avšak pouze dvacet loktů dlouhá. Ta byla otevřena v tu stranu, kudy se vcházelo. Toliko dva sloupy podpíraly dřevěné trámy ploché střechy. Oken v místnostech nebylo; předsíň byla dostatečně osvětlena s otevřené strany.

Již v předsíni bylo viděti stavbu zdi. Byly částečně z cihel, nikoliv pálených, nýbrž toliko na slunci sušených. Aby byly chráněny před vlhkem, spočívaly na základech z nevelikých kamenů. Zdi však nebyly stavěny jenom z cihel, nýbrž vždy na tři vrstvy cihel položen byl dřevěný trám, který byl ve vzdálenosti každých osmi loktů spojen příčným břevnem s trámem druhým. Též kraje zdi byly chráněny dřevem; na čtyrhenných kamenných deskách stály dřevěné trámy, aby dodávaly zdi pevnosti i s této strany.

Ve stěně dělící hlavní síň od předsíně byly proraženy dveře. Vstoupil-li někdo do velké síně, byl překvapen nádhernou výzdobou stěn; trámy i cihly byly pestře pomalovány a podlaha pokryta byla úhlednými, pravidelnými kamennými deskami; nejvíce ale bil do očí krb a světlík. Právě uprostřed místnosti zvedala se kruhovitá stavba obklopená čtyřmi sloupy. Byl to posvátný krb rodinný, kolem něhož se rodina shromažďovala. Čtyři sloupy podpíraly čtyři trámy stropu. Mezi hlavicemi byl strop otevřen, na nich pak spočívaly sloupky nesoucí menší stříšku, která bránila, by déšť nevníkal dovnitř. Otvorem mezi sloupy pod stříškou uníkal

kouř a vpadalo světlo. Než i tak by místnost byla příliš tmavá, kdyby nebylo jiného osvětlení; oken v našem smyslu tu nebylo, poněvadž síň byla se všech stran obklopena přístavky. Ale nahoře na posledním trámu hlavních zdí stály v určitých vzdálenostech hlavice, loket vysoké, a na těch teprve spočívala střecha. Tím povstaly otvory, kterými vnikalo dostatek světla do síně.

Když byl David doveden před palác, konalo se právě ve veliké síni, vlastním lo obydlí, veliké rodinné shromáždění. Gedila, provdaná již dcera, zavítala k matce, a při té příležitosti navštívily mladou paní její přítelkyně. I Achiš byl přítomen; bylat' Gedila jeho miláčkem.

Vojáci s Davidem i zástup je provázející vešli do nádvoří. Zmatené jejich výkřiky zaléhaly až do síně, ale tam se nedali vyrušovati. Hosté se osvěžovali lahodnými pochoutkami, hlasitě a živě se bavíce.

Lid zůstal na nádvoří, jen někteří vstoupili do předsíně. Vojáci vedli Davida ke dveřím a radili se, mají-li Achiše vyvolati nebo zavést Davida dovnitř. David však sám rozřešil jejich nerozhodnost, an náhle jako šílený zabouchal na dvěře.

V místnosti povstal mezi ženami zmatek, poněvadž co živý neslyšely takového zabušení.

Achiš se zvedl s křesla, šel rozčilen ke dveřím a prudce je otevřel.

Užřel vojáky a šílence, jemuž v ústech stála pěna. Rozčilen, že se odvažují vyrušovati ho k vůli jakémusi šílenci, spustil na strážce: „Ten člověk přece šílí! Proč jste ho přivedli ke mně? Což nemáme dostatek šilenců?“

„Králi!“ odpověděli vojáci, „to jest David, jenž nám tolik zla způsobil!“

David věděl již před kým stojí. Nechal zuření a promluvil jako rozumný člověk skláněje uctivě hlavu a skládaje pravici na prsa: „Přetvařoval jsem se, abych se zachránil. Králi, mám ti co říci!“

Král rozkázal vojákům, aby ustoupili ke vchodu předsíně a vyzval Davida, aby mluvil.

„Jistě ti není neznámo, že mne Saul již šest let pronásleduje. Prosím tě, bys mne ochránil proti němu. Dovol mně a mým lidem zůstat u tebe!“

„Kolik je vás?“

„Kolem šesti set bojovníků, většinou se ženami a dětmi.“

Král se zaradoval, že získá šest set bojovníků proti svým nepřátelům. Ale bylo jisto, že mu skutečně tu službu prokáží? „Jsou to přece Judovci a Israelité,“ myslil si, „kdo ví, bude-li na ně spolehnutí!“

Chvilku přemýšlel, zda má Davidovi přisvědčiti a v duchu rozváděl různé možnosti. Brzy však dospěl k přesvědčení, že mu jen prospěje, podrží-li Davida. „Saul by se snad smířil s Davidem“, řekl si v duchu, „a potom bych měl zručné bojovníky proti sobě. Mohlo by se i státi, že Saul zemře. A pak Jonathan povolá samozřejmě přítele zpět, a já mám Davida zase proti sobě. V každém případě bude lépe, zůstane-li na mé straně.“

Podal mu tedy ruku a tázal se ho: „Chceš mi přísahati vojenskou poddanost, když si tě zde ponechám?“

To byla pro Davida úskočná otázka. Co však měl dělat? I u Israelitů museli ti, kdož požívali něčí ochrany, hájiti ozbrojenou paží svého ochránce. Přivolil tedy.

„Dobrá, můžeš zůstat v Gathu!“ a zavedl Davida dovnitř síně, když byl vojákům rozkázal vrátit se na svá místa.

Shromážděné ženy upřely zvědavé zraky na neočekávaného příchozího. Gedila ho hned poznala, vstala a vítala ho. Achiš se spokojeně usmíval, zatím co se dcera bavila s Davidem, jako se starým známým, jemuž možno plně důvěřovat. Měla velikou radost z toho, že David zůstane od nynějška v Gathu. I ostatní ženy zdály se býti spokojeny. Gedila jim často vyprávěla o Davidovi, a těšilo je, že ho též poznaly.

Achiš uctil hosta, potom mu vykázal některé domy a prohlásil, že jeho lidé směji bez prodlení přijíti.

David se vrátil hned na to do Mesudy, kdež byl už netrpělivě očekáván, a po několika dnech vtáhl celý tento nárudek do Gathu. Když se o tom Saul dozvěděl, ustal od pronásledování.

Nějaký čas šlo v Gathu vše dobře. Filišťanům, žijícím v ustavičných bojích s Israelity na severovýchodě a s kočovnými kmeny na jihovýchodě, byl přírůstek ozbrojené moci vítaný. I Davidovi přátelé byli spokojeni; vždyť našli po dlouhé době klid a vydatnou stravu.

Než, časem udály se nepřístojnosti. Obydlí, která byla psancům vykázána, nedostačovala; lidé tam byli stísněni. Rovněž nebyly Israelitům vhod potraviny, které jim byly odstoupeny; nejen zákony o čistých a nečistých pokrmech byly toho příčinou, nýbrž i chuť těchto lidí byla jiná. Největší obtíže však povstávaly ze styku israelských bojovníků s Filišťany. Na obou stranách byli lidé, kteří se lehko unáhli, a jejichž mluvidla mlela jen hrubé zrní. Tak docházelo téměř denně k nepříjemným výstupům. Da-

vidovi se též nezamlouvalo, že ho Achiš podržel ve své bezprostřední blízkosti; zdálo se, že mu král nedůvěřuje a chce ho proto mít stále na očích. A David toužil po volnosti; v Gathu si připadal jako orel, zavřený v malé, těsné kleci. Ale jak to zařídit, aby mu bylo vykázáno jiné sídlo?

Obrátil se nejdříve na Gedilu a požádal ji, aby se za něho přimluvila u otce. Mladá paní, která mu byla netoliko vděčna, nýbrž zdála se i milovati tohoto okouzlujícího muže, sdělila mu, že otec dobyl před nedávnem městečka Siklagu, vzdáleného několik hodin od Gazy na východ, které je téměř prázdné. Ať tedy o ně požádá, ona že bude jeho prosbu co nejdůrazněji podporovati. Otec ji má rád a jistě jí povolí.

Když byla takto připravena půda, osmělil se David předstoupiti před krále. „Jsi-li mně nakloněn“, oslovil Achiše, „vykaž mi ve své zemi některé místo k obývání. Nesluší se, abych já, služebník tvůj, dlel ve tvém sídelním městě.“

„Kam chceš jíti? Nemám pro tebe příhodného místa!“ odpověděl mu král.

„Prosím tě o městečko Siklag, které je prázdné!“ žádal David.

Achiš žádal čas na rozmyšlenou.

Gedila vědouc, kdy byl David u Achiše, dostavila se ihned poté k otci, a dovedla si ho tak získati, že k sobě povolal Davida ještě téhož dne a odevzdal mu Siklag.

David byl nadmíru potěšen a sdělil svoji radost Gedile; ta jen litovala, že David bude teď bydliti tak daleko od ní, a jen zřídka se jí dostane toho štěstí viděti jej.

David se odebral se svými lidmi do Siklagu. Byl spokojen s městečkem dobře opevněným, ležícím na třech mírných pahorcích.

Z čeho však měli žít? K městu sice náležela pole, ale jeho lidé již odvykli polní práci. Většina z nich již šest let nepracovala, a někteří, které David našel v judské poušti, ještě déle se nedotkli pluhu. Ani nářadí nebylo.

Bojovníci považovali pobyt v cizině za přechodný a mínili, že mohou plenit u nepřátel Israelitů. Na jihu sídlili Amalečané, kteří propadli klatbě vyhubení, na severu bohaté kananejské město Gezer; Kananejci byli rovněž zasvěceni zhoubě.

David na ten návrh přistoupil. Přepadl obchodní karavany gezerské, podnikal pravidelné výpady do území Amalečanů, tábořících od Telamu až k Egyptu. Ukořistil mnoho bravu, skotu, oslů, velbloudů i šatstva. Aby však nebyl prozrazen, pobil při každé výpravě nejen muže, ale i ženy. Když se ho Achiš tázal: „Na koho jste učinili výpad?“ odpovídal: „Proti Negebu Judovu“, nebo „proti Negebu Jerachmelovců“, nebo „proti Negebu Keňanů“.

Achiš uvěřil těmto slovům a byl spokojen. Myslel si: „David se přivede těmito výpady proti Judovcům, Jerachmelovcům a Keňanům do špatné pověsti ve svém národě a zůstane tak navždy mým vasalem“.

David však nechtěl zradit svůj národ, nýbrž sloužit mu. Činil to tím, že hubil Amalečany a Kananejce, a posílal velikou část kořisti Judovu kmenu, takže netoliko splácel svůj dluh, nýbrž dával nadto i veliké dary.

Byla to však nebezpečná odvážlivost. Neboť jak dlouho bude moci hrát dvojí roli a klamat Achiše?

Náhoda mohla každého dne vynést na světlo jeho jednání.

Nešer se obával následků a osmělil se upozorniti na to svého pána. „Můj roši“, řekl mu kdysi otcovským hlasem, „jednáš dobře a přece ne dobře. Je dobře, že odstraníš svědky, když při přepadnutí pobíjíš všechny nepřátele, neboť otcové říkají: ‚Kdo chce lháti, ať odstraní svědky!‘ Nejednáš však dobře, že lžeš; otcové říkají: ‚Lež je krátká, netrvá dlouho‘. A mimo to říkají: ‚Pravda má nohy, proto obstojí, lež však nemá nohou, proto neobstojí!‘“

David to uznával, ale doufal, že se jeho osud brzy zlepší. Svému pravdymilovnému Nešerovi odvětil: „A nebyl by to tvrdý oříšek pro tvůj rozum?“

Zbrojnoš mu přisvědčil a řekl jen: „Dejž Hospodin, abychom brzy vyvázli z nebezpečí!“

Na štěstí trval pobyt v Siklagu necelé dva roky a pověst o Davidovi se rozšířila u jeho krajanů, takže mnozí k němu přicházeli, aby se ho přidrželi. Byli to: zmíněný již Achiezer, setník v Saulově vojstě, syn Hašemův; přišel s bratrem svým Joášem, který již dříve opustil Gibeu, ale teprve teď dospěl k Davidovi; dále Jeziel a Pelet, synové Azmavetovi; Baracha a Jehu, Anatoťané; Jišmaja Gibeoňan; Jirmeja, Jachaziel, Jochanan a Jozabad z Gederu; Eluzai, Jerimot, Bealja, Šemarjahu a Šefatjahu z Harifu; Elkana, Jišijahu, Azarel, Joezer a Jašobam, Korachovci; konečně ještě Joel a Zebadja, synové Jerochamovi z Gedoru. Všichni byli ozbrojeni lučištěm a šípy a řekli Davidovi: „Tobě chceme věrně sloužit!“ Aby pak ukázali, jak jsou obratní, stříleli střelami a házeli kamením z praku netoliko pravicí, nýbrž i levicí.

XXVII.

SAUL U HADAČKY V ENDORU.

Přešla zima, t. j. období dešťů, uplynulo jaro s létem, potom dostavila se doba dešťů, poslední to, kterou David prožil v Siklagu. Ačkoliv jindy nebylo čilejšího života v této studené době, a lidé zimou jakoby zamrzli ve svých domech, bylo možno pozorovati tentokrát živé jednání v celé filištínské zemi. Knížata z Gazy, Askalonu, Asdodu a Ekronu dostavili se do Gathu ke králi Achišovi a dlouho se radili ve veliké královské komnatě. Rychlí poslové procházeli zemí a jiní byli spatřeni na karavanní cestě, vedoucí přes rovinu Saronskou na Jizreelskou planinu. Vyjednávali s králi Megidda a Taanachu a vraceli se s jasnou tváří domů. Filišťané se totiž rozhodli napadnouti s celou svou válečnou mocí Saula a chtěli si zabezpečiti pomoc nebo aspoň neutralitu obou kananejských králů. Ti slíbili, že jim nebudou klásti v cestu žádné překážky.

Co se to zatím přihodilo? Zavdal snad Saul příčinu úhlavním nepřátelům Israele k novému válečnému tažení?

Nikoliv, choval se ve svém sídle Gibej pokojně, ba až příliš pokojně, alespoň vůči Filišťanům. Užíral se neplodnou nevraživostí, věřil ve svých poddaných tajné přívržence Davidovy, činil jim nespravedlivé výčitky a tak si znepřátelil své nejlepší poddané.

Filišťané se o tom dozvěděli a uvěřili tomu tím spíše, že toho měli pádný doklad na Davidovi. Tak vynikající sílu Saul od sebe zapudil! Nebyl to výmluvný důkaz neschopnosti israelského krále? A ještě více; mezi Israelity byla veliká roztrpčenost, že se David Filišťanům bezpodmínečně zavázal k plnění vojenské povinnosti! Achiš chválil svého vasala plnými ústy a

jsa na omylu o dosavadních výpadech Davidových, sděloval ostatním knížatům, že kmen Juda musí již být úspěšnými vpády Davidovými zcela vyplněn. Na tento kmen nemůže Saul počítati. A co mu pak ještě zbývá? Jen tři kmeny, totiž Benjamin, Efraim a část Mannase. Ostatní Israelité, kteří sídlili na sever od Jizreelské planiny, nestarali se vůbec o něho, ti šli svou cestou. Nad to mnoho Benjaminovců, Efraimovců a Mannasovců přeběhlo k Davidovi a ostatní jsouce nespokojeni s králem, nebudou moci odporovati dobře připravenému útoku. Budou tedy snáze podrobeni, než za času velekněze Eli, a tím je dost pověděno.

Příležitost zdála se vhodná, takže knížata jednomyslně usoudila začíti válku v tomto březnu. Aby mohli použiti též válečných vozů, chtěli nejprve vpadnouti do úrodné nížiny Jizreelské, zabráti ji a Saula ze zadu zaskočiti.

Když se knížata dohodla na plánu, povolal si Achiš svého vasala Davida a řekl mu: „Zajisté si ještě vzpomínáš, že ses mi zavázal pomáhati mi v případě války s veškerým svým mužstvem?“

„Nezapomněl jsem svého slibu,“ odvětil tento.

„Rozhodli jsme se podniknouti v měsíci březnu velikou výpravu. Je namířena proti tvému zapřísáhlému nepříteli Saulovi. Dostav se prvního dne tohoto měsíce se svými bojovníky ke mně do Gathu!“

David se ulekl, nedal však na sobě nic znáti. V důvěře, že mu Hospodin pomůže z tísně, odpověděl: „Dobrá, pak zviš, co učiní služebník tvůj!“

Uspokojen odhodlaným rozhodnutím Davidovým pravil král: „Po celou dobu války ustanovuji tě svým osobním strážcem!“

David se hluboce uklonil před králem, neboť bylo to zvláštní vyznamenání, směti bojovati po boku králově.

V určenou dobu dostavil se David se všemi schopnými bojovníky do Gathu, zanechav v Siklagu téměř jen starce, ženy a děti.

Achiš byl s ním a jeho společníky nadmíru spokojen. Mužstvo bylo výborně vyzbrojeno a činilo v každém ohledu nejlepší dojem. Všichni byli v dobré náladě, a zdálo se, že hoří žádostivostí porazit společného nepřítele. Někteří sice vyslovili před tím Davidovi své rozpaky, že mají táhnouti proti Saulovi, ale on je uklidnil řka, že Hospodin se o ně ve své moudrosti a moci dobře postará.

V umluvený čas vydaly se různé sbory Filištanů na cestu k Jizreelské nížině. Měli se shromáždit jižně od Malého Hermonu.

Bojovníci se rozloučili se ženami a dětmi. Ženy z Gathu provázely své muže a otce kus cesty, načež se od nich odloučily. Gedila se rozloučila netoliko s otcem a mužem, nýbrž i s Davidem a tázala se ho, jde-li rád.

„Dal jsem tvému otci slovo a musím je splnit.“

„A tvoji bojovníci? Jsou spolehliví?“

„S radostí by táhli proti každému jinému nepříteli, ale proti svým krajanům jdou jen s těžkým srdcem!“

„Pak by bylo lépe, kdyby zůstali zde?“

„Achiš si přeje, abychom táhli s ním a na tom se nedá nic měnit!“

„Otec myslí, že všichni jdete s radostí proti Saulovi. Tobě naprosto důvěřuje. Co však si počneš, odřeknou-li ti tvoji společníci v poslední chvíli poslušnost?“

„I tehda budu konati svou povinnost!“

Gedila byla znepokojena. Neměla o tom zpravití vůdce vojska? Umínala si, že to učiní, až potáhne okolo ní Zilbel, kníže z Gazy, kterého dobře znala.

Saulovi zvědové neměli teď ani chvílky pokoje. Z příhodných výzvědných míst v horách slídili do dálky a sestoupili docela i do nížiny Saronské, aby pozorovali pět táhnoucích sborů filištínského vojska. Chtěli zvědět, jak silný jest nepřítel a kam má namířeno. Pozorovali, že netoliko válečné vozy mají naspěch, nýbrž že i tlupy pěšáků se pohybují rychle k severu. Co zamýšlejí? Vyzvědači hlásili to Saulovi, jenž netušil nic dobrého a vyzval všechny své bojovníky k pohotovosti. Kde však je měl shromáždit? Neznal dosud úmyslů Filišťanů.

Tu mu hlásily další hlídky, že Filišťané zahnuhli na pravo, prodírají se karavanní cestou, vedoucí od pobřeží k Damašku kolem Megidda napříč přes rovinu Jizreelskou k Malému Hermonu. Nepřátelské vojsko proniklo již až k Sunnemu a řadí se u Afeku.

Saul byl zaskočen. Teprve nyní mohl sdělit svým lidem, kde se mají shromáždit. Určil k tomu pohoří Gilboa.

Pozouny zněly celým Judskem a v území tří na severu sídlících kmenů a svolávaly všechny, kdož se opaskem přepasovali, t. j. všechny zbraně schopné. Ohledně cesty nebylo třeba žádných rozkazů; mohlo se použítí toliko hlavní cesty, vedoucí po hřebenu pohoří od jihu na sever k Betlemu, Sichemu a Samari.

Zatím, co se vojsko shromažďovalo, mohl Saul pozorovati s výšiny Gilboa, jak se Filišťané řadí na úpatí Malého Hermonu, obrovské to čedičové skály s kuželovitým vrcholkem, aby ukázali svým knížatům, že se dostavili v plném počtu. S pocity úzkosti pozoroval Saul dlouhé řady nepřátel, z nichž

některé již postupovaly k Jizreelu, jakoby odtamtud měly proti němu vytáhnouti.

Jeho vlastní Tisíce se shromažďovaly jen zvolna na lesnatých výšinách Gilboa, nejsevernějším to výběžku samařské horské planiny, vybíhajícím jako předhoří do Jizreelské nížiny.

Na několika místech veliké nížiny, již protéká řeka Kišon, černaly se filištínské válečné vozy. Ty však nenaháněly Saulovi strachu. Věděl, že četné potoky vlévající se do Kišonu vytvoří v této době v půdě mnoho bažin, takže vozů nebude lze užiti. Vzpomněl si na bitvu, kterou zde kdysi svedl Barak s kananejským vůdcem Siserou. Odtamtud, s hory Tábor, zvedající se jako ohromný přirozený oltář za Malým Hermonem, vyřítil se na Kananejské a na hlavu je porazil, poněvadž nepřátelské vozy zůstaly vězeti v bažinách. Při israelském vojevůdci stála tehdy prorokyně Debora, která dovedla nadchnouti vojsko jako nikdo jiný, a která předpověděla vojevůdci vítězství.

A jak bylo nyní se Saulem?

Jeho Tisíce se dosud neshromáždily v plném počtu a výsledek boje nemohl předvívat. Mohl se sice i on vrhnouti na nepřítele s výšin Gilboa, ale s jakým výsledkem? Viděl až příliš jasně, že jeho čtyry daleko nejsou tak silné, jako čtyry Filišťanů, jichž množství se stále více hrozil. Dotazoval se Abnera a Jonathana, zda se již dostavili všichni jeho bojovníci, ale ti ho utěšovali, že jsou ještě mnohé setniny očekávány.

Co však to vše bylo proti tak četným nepřítelům?! Nejistota a starost svíraly srdce královo a bylo mu úzko.

Z toho hrozného neklidu, který ovládl jeho duši, našel jen jediné, jak mýnil, východisko: musí zvě-

děti, je-li mu Bůh nakloněn. To se mohlo státi buď snem od Hospodina poslaným nebo skrze proroka nebo pomocí efodu.

Ale nepřicházel žádný sen, který by mu odhalil budoucnost. Žádný prorok nebyl Hospodinem osvěcen, aby mu předpověděl výsledek boje. A efod? Ten byl s Abjatarem u Davida. Proč jen dal pobíti kněžstvo v Nobu!

Duševní úzkost ho dohnala k poslednímu prostředku. Byl to ovšem jeden z těch, které vždy nenáviděl, poněvadž jej považoval za pověřčivý a neslučitelný s pravým uctíváním Hospodina: zaklínání duchů. Saul chtěl si dáti vyvolati proroka Samuele, aby mu odhalil budoucnost. Nemiloval sice Samuele, ale musil přiznati, že ten muž měl opravdu věštecký zrak.

Proto obrátil se k svým průvodcům se slovy: „Vyhledejte mi ženu, která umí vyvolávat duchy, půjdu k ní a tázati se budu skrze ni!“

Všichni byli ohromeni jeho rozkazem. Vždyť tak horlil proti hadačům a zaklínačům duchů a tak je hubil!

Když se dlouho nikdo nehlásil, řekl: „Škoda, že Doeg již nežije; ten by mně jistě nějakou našel!“

Konečně vystoupil jeden z jeho služebníků a pravil: „V Endoru jest žena, která umí vyvolávat duchy!“

S Gilboa do Endoru byly dobré tři hodiny a Filišťané stojící u Sunnemu zatarasili přímou cestu. Saul se tam mohl dostat jen oklikou, a i tak vydával se v nebezpečí, že padne cestou Filišťanům do rukou. Ale nemaje nikde klidu, odvážil se všeho.

Bylo odpoledne a Saul ještě nepožil pokrmu. Když pak mu přinesli večeri, odmítl i tu. Požádal

o jiný oděv, aby nebyl poznán, svlékl královské roucho, královskou čelenku i náramek, který nosil na pravé ruce, odevzdal vše svému prvozozeni Jonathanovi, oblékl se prostě, vybral si ze služebníků dva společníky a ihned s nimi nastoupil nebezpečnou cestu.

Slunce bylo již půl hodiny pod obzorem a noc prostírala nad krajinou svůj temný závoj, když Saul znepokojen a týrán výčitkami svědomí, že sáhl k nedovolenému prostředku, dospěl do Endoru a dotazoval se na obydlí hadačky.

Zavedli ho k obydlí v jeskyni.

Srdce mu bušilo silněji než jindy, když vcházel do tmavé prostory. Ale musil vpřed!

Tajemné šero panovalo uvnitř sluje; jen matné světlo hliněné lampičky plápolalo v přirozeném výklenku. Pomalu zvyklo si oko na temnotu, takže mohlo rozeznávat jednotlivé předměty.

Uprostřed jeskyně stála zahalená postava ženská. Král však nemohl poznati, mladá-li či stará. Vpravo od ní svítily proti němu se stěny dvě ohnivé oči, a on uslyšel příšerné sípání. Byla tam přivázána na řetízku sova; živě se pohybovala a zírala žhavými očima na veřelce, jako by ho chtěla přičarovati. Vzadu leželo několik ovcí, které nepokojně zvedaly hlavy a žalostně bečely. Leželo tam ještě jedno větší zvíře, pohybující čelistmi, jako dobytek při přežvykování. Bylo to vykrmené tele. Na levo zaslechl král šramot, jako když těžké kapky vody padají na kámen. Při bedlivějším pozorování spatřil dole malý žlábek odvádějící vodu z pramene.

Teď zaznělo příšerné houkání sovy a proniklo Saulovo starostí sevřené srdce. Chtěl se přiblížiti k ženě, ale po třech krocích se zarazil. Nějaké zvíře, jehož barvy nemohl v pološeru rozeznati,

vskočilo mezi něj a ženu a vycenilo na něj ostré zuby. Chce ho snad kousnout? Žena pokynula zvířeti, a to se schovalo za ni. Brzy však vyběhlo tu v levo, tu v pravo a stále pozorovalo příchozího. Byl to krotký šakal.

Konečně přerušila žena nepříjemné ticho. „Co vás přivádí ke mně v tuto nezvyklou dobu?“ tázala se tří mužů.

„Přicházím se žádostí, bys mně věštila pomocí ducha zemřelého!“ odpověděl král.

„Víš přece, co Saul učinil, jak vyhladil ze země zaklínače duchů i hadače? Proč mi tedy kladeš léčku a ukládáš mi o život?“ namítala žena.

Tu přísáhl jí Saul: „Jako že živ jest Jahve, nic zlého se ti nestane pro tu věc!“

„Kdo jsou tito mužové, co přišli s tebou?“

„Jsou to moji průvodci.“

„Ať vyjdou ven a posečkají!“

Saul jim pokynul a oni se vzdálili.

„Koho ti mám vyvolati?“

„Proroka Samuele!“

Tu pohlédla bystřeji na žadatele; jméno Samuelovo jí připomělo, že král poslední dobou měl proroka v nelásce. Když bystřeji prohlížela jeho tvář, poznala krále. Hlasitě vykřikla řkouc: „Proč jsi mne oklamal? Ty jsi Saul!“

„Neboj se!“ odpověděl král, „máš mé slovo, ničeho se ti nestane!“

Žena se uklidnila a připravovala vše k zaklínání, vybídnuvši napřed krále, aby se posadil. Zatím co vybírala některé kouzelné prostředky, tázal se jí Saul: „Dovedeš vyvolati každého mrtvého?“

„Každý musí zaklínání uposlechnouti“, odvětila hadačka.

Saul seděl s hlavou skloněnou a ztrnulým zrakem hleděl před sebe. Lokty opřel o kolena a oběma dlaněma podepřel umdlenou hlavu.

Hadačka přinesla zatím nějaké koření a zapálila je nad lampičkou. Suché byliny jasně vzplály a naplnily místnost omamnou vůní. Potom vyňala flétnu a hrála jednotvárné nápěvy, které na Saula jaksi podivně působily. Po chvíli přestala hrát a mumlala různé zaklínací formule. Saul zaslechl slova: „Zaklínám tě zaklínáním, které proniká výšiny nebes i propasti šeolu, uposlechni, proroku Samueli, a zjev se!“

Král pocítil mrazení. Hrůza se ho zmocňovala. Měl vstát a odejít? Ještě by byl čas. Ale chtěl přece zvědět, jaký osud ho čeká!

Bylo slyšeti hrozný rachot. Šakal vyl, sova cvakala zobákem, houkajíc a vrískajíc nepříjemně a chvílemi chraptivě sípajíc.

„Něco vystupuje!“ vzkřikla hadačka hlasem pronikajícím Saulovi do všech nervů. Ten seděl s pěstmi zaťatými před očima a neodvážil se vzhlednouti. Jenom se otázel: „Co vidíš?“

„Vidím cosi jako Elohim vystupovati ze země!“

„Jaká jest jeho podoba?“

„Je to stařec, oděný pláštěm!“

Saul porozuměl, že to je Samuel, ale neodvážil se pohlédnouti na něho. Svědomí mu činilo výčitky, země zdála se pod ním kolísati. Padl tváří na zem a poklonil se prorokovi. Potom zůstal ležeti s hlavou hluboce skloněnou.

„Proč mne znepokojuješ, že jsem musil vyjít?“ zaslechl Saul hrobový, vyčítavý hlas, jenž přerušil nastalé ticho.

„Soužen jsem náramně!“ odpovídal Saul, křevovitě sebou škubaje. „Filišťané bojují proti mně;

Bůh se však ode mne odvrátil a neodpověděl mi ani skrze proroky ani skrze sny. Proto zavolał jsem tebe, abych zvěděl co mám dělati.“

„Co se mne ptáš, když Bůh odstoupil od tebe a stal se tvým nepřítelem? Zítřka padneš i se syny svými a ležení Israele vydá Jahve v ruce Filišťanů!“

Hrozné zděšení zmocnilo se krále, studený pot vyvstal mu na těle. Odpověď ho tak poděsila, že ztratil vědomí a skácel se bezvládně k zemi. Leknutí zbavilo ho smyslů.

Žena opět vykřikla hlasem nervy rozrušujícím, zaklínací průpověď: „Proroku, vykonal's svoji povinnost; vrať se do tmavé noci hlubokého šeolu, dokud tě opět nebudu potřebovati!“ Pohlédla na krále ležícího na zemi se zavřenýma očima, jako by byl mrtvý, přivolala oba průvodce a pomohla jim Saula křísiti. Omývali mu čelo čerstvou vodou, dokud neotevřel oči.

Zmateně pohlížel kolem sebe a tázal se hadačky skloněné nad ním: „Jest zde ještě prorok?“

„Nikoliv, zmizel!“

Saul se zvedl, hodlaje odejít.

„Poslechla tě služebnice tvá“, řekla mu nyní hadačka, „ačkoliv v sázku dala život svůj. Nyní poslechni také ty služebnice své! Předložím ti sousto chleba, bys pojedl a se posilnil, než opět půjdeš svou cestou!“

On však odepřel řka: „Nemohu jísti!“

Nutili ho tedy služebníci jeho, až konečně přivolil. Usedl na lůžko hadačky a zůstal sedět bez řeči. Poněvadž vzácní hosté bývali uctíváni jen tím nejlepším, zabila žena vykrmené tele, dala je služebníkům, by je stáhli a upekli, sama vzala mouku, zadělala a napekla chleba.

Po jídle vypravil se Saul s průvodci ještě téže noci na zpáteční cestu a dospěl do tábora hodinu po slunce východu. Přelétl jej plachým zrakem; cítil se opuštěn Bohem, zavržen Samuelem, zneuznán davem.

XXVIII.

FILIŠŤANÉ NEDŮVĚŘUJÍ DAVIDOVI. AMALEČANÉ.

Když Zilbel, kníže z Gazy, uzřel při přehlídce filišťánského vojska v Afeku Davida s jeho zástupem mezi Achišovými bojovníky, zvolal: „Co tu chtějí tihle Hebrejci?“

Kníže očekával s dychtivostí okamžik, kdy se setká s gathským králem. Gedila měla příležitost promluvit s ním, když procházel územím Achišovým, a vedena láskou k otci, jehož bezpečnost byla dle jejího mínění ohrožena Davidovými bojovníky, a ponoukána náklonností k Davidovi, o němž se domnívala, že byl přiveden do rozpaků nucenou účastí na válečné výpravě, sdělila potají knížeti, že Davidovým bojovníkům není co věřit, a žádala ho, aby se před bitvou postaral, aby byli posláni domů. Kníže, jenž nepatřil právě mezi nejchytřejší a jehož návrhy bývaly při společných poradách stále odmítány, čímž se cítil býti pokořován, těšil se, že se může nyní vytasiti s návrhem, jehož přijetí považoval za zcela jisté. Jednal o tom již s knížetem askalonským, asdodským a ekronským a získal je pro svůj návrh. Proto předložil nyní odhodlaně Achišovi otázku: „Co tu chtějí tihle Hebrejci?“

Achiš odpověděl: „To jest David, služebník Saula, krále israelského, a dlí u mne již na druhý rok, aniž bych mu mohl něco vytýkati!“

Ale ostatní čtyři knížata zvolala podrážděně: „Pošli toho člověka zpět! Ať se vrátí na místo, které jsi mu vykázal; s námi ať netáhne do boje, aby nezradil našeho tábora!“

Achiš odpověděl: „Jsem hrdý na Davida! Což mně nevěříte?“

„Tobě věnujeme zcela svou důvěru“, prohlásila knížata, „nikoliv však nevolníku Saulovu. Čím se může David více zavděčiti pánu svému, než hlavami našich lidí? Pošli ho neprodleně domů, abychom nebyli k posměchu!“

Achiš byl zcela zaujat bodrou tváří Davidovou a jeho krásnými slovy, bylo mu tedy vasala líto. Musil se však podrobiti většině. Dal si Davida zavolat a řekl mu: „Ty to míníš opravdově, ale filistínským knížatům nejsi vítaný. Vrať se a odejdi v pokoji, aby se ostatní knížata darmo nemrzela!“

David se v duchu zaradoval nad tímto rozřešením, ale vůči bezstarostnému Achišovi musil hrátí uraženého. „Čím jsem se provinil?“ tázal se krále; „dopustil jsem se nějakého bezpráví od té chvíle, co jsem vstoupil do tvých služeb?“

„V mých očích jsi bez úhony“, odpověděl Achiš, „ale musím míti na zřeteli i vůli ostatních knížat. Zítra časně z rána se vypravte, a jakmile se rozední, vraťte se domů!“

Když David brzy na to sděloval svým společníkům, že jsou propuštěni, musil je napomínati, aby nepropukli v hlasitý jásot a nepopouzeli Filišťanů. Viděl na tvářích svých věrných, jak jsou šťastni, že nebudou bojovati proti Israelitům. Připadali si jako ptáci propuštění na svobodu. Nazítří nastoupili rozjaření zpáteční cestu, kterou urazili tak rychle, že třetího dne, dvě hodiny před západem slunce, byli již nedaleko Siklagu. Tu se k nim přiblížilo sedm

vynikajících bojovníků z kmene Manasse, kteří nabídli Davidovi své služby. Byli to: Adna, Jozabad, Jediael, Michael, Jozabad, Elihu a Sillethai. David je s radostí přijal a pak se zástup dal znovu na pochod; aby se jim šlo lehčeji, zpívali píseň:

„Hospodin je světlo mé a spása má,
koho bych měl se báti?
Hospodin jest ochránce mého života,
koho bych se lekal?

Když se přibližují ke mně škůdci,
atd. atd.“

Byvše propuštěni od Filišťanů, poznávali opět ochranu Hospodinovu a těšili se z toho, že jich neopustil v těžké nesnázi. Rovněž se těšili, že již brzy budou u svých žen a dětí. Nešer se vyjádřil před Davidem: „Moje zlá žena bude překvapena naším nenadálým příchodem. Jsem žádostiv, jak se bude tvářiti. Jak bude můj chlapec dováděti, až mne uzří! Jde mu teprve na dvanáctý rok, ale jest silný a rozumný jako dorostlý jinoch. Radost podívati se na něho!“

„Neni divu, když má takového otce“, pronesl David. „Ale řekni mi, proč nikdy nemluvíš o svých dcerách. Což jsou tak odlišné od chlapce?“

„Také ony dospívají“, dodal Nešer. „Ale co chceš, roši? Jsou to přece jen děvčata, která nebudou nositi zbraně a jejichž rozum právě proto, že jsou ženského pokolení, zůstane vždycky zakrnělý!“

„Nešere“, řekl David, „ty máš ženám stále co vytýkati. Doufejme, že tě Bůh nebude trestati za ty řeči proti nim!“

Takto hovoříce přiblížili se k Siklagu, jehož domy, dosud pahorkem zakryté, najednou se ukázaly. Všichni při pohledu na místo, kde se měli shledati se svými ženami a dětmi, propukli v radostný pozdrav: „Šalom, Siklag!“ a jako magnetem tažení zrychlili krok. Byli v rozmarné náladě a znovu vesele vykřikovali.

Jenom tomu se divili, že nad domy nevystupoval ani mráček kouře, ač se tou dobou připravovala večere, hlavní to jídlo Hebreů. Rovněž nespátřili nikoho na střechách, které byly v podvečer, kdy od moře přicházel občerstvující vánek, s oblibou vyhledávány.

Byli již tak blízko, že by mohli rozeznati i zelenou travu pučící v této roční době na plochých střechách. Tentokrát jí však neuzřeli, ba i terasy jaksi podivně vyhlížely. Darmo bojovníci čekali odpovědi na pozdrav; jen štěkot psů tu zněl.

Hluboká sklíčenost se všech zmocnila. Obávající se nejhoršího spěchali, aby už byli v branách. Nešer nesa Davidův štít řekl: „Musím se honem podívat, co dělá má žena!“ a mrštně jako gazela všechny předběhl. Strženi jeho příkladem hnali se ostatní za ním.

Městská brána byla spálena. To bylo zlé znamení! Solný sloup, v nějž se kdysi proměnila Lotova žena, byl méně ztrnulý, než David při tomto pohledu.

Spěchal domů, aby vyhledal Achinoamu se synáčkem Amnonem a Abigailu, a jako on, tak i ostatní bojovníci běželi do svých domů.

Ti, kteří bydlili blízko městské brány, hned při vstupu do svých domovů hlasitě zabědovali. Nalezli domy vypálené, a po jejich milých nebylo tu ani stopy. A tak bylo všude. V celém městě se našly

sotva dva neporušené trámy, pevně spojené, domy byly prázdné; nepřátele odvlékli vše, co nebylo přinýtováno nebo přibito.

I David shledal svůj dům vypálený; obě jeho ženy a prvorozený syn byli pryč. Myšlenka na ně tak ho pálila, jako by mu někdo vrazil žhavé železo do srdce. Zdálo se mu, že mu srdce pukne. On, jenž dosud nikdy nenaříkal, vzdychal nyní a proléval hořké slzy.

A odevšad zněl hořký pláč a hlasitý nářek. Ztráta milovaných osob vyloudila takové projevy žalosti, jaké nejevili ani v největším zklamání a nebezpečí v poušti.

„Co se to stalo?“ znělo odevšad. „Kdo sežehl město, vydrancoval domy a odvlékl rodiny?“

V jednom domě bylo přece několik lidí, kteří se uchránili záhuby. Když nepřítel vnikl do města, sestoupili do cisterny, ve které nebylo vody, a tam nebyli upozorováni. Ti teď vyprávěli, že Amalečané ze msty proti Davidovi před týdnem dobyli města, vydrancovali je a všechny lidi odvlékli s sebou.

Také Nešer našel, jako druzí, svůj dům prázdný i odebral se k Davidovi hlasitě běduje: „Má milá žena jest pryč! Chlapec jest pryč i rozlomilé dcerušky, útěcha mých očí, jsou pryč!“ A bohatý proud slz stékal mu po tvářích.

Než, slyš! Venku jest slyšeti výkřiky: „David to zavinil! Proč se nevzepřel Achíšovi, když ho nutil k válečné výpravě? Proč zacházel tak krutě s Amalečany na našich výpravách, proč je všechny pobíjel? Prolitá krev žádá krev! A když už tak jednal, proč nenechal v Siklagu silné posádky, aby chránila naše ženy a děti před vpádem nepřátel? David jest vším vinen! Zasloužili jsme si toho od

něho? Ukamenujme ho! Se mnou na něj! Ano, ukamenujme ho!“

Jako lvi, jimž byla vybrána z doupat mláďata, hnali se všichni bez rozmyšlení za oním mužem, který první vykřikl „Zasluguje, aby byl ukamenován!“ Žízníce po pomstě chápali se kamení na cestě a běželi k domu rošovu.

Pro nebezpečí hrozící Davidovi zapomněl Nešer na vlastní bolest a uchopil štít, aby jím chránil svého pána.

David vyšel bez bázně před dvéře svého domu a potlačuje slzy chtěl své lidi utišiti; ale hlas jeho nebyl v hrozivém hluku uslyšen. Rozzuření mužové křičeli: „Vrať nám naše ženy a děti! Tys jejich vrah!“ A kameny zasvištěly vzduchem.

Nešer se postavil proti dešti kamení a štítem kryl Davida. S temným duněním odrážely se kameny od olejem natřené kůže štítu. Pak vzkřikl Nešer na kamenující: „Mužové, poslechněte a nebud'te jako ženy! Co vám to pomůže, když roše zabijete? Tím jen zvětšíte svoje neštěstí. Neboť kdo je s to, aby vám vše zase vrátil? Otcové říkají: ‚Neházej kamení do studně, ze které ses jednou napil!‘“

Muži odhodili kameny, které dosud drželi v rukou. Jako praví východaně náhle se pobouřili, ale právě tak rychle se zastyděli nad svým nesprávným počináním.

David, jež jednání bojovníků více bolelo, než ztráta žen, opanoval se a promluvil k bojovníkům jako rozumný otec k vzdorovitému dítěti: „Bratři, poslyšte! Což mne nepotkalo totéž neštěstí jako vás? Což jsem já též neztratil Achinoamy, Abigaily a svého prvorozence? Budiž ode mne daleko, abych odsuzoval výbuch vaší bolesti. Vždyť i já jsem zaplakal. Ale slzy samy nepomohou. Musíme

lupiče pronásledovati a vyrvati mu kořist. Jahve. jenž nás před třemi dny vytrhl z velikých nesnází, obrátí nám i toto neštěstí v dobré. Nebe i zemi uvedeme v pohyb, abychom znovu získali svých žen a dětí i svého majetku“.

Jako balsám působila tato slova na srdce hořem zkrušených mužů. Hněv polevil, odvaha se vrátila. Toliko jeden se odvážil ještě odporovati, pokřikuje: „Amalečané mají rychlé velbloudy a stále mění svá ležení. Jak je dohoníme?“

„Abychom jistěji postupovali“, odvětil David, „a nekonali nadarmo dlouhé cesty, otázka se Abjatar Hospodina.“

Kněz Abjatar se vrátil z Afeku s bojovníky, které tam doprovázel. David šel neprodleně k němu a požádal ho, aby se dotazoval Hospodina: „Mám pronásledovati ty lupiče? A dohoním je?“

Odpověď zněla: „Pronásleduj je, neboť je jistě dohoníš a své přátele osvobodíš!“

Jako oheň šířila se tato odpověď mezi bojovníky, kteří se rozešli do svých domů, aby si důkladněji prohlédli jejich zpusťování. Potom se shromáždili u městské brány a přetřásali nastávající výpravu. Byli sice dosud zdrceni, ale již mnohem klidnější. Jen jeden vyzáblý Benjaminovec, jménem Chereš, odvážil se ještě mluvit proti Davidovi. Litoval, že opustil Saula a přidržel se Davida. Ale i on brzy umkl. Nešer zaslechnuv jeho slova zastrčil obě ruce za opasek, vrhl na něho hněvivý pohled a spustil: „Poslouchej, přestaň, jinak ti i ta malá trocha masa spadne s kostí. Nemám chuti poslouchati od tebe dále urážení Davida a chválení Saula. Můžeš začít se svými stesky teprve tehdy, jestliže se vrátíme s nepořízenou“.

Hodinu před slunce východem opouštěla Siklag tlupa vedená Davidem. Přidali se k nim i Manasovci, kteří v podvečer přišli.

Bojovníci se svým rošem táhli nazdařbůh na jih k území Amalečanů, doufajíce, že jim brzy přijdou na stopu. Ovšem nemohli doufat, že jich v nejbližších dnech dostihnou. Siklag byl přepaden již před sedmi dny, a kočovníci se pohybují velmi rychle.

Cestou potkávali lidi, kteří si rovněž stěžovali na Amalečany, ale nemohli podati určité zprávy, kde nyní táboří. Někteří se přidali k Davidovi, který je rád přijal, poněvadž dobře znali krajinu. Tak táhli naši bojovníci dále, až pozdě večer dospěli k wadi Besor, bočnímu údolí wadi Šeba.

Když chtěli časně ráno táhnouti dále, bylo dvě stě bojovníků tak unaveno, že nemohli pokračovati v pochodu. David tam tedy zanechal zavazadla, jichž ostatní nepotřebovali, a rozkázal, aby u nich zemdlení zůstali a konali hlídky.

Se zbylými čtyřmi sty pronikl hlouběji k jihu a slyšel i tam stesky na Amalečany, ale o jejich nynějším ležení nemohl ničeho vyzvědět.

Třetího dne rozdělila se tlupa na dvě čety, neboť loupežníci mohli se obrátiti buď vpravo nebo vlevo. Kdo by na ně narazil dříve, měl to ihned oznámiti četě druhé.

Mezi těmi, které vedl David, byl i Nadib, muž jemimy. Byl již po druhé ženat, ale nynější, druhou, ženu ztratil nyní v Siklagu. Postupuje stále kupředu zpozoroval dopoledne na volném prostranství podivné počínání dvou supů. Poletovali kolem jakéhos temného předmětu, usedli nedaleko, kráčeli opatrně k němu, až se ho téměř dotýkali svými silnými zobany. Ale hned zase vzlétli, jako by vyplašení,

aby se po chvíli opět vrátili na totéž místo. A podívaná se znovu opakovala. Nadibovi to bylo divné, zamířil tam, aby tu věc prozkoumal.

Tu našel v písku polomrtvého muže, který se mohl sotva pohnouti. Nadib prohlížel jeho řídký vous, ostré rysy a zchytralý výraz obličeje. Cizinec byl na kost vyhublý, tváře měl hluboce vpadlé. Vzdychal a chvílemi hrabal nohou v písku. Tyto pohyby právě plašily supy.

Poněvadž však dravci pozorovali, že v ubožáku již není mnoho života, znovu a znovu se k němu vraceli v naději, že budou moci započítí svoji odpornou hostinu.

Nadib myslil, že cizinec byl Amalečany ztýrán a že by mu mohl podati cenné zprávy. Položil mu několik otázek, ale nedostalo se mu odpovědi. Prohlédl jeho tělo, ale nenalezl na něm žádné rány. Nadib měl s sebou chléb a měch vody. Dal ubožáku pít a vsunul mu několik kousků chleba do úst. S námahou, ale přece se znatelnou radostí požil neznámý chleba. Po chvíli poněkud pookřál. Děkoval Nadibovi slovy: „Od tří dnů jsem nejedl ani nepil. Bez tebe byl bych zde zahynul!“

„Viděls Amalečany?“ ptal se ho Nadib.

„Ano“, odpověděl neznámý, „jsem otrok jednoho Amalečana. Poněvadž jsem cestou onemocněl, nechal mne tu ležeti.“

Nadib zavolal několik bojovníků, kteří odnesli ubohého muže k Davidovi. Když se ho vyptávali, vyprávěl, že jest Egypťan a že byl Amalečany nucen účastniti se jako otrok loupežného vpádu. Vpadli totiž do Negebu Krefanů a Kalebovců a zapálili Siklag.

„Jak se jmenuješ?“ tázal se ho David.

„Apet jest mé jméno a znamená ve vaší řeči hroch“, odpověděl muž.

Nešer stojící poblíže nemohl se ani za těchto vážných okolností zdržeti poznámky: „Není divu, že se hroch v této horké krajině necítí doma!“

David upozornil svého zbrojnoše, aby si vtipy nechal na jindy a tázal se Egypťana: „Jsou naše ženy a děti ještě na živu?“

„Ano, Amalečané je totiž chtějí prodati do Egypta za otroky, poněvadž sami nepotřebují pracovních sil. Jen dvě spanilé ženy knížete ze Siklagu hodlá si král ponechat.“

David poznal, jaké nebezpečí hrozí Achinoamě a Abigaile. Jenom se ještě otázal Egypťana: „Chceš mne dovésti k oné lupičské tlupě?“

„Jestliže mi přísáhneš při Bohu, že mne nezbiješ a že mne nevydáš v ruce pána mého, rád tě k nim dovedu!“ prohlásil Egypťan.

David poručil podati otroku posilující pokrmy, aby se zotavil, potom poslal rozkaz druhé skupině, aby se s nimi spojila, aby se společně pokračovalo v pronásledování. Zatím zvěděl ještě od Egypťana, proč měli Amalečané spadeno na Siklag. Při jednom Davidově výpadu byl jeden Amalečan sice těžce poraněn, ale zachránil si život, poněvadž se stavěl mrtvým. Později dospěl k svým soukmenovcům a řekl jim, od koho vlastně jest jim už půldruhého roku tolik trpěti. Proto přísáhl král, že Davidovo hnízdo vypálí a všechny jeho přívržence pobije. Poněvadž se však nestřetl s Davidem a jeho bojovníky, rozhodl se prodati jejich ženy a děti do otroctví.

Druhého dne v pozdních hodinách odpoledních dorazil David k táboru Amalečanů, kteří se domnívali býti zcela bezpečnými, jak bylo viděti na první

pohled na jejich ležení. Nerozbili totiž táboru v obvyklém elipsovitém tvaru, a stany nebyly tak blízko sebe, aby se postranní provazce sousedních stanů křížily a tak zamezily cizincům přístup do ležení, nýbrž stany byly rozloženy ve dvou nepravidelných řadách, při čemž se provazce jednoho stanu ani nedotýkaly provazců stanu druhého. Kočovníci seděli kolem velikých ohňů, jedli, pili a veselili se. Zdařilou loupeží získali tolik dobytka, otroků a cenných předmětů, že byli bohatě odškodněni za dřívější strasti. Zabili mnoho telat a ovcí a v bezstarostné náladě si pochutnávali na pečení. Jejich výskot zněl čistým vzduchem, vítězné písně daleko se rozléhaly, chlapi a dívky vesele tančili při zvucích pastýřských fléten a louten.

David bedlivě prozkoumal okolní krajinu i polohu stanů a vyslídil, kde se zdržují muži a chlapi, kteří byli dle zvyku odděleni od žen a dívek. Potom rozdělil své mužstvo na dvě tlupy. V každé byli lučištníci a prakovníci, kteří měli nejprve vystřeliti šípy a vymrštiti z praků kameny, načež se všichni měli vrhnouti s oštěpy a meči na nepřítele.

Na dané znamení byli Amalečané zasypáni deštěm šípů a kamení, a hned nato vrhly se na ně oba sbory Davidovy s ohlušujícím pokřikem: „Pro Hospodina a pro Davida!“ Mezi napadenými povstal nepopsatelný zmatek. V domnění, že nepřátelé jsou v převaze, ani se nestavěli na odpor, nýbrž hleděli se dostat k velbloudům a rychlým útekem se zachrániti. Většina z nich však byla zasažena smrtelnou střelou a jen asi čtyřem stům se podařilo uprchnouti. Jako supi zaplašení od kořisti zmizeli na jihu.

S hlasitým veselím prohlíželi vítězové stany, hledající své příbuzné. Rovněž shromažďovali roz-

ptýlený dobytek: velbloudy, hovězí dobytek, ovce a kozy; vše to pobrali jako kořist. U jednoho stanu byli nalezeni chlapci ze Siklagu, provazy spoutaní. Poněvadž se mnozí z nich spoléhali na své rychlé nohy a pokoušeli se uprchnouti, byli od Amalečanů svázáni všichni dohromady. Brzy našli muži své ženy i děti a zahrnovali je laskáním. Vousatí válečníci slzeli radostí a ženy jim při tom věrně pomáhaly. Nešer se chvěl radostí, když rozvazoval provaz, kterým byl spoután jeho syn Ari, a když pak přišla k němu jeho „zlá“ žena s oběma dcerami, neznala jeho radost mezí. Bez ostychu objal přede všemi svou ženu i obě dívky, „potěchu svých očí“, a cítil se přešťastným, že je opět našel.

Aby své vítězství důstojně oslavili, posadili se vítězové k hořícím ještě ohňům Amalečanů, požili, co zbylo od jejich hostiny, zabili ještě několik dobytčat a ovcí a hleděli zapomenouti na své hoře. Pozdě do noci jedli, pili, jásali a neúnavně vyprávěli o tom, co se přihodilo od posledního rozloučení. Jen někteří mužové bděli, kdyby se snad Amalečané pokusili o protiútok; ti však porážkou ztratili všechnu odvahu.

Ráno byly stany složeny i s bohatou kořistí; také mnoho tisíc kusů dobytka bylo ukořistěno a hnáno na sever.

David však nemohl všeho toho bohatství vléci až do Siklagu, neboť tam bylo málo místa. Daroval tedy část kořisti starším Judska a těm rodinám, které ho podporovaly v době jeho pobytu v poušti.

Nežli dospěli k wadi Besor, musil David urovňovati nepříjemnou rozepři mezi svými bojovníky. Někteří z nich nechtěli ničeho dáti z kořisti oněm

dvěma stům mužů, kteří byli zemdleni a zůstali u zavazadel. „Protože nešli s námi“, říkali, „nedáme jim ničeho z kořisti; ať se každý spokojí se svou ženou a dětmi!“

Dobrosrdečný Dávid se jich však ujal. „Nebud'te tak nespravedliví a zatvrzelí“, odvětil křiklounům, „když nás Bůh tak bohatě obdařil a nás chránil a dal lupiče, kteří vytáhli proti nám, v ruce naše. Každý ať dostane svůj díl!“

Tak se též stalo.

Dary pro starší judské i pro ostatní, jak byl určil, zaslal se vzkazem: „Přijměte dary z kořisti nepřátel Hospodinových!“

V Hebronu, Betlemě, Tekoi byli bohatými dary radostně překvapeni, a také obyvatelé Betulu, Ramatu, Jattiru, Arary, Šifamotu, Eštamoy, Karmelu, Chormy, Bor Ašanu a Ataku se nemálo divili, když obdrželi Davidem jim přiřčené dary.

XXIX.

BITVA NA POHOŘÍ GILBOA.

Když se David vrátil z pronásledování Amalečanů, bylo již rozhodnuto o osudu Saulově.

Jakmile Filišťané seřadili své vojsko u Afeku a odeslali Davida domů, začali postupovati proti Jizreelu. Toto město stálo na náhorní planince kolem malého pahorku na východním konci nížiny Jizreelské, osm hodin dlouhé a tři až pět hodin široké, severozápadně od pohoří Gilboa, právě na rozhraní jmenované nížiny a hodinu širokého údolí, které se vine k Jordánu mezi Malým Hermonem a pohořím Gilboa. Řeka Džalud, spěchající tímto údolím

k Jordánu, jest napájena na severním svahu Gilboa desíti prameny. Hlavní z nich tryská zpod skály, půl hodiny od Jizreelu, od něhož přijal též jméno. U této vody rozbila si část Israelitů tábor, dokud Filišťané dleli u Afeku.

Udrží Saul proti nepříteli toto město, které ovládá údolí směřující k Jordánu? Za Josue bylo s velikým úsilím odňato Kananejcům a náleželo nyní kmeni Issachar. Padne-li do rukou Filišťanů, pak se nedají udržeti ani východně položená místa, mezi nimi i veliké město Bethšean.

Saul sice vynikal osobní statečností, ale neměl rozhledu státnického ani valného vojevůdcovského nadání. Když hleděl s pohoří Gilboa na dlouhé a široké zástupy Filišťanů, které se vinuly nížinou jako obrovští plazi a působily mohutným a hrozivým dojmem, rozkázal Israelitům tábořícím u Jizreelského pramene, aby ustoupili na Gilboa. Vzdal se myšlenky měřiti se s Filišťany na rovině, poněvadž se obával, že tam bude nepřítel v převaze. Doufal, že na horách snadno nabude vrchu. Ponechal sice na úpatí Gilboa některé čety jako předvoje, aby trochu pozdržely nerušeně postupující Filišťany, ale hlavní sílu svého vojska shromáždil na západním svahu pohoří, kdež je rozložil dle nejprostších pravidel válečnictví ve dvou silných polokruhovitých řadách. První řada, která měla vydržeti nejprudší náraz, byla sestavena hlavně z vycvičených Benjaminovců, a Saul sám převzal její velení. Jeho synové zůstali u něho, aby bojovali po jeho boku. Druhé řadě, která stála poněkud výše a měla první řadu doplňovati, kdyby v ní povstaly mezery, velel sarsaba Abner.

Filišťané byli nadmíru potěšeni, že se nemusí zdržovati dobýváním Jizreelu, a táhli přímo proti

pohoří, na jehož svazích zpozorovali i skrze dubiny válečné sbory Saulovy.

K večeru stály již čtyři Filišťanů na úpatí Gilboa připraveny k boji. Saul tušil, že příštího dne začnou útočiti. Proto udělal příslušné rozkazy a vyzval své vojáky, aby se ještě před nočním odpočinkem posilnili pokrmem a nápojem. Sám se svými syny a tisíčníky konal hostinu, při níž udílel ještě poslední rozkazy. Ohně však nebyly od Israelitů zapáleny, aby nevyzradily jejich postavení, kdežto dole v táboře Filišťanů, kteří se cítili bezpečnými, plápolalo mnoho ohňů.

Noc byla příjemná, hvězdnatá, a míhavé světlo měsíce oblévalo duby a tábořící tlupy. Saul byl klidný, oddechoval však z hluboka a chvílemi potřásl hlavou, jako by chtěl zaplašit neodbytnou, tíživou starost.

S východem slunce začali Filišťané útok. Válečných vozů nemohli sice mnoho používat, ale pokud půda dovolovala použili jich přece. S vichřicí o závod letěli oři s vozy proti předvojům Saulovým, vznikly šarvátky, při nichž ovšem byli mrtví na obou stranách. Za vozy přišli nepřátelští pěšáci a v nestejných skupinách slézali svahy pohoří, aby dostali Israelity na dosah. V paprscích ranního slunce blýskaly se jejich kovové pancíře a náhlenice. Tváře měli zakryté podivnými přilbami, které byly kovové nebo i jen soukenné, ale kolem dokola měly páskou upevněná dlouhá péra.

Israelité nečekali, až obrnění nepřátelé s podivnými přilbicemi dospějí nahoru. Jednotlivé hloučky sbíhaly dolů a vrhaly se na útočníky. S praky a luky odvažovali se Israelité proti Filišťanům a značnou část jich poranili, čímž vzrostla odvaha a boje-

chtivost i ostatních Israelitů, kteří se zatím jen dívali na bitvu.

Saul s královskou čelenkou na hlavě a se zlatým náramkem na pravici, opřen o mohutné kopí pohlížel s klidem vpravdě královským na toto počínání. Vzborná odhodlanost hleděla mu z temných, planoucích očí. Odpověď, které se mu dostalo u hadačky v Endoru, ležela mu těžce v duši, ale on si řekl: „Jednou zemřít musím! ale jen přes mou mrtvolu směji Filišťané vystoupit na vrchol pohoří!“

Viděl, jak filištínská knížata posílají co chvíli nové rozkazy, potom zase zadumaným pohledem pozoroval průběh zápolení malých hloučků harcovníků.

Avšak první bojovníci israelští již ustupovali, neboť knížata filištínská rozkázala všem svým četám útočit na Israelity. Nebylo jim však možno postupovati v semknutých řadách nerovnou krajinou. Oddíly musily rozptýleně vystupovati po svazích. Israelité bránili jim v postupu šípy a kamením, ale bez znatelného úspěchu. Ač padali jednotliví Filišťané, další čety stále pronikaly, aby zaujaly dle úmyslu svých knížat určitá postavení. Některé pronikly již na dostřel Israelitů, kteří stáli v první řadě.

Filišťané se chystali k útoku a netrpělivě očekávali rozkazu. Do jejich široce roztažených řad svištěly šípy a bzučely kameny, vymrštěné z praků, jako houfy ptactva. Mnoho střel se sice odráželo od štítů a krunýřů, avšak leckterý bojovník se přece zapotácel a stal se k boji neschopným.

Dle svého zvyku, zastrašovati nepřítelů utrhačnými řečmi, volali mnozí z řad Filišťanů na Israelity: „Vzdejte se, marně se nám bráníte!“

„Neobřezanci, pryč s naší půdy!“ odpovídali Israelité.

„Neustoupíme my, nýbrž vy tak učiníte, jinak jste synové smrti!“ volali zase Filišťané.

„Nezemřeme vaší rukou, nýbrž až nám Jahve poručí!“

„Váš Jahve jest bezmocný, skloňte se před naším silným bohem, před Dagonem!“

„Dagon jest ubohý bůžek, dílo vašich rukou!“

„Nerouhejte se našemu bohu!“

„Vysmíváme se toliko nicotě!“

Tu konečně dal Achiš znamení k všeobecnému útoku.

Pernaté přilbice se najednou zvedly a s hrozným pokřikem „Dagon jest náš bůh“ běželi Filišťané s napřaženými oštěpy, aby prorazili a smetli první řadu Israelitů, stojících jako pevná hradba. Israelité vzkřikli: „Jahve Sebaoth“ a vrhli se na útočníky. Pronikavé výkřiky, odrážející se od skal, setkávaly se a mísily se v nepříjemný řev, jenž zdál se vycházeti ne z lidských prsou, nýbrž z hrdel podrážděných zvířat.

Kníže ekronský, povahy ohnivé a toužící proslaviti se, doběhl první k Israelitům, a to na pravo od onoho místa, kde bojoval Saul se svými syny. Čistá zbroj Filišťanova zářila v slunečních paprscích a poutala zraky všech Israelitů. V nepopsatelné vřavě, způsobené řinčením zbraní a výkřiky bojujících, přiskočil Jonathan ke knížeti a srazil ho mocným rozmachem kopí. Ostré zvuky lámajících se kopí přehlušily bolestný výkřik raněného i jeho blízkého okolí; na všech stranách to znělo, jako by nesčetná kladiva dopadala s nadlidskou silou na kovadliny.

Oddíl knížete ekronského začal kolísati. Ale Achiš jim poslal na pomoc část svých vojáků a tak zabránil jejich ústupu.

Slunce stálo již na vrcholu oblohy a sesílalo vlny vedra na bojující, kteří chtěli vší silou bitvu rozhodnouti. Filišťané bojovali s příkladnou smělostí, ale též Israelité, ač sotva popadali dechu pro ná-mahu, prach a vedro, bránili se srdnatě. V místech, kde padl ekronský kníže, začali Filišťané opět kolísati a jižjiž ustupovali. Achiš to zase zpozoroval a poněvadž se domýšlel, že tam Israelité kladou největší odpor, přispěchal sám svým lidem na pomoc. Když byli jeho bojovníci napadeni střelami, poručil jim rovněž střelami odpověděti a pak v jejich čele se vrhl vpřed, při čemž srazil kopím jednoho Benjaminovce. Strženy příkladem svého vůdce pronikaly filišťánské čety stále kupředu, takže vznikla hrozná tlačence, v níž se družila obratnost se zoufalou udatností.

Israelité byli zmateni a zakolísali. S divokým pokřikem hnali se Filišťané přes padlé vpřed. Jásali však předčasně. Saul mávaje vysoko mečem, pospíchal na ohrožené místo. Synové ho následovali. Jako podrážděný lev vrhl se na útočníky. Vysoký, ramenatý král nesl svůj těžký štít jako by to byl lísteček a se vzdorným pohrdáním smrtí bil svým již otupeným mečem do tvrdých lebek a štítů. „Filišťané mi dávají příležitost, abych ukázal, že jsem stále takový, jaký jsem býval!“ volal na své lidi a u vědomí své obrovské síly oháněl se tak, že hlavy nepřátel padaly jako hrušky. Široká hrud' se mu zvedala, oči jeho sršely blesky, tváře naběhly. Pod jeho těžkými kroky duněla zem, vlas mu divoce vlál, temný nach zbarvil jeho obličej. Israelité znovu nabyli odvahy, shlukli se kolem

svého vladaře, nechtějící ho opustiti. Odrážel od sebe protivníky, když se jich na něj více vrhlo, jako divoký kanec setřásá se sebe psy. Vždy znovu zableskl se jeho meč a nikdy se nevrátil, aniž by zasáhl svého cíle. S neochabující vytrvalostí stál jako pevná věž uprostřed bouřlivého příboje lidských těl. I synové bojovali po jeho boku tak udatně, že hlouček nepřátel byl na tomto místě brzy zdolán.

Achiš vida to poslal tam své nejlepší bojovníky s rozkazem, aby útočili střelami na Saula, zatím co druzí se naň oboří kopími a meči. Saul právě rozřal hlavu nepřátelskému bojovníku a chystal se novou hroznou ranou skoliti druhého, když byl sám zasažen šípem do břicha. Zapotácel se, vytrhl šíp z rány, ale ruce mu bezvládně klesly. Obličej jeho zesinal. Svěřil Jonathanovi vrchní velení oddílu a ustoupil se svým zbrojnošem o několik kroků. Ten, který nikdy neustoupil, nyní se uhýbal, ale ani jediný vzdech se nevydral z jeho mohutných prsou.

Jonathan nepopřál nepříteli oddechu. Kolem něho byl tak hustý chomáč, že se lidé popadli do křížku, používající při tom nožů, pěstí i zubů, ano, tahali se i za vlasy a vousy. Jakýsi obr, jakých bylo v Gathu několik, blížil se k Jonathanovi, sklonil se k výpadu třímaje pravicí meč, levicí štít. Jonathan srdnatě přiskočil k velikánu a udeřil mu tak prudce kopím do štítu, že se obr svalil, načež ho Jonathan probodl.

Chvílemi tísnily se obě lidské vlny ve zběsilé směsici tu dopředu, tu dozadu. Útočníci i napadení mísili se dohromady v zuřivém běsnění. Krev tekla proudem, a kdo ještě zůstal na živu, šlapal po hromádách mrtvol.

Achiš vrhal stále nové zástupy do válečné vřavy, kdežto počet Israelitů se ustavičně tenčil. Tu se

vyřítíl Abner nečekaje rozkazu, a boj pokračoval ještě dlouhé hodiny. Israelitům se již chvěly ruce od únavné a krvavé práce, ale zařali zuby a bránili se, pokud síly stačily.

Saul hleděl na tu vřavu, aniž by si stěžoval na vlastní bolest. Když však viděl, že zástupy Filišťanů se neustále doplňují, kdežto jeho řady začínají řidnouti, pojala ho bázeň, že by mohl živý padnouti do rukou svých nepřátel. Aby ušel pohanění, obrátil se k svému zbrojnoši a poroučel mu: „Vytas meč svůj a probodni mne, aby snad nepřišli ti neobřezanci a potupně mne nezabili!“

Ale zbrojnoš se zdráhal rozkaz vyplniti. „Jak mohl bych vložití ruku svou na tebe, pomazaného Páně?“ pravil truchlivě, „musil bych si to po celý život vyčítati!“

Tu uchopil Saul meč, opřel jej o zem a nalehl na něj. Když zbrojnoš viděl, že Saul jest mrtev, nalehl také sám na svůj meč a zemřel po boku králově.

Saul zahynul tak právě včas, nechtěl-li padnouti živý do rukou nepřátel. Obě vlny lidí zápolily sice dosud ve zmateném klubku, ba i na zemi se válejíce zápasily spolu. Ale hned zase nová záplava Filišťanů valila se přes ně. Saulovi synové, Jonathan, Abinadab a Malkišua, již dávno padli a přes jejich mrtvoly hnali se vítězní nepřátelé. Zbylí Israelité ztratili veškeru naději na vítězství a dali se na útěk na východ k Jordánu a na jih do svého území. Abner je sice zapřisahal, aby se postavili nepříteli na odpor, ale oni nedbali. Vítězové se hnali přes těla pobitých za prchajícími a neustali od pronásledování, dokud slunce nezapadlo do moře a noc nesestoupila na zemi krví napojenou, aby svým

pláštěm milosrdně zakryla mrtvolu Saulovu, jeho synů i jeho poddaných.

Když nový den pozdravil radostně pohoří Gilboa, ozářily sluneční paprsky kruté dílo smrti. Veliká část pohoří byla poseta mrtvými a těžce raněnými. Oči, v boji zuřivě rozjitřené, byly nyní vsloup, ale široce otevřená ústa zdála se dosud vyřájeti kletby na nepřitele. Tu a tam chvěly se ještě křečovitě údy, ale umírající byli již tak slabí, že si nemohli osušiti potu na čele, ani zahnati much lezoucích jim po tvářích. A kolem nich ležely meče, kopí, štíty, praporce.

Vítězové vtrhli s jásotem na bojiště, aby uloupili mrtvým oděv a všechny cenné předměty. Při tom našli i zabitého Saula a jeho tři syny. Svlekli jim zbroj, uřali jim hlavy, aby ukazovali obojí ve své zemi jako trofeje a zvěštovali tak všemu národu zprávu o vítězství. Na konec měly býti připevněny na Dagonově chrámu v Asdodu. Těla jejich zanesli do dobytého města Bethšeanu a pověsili je na kůl na hradbách. Mrtvoly ostatních padlých ponechali hyenám, vlkům, šakalům a dravým ptákům, kteří se na ně hned vrhli a tak zabránili, by z rozkládajících se mrtvol nepovstal mor.

Israelité ztratili touto porážkou celou Jizreelskou planinu a údolí Džaludu se všemi jeho městy až k Jordánu. Prchali o překot z těchto míst, v nichž se ihned usídlili Filišťané.

Když se dověděli obyvatelé zajordánského města Jabeš v Gileadu, že tělo Saulovo a těla jeho synů jsou vyvěšena na zdi Bethšeanu, byli hluboce zarmoucení. Saul je kdysi zachránil před pohaněním od Amoňanů. Tehdy nebyl ještě králem. Král Amoňanů Nachaš obléhal město. U vědomí své slabosti vyjednávali obyvatelé města s Amoňany o uzavření

smlouvy a slibovali, že se stanou jejich poddanými. Ale Nachaš odpověděl: „Učiním s vámi smlouvu jen pod tou podmínkou, že každému z vás vypíchnu pravé oko!“ Tu ho prosili o sedm dní na rozmyšlenou a rozeslali posly po celé zemi israelské s prosbou o pomoc. Když poslové vyprávěli v Gibeí své soužení, velikým hněvem vzplanul Saul, který se právě vracel s býky s pole. A vzav dva býky rozsekal je na kusy a rozeslal je do všech končin israelských se vzkazem: „Kdo nevytáhne se Saulem, toho býkům staniž se tak jako těmto!“ Posly z Jabeše vrátil domů se slibem: „Zítřka, až se rozehřeje slunce, vzejde vám spása!“ Israelité se přidali ve velikém počtu k Saulovi, i byl osvobozen Jabeš—Gilead. Na zpáteční cestě byl Saul povýšen v Gilgale na krále.

„Musíme se nyní Saulovi odvděčiti“, řekli všichni bojovníci jabešští, když uslyšeli smutnou zprávu o bitvě na Gilboa. Vytáhli k Bethšeanu, sejmuli s hradeb tělo Saulovo a těla jeho synů, odnesli je do Jabeše, kde konali pohřební slavnosti. Potom je pochovali ve městě pod tamaryškem a postili se sedm dní ve smutku nad smrtí svého ochránce.

Třetího dne po návratu Davidově z pronásledování Amalečanů objevil se v Siklagu muž s roztrženým rouchem maje hlavu posypánu prachem. Těm, kdož se ho ptali po příčině smutku, vyprávěl: „Israelité uprchli z boje a Saul a jeho syn Jonathan jsou mrtvi!“

Zpráva donesla se hned k Davidovi. Ten roztrhl své roucho na znamení smutku, postil se a truchlil nad Saulem a svým přítelem Jonathanem i nad národem Hospodinovým. Konal se veřejný smutek a David zpíval žalozpěv:

„Tvá ozdoba, ó Israeli,
leží na tvých výšinách mrtva!
Běda, kterak padli hrdinové ti!

Nepodávejte zprávy o tom v Gathu,
nemluvte o tom v ulicích Askalonu,
by radosti neměly dcery Filišťanů,
by nejásaly dcery neobřezanců.

Pohoří Gilboa, nepadej na tě rosa,
ani déšť na vás, hory smrti,
neboť tam byl rozražen štít reků.

Štít Saulův jako olejem býval pomazán
krví zabitých a tukem reků.
Jonathanův luk nikdy neustoupil,
Saulův meč se nevracel s nepořízenou!

Saul a Jonathan, ti milí a libí,
v žití ni ve smrti nebyli rozloučeni,
byli rychlejší nežli orlové, udatnější
nežli lvové.

Dcery israelské, plačte nad Saulem,
který vás odíval rozkošně červcem
a dával zlaté šperky vašemu rouchu!
Běda, kterak padli ti rekové v bitvě!

Žalost mám nad tebou, bratře můj,
Jonathane,
tys měl půvabu mnoho, velmi mnoho,
tvoje láska byla mi nad lásku žen!

Běda, kterak padli ti hrdinové,
a kterak ztraceny jsou válečné zbraně!“

XXX.

DAVID STÁVÁ SE KRÁLEM JUDSKA.

Když se ještě truchlilo nad smrtí Saula a jeho synů, chystali se někteří z Davidových lidí opravovat své příbytky. Přiměl je k tomu dešť, který několikrát proudem se lil, a proti němuž neměli jiné ochrany, než stany odňaté Amalečanům; střechy domů byly spáleny. Narazili však na obtíže, scházelo jim stavební dříví, a neznali stavěti klenutí, ač byl tento způsob stavby obvyklý v mnohých krajích Kanaanu. Kde měli sháněti krovy? Měli porazit těch několik oliv a sykomor rostoucích v okolí Siklagu? Bylo jim líto těch stromů, jejichž stín je blažil a jejichž ovoce umožňovalo jim změnu v jednotvárných pokrmech. K tomu se přidružilo též odůvodněné mínění, že smrtí Saulovou se jejich postavení úplně změní.

Jednoho odpoledne po vydatném dešti obíralo se těmito myšlenkami několik bojovníků v městské bráně, obvyklém shromaždišti obyvatelů. Přetřásali porážku Israelitů na Gilboa a jásos celé filistínské země, který zaléhal až k nim. Ač nebyli Saulovi příliš nakloněni, bolelo je přece, že jejich zarputilí nepřátelé zvítězili nad ctitelem Hospodinovým. Rozprava jejich točila se též kolem vlastního vítězství nad Amalečany. Těšili se z nesmírné kořisti, poněvadž jí bylo jim na dlouho pomoheno.

Co se tak bavili, přišel Nešer a s ním egyptský otrok Apet, kterého David přijal do své služby. Nešer byl rozladěn, pohádal se totiž právě se ženou. Vyčítala mu, že jí neopatřil z kořisti ani pěkných šatů, ani šperků.

„Jsi i bez ozdob hezká!“ odvětil jí Nešer.

„Ty se mně vysmíváš!“ durdila se jeho žena.

„Miluji tebe a ne roucha a šperky!“ prohlásil Nešer.

„Kdybys mne opravdu miloval“, vedla žena dále svoji řeč, „postaral by ses mi o přiměřený oděv a ozdobu. To jest povinností každého muže. Saul to také činil, jak to David pěkně vyjádřil v žalozpěvu!“

Nešer se raději vytratil; pospíchal k městské bráně a potkav cestou Apeta přidružil se k němu.

Poněvadž tvář Nešerova prozrazovala jeho špatnou náladu, tázali se ho někteří, co ho trápí, on však jen odsekl: „Žena mě zlobí!“

Shromáždění se zasmáli a obrátili se na Apeta s otázkou, kterak se dostal do amaleckého otroctví.

„Farao vytáhl proti kočovníkům Šasu, sídlícím na východ od delty“, vysvětloval Egypťan. „Malý oddíl našich vojáků, mezi nimiž jsem byl i já, byl od beduinů poražen, a kdo zůstal na živu, byl odveden do otroctví.“

„Jak se k tobě chovali Amalečané?“ tázali se Egypťana někteří ze shromážděných.

„Osud můj byl snesitelný, nevyrovnal se však ani zdaleka údělu Sinuchovu“, odpověděl Egypťan.

„Kdo je to?“ tázali se někteří.

„U nás v Epyptě zná každé dítě jeho příběhy. Mám je vyprávěti?“ zeptal se Egypťan.

„Vyprávěj, vyprávěj!“ volalo několik hlasů najednou.

Počal tedy Egypťan vyprávěti amaleckou řečí, kterou již dosti ovládal a které přítomní dobře rozuměli, poněvadž byla velice podobná řeči hebrejské:

„Sinuche byl vznešený Egypťan; při obsazování trůnu přidal se ke královskému princí, který však ve sporu podlehl. Sinuche uprchl, aby se zachránil před pochopy královými.

Proběhl celým Egyptem a dospěl konečně až ke „zdi knížat“, postavené na východní hranici, aby bránila beduinům a kočovníkům v přístupu do země. Schoulil se v křoví z bázně, že by ho strážé na hradbě mohly zpozorovati. V noci pak se vydal dále.

Než se rozednilo dospěl již na jeden ostrov v hořkých jezerech a tam odpočíval. Tu pocítil žízeň. Hrdlo měl vyprahlé a řekl si: „To jest již předchut' smrti!“ Když se však vzmužil a sebral znovu své síly, zaslechl bečení dobytka a užírl beduiny.

Jeden z kočovníků ho poznal, neboť ho kdysi viděl v královském průvodu. Podal mu vody, uvařil mléka, a Sinuche šel s ním k jeho kmeni, kde se mu dlouhý čas dobře vedlo. Odtud odebral se do Byblu, potom do Kedme, kde strávil půldruhého roku. Konečně přišel k Ammienši, knížeti Syrie. Ten se ho tázal: „Kterak jsi sem přišel? Přihodilo se něco pozoruhodného v sídelním městě?“

Sinuche mu vyprávěl, co se stalo, načež ho kníže vyzval, aby zůstal u něho, že s ním dobře smýšlí. Ustanovil jej vychovatelem a ochráncem svých dělí, dal mu svou nejstarší dceru za manželku a svěřil jeho správě území, které si sám vybral.

Byla to bohatá krajina, Jaa jest její jméno. Fíky a hrozny rostou tam v hojnosti, vína jest tam více než vody. K tomu ještě bohatství medu a veliké zásoby oleje. Stromy dávají rozmanité oleje, země plodí pšenici a ječmen a poskytuje dobytku pastvu po celý rok.

Sinuche byl velmi oblíben a vážen. Stal se knížetem nejznamenitějšího kmene v oné zemi. Připravovali mu denně čerstvý chléb, předkládali mu víno, vařené maso a pečenou drůbež a mimo to též maso zvěře pouště; kladli léčky a ke kořisti přidali i to, co jeho vlastní lovečtí psi ulovili. Předkládali mu nejrozmanitější jídla a připravovali mu mléko nejrozmanitějším způsobem.

Tak žil Sinuche dlouhá léta, jeho synové dospěli v silné muže, každý stal se vládcem svého kmene. Poslové spěchající k severu nebo beroucí se na jih ke královskému sídlu, zastavovali se u něho; Sinuche přijímal všechny pohostinu. Žíznícím podal vody, zbloudilé uvedl na pravou cestu, utlačované chránil.

Když se beduini odvážili zatlačit z pouště dosavadní knížata, vytáhl Sinuche proti nim jako vojévůdce knížete Ammienši. Přepadl beduiny, zahnal je s pastvin a od cisteren, ukořistil četná stáda a mnoho zajatců. Tím si získal ještě větší přízně knížete Ammienši.

Jednoho dne přišel silný Syr a pohaněl Sinucha odpočívajícího ve stanu. Byl to silák nemající sobě rovného; celou Syrii si podmanil. Myslí, že Sinucha lehko přemůže.

Ammienši se radil se Sinuchem. Ten řekl: „Neučinil jsem mu nic zlého, bez příčiny zvedl proti mně prapor nepřátelství. Viz, já jsem jako dobytče volně se pasoucí uprostřed cizího stáda; tu přijde býk a trká je, rohem je napadá. Pudí-li jej touha do boje, ať vyjádří své přání. Bůh ví, co jest tomu člověku usouzeno“.

V noci napnul Sinuche luk a připravil si šípy. Nabrousil si meč a vyleštil si zbroj.

Když se rozednilo přišel Syr a postavil se proti němu.

Srdce všech tloukla pro Sinucha, ženy plakaly, každý cítil s ním, neboť všichni znali neobyčejnou sílu Syrovu a báli se o život Sinuchův.

Syr střílel šípy na Sinucha, ale žádným ho nezasáhl, kdežto jeden Sinuchův šíp prostřelil Syrovi týl. Syr upustil štít, oštěp i toul a s hlasitým výkřikem klesl. Sinuche přiběhl, proklál ho mečem a vstoupiv mu na hrud' vítězoslavně vykřikl. I všichni Asiaté jásali.

Sinuche chválil nyní Boha, Syrovi otroci však naříkali. Sinuche zabral všechnu majetek svého protivníka, odehnal jeho stáda, ukořistil vše, co bylo v jeho stanu, a vyplenil jeho ležení.

Tím Sinuche zbohatl a získal ještě větší vážnosti. Po nějakém čase dovolil mu farao návrat do Egypta. Vystavěli mu dům a za hrobku mu byla určena kamenná pyramida nedaleko velikých pyramid“.

Posluchači se dotazovali, kdo byl ten kníže Amriienši a kde leží ona země Jaa, a mínili, že se Apetovi v jejich zemi snad také špatně nevede.

Suchý Benjaminovec Chereš škádlil Nešera, že se účastnil smutečních slavností konaných za Saula : „Šlo ti to skutečně od srdce?“

„Činil jsem to, poněvadž to nařídil náš roš“, odpovídal Nešer. „Ostatně Saul vykonal mnoho dobrého; já jsem však nemohl u něho vydržeti proto, že pronásledoval Davida. Ted' však obrátím ostří proti tobě. Řekni mi, zda-li ještě lituješ, že opustil Saula a přidržel se Davida?“

„Nikoli!“ odpověděl Chereš upřímně. „Kdybych byl zůstal při Saulovi, ležely by dnes moje kosti, divokou zvěří ožrané, na stráních Gilboa!“

„Máš pravdu!“ dotvrzoval Nešer. „Z těch Israelitů, kteří se účastnili bitvy, podařilo se jen několika málo zachrániti se útekem. Při Davidovi jsme však zůstali všichni na živu přes četné boje, které jsme podstoupili. Či není tomu tak? Není to podivné, že dosud nepadl a nezemřel ani jediný přívrženec našeho roše?“

Slova Nešerova učinila na všechny hluboký dojem. Bylo tomu skutečně tak; zdálo se, že anděl smrti na ně zapomněl.

Za této rozpravy zpozorovali, že po cestě vedoucí z Hebronu k Siklagu se blíží asi tucet mužů sedících na oslech. Soumaři byli silní, většinou barvy bílé; pestré přikrývky na jejich hřbetech prozrazovaly bohaté majitele.

„To není obyčejná návštěva!“ mínil Nešer a jeho i ostatních zmocnila se zvědavost, co asi jezdci v Siklagu zamýšlejí.

Zatím dospěli příchozí k bráně a volali pozdrav „Šalom! Šalom!“ („Pokoj!“); strážní v bráně shromáždění odpověděli jim „Šalom lachem!“ („Pokoj vám!“).

Příchozí byli vážní mužové a jejich vůdce byl ctihodný stařec s dlouhým, šedivým, vlnícím se vousem. Byl to sbor starších z Hebronu se svým náčelníkem, kteří přišli poděkovati Davidovi za poslané dary a přednésti mu novou žádost. Vůdce se tázal po obydlí Davidově a Nešer se ochotně nabídl, že je tam dovede.

V Davidově tváři se zračila zřejmá radost, když spatřil Hebroňany a slyšel z jejich úst vřelá slova díků.

„Chtěl jsem jen splatiti nepatrný díl svého dluhu!“ odpověděl jim David.

„Obdaroval's nás daleko více nad to, co jsme ti věnovali v době tvého pobytu na poušti“, ohražovali se starší hebronští.

Potom rozprávěli o porážce Israele. „My, Judovci“, říkali Hebroňané, „neměli jsme zvláštního důvodu, držeti se příliš Saula. Jednoho se však musíme nyní obávat, poněvadž jsme nejbližší sousedé Filišťanů: oni vědí, že Saul jest mrtev a že jeho nástupce, na radu Abnerovu na krále nad Israelem povýšený Išbaal, jest neschopný boje, budou tedy hleděti využití svého vítězství. Proto se bojíme, že vbrzku přepadnou nás, kteří bydlíme v jejich nejbližším sousedství!“

„Tedy Išbaal se stal králem? A kde sídlí?“ tázal se David trochu zmateně; doufal podle slibu Samuelova, že jemu bude nabídnuta královská důstojnost.

„Abner ho zavedl do Machanaimu v Zajordání, domnívaje se, že jest tam bezpečněji, nejvíce však proto, že ono město leží blízko Jabeše, které bude vždy hájiti potomka Saulova“, vysvětlovali ochotně Hebroňané.

„Přepadnou-li vás Filišťané, postavím se na vaši stranu. Můžete na mne spoléhati“, prohlásil David.

„Zůstaneš-li však v Siklagu“, pokračovali Hebroňané, „mohla by přijíti tvá pomoc pozdě. Bylo by nám milejší, kdybys přesídlil k nám do Hebronu. Přichystáme dostatečné obydlí tobě i tvým lidem. Zde byste musili, jak vidíme, opravovati domy. Pojd' k nám! Jsi Judovec a celý náš kmen rád tě uvidí.“

Davidovi přišla nabídka vhod. Mohl opustiti své sídlo v Siklagu, které bylo pro něho nedůstojné. Byl jen na vahách, zda by se neměl spíše usaditi v rodném městě Betlemě. Vždyť se měl stát brzy

králem, a Hebron ležel příliš na jihu, než aby mohl odtud dobře ovládati severní kmeny. Naopak zase, Betlem byl vystaven útokům Filišťanů více než Hebron, k němuž byl přístup od pobřeží nesnadnější, než k Betlemu. Rozhodl se tázati se Boha pomocí efodu. Prikázal, aby Hebroňané byli pohoštěni, a dal zavolati kněze Abjathara s efodem. Požádal ho, by se otázal Hospodina: „Mám jíti do některého města judského?“

Odpověď zněla: „Jdi!“

„Kam mám jíti?“ zněla druhá otázka.

„Jdi do Hebronu!“

Slíbil tedy David svým hostům, že opustí ve třech dnech Siklag a odebere se do Hebronu, načež se starší spokojeně vrátili domů.

V Hebronu čekali již netrpělivě na posly, a jak se tito vrátili, hned se jich tázali: „Jak jste pořídili?“

„David vyrazí ve třech dnech ze Siklagu a přijde k nám!“ odpověděli poslové

„Nemusili jste mu ničeho slibovati za to, že nás bude chrániti?“ tázali se Hebronští.

„Ničeho od nás nežádal!“ dostali v odpověď

„To jest důkaz jeho šlechetné nezištnosti!“ bylo slyšeti více hlasů. „Ale my potřebujeme i silného vládce, Išbaal jest příliš slabý. A Israelité se nás ani neptali, chceme-li ho. Volili Išbaala na popud Abnera, který stále považuje Benjaminovce za rozhodující. Zvolme si Davida za krále Judska!“

„Výborně, zvolme Davida za judského krále!“ znělo shromážděním na všech stranách.

Starší Hebroňané však se domnívali, že by se měli též otázati na mínění ostatních měst judských. „Máme tři dny času“, řekli, „a náš úmysl nenarazí

u našich soukmenovců na odpor. Znají Davida, a krom toho David jest spřízněn skrze Achinoamu s Jizreelity a skrze Abigailu s Kalebovci. Pošleme hned posly do všech měst judských a pozveme je, aby se účastnila Davidova vjezdu do našeho města a aby ho při té příležitosti společně s námi provolala králem. David tím bude mile překvapen!“

Návrh se všem líbil a hned běželi poslové do jednotlivých judských osad.

Třetího dne hrnuli se proudem do Hebronu starší z Betlema, Tekoy, Karmelu, Maonu, Jizreelu, Betulu, Ramatu, Jathiru, Arary, Šifamotu, Eštamoy, Chormy, Bor Ašanu, Ataku a jiných míst. Davidova válečná zdatnost a dary, které jim poslal z amalecké kořisti, učinily poslům snadným přemluvití zástupce měst, aby volili Davida za krále. Lichotilo také jejich citu pro neodvislost, že Hebronští nejdají na vlastní pěst.

Tito byli zase velice uspokojeni povolností krajanů a kojili se nadějí, že se jejich město stane královským sídlem. Plynul by z toho nemalý zisk: vzrostla by tak vážnost a zámožnost Hebronu. Daně, které dosud odváděl kmen Juda do Gibey, přicházely by do Hebronu a zde by se také spotřebovaly. Proto rádi uctili zástupce měst a poslali zvědy naproti Davidovi, aby jim ohlásili, až se budoucí král bude blížití svému novému sídlu. Chtěli mu vyjít kus cesty vstříc a pozdraviti ho již před branou jako svého krále.

Davidův průvod nemohl rychle urazit cestu ze Siklagu do Hebronu. Četná stáda ovcí a koz pohybovala se zvolna vpřed, protože se zvířata cestou pásala. Za nimi táhla stáda skotu a vlastní karavana. Nebylo možno sečísti všech velbloudů, mezků

a oslů obtěžkaných stany a nářadím. Ženy se oblékly v nejkrásnější roucha a ozdobily se nejlepšími šperky. Jely s malými dětmi na klíně nebo v koších visících po bocích soumarů. Bojovníci těkali, jak bylo zvykem, vpravo a vlevo podél karavany, poněvadž před lupiči nebylo nikdy dosti bezpečno. Byl to takový obrázek, jaký se naskytá, když mocný šejk hledá se svým kmenem nových sídel.

Když zvědové hlásili Hebroňanům, že David jest již sotva tři hodiny od města, vypravili se mu starší naproti. Přidala se k nim též většina mužů, ale i ženy a děti chtěly viděti nezvyklé divadlo. Cesta, kudy David přicházel, se hemžila lidmi, kteří obdivovali četná stáda a radostnými výkřiky pozdravovali příchozí. David jdoucí v kruhu svých bratrů a synovců byl bouřlivě vítán slovy: „Jechi malkenu leolam!“ (Bud' zdráv náš král na věky!)

On i jeho společníci ihned poznali, jaký význam mají tato slova. Ostatně jednání starších nepřipouštělo pochybností. S radostně zářící tváří ukláněli se před vůdcem družiny, pravici kladli na prsa říkajíce: „S upřímně oddaným srdcem vítáme tě k nám, nabízíme ti královskou důstojnost a slibujeme ti věčnou poslušnost!“

David pohnutě děkoval: „Až do smrti budu vám sloužiti, tot' cíl mých přání!“ a srdečně je objímal.

Po těchto slovech to vypadalo v zástupu jako když ve svatebním průvodu vedou ženicha. Každý povolil radosti svého srdce. Veselý zpěv a radostné výkřiky zněly na všech stranách; za všeobecného jáso tu byl David veden do města. Jen Nešer byl zamyšlen. Tázel se jednoho Hebroňana, zda bude miláček Hospodinův vládnouti nade všemi kmeny.

„Nikoliv, některé kmeny zůstaly při Išbaalovi!“ zněla odpověď.

„To se neskončí jen tak hladce!“ poznamenal věrný zbrojnoš; „ale David bude již věděti, co má dělati!“

Hebronští projevili svoji radost i tím, že Davida a jeho družinu královsky pohostili. Pozdě do noci opékali maso na velikých ohních a pekli chleby. Byly podávány hrozinkové koláče a sušené fíky, a připíjelo se k nim nejlepší víno.

Nešer nemyslel již na to, že jeho pán bude vládnouti toliko nad Judou, a radoval se s radujícími se. Když se David odebíral k odpočinku, provázal ho k novému obydlí a řekl: „Nyní již nebude můj pán a král vystaven pronásledování a já stál jsem se královským zbrojnošem!“

„Kdož ví, co ještě přijde!“ odvětil David; „starostí bude každým způsobem víc než dost.“

„Hospodin nesešle ti jich, královský pane, více, než uneseš“, utěšoval Davida Nešer; „ostatně, my všichni budeme tě při tom podporovati!“

„Tys dobrý služebník“, řekl David; „i ty zasluhuješ, abys byl nyní povýšen.“

„Prosím tě, pane, můj králi, nech mne lím, čím jsem“, bránil se Nešer. „Jsem šťasten, že ti mohu i nadále sloužiti jako tvůj zbrojnoš.“

XXXI.

DAVID PŘIVÁDÍ SVÉ RODIČE DO OTČINY.

David dosud i přes své mládí osvědčoval dobrou vlastnost, že totiž nejednal ukvapeně a bez rozmyslu, neunáhlil se, nýbrž klidně vyčkával, dokud

mu vhodná příležitost nezaručovala žádoucího výsledku. Bude jednati tak opatrně a rozvážně i teď, když dosáhl -- aspoň z části -- Samuelem mu přislíbené královské důstojnosti? Nebo snad změni od nynějška své chování a zbraní donutí ostatní kmeny israelské, aby se mu neprodleně podrobily?

David zůstal při osvědčeném způsobu. Místo násilného jednání vyčkával, co bude, a jevil se býti v každém ohledu prozíravým politikem, který nepomýšlí jen na chvilkové úspěchy, nýbrž houževnatě usiluje o veliké cíle. Plul vytrvale a odvážně proti proudu a vlnobití; zaséval, kde chtěl žíti, a trpělivě čekal, až setba uzraje.

V prvních dnech po přesídlení do Hebronu měl mnoho práce. Bděl nad zařizováním svého obydlí a pečoval zároveň, aby všichni jeho lidé byli dobře ubytováni.

Hebron, jako téměř každé město, měl pevný hrad, kde bylo možno brániti se i tehdy, když bylo celé ostatní město obsazeno nepřítelem. David se odstěhoval se svými dvěma ženami, s nejbližšími příbuznými a vybranými bojovníky na hrad; pro všechny jeho lidi však tu nebylo místa. Většina z nich se musila ubytovati mimo hrad. Dle tehdejšího zvyku chtěl míti každý svůj vlastní, byť i sebe nepatrnější domek; prostí lidé bydlili s celou rodinou ve světničkách, které zvali velikými, i když byly třeba jen pět metrů dlouhé a široké. Každý toužil po vlastním domě. Nájemníků nebylo.

V Hebronu samém bylo věnováno Davidovým přátelům asi dvě stě domů. Ostatní jeho lidé byli ubytováni v blízkých dědinách. Davidovi nebylo proti mysli, že jeho bojovníci jsou roztroušeni mezi Judovci, vždyť mu byli všichni bez výjimky oddáni

a tak jistě utuží těsné spojení Judovců s novým králem.

Když byla rozřešena důležitá otázka ubytování, pokládal David za příhodné oznámiti veřejnosti své vyvolení za krále judského. Bylo to zvykem při nastupování na trůn, a David kromě toho zamýšlel pohnouti ostatní israelské kmeny, aby se k němu přidaly.

Brzy se mu naskytla vhodná příležitost, aby mohl nenápadně oznámiti své zvolení nejen Israelitům, nýbrž i sousedním národům.

Když uslyšel, jak se obyvatelé Jabeš-Gileadu odvděčili zabitému Saulovi a jeho třem synům, poslal k nim Joaba, Amasu a několik nejvýznamnějších bojovníků s obratně sestaveným poselstvím tohoto znění: „Požehnání buďte od Hospodina, že jste prokázali milosrdenství pánu svému Saulovi, že jste ho pochovali! Nuže tedy, odplat' vám Hospodin milosrdenstvím a věrností; ale i já chci vám odplatiti, že jste ten dobrý skutek vykonali. Buďte silní a ukažte, že jste stateční. Nestrachujte se proto, že Saul, váš pán, jest mrtev; neboť mne ustanovili si Judovci králem!“

Tím ovšem nedosáhl David všeho, po čem toužil. Jabešané mohli zřetelně čísti mezi řádky jasné přání, aby ho uznali za krále; oni se však k tomu nechtěli odhodlati. „Máme svého krále!“ zněla odpověď, kterou poslali Davidovi. Ale jeho milá přívětivost, kterou dal na jevo, když je chválil, že se tak milosrdně zachovali vůči jeho úhlavnímu nepříteli, naklonila mu jejich srdce, aby ho aspoň později jednou veřejně uznali.

Sousedním národům oznámí své povýšení tím, že povolá své rodiče z Moabska a při tom oznámí

tamějšímu králi Kemošmelechovi: „Judovci si mne zvolili za krále!“ Vydal tedy rychle příslušné rozkazy, neboť toužil již po rodičích a také, že chtěl nepřátelům svým ukázati, že se jich nebojí. Ježto zavedl rodiče své do Moabska proto, že byl vydán pronásledování Saulovu, byl jejich návrat zřejmým znamením, že se nyní cítí bezpečným.

Nejraději by šel sám do Kir-Moabu, aby mohl co nejdříve obejmouti otce a matku a poděkovati králi moabskému za projevenou přízeň. Po zralé úvaze však upustil od svého úmyslu. Bylo zapotřebí jeho přítomnosti doma, neboť Hebron nebyl zcela bezpečen před nepřátelským útokem; mohli přijíti Filišťané a přepadnouti Judsko; vždyť přece David opustil Siklag, aniž by se byl rozloučil se svým hostitelem. Nechá si to Achiš beze všeho líbiti? Vítězstvím nad Saulem vzrostla odvaha Filišťanů: když přemohli vzdálenější kmeny israelské, proč by nemohli pomýšleti i na podrobení Judovců, svých bezprostředních sousedů? Především to však byl Išbaal, který se mohl mstíti, nebo, lépe řečeno, jeho sarsaba Abner, který ustanovil pozůstalého syna Saulova králem israelským. Išbaala nebylo se co báti, ten byl příliš slabý. Naproti tomu Abner byl podnikavý a David počítal s možností, že sarsaba nezapomene Judovcům jejich sklonu k neodvislosti, jak jej projevili volbou Davida za krále.

Poslal tedy David do Kir-Moabu své bratry Eliaba, Abinadaba a Šammu v čele dvaceti udatných bojovníků, mezi nimiž byl též bezvousý Gadovec, Egypťan Apet a Nešer se svým třináctiletým synkem Arim. Nešer si vymohl od Davida dovolení, aby ho směl vzíti s sebou, domnívaje se, že se chlapci naskytne příležitost něčemu se přiučiti.

Poslové byli ozbrojeni, jeli na mezcích a oslech a vezli bohatý náklad, neboť se neměli ukázati před moabským králem s prázdnýma rukama. Na důkaz své uznalosti svěřil jim David vzácné dary pro krále: víno druhu Sorek z údolí Eškol, platící za nejlepší víno z celé Palestiny, k tomu hrozinový med, který pojídali Moabané neobyčejně rádi pro jeho sladkost, hrozinky, sušené fiky a slušný počet zlatých náramků ukořistěných Amalečanům.

Kterou cestou se měli dáti do Kir-Moabu? Nejkratší vedla přes Zuveru, kolem solného moře a přes Sebchu; touto cestou zavedl kdysi David své rodiče do Moabska. Bylo však také možno jíti přes Betlem k En Šemeš (= slunný pramen) a odtud zamířiti přes Jordán na moabské území.

Davidovi poslové se rozhodli pro cestu přes Sebchu, poněvadž jim tamní krajina byla známější. Pustili se k Zuvěře, jeli pak mezi solným mořem a sodomskými horami ležícími na západ, překročili již šťastně Sebchu a zamýšleli přenocovati na jejím východním konci, prve než začnou stoupati na moabskou vysočinu.

Jelikož dosud cestovali bez nebezpečí a ani ted' nepozorovali nic podezřelého, cítili se býti bezpečnými. Zapálili oheň a pekli si čerstvé chleby. Když sňali mezkům a oslům náklad, který složili nedaleko ohně, nechali je volně se pásiti po okolí.

Oheň jasně plápolal a kouř vystupoval přímo k obloze. Tak vzbudil pozornost dvanácti Amalečanů číhajících v okolí na vhodnou příležitost, aby se odškodnili za porážku utrpěnou od Davida. Jako pravým kočovníkům ležela jim na srdci především utrpěná škoda a proto nemyslili na nic jiného, než na odškodnění se loupeží a přepadnutím. Kdyby

při tom narazili na Judovce — tak si přísahali — zabijí je do jednoho.

Obezřetně plížili se tedy k poutníkům, aby vy-
zvěděli, kdo jsou. Okolnosti byly jim příznivé. Krytí
křovím mohli se nepozorovaně přiblížit až na do-
slech. Z rozmluvy poutníků poznali, že to jsou Ju-
dovci, ba, dokonce příbuzní Davidovi. Slyšeli, jak
Eliab řekl mužům sedícím kolem něho: „Náš bratr
David jest tak moudrý a odvážný, že v nedaleké
době značně rozšíří svou říši. Išbaal jest proti
němu slabé děcko a nebude mu moci dlouho od-
porovati. Po té dojde i na sousedy!“

Později zvěděli Amalečané i účel cesty. Abi-
nadab se vyjádřil: „Rodiče budou příjemně pře-
kvapeni naším příchodem; rovněž moabský král
bude s dary spokojen. Náramky, které mu neseme,
jsou těžké a z ryzího zlata. David je odňal Ama-
lečanům“.

Nepřátelští vyzvědači ztěží dovedli při těchto
slozech opanovati své rozčilení. „Bůh nám je po-
sílá!“ šeptali si; zraky jim zlověstně zaplály a ruce
pevněji sevřely dlouhé oštěpy. Ale bylo třeba chvíli
se opanovati, neboť jich bylo málo a nemohli hle-
dati pomoci. Svého cíle mohli dosáhnouti jen ná-
hlým nočním přepadnutím. Zachovali tedy klid.

Judovci se ještě dlouho bavili a teprve pozdě
v noci se uložili k odpočinku. Zahalili se do simly
a čekali na spánek, který se brzy dostavil.

Amalečané chtěli podniknouti útok až po půl-
noci v naději, že všichni poutníci budou pohřženi
v hluboký spánek. „Bohové, sešlete na ně tvrdý
spánek, abychom je mohli všechny pobít!“ tak se
modlili k nebesům.

Avšak jeden z Judovců, mladý Ari, byl vzhůru
krátce před půlnocí. Zdálo se mu, že zápolil s mno-

hými nepřáteli, že byl přemožen a měl býti oštěpem zabit. Když ho však mělo ostré železo jižjiž zasáhnouti, procitl. Promnul si oči a byl rád, že veliké to nebezpečí vznášející se nad ním, bylo jen snem. Protože ležel na holé, tvrdé zemi a kámen pod hlavou ho tlačil, chtěl nyní lépe ulehnutí. Povstal a rozhlédl se kolem.

Noc byla jasná. Nesčetné hvězdy plály na tmavé klenbě oblohy a měsíc rozléval stříbrný svit na spící krajinu, takže chlapec ji mohl přehlédnouti až k horám na západním břehu Mrtvého moře. Všude klid. Jen z dálky zaléhalo temné vytí hladového šakala a chraptivé štěkání hyeny slídící po zdechlině.

Ari se jaksi náhodou zahleděl k jihu a zdálo se mu, že tam vidí několik podivných stínů. Hluboce skloněny kráčely jakési postavy zvlněnou krajinou a blížily se ke spícím pocestným. „Jest to snad dravá zvěř?“ tázal se chlapec sám sebe s pocitem bázně. „A jaká zvířata by to mohla býti? Šakali? Vlci? Hyeny? Nebo dokonce lvi? Ne, ti by se neblížili tak tiše!“

Napínaje zrak sledoval Ari všechny pohyby blížících se postav. Náhle se jeden stín vztyčil. Chůze se skloněným tělem byla pro pyšného kočovníka příliš unavující a ponižující. Vzprímeně krácel dále. Všechny pochybnosti Ariovy se rozprchly: Byl to člověk a proto ani ostatní postavy nebyly zvířata. Vykřikl tedy: „Judovci, do zbraně!“ vyskočil a uchopil své malé kopí.

Amalečané viděli, že jsou prozrazeni, nechtěli však přece odtáhnouti s prázdnem. Vystřelili několik šípů do ležení a běželi k soumarům, aby se jich zmocnili.

Judovci se rychle probrali ze spánku a chopili se zbraní. S voláním „Lupiči, lupiči!“ vrhli se na noční útočníky dříve, než se tito zmocnili soumarů.

Amalečané nahlédli, že by musili podlehnouti, proto se vzdali svého úmyslu a raději uprchli.

Judovci se hnali za nimi, ale nedostihli jich. Jenom Ari zranil jednoho z nepřátel svým kopím, které za ním vši silou vymrštil. Amalečan učinil vrávoravě několik kroků, potom se zastavil. Ari a Nešer, který přispěchal odvážnému synkovi na pomoc, přinutili zraněného, aby šel s nimi do tábora, kamž se pomalu vraceli i ostatní Judovci.

Oheň byl znovu rozdmýchán, všichni usedli kolem něho, aby vyslyšali zajatého nepřítele; ten však odpíral jakoukoliv výpověď. Nechtěl ani říci, z jakého jest národa. Ale jeho šat a výslovnost ho dostatečně prozrazovaly. A nadto Apet v něm poznal syna mocného knížete.

„Proč jste nás přepadli?“ tázal se Eliab.

„Což nepanuje krevní msta mezi Amalekem a Israelem?“ odpověděl vzdorně zajatec.

„Máš pravdu, věčný spor trvá mezi námi“, přisvědčili mu Judovci. „A poněvadž Amalečané propadli zkáze, zemřeš!“

To účinkovalo. Amalečan povolil a, aby si zachránil život, odpovídal nyní dle přání. Vyprávěl, že slídl s jedenácti junáky v krajině po kořisti. Více jich nebylo, jinak by nebyli prchali.

„Zemřeš rukou chlapce, který tě poranil!“ rozhodli Judovci a vyzvali Ariho, aby mečem zajatce skolil. „Ari“, pravili chlapci, „statečně jsi se držel při své první půtce. Bud' lvem a zabij ho!“ Tak se také stalo.

Poslové nechali mrtvolu ležeti a se slunce východem nastoupili další cestu, aby se neomeškali. K večeru blížili se již ke Kir-Moabu.

Cestou viděli na mnohých místech Moabany žítí pšenici, kdežto ječmen byl již shromážděn na humnech. Ječná žeň konala se koncem května, a nyní, v prvních dnech červnových, přišla na řadu pšenice. Ženci řezali srpy klasy a stébla nechali stát na poli; ta sloužila později dobytku za pastvu. Za ženci kráčely chudé ženy sbírající spadlé a zapomenuté klasy. Majitel bděl s holí v ruce nad tím, aby se ženy příliš nepřibližovaly k žencům nebo k plným snopům, nebo k neposečenému obilí. Synové Jišajovi vzpomněli si při tom na svou pramáti, zbožnou Ruth.

V bráně Kir-Moabu tázali se poutníci po Jišajovi a králi.

„Jišaj a jeho manželka jsou zdraví a čilí“, zněla odpověď, „ale král není doma; čekáme ho však každé chvíle!“

„Kam odešel?“ ptali se poutníci.

„Vyjel s oddílem bojovníků, aby ztrestal jistý kočovný kmen za loupeže, páchané na moabském majetku!“

Odešli tedy poslové k Jišajovi. Ten seděl právě na zápraží domu králem mu propůjčeného a hovořil s manželkou, když poslové vešli do nádvoří. Rodiče nechtěli ani svým očím věřit: Tu před nimi stáli jejich tři nejstarší synové, přiskočili plni radosti k staříckému otci a pak pozdravili uctivě i matku Davidovu.

„Kde jest David?“ vykřikla matka plna nepokoje, když uzřela toliko bratry svého miláčka. „Nestalo se mu snad něco zlého?“

„Nikoliv, Davidovi se vede dobře“, odpověděli bratři. „Stal se králem Judska a posílá nás, bychom vás přivedli domů!“

„Požehnán buď Hospodín, jenž ho chránil!“ povzdychla matka. „Tedy králem se stal? Vidiš, lišaji, vždycky jsem ti říkala, že jest povolán k velikým věcem! Moje srdce mi to pravilo!“

Poslové vyprávěli obšírně své zkušenosti, pojídající z předložených pokrmů. Moabané naplnivší celý dvůr naslouchali s napjatou pozorností jejich slovům.

Nečekali dlouho na krále. Již druhého dne přiklusali na rychlých velbloudech ojedinělí jezdci a hlásili, že se král zítra vrátí. Kočovníci byli přísně ztrestáni a vítěz se vrací s velikými stády velbloudů, které jim odňal.

Všichni byli potěšeni touto radostnou zprávou a bylo ustanoveno vyjítí vstříc vítězům. Judovci se též účastnili uvítání. Slyšeli jásot žen a dívek vítajících vítěze a obdivovali krásné velbloudy a velbloudice s mladými. Zvířata byla ponechána na volném prostranství před městem, neboť teprve nazítří měla se kořist rozdělit mezi účastníky válečné výpravy.

Král přijal posly tím přívětivěji, že nepřišli s prázdnýma rukama, nýbrž předložili mu bohaté dary Davidovy. „Co dělá David?“ dotazoval se s účastí, „jak se mu vede?“ Když uslyšel, že se David stal judským králem, pravil: „Když jsem ho zde viděl, tušil jsem, že se ubrání svému pronásledovateli Saulovi!“ Těšil se upřímně z povýšení Davidova; považoval ho za svého chráněnce a doufal, že se mu dostane od něho vydatné podpory, kdyby došlo k nějaké větší válce. Jako dar vybral pro Davida dva čistokrevné velbloudy, nej-

krásnější z celé kořisti, a dva nádherné osly veliké ceny, kteří povstali křížením s divokými osly.

Poslové se radili, kterou cestou se mají navrátiti. Někteří byli pro cestu, kterou sem přišli, ale Eliab mínil: „Tam vběhneme vlkům přímo do chřtánu! Jedenáct uprchlých Amalečanů zjedná si posilu, jen aby se nás zmocnili!“ Proto bylo ustanoveno vrátiti se přes Dibon, Madabu a přes Jordán. Bylo tak rozhodnuto hlavně z ohledu na zestárlé rodiče Davidovy, ježto nebylo radno vydávati je v nebezpečí přepadnutí. „Co by řekl David“, pravili mezi sebou, „kdyby byli poraněni nebo zajati?“ Nebylo sice také jisto, že druhá cesta jest bezpečná před lupiči, ale o tom nebylo pochybnosti, že na jižním konci solného moře jsou vydáni většímu nebezpečí.

Rozloučili se tedy všichni s moabským králem a nastoupili cestu k Dibonu v průvodu několika moabských vojáků. K večeru dorazili do města a byli z ohledu na průvodce vlídně přijati moabským obyvatelstvem.

Když na východě ohlašoval ohnivý rudý pruh blížící se den, vsedli poutníci zase na soumary a zamířili k Madabě Rubenovců, kamž doufali dorazit před slunce západem.

Asi po čtyřhodinné jízdě spatřili silný kočovný kmen, ženoucí od východu četná stáda k Jordánu. Nebylo možno spočítati všechny ovce a velbloudy hemžící se stepí. Nežli se naši cestující s ním setkali, zastavil se vůdce kmene se svým velbloudem a poručil postavit stany, načež se ženy daly neprodleně do práce. Složily s velbloudů dlouhé, tmavé stanové plachty a rozložily je po zemi. Napnuly provazce, upevnily je kolíky, které zatloukaly

do země dřevěnými kladivy. Potom vyzdvihly uprostřed plachty, vztyčily střední stanový kůl a hned nato postranní kůly. Ted' pevněji přitáhly provazce a nadobro zatloukly kolíky. Přední strana stanu zůstala otevřená. Na středním kůlu byla upevněna plachta, která dělila stan na dvě oddělení: přijímací místnost a oddělení pro ženy, kde bývalo složeno různé nářadí, rohože a přikrývky.

Když se naši poutníci přiblížili k oněm kočovníkům, byly ženy se stavbou stanů téměř již hotovy. Šejk stál před největším stanem a pozval poutníky dovnitř, aby použili jeho pohostinství. Teprve po tomto pozvání se jich tázal, kdo jsou a kam jdou.

Když uslyšel, že to jsou rodiče a bratři krále judského, vítal je ještě více, dodávaje: „Dnes se žení můj syn, musíte pocítiti svatebčany svou přítomností. Ztrávíte zde příjemný den!“

Eliab nechtěl pozvání vyhověti. Omlouval sebe i své přátele řka: „David počítá dny i hodiny, kdy opět uzří své rodiče“.

Ale šejk nepovolil. Odpověděl: „Nejedná se ani o jeden úplný den. Bůh zatím Davida potěší!“

Přivolili tedy poutníci zůstat zde až do rána a uchýlili se do přijímacího oddělení šejkova stanu. Na zemi byly již prostřeny rohože a přikrývky a šejk poručil přinésti ještě pro každého sedlo s velblouda, aby se mohli o ně pravým loktem opřít. Potom poručil rozdělati oheň, zabít dvě ovce, aby hosté nemusili čekati až na svatební hostinu.

Zatím konaly se v táboře přípravy k svatebním slavnostem. Na stanu nevěstině ženy a dívky z jejího příbuzenstva připevnilly hůlku s bílou rouškou a začaly pěti písňe strojíce nevěstu. Potom děvčata

posadila nevěstu na velblouda, prováděla ji v slavnostním průvodu po celém táboře a zavedla ji na slavnostní prostranství. Tam se již utvořily kroužky tanečníků, při čemž však bylo obojí pohlaví naprosto odděleno. Muži a jinoši seskupili se po jedné straně, ženy a dívky po druhé. Nevěsta vkročila do prostřed kola a tančila obvyklý mečový rej, při čemž byla opěvána její krása těmito slovy:

„Jak krásná jest nevěsta ve své ozdobě,
spanilá jak záře ranních červánků!
Podobá se slunci, které ozařuje zemi,
a měsíci, jenž jas sesílá do temnot.

Jako datle na palmě, tak bohatý jest její vlas,
jako réva kryje zábradlí, tak on kryje její tělo.
Její oči vysílají šípy,
okouzlují, poraňují, usmrcují.

Její tváře jsou jak anemonky,
z úst jí září běloskvoucí zuby.
Dech její hasí žízeň,
sladký pramen jsou její ústa.

Jest to dcera knížecí
a zpívá krásněji než slavík,
jest mrštná jako gazela,
má útlé a lépe nožky!“

Krása nevěsty tančící s mečem byla tak vábivá, že muži ani na chvíli neodvrátili od ní očí, a Ari, vyspělý nad svůj věk, takřka ji zrakem pohlcoval. S pootevřenými ústy, jako u vytržení zíral na půvabné děvče a vzpomátoval se teprve tehdy, když ženich začal novou píseň:

„Učiň si mne stříbrným řetízkem
a pohrávej si se mnou na svých prsou;
učiň si mne svátečním rouchem,
oblékni si mne na sebe;
učiň si mne zlatou náušnicí,
zavěs si mne na své uši!“

Svatebčané se obveselovali písněmi pojídající při tom z hojných zásob masa, vonných chlebů a občerstvujícího mléka.

Při západu slunce zabil ženich ovci k oběti a dotekl se zkrvaveným nožem roucha nevěstina, načež ona rychle prchla do pouště, kde ji musil hledati. Tím se vlastní slavnost skončila; hosté se však bavili ještě dlouho do noci a pochutnávali si na předložených pokrmech. Někteří se tázali: „Kdy-pak asi najde ženich nevěstin úkryt?“ Ten však nepotřeboval dlouho hledati, poněvadž jeho vroucně milovaná mu neztěžovala hledání. Zůstal pak s ní na poušti. Oba byli zásobováni potravou od nevěstinych přítelkyň, které znaly její úkryt. Teprve po šesti dnech vrátila se mladá dvojice k ostatním do tábora.

S východem slunce opustili naši cestující ležení kočovníků a vydali se na další cestu k domovu. Po několika hodinách dospěli k příkrému svahu zajordánské vysočiny. Šli nyní pěšky a vedli soumary za uzdu. I tuto obtížnou část cesty přešli bez nehody. Toliko s oběma darovanými velbloudy měli trochu práce; zvířata totiž byla zvyklá na plochou půdu a nechtěla jíti po hrbolaté cestě, po které nyní sestupovali. Když nepomáhala vlídná slova, uštědřili jim několik ran a ty pomohly. Nešer se nezdržel, aby nepronesl známé přísloví: „Moudrému postačí rozumná slova, ale blázen musí býti ranami přiveden k rozumu!“

Půldruhé hodiny před západem slunce byli na úpatí vysočiny, kdež chtěli přenocovati; uznali, že jim dnes již nebude možno překročiti Jordán. Před nimi při ústí wadi Chesban leželo gadské místo Beth Haran, na západě, asi hodinu od města, valily se vlny řeky. Rozdělalí oheň, aby si upekli chleba a zároveň aby se chránili proti četným dravcům. Několik mužů odebralo se k brodu prozkoumati, dá-li se tudy přejíti. Koncem dubna, když se zde konají žně, táje sníh na Hermonu a Jordán se rozvodňuje. Nyní ovšem byl již červen. Vysvlékli se tedy a hledali přechod. Voda jim sice sahala až po kyčle, ale přes to byli spokojeni.

Ari chtěl použití té příležitosti k lovu v houštinách jordanských. Vyplašil několik divokých holubů a též několik divokých kachen vylétlo. Divoká kočka šplhala se před ním na vysoký topol a kolem něho přeběhl kanec s mladými a zmizel rychle v houští. Když však uzřel zmiji vinouti se okolo stromu, přestal loviti obávaje se uštknutí. Zmije v houštinách jordanských vylézají na stromy, aby se zachránily před zátopou, a jsou pak velmi nebezpečné.

Krajina měla podivuhodný vzhled, když slunce zapadalo. Ohnivá červen zalila celý kraj. Hory svírající Mrtvé moře zbarvily se rudě, rovněž hladina vodní zčervenala, a křoví a stromy kolem jako by hořely.

Zavládla noc. Pouze oheň, kolem něhož poutníci tábořili, vrhal matnou zář na muže, takže se jejich dlouhé oštěpy podobaly ohniým hadům.

Po půlnoci byli náhle probuzeni silným řevem. Vycházel jako by z hlubin země, rozléhal se po krajině brzy silně, brzy slaběji.

„Lev, lev!“ vzkřikli uděšeně všichni naši poutníci a snažili se rozdmýchatí oheň silněji, aby zažili krvelačného dravce.

Lev však, přiváben zápachem zvířat, nedbal ohně a blížil se stále více k ležení. Zvířata byla znepokojena. Mezci a osli seskupili se do kruhu, srazili hlavy dohromady a byli připraveni bránit se kopyty proti každému útoku. Velbloudi nejdříve vyrazili poděšené zvuky a pak se dali na útěk. Bude dravci milejší vrhnouti se na některého z nich? Ano! Dříve než mohl někdo tomu zabránit, vrhl se lev na jedno z těchto krásných zvířat. Bylo slyšet jeho supění a chroptění, pak zavládlo ticho. Někteří muži vzali hořící dřeva a mávajíce jimi blížili se k onomu místu. Dravec osvětlem měsíčním svitem trhal velké kusy masa z velblouda a chtivě je hltal. Divoce pohlédl na diváky, oči mu zasvítily jako dva uhlíky, ale žral dále.

„Velbloud jest ztracen, a budeme-li lva vyrušovat, podnikne nový útok. Nejlepší bude, když se vrátíme do ležení!“ řekl jeden z mužů a ostatní ochotně přisvědčili a vrátili se.

Až do východu slunce udržovali v ležení veliký oheň; na spánek již nepomyslili, nýbrž dychtivě očekávali, až se rozbřeske den. Praskot kostí mezi mohutnými čelistmi lva a spokojené mručení nasyceného dravce příšerně zaznívalo tichou nocí. Druhý velbloud vrátil se ještě v noci do tábora, jako by cítil, že tam jest v bezpečí.

Když první sluneční paprsky ozářily kraj, zvedli se naši poutníci, aby přebrodivili Jordán. Muži se svlékli a hnali před sebou zvířata, na která dříve naložili vše, co měli s sebou; jen matka Davidova zůstala sedět na mezku. Velbloud a oba darovaní

osli se s počátku vzpírali a nechtěli do vody, ale konečně přece šli za ostatními zvířaty.

Naši poutníci stoupali obvyklou cestou k „slunnému prameni“, tam se občerstvili a s večerem dorazili do Bethanie, kdež přenocovali.

Druhého dne šli přes Betlem, kde to Jišajovi nedalo, aby si neprohlédl svého domu a svých polí. Shledal, že vše jest pusté a zanedbané, a působilo mu to nemalou starost. Střechy nedovedly již zadržeti deště, pole byla špatně obděláná, vinice plné býlí.

Odpočinuli si a teprve ráno nastoupili zbytek cesty do Hebronu.

David se zatím zmocnil veliký nepokoj. Poslal zvědy k Sebše rodičům naproti. Někteří z nich se však již vrátili hlásíce, že tam není ani stopy po toužebně očekávaných.

Tím větší byla jeho radost, když rodiče přišli neočekávaně od Betlema. Objal otce a vtiskl políbení na jeho vráscité čelo. Když ho však matka přivinula k srdci, plakali oba radostí. Nemohla se dost vynadívati na svého miláčka, nyní třicetiletého, jenž se jí zdál velmi změněný. Věděla však, že zůstal jejím věrným dítětem, a srdce jí plesalo.

„Jak se vám vedlo?“ tázal se radostně dojatý syn.

„Dobře!“ řekla matka. „Bylo nám sice trochu tvrdé bydlení v cizí zemi, kde jsme ani nemohli dobře uctívati Hospodina, svého Boha. A tys mi scházel, můj miláčku. Osm let odloučení, to jest pro milující srdce mateřské příliš dlouhá doba!“

Nyní si prohlédl David i velblouda, kterého mu moabský král poslal darem, a litoval, že druhý zahynul. Myslí si: „Ten král bude mi pokojným sousedem!“

David předvedl rodičům své dvě ženy a chtěl jim též ukázati synáčka Amnona. Musil ho však dříve hledati. Nalezl ho na dvoře, kde si hrál s kúzletem, které chtěl přivést na provázku do světnice. Nenechal se vyrušovati, ani když ho rodiče volali. Zvírátko, jemuž byl milejší čerstvý vzduch než temno světnice, nemělo chuti jíti s ním. Tříletý chlapec, kterého matka ještě před nedávnem kojila, nechtěl však povoliti. „Ty musíš, ty musíš!“ volal pánovitě na kúzle, vzepřel se a táhl vší silou za provaz, až dotáhl kúzle dovnitř. Teprve nyní se maličkému uráčilo pozdraviti dědečka a babičku. Achinoam zářila radostí, jelikož viděla již ve svém prvorozeném budoucího krále, a s pýchou ukazovala chlapce babičce. Ta ho vzala na ruku, políbila ho upřímně a řekla: „Babička tě bude míti ráda, bude tě chrániti jako svou zřitelnici a bude bdíti nad tvou hrou!“

„Ano, budeme si hráti, pojd' hned se mnou!“ volal chlapec a nemohl pochopiti, že stařícká žena si musí po dlouhé cestě dříve odpočinouti.

„A co jemima?“ tázala se ještě téhož večera matka svého Davida. „Dověděl ses něčeho o ní?“

„Žije!“ odpověděl David.

„Žije?“ vykřikli lišaj a jeho žena jako jedněmi ústy. „A proč není zde?“

David vyprávěl, jak se mu dostalo o ní zprávy od hudebníka, ale dosud že jest mu neznámé místo jejího pobytu. „Zapadla jako kámen do vody“, pokračoval zádumčivě. „Ale od nynějška užiji všech prostředků, abych ji nalezl. Jen aby nebyla daleko odtud. Jestli vězí v některém tom kananejském hnízdě, musím se k ní dostat. Když nám Hospodin dopřál, že jsme zase všichni šťastně pohromadě,

schází toliko ona mezi námi, a jest to bolestné, že ji dosud pohřešujeme.“

Při tom si vzpomněl i na Michol a povzdychl: „I ta musí zpátky!“

XXXII.

ABNER A JOAB. ZAVRAŽDĚNÍ IŠBAALOVO.

V prvních dobách vlády neměl David mnoho času na rodinné záležitosti. Filišťané ho nechali na pokoji a čekali, jak se poměry vyvinou. Kojili se nadějí, že v nedaleké době utkají se oba králové, Išbaal a David, a oni že budou moci lovit v kalných vodách. Vskutku došlo brzy mezi oběma králi ke sporům, k nimž přímý podnět daly daně.

Po žních přišli Išbaalovi poslové do Betlema, Tekoy, Karmelu a jiných měst jižního Judska a požadovali obvyklé dávky. Judovci se všude proti tomu ohradili, nejvíce však v Betlemě, takže docházelo k bouřlivým výstupům.

„Máme svého krále a tomu odvádíme daně!“ volali Betlemané podrážděně.

„Kdo jest vaším králem? Snad nemyslíte toho tuláka a přítele Filišťanů? To jste pěkní ctitelé Hospodinovi!“ vytýkali jim poslové Išbaalovi.

„David není žádným tulákem a přítelem Filišťanů“, namítali zase Betlemané. „Bez něho byli byste již dávno pode jhem Filišťanů. Že musil hledati na krátký čas útulku u Filišťanů, to zavinil Saul, otec vašeho ubohého krále!“

Došlo k bitce, a Išbaalovi úředníci musili odejít s nepořízenou.

Na podzim po sklizni fíků, vína a oliv přišli výběřčí daně ještě jednou do rodného města Da-

vidova; byli doprovázeni dvěma sty ozbrojených bojovníků, což mělo dodati větší váhy jejich požadavkům. Betlemané zavřeli před nimi bránu a nechali jich vniknouti dovnitř. Tu uspořádali Benjamínovci honbu na stáda ovcí a koz volně se pasoucích a tím zase Betlemanům byl dán podnět odraziti útok ozbrojenou mocí. Na obou stranách byli ranění, a tak roztrpčenost ještě vzrostla.

David poslal posilu na ohrožená místa, ale rozkázal, aby bojovníci se omezili toliko na obranu. Nechtěl bez potřeby prolévatí krve bratří. Správně se vyjádřil, že „prolitá krev volá po krvi!“ To skutečně odpovídalo zásadám krevní msty: když byl někdo zavražděn, musil za to býti zabit buď pachatel vraždy nebo jiný příslušník jeho kmene, což vedlo k nekonečným sporům.

Tyto případy a vůbec všechny okolnosti nutily Davida, aby pomýšlel na uspořádání svého dvora. Prozatím obsadil dvě nejdůležitější místa: vrchního správce daní a nejvyššího vojevůdce nebo, jak se říkalo, sarsaby. První úřad svěřil bratru svému Eliabovi, druhým pověřil svého synovce Joaba, který se již několikrát vyznamenal v umění válečném a byl strýci oddán tělem i duší. Joab měl sice některé názory odlišné od Davidových a tu neb onu vlastnost dokazující, že příliš jedná o své újmě, ale byl též politicky bystrozraký, v boji neobyčejně udatný a svému strýci nade vše věrný. Proto nebyl David ani chvíli na vahách, že Joab bude nejchopnější osobou pro tento úřad.

Kromě Judovců, kteří přicházeli k Davidovi s různými záležitostmi, ukázali se občas u jeho dvora též Israelité, nespokojení s Išbaalem nebo hledající jakékoliv pomoci. Davida to těšilo, poněvadž se tak udržovaly styky se severními kmeny.

Pomáhal jim tedy, kde mohl, a po nich posílal dary též ostatním israelským kmenům, aby si získal jejich srdce.

Na jaře přišli do Hebronu zástupci Gibeonu a prosili Davida: „Skryj nás pod svá ochranná křídla! Naše město se ještě nevzpamatovalo z krvavého utrpení, jehož se nám dostalo od Saula, a již opět jsme nanejvýš sužováni. Musíme bez odměny obdělávati pole Išbaalova, a když naše úroda dozrává, musíme ji odvésti jako povinnou dávku králi. Jedná se s námi jako s otroky!“

David byl potěšen touto žádostí, neboť mu poskytl příležitost uplatnit svůj vliv i mimo Judsko. Poslal tedy do Gibeonu Joaba s tisícem vojáků, aby hájili město.

Když se o tom Abner dověděl, velmi se rozčilil. „Už to došlo tak daleko, že David posílá celé vojsko do našeho území? Tomu učiníme přítrž!“ vykládal podrážděně. Pojednal o tom s Išbaalem a vytáhl s více než patnácti sty benjaminských bojovníků ke Gibeonu, aby odtamtud vyhnal Davidovy vojáky.

Cestou poletovala nad jeho vojskem hejna příšerně krákorajících havranů. I sup kroužil nad nimi a snesl se dolů, takže se křídly téměř dotkl Abnerovy hlavy. Jeho vojáci v tom viděli zlé znamení, ale sarsaba si z toho ničeho nedělal.

Joab rozbil se svými lidmi tábor u rybníka, napájeného nevysychajícím pramenem gibeonským. Tamtéž přišel Abner s Benjaminovci a položil se na dostřel od Judovců.

Joab poručil svému mužstvu býti stále pohotově a vyčkávati útoku Abnerova. Ten však váhal, ač právě k vůli tomu sem přivedl své vojsko.

Mužstvo Joabovo bylo sice početně slabší, ale Abner je znal co otužilé, bojovné lidi. A teprve teď mu přišlo na mysl, že vlastně stojí proti svým krajanům. Jeho Benjaminovci byli pod dojmem špatného znamení, které na cestě uzřeli. Tak se stalo, že obě vojska hleděla na sebe nečinně celý den, nepřátelsky se tvářila, ale zbraní nepoužila.

Slunce se již sklánělo k západu, a vojska stála pořád ještě pohotova k boji, aniž by však vystřelila jediného šípu na protivníka. Zapálili ohně, postavili noční hlídky, ale neodvážili se ani o krok kupředu. Přece však jen málokterí spali, poněvadž byl každé chvíle očekáván útok.

Slunce opět vyšlo a nevyspalí bojovníci stáli dosud na svých místech. Mnozí Benjaminovci začali reptati stěžující si na nečinnost: „Co tu děláme?“ říkali soudruhům. „Máme zde věčně zůstat, aby na nás Judovci vysměvačně hleděli? Máme zde shnít?“

Jiní naproti tomu pokřikovali na Judovce urážlivé nadávky: „Nevolníci Filiššanů, bezecní otroci, kdybyste raději zalezli do země!“

„My otroci Filiššanů?“ odpovídali Judovci podrážděně; „my nesloužíme neobřezancům, nýbrž vy jste byli od nich zotročeni. Nám nevyrvali ani jediné vesnice, ale vám sebrali vesnic a měst bez počtu!“ V podobných nevraživých výrazech rozvíjela se další slovní půtka.

Abner vzkázal konečně Joabovi: „Nechceš, aby naši junáci vstali a provedli před naším zrakem válečnou hru?“

Judský sarsaba prohlásil, že jest s tím srozuměn. „Přijímám nabídku“, dal hlásiti protivníkovi; „vybeř si dvanáct svých junáků a já si vyběru také tolik našich!“

Slunce hezky pražilo; počasí bylo nádherné, na obloze ani obláčku.

Junáci vystoupili, a hra začala. Ale roztrpčenost byla příliš veliká, a tak ze hry vyvinula se krvavá skutečnost. Něco neuvěřitelného se stalo: Hned při prvním setkání uchopil každý svého protivníka za kšticí a vrazil mu meč do boku, že všichni padli. *)

V obou táborech vznikl poplach, netrval však dlouho. Benjaminovci i Judovci vyskočili zároveň a útočili na sebe. Kopí a meče se blýskaly, štíty řinčely. Rozvinul se urputný boj. Nátlak Judovců byl tak mohutný, že Benjaminovci začali brzy kolísati a konečně, vzpomenuvše si na zlé znamení, dali se na útěk. Zachvácení „panickým“ strachem prchali v největším nepořádku k jihovýchodu.

V Joabově vojsku byli též jeho bratři Abišaj a Asael.

Asael, rychlonohý jako srnec, pronásledoval sarsabu Abnera, jenž pospíchal se zálohou za ostatními.

Abner se ohlédl a zdálo se mu, že poznává mladého bojovníka, který prahl po jeho životě. „Jsi ty Asael?“ tázal se pronásledovatele.

„Jsem!“ odpověděl tázaný.

„Upušt' ode mne“, řekl Abner, „a chyt' si na pravo nebo na levo jednoho z mých bojovníků. Jeho zbroj si můžeš vzít na důkaz své odvahy!“

Asael však nechtěl uposlechnouti a stále více se blížil Abnerovi.

„Odstup ode mne nebo tě srazím k zemi!“ vykřikl Išbaalův sarsaba pln nevole. A když Asael přes výstrahu byl mu již v týle a chtěl se na něho

*) Viz: 2. Sam. 2, 16.

se zbraní vrhnouti, nenadále se otočil a vrazil Asaelovi kopí do břicha s takovou silou, že vyjelo druhou stranou ven.

Asael skácel se k zemi a skončil na místě.

Joab, který to z dálky pozoroval, přísahal Abnerovi smrt; zavolał bratra Abišaje na pomoc a hnál se za prchajícím Abnerem k Jordánu.

Slunce právě zapadlo, když Benjaminovci uštvaní jako zvěř dorazili do Gibeat Amma, které leží na cestě k poušti, kterou musili projít na cestě k Jordánu. Vyčerpáni bojem a úprkem ustanovili zarazit se zde na pahorku a oddechnout si. Shromáždili se na vrcholku a připravovali se, bude-li potřeba, postavit se proti pronásledujícím je Judovcům.

Ale i Joabovi lidé byli vyčerpáni, a když viděli husté řady proti nim namířených benjaminských kopí, seskupili a zastavili se; tento obrat je zarazil.

Abner použil toho okamžiku k zamezení dalších ztrát svého vojska. „Což jest tvůj meč věčně nasytný?“ volal silným hlasem na Joaba. „Zdaž nevíš, jak hořká jest záchuť? Ustaň od pronásledování!“

Joab se chvíli radil s bratrem Abišajem a pak dal troubiti na rohy na znamení, aby jeho mužstvo ustalo od dalšího boje. Abner táhl se svými vojáky celou noc dále, překročil Jordán a vrátil se do Machanaimu.

Mladý sarsaba Davidův mohl býti s výsledkem výpravy spokojen. Ztratil sice svého bratra Asaele a devatenáct mužů, ale Benjaminovci zanechali na bojišti tři sta šedesát mužů a ještě musili ustoupiti.

Pro Abnera a jeho krále byla to těžká ztráta, neboť o porážce se mluvilo ve všech městech i vesnicích.

Poměry se staly pro Išbaala ještě nepříznivějšími. Následujícího podzimu zašel si Abner jednou do Gibey, bývalého sídla Saulova. Bydlila tam Rispa, ženina Saulova, a Abner ji navštívil. Když ještě dlel u ní, přišel posel vyslaný od Išbaala, který k sobě volal svého sarsabu. Posel vyprávěl králi, kde Abnera zastihl. Išbaal se proto rozhněval. „Chce se snad Abner sám státi králem, že se stýká se Saulovými ženami?“ pravil roztrpčeně a umřnil si s Abnerem o tom promluvit.

Když potom Abner před něho předstoupil, skutečně spustil na něho s nemilostí ohledně příliš důvěrného obcování s Rispu.

Abner se urazil. Pomyslí si: „Já jsem pomohl tomuto slabomyslnému člověku k trůnu a on se odváží mi něco vyčítati? Vždyť se sám ani nezúčastnil bitvy na Gilboa! Hodným synům Saulovým dal tenkrát Hospodin zemřítí a tento slaboch zůstal na živu!“ Poněvadž se celé jeho nitro bouřilo, odpověděl králi: „Což jsem já psí hlavou? Vyčítáš mi mé jednání, když jsem Saulovi tak věrně sloužil a zabránil Davidovi, aby se tě násilím nezmocnil?“ V první chvíli chtěl pln hněvu opustiti královskou komnatu, aniž by přijal rozkazy Išbaalovy. Přemohl se však a zůstal, ale od té chvíle byl rozhodnut: „Přidám se k Davidovi!“ Ještě téhož dne promluvil s několika vlivnými Benjaminovci, že bude lepší opustiti Išbaala a přejíti k Davidovi. Brzy našel příležitost sdělití toto své rozhodnutí Davidovi.

Mladý král judský chtěje provést svůj úmysl dostati nazpět Micholu, poslal posly k Išbaalovi a žádal úsečně a důrazně vrácení své první ženy.

Išbaal konal o této žádosti poradu. Abner se jí též účastnil, ale se zachmuřenou tváří, neboť stále myslel na hanebnou výtku Išbaalovu.

„Mám učiniti Davidovi po vůli?“ tázal se Išbaal.

Někteří odpovídali: „Tím bys ho uznal za krále! Jako manžel Saulovy dcery bude tím snáze uznáván v očích lidu za oprávněného nástupce trůnu!“

Išbaal otázel se také Abnera: „A co ty myslíš, Abnere?“

Ten odpověděl hrdě: „Proč by ji neměl dostat? Poctivě si ji zasloužil, kdežto Saul mu ji bezprávně odňal!“

Išbaal doufal, že se s ním Abner usmíří, když uposlechne jeho rady. Proto přivolil k vydání Micholy a pověřil Abnera úkolem doprovoditi ji k Davidovi.

Pro Abnera nebylo příjemnějšího rozkazu nad tento. Neprodleně sebral dvacet vojáků a šel s nimi do domu Faltia, syna Laišova.

Falti se ulekl uslyšev poselství Abnerovo a začal hořce naříkati. Miloval Micholu celou duší a choval ji jako drahocenný poklad. „Nesnesu toho“, bránil se, zatím co Michol na oko klidně tu stála. Její první láska platila Davidovi, a nyní směla a měla jíti zase k němu! Falti se k ní sice choval vlídně, ale srdce ji táhlo k Davidovi.

Abner nenadělal dlouhých řečí. „Na královském rozkaze nedá se ničeho měniti!“ pravil Faltiovi. „To ti však ještě dovolím: můžeš ji kus cesty provoditi!“ Dovolil mu jíti až do Bachurim. Tam ho propustil, aby nemusil déle poslouchati jeho nářků, se slovy: „Jdi! Vrať se!“

David byl příchodem Micholy nadmíru potěšen. Tu stála před ním ta, kterou kdysi líbal. Ano, byla to ona, třeba že se trochu změnila. Její postava byla pevnější, tvář již ne tak dětsky drobná, nýbrž plnější, a její zrak hleděl na něj, aby odkryl, do jaké míry se i on změnil. David se však nenechal

od ní dlouho prohlížeti. Přiskočil k ní, objal ji a líbal bouřlivě. Rozkázal Abnera uctíti a odešel s Micholou do ústraní, aby si chvíli spolu pohovořili. „Vzpomínalas často na mne?“ tázal se jí drže ji za ruce a hledě jí do očí.

„Mnoho jsem se tebou v myšlenkách obírala“, ujišťovala ho Michol. „Kolik hvězd se třpytí na obloze, tolikrát jsem myslila na tebe. Po tvém útěku hleděla jsem v našem příbytku na každý předmět, kterého ses kdy dotknul. Později mně byla odňata i tato útěcha. Musila jsem přesídliti do otcovského domu a tím začaly pro mne krušné časy!“

David jí děkoval, chvíli se s ní ještě pozdržel a pak odešel, aby se sám ujal váženého hosta, jejího průvodce. Abnerovi se líbilo Davidovo přívětivé a nenucené jednání, takže mu brzy svěřil svůj úmysl: „Chci shromáždit kolem tebe všechny Israelity!“

Teprve po třech dnech ho David propustil a provázal ho ulicemi města.

Sotva přišel David zpět na hrad, vrátil se také Joab s četnými bojovníky z vítězné výpravy, kterou podnikl do Sebchy. Zvěděl od Nešera, že Michol byla vrácena Davidovi a že sám Abner ji doprovázel.

„Jest ještě tady?“ zvolal Joab rozčileně.

„Nikoliv, před chvílí opustil město!“ odpověděl Nešer.

Joab běžel k Davidovi a řekl mu: „Co jsi to učinil? Hle, přišel Abner k tobě. Proč jsi ho pustil, aby odešel zase zpět?“

„Doprovázel Michol a slíbil, že převede ke mně všechny Israelity!“ vysvětloval David.

„Chce tě podvésti a vyzvídá pro Išbaala!“ namítl Joab a předstíraje nutnou práci vzdálil se.

Vyšel ven a hned poslal posly za Abnerem, že se má vrátiti do Hebronu k důležité rozpravě.

Abner, nadmíru spokojený s vlídným přijetím Davidovým, netušil v tomto vyzvání žádné lsti; poručil svým lidem, aby na něho počkali, a navrátil se do města.

Joab ho očekával v bráně a předstíraje, že s ním chce promluvit o samotě, požádal ho, aby s ním vešel do jeho domu.

Když tak šli spolu ulicemi a Abner vyprávěl, kterak chce pohnouti Benjaminovce, aby uznali Davida za krále, přibližovali se k nim zvědavci, aby zaslechli něco z jejich rozmluvy.

„Chtějí slyšeti, o čem rozprávíme, a to by mohlo škoditi dobré věci“, pravil Joab Abnerovi. „Pojď se mnou tamhle do kouta brány!“

Abner šel za svým průvodcem. Když však byli v ústraní brány, upřel na něj Joab zrak a pravil: „Tys přišel jen proto, abys vyzvídá!“ A vraziv rychle Abnerovi meč do břicha vzkřikl zlostně: „To za krev Asaelovu!“

Abner se skácel a zůstal na místě mrtev.

Bleskurychle roznesla se zpráva o tom celým městem a dostala se i k Davidovi, jenž tím byl velice zarmoucen. „Abner byl můj host“, řekl, „a dle práva pohostinství nemělo se mu státi nic zlého v mé říši. Nemám viny před Hospodinem já ani království mé na krvi jeho. Ať padne krev Abnerova na hlavu Joabovu a na všechno pokolení jeho. Ať nikdy nescházejí v domě Joabově chomotocí, malomocní, podpírající se o berlu, padlí mečem a nemající chleba!“

Potom poručil všemu lidu, který byl s ním: „Roztrhněte roucha svá, oblecte žíněný šat a plačte nad mrtvolou Abnerovou!“ On sám šel za marami, hlasitě naříkal a s ním truchlil veškeren lid. Při tom zpíval pro Abnera pohřební píseň:

„Bylo třeba, aby zemřel Abner jako bezbožný?
Ruce tvoje nebyly svázány,
ani nohy tvé pouty zatíženy,
ale přece, jako padají zločineři, tak jsi padl!“

Lidé plakali při těchto slovech ještě více.

Potom prosili Davida, aby se posadil k jídlu. On však smutně odpověděl: „Nevíte, že veliký válečník padl dnes v Israeli? Hospodin nechť trestá onoho násilníka, který přivedl do nesnází mne nevinného!“

Z toho poznali všichni, že David neměl viny na smrti Abnerově. —

Nyní se jednalo i o Išbaala. Celý Israel byl pobouřen, když se v zemi roznesla zpráva o zavraždění výtečného vojevůdce. Išbaal klesal na mysli, tupě prožíval zimu a jaro v Machanaim mysle jen na jídlo a spánek. Pak i na něho přikvačila smrt.

Dva Benjaminovci, Rechab a jeho bratr Baana, kteří sloužili pod Saulem jako náčelníci nájezdných čet a želeli nynějšího stavu Israele, umluvili se, že odstraní Išbaala. V červnu se vypravili a přišli za denního horka k jeho domu. Dověděli se, že král jest o samotě; bylo u něho sice několik žen, ale žádná stráž. Bez starosti, ale ne bez obezřetnosti, blížili se ke královskému paláci. Myslili, že jim bude třeba jednati se strážci brány, ale bezstarostný král svěřil tento úřad jediné ženě a ta usnula nad pšenící, kterou tříbila. Zastali tedy Rechab a Baana

bránu otevřenou. Opatrně se vplížili dovnitř a kráčeli přímo do známé jim ložnice. Išbaal ležel na lůžku a klidně spal. Oba mužové ho zabili, uťali mu hlavu a vzali ji s sebou. „David nám bude vděčný!“ řekli si radostně, zamířili rychle k Jordánu a spěchali do Hebronu.

Když byli předpuštěni k Davidovi, vybalili ze šátku hlavu a řekli: „Hle, hlava Išbaala, syna Saulova, nepřítele tvého, který hledal smrti tvé. Dnes dal Hospodin pánu našemu a králi, že jest pomstěn na Saulovi a jeho potomstvu!“ A vyprávěli, co učinili.

Byli však velice nepříjemně překvapeni, když místo všelikého díky zvolal David ve spravedlivém rozhořčení: „Kterak jste se mohli opovážiti, bohaprázdní zločinci, zavražditi spravedlivého muže v jeho domě a na jeho lůžku? Jste hodni smrti!“ A poručil vojínům, aby vrahy zabili. Ti neváhali. Byl jim dán častěji takový rozkaz, aby se otužovali. Zabili oba dva, usekali jim ruce i nohy a pověsili je nad rybníkem v Hebronu.

Hlava Išbaalova byla pochována v hrobě Abnerově.

XXXIII.

ŽENY DAVIDOVY. JEHO SESTRA JEMIMA. DAVID SE STÁVÁ KRÁLEM ISRAELSKÝM.

Večer po popravě vrahů Išbaalových bylo v hebronské bráně živo. Rozprávělo se o následcích vraždy israelského krále.

„Ted' se David jistě stane také králem Israelitů!“ tvrdili někteří s naprostou určitostí. Druzí však odpovídali: „Bylo by to to nejmoudřejší, ale jiná věc jest, zda se k němu Israelité přidají“.

„Proč by ne?“

„Jen si vzpomeňte, jak hrdí jsou Benjaminovci a Efraimovci! Oni chtějí vždy býti navrchu. Vzpomeňte si jen na dějiny soudců Gedeona a Jefty! Že se bránili proti svým nepřátelům, aniž by se byli tázali Efraimovců, byli od nich napadeni!“

„To bylo už dávno; doba soudců už dávno uplynula!“ namítali opět někteří.

„Ale pýcha obou kmenů jest dosud veliká. Že jsme si zvolili za krále Davida, když oni se vyslovili pro syna Saulova, tak lehko nezapomenou a nebudou tak brzy holdovati našemu králi!“

„Pak by k tomu měli býti přinuceni!“

„Budou se brániti!“ namítali rozvážnější.

„Zda-li však úspěšně, to jest jiná věc. Koho si chtějí postaviti v čelo? Po smrti Abnerově nemají vynikajícího vůdce!“

V tom přišel Nešer a rozprávějící umlkli. Doufali, že se dovědí od Davidova důvěrníka něco nového. Ale ten se tvářil zamračeně.

Všichni na něho zvědavě hleděli a tázali se: „Zase tě zlobila tvá zlá žena?“

„Ne, ale David jest smuten!“ odpověděl jim Nešer.

„Stalo se mu nějaké neštěstí?“ doléhali naň zvědavci.

„Zavraždění Išbaalovo jest mu hrozně nepříjemné“, vysvětloval Nešer. „Míní, že se mu bude přičítati na tom vina.“

„Toho se nemusí obávat. Každý rozumný člověk musí uznati Davida za nevinného. Proč by jinak odsuzoval k smrti vrahy Išbaalovy? A co nyní obmýšlí? Vytáhne proti Israelitům s ozbrojenou mocí?“ dotazovali se dále.

„To málo znáte Davida“, určitě odpověděl Nešer, „on nebude prolévatí israelské krve!“

Tak tomu skutečně také bylo.

Joab chtěl sice pohnouti svého pána k vojenské výpravě proti Israeli a sám David se cítil několi-krát pokoušen, aby urychlil vývoj událostí. Ale byl pamětliv prozřetelnosti Hospodinovy, která ho vždy tak dobrotivě vedla, a odolal pokušení. Ne, bratrská krev neměla téci, Filišťanům nesměla býti popřána podívaná na takovýto boj!

Měl však čekati, až k němu severní kmeny samy přijdou, neměl ničeho podniknouti pro upev-nění své mladé říše?

Vládcové přední Asie hleděli sesílití svou moc netoliko válkami, nýbrž i manželskými svazky. Nebylo možno představit si mocného krále bez čet-ného haremu. Když si králové brali za manželky dcery jiných králů, získávali tak jejich otce jako mocné spojence v případě války.

Dle tohoto obecného zvyku pojal také David v Hebronu nové manželky a připoutal tak jejich vlivné rodiny k sobě. Byly to ženy: Chaggit, která mu dala syna Adoniju; potom Abital, od níž se mu dostalo syna Šefatji; dále Egla, která mu po-rodila syna Jitreama; konečně Maacha, matka Ab-salomova. A že mu i Abigail porodila syna, jménem Kilaba, neznala Davidova radost mezi. Měl tedy již v Hebronu šest synů. Ted' se mu nebylo třeba obávatí, že mu někdy bude chyběti následník trůnu. Toliko Michol zůstala bezdětnou.

Svatba s Maachou vzbudila nejvíce podivení, poněvadž byla dcerou aramejského krále Talmaje z Gešuru, kraje ležícího mezi horou Hermon a zemí Gilead. To byl zřejmý důkaz, že Davidovo

jméno má dobrou pověst již i mimo Judsko a Israelsko.

Maacha měla už asi osmnáctý rok za sebou, a bylo dosti nápadné, že nebyla dosud vdána, neboť zde se děvčata vdávala velmi brzy. Talmai však ji nechtěl dáti komukoliv za ženu a byl velice opatrný při volbě svého zetě. Teprve když uslyšel o proslulém Davidovi, jehož sláva se podobala záři vycházejícího slunce, rozhodl se zasnoubiti mu svou dceru. Nejprve navázal s Davidem obchodní styky a oslněn jeho mocí, nabídl mu Maachu za manželku. David přijal s povděkem tuto nabídku. Což již zapomněl na Samuele, který ho varoval před cizími ženami?

Průvod vedoucí nevěstu do Hebronu byl všude obdivován. Talmai dal jí výbavu a průvod důstojný jí i jejího manžela. Pět set dobře ozbrojených bojovníků mělo za úkol dovésti ji k Davidovi. Cestovala v nádherných nosítkách nesených dvěma ušlechtilými, jako beránek pokojnými oři. Šest služebnic doprovázelo nosítka. Byly to otrokyně jejího otce, měly cestou pečovat o nevěstu a zůstat s ní u Davida. Maacha, zdravá a silná dívka, byla skutečně krasavicí a dovedla přiměřeným šatem a vybranými ozdobami ještě zvýšiti svůj přirozený půvab. Obzvláště umělecký byl veliký zlatý kruh, který nosila zavěšený v levém chřípí. Kruh ten měl zvláštní účel: skrze něj měl ji manžel políbiti na ústa. Maache se tento klenot asi nemálo zamlouval, neboť při hovoru si s ním se zálibou pohrávala.

Ač měla Maacha po celou cestu obličej nezastřený, přece se dle vládnoucího obyčeje zahalila závojem, když měla předstoupiti před Davida.

Poněvadž svatební průvod přinesl četné dary nastávajícímu manželu, vybral též David nádherná

roucha a cenné šperky ze své klenotnice a poslal je darem svému novému tchánu.

Mnohý prostý Judovec tropil si sice úsměšky z tolika žen, ale ani ve snu by nikomu nenapadlo Davida za to haněti. Bylo to zvykem všech králů, a Judovci nechtěli připustiti, aby cizí měli přednost před Davidem v jakémkoliv ohledu. Když bylo třeba, zastal se Nešer svého pána, když si někdo dovolil poznámku, že příliš mnoho dobra škodí. Odsekl takovému krátce: „David jest král!“ V duchu však často vzpomínal Nešer na ona slova, která mu kdysi jeho pán řekl: „Nemá si nikdo bráti dvou žen, aby proti němu neosnovaly a nepodnikaly nic zlého. To jest lepší vzít si hned ještě třetí, která by mu odkrývala pletichy druhých!“ Při této myšlence zajel rozvážný zbrojnoš rukou do prošedivělých vlasů a řekl si: „Ten to béře s tou svojí zásadou doopravdy. Vždyť ve skutečnosti má již ne toliko dvě nebo tři, ale sedm žen. Ale jsem si jist, že jeho štěstí nezávisí na četných ženách!“

Přes tato potěšení nezapomněl David na Jemimu. Slíbil matce, že si nedá pokoje, dokud jí nenalezne, a jeho vlastní srdce ho také k tomu nutkalo. Myšlenka na milovanou sestru ho neopustila. Posílal lidi do kananejských měst: Jerusalema, Gezeru, Taanachu a Megidda pod záminkou, že tam chtějí nakupovati, avšak jediným jejich cílem bylo vypátrati pobyt Jemimy. Byli snad k tomu neschopni? Nebo neměli snad dostatečného zřetele na svůj úkol? Nevyzvěděli ničeho!

Potom poslal David po okolí harfeníky s příkazem pátrati po Jemimě. Ale ani ti nedospěli žádoucího cíle, snad proto, že Jemimy nikdy neviděli.

Tak uplynuly dny, týdny, měsíce a roky. David žil již na osmý rok v Hebronu, když mu přišel na

mysl jeden Betleman znalý zpěvu i hry na harfu, který viděl Lemimu při její svatbě. Tento harfeník znal některé Davidovy písně a často zpíval i píseň „Mám ve svém oku obraz tvůj“, kterou přednesl David o svatbě Lemimy. Harfeník ten nebyl sice slepý, ale dovedl tak zkroutit oči, že ho každý nutně považoval za slepce. To byla zvláštní přednost, neboť hudce, který nebyl slepý, nepouštěli snadno do pevností obávající se, že to jest tajný vyzvědač.

David tedy rozkázal přivésti toho muže a slíbil mu velikou odměnu, najde-li Lemimu. „Jdi nejdříve do Jerusalema“, řekl mu; „nevzdal jsem se dosud přesvědčení, že tam jest držena v zajetí moje sestra!“

Harfeník se hned vydal na cestu, neboť se mu zamlouvala svěřená úloha a vábila ho slíbená královská odměna. Aby úkolu svému dostál, předstíral slepotu.

■ Tak došel do Jerusalema a hned začal hrát a zpívat a proto, že znal mnoho nových písní, rádi ho obyvatelé poslouchali. Když se domníval, že není nikým pozorován, nadzvedl poněkud oční víčka a prohlížel si ženy. Ale žádná z nich nevyhlížela jako Lemima. Ovšem, neuzřel dosud žen z hradu Sionu; ty nesměly sestupovati do města. Proto se otázel, zda by směl i před těmi zpívat a hrát.

Jedna starší žena jerusalemská, která si ho velice oblíbila, donesla jeho prosbu na hrad. Elise-dekovy manželky se srdečně radovaly, poněvadž je trápila dlouhá chvíle; žádaly tedy důrazně svého manžela, aby jim dopřál toho potěšení. „Zpěv a hra na harfu příjemně nám ukrátí dlouhou chvíli!“ útočily na něho.

„Jak ten hudec vyhlíží?“ tázal se kralevic.

„Jest to stařec úplně slepý, v cáry oděný. Zná však nové písně a překrásně zpívá. Člověk prý by ho mohl stále poslouchati!“ odpovídaly ženy dle oné starší ženy jerusalemské.

„Tedy jest slepý? Může přijíti!“ řekl kralevic milostivě, začož na něho manželky vděčně pohlédly.

Bylo odpoledne; slunce již nepražilo plnou silou, od moře vanul svěží větřík.

Ženy Elisedekovy i ženy starého krále Malki-šalema shromáždily se na největší terase královského hradu, rozložily se na pohovkách a rohožích a požívaly různých pamlsků. Vypadaly ve svých pestrých šatech jako motýli nebo květiny, ještě pestřejší než ty, které zde pěstovaly v kořenáčích a jiných nádobách. Služebnice obskakovaly své velitelky a také ony měly radost jako děti, že uslyší harfeníka. Život v harému jim skýtal málo vyražení.

Nejistým krokem a dotýkaje se holí každého místa, na které měl vstoupiti, vystoupil „slepec“ na terasu. Stará strážkyně harému ho vedla. Staré té babě těch dvacet let krásy nepřidalo. Obličej její se stal vrásčitější a ohavnější a dlouhý její nos „byl stále ještě na návštěvě u brady“.

Harfeník uctivě pozdravil přítomné, poprosil o osvěžení a brzy na to začal hrát a zpívat. Začal s divokými válečnými popěvky, pak přešel k jásavým svatebním a k tichým milostným písním, o které se ženy nejvíce zajímaly. Příjemný vánek letěl nad střechami a ovíval zdánlivě šťastné posluchačky. Rozjařily se a tančily nedbajíce zpěváka. Vždyť byl slepý!

Harfeník použil vhodného okamžiku a zkoumal bystře tanečnice jednu za druhou. „Mezi těmi pa-

rádníci není“, řekl pro sebe. „Ale tamhle ta služka, zahalená prostým šedým šatem, ta by to mohla býti!“ Upřel na ni zrak. „Jest asi v témž stáří jako Lemima“, pokračoval dále pro sebe. Málem by byl vyskočil radostí, když v jejím obličeji zpozoroval rysy podobné rysům Davidovým. „Jest zamýšlená, nejeví účasti na bujném veselí. Stále ještě touží po domově, po svém muži Nadibovi a po svém milém bratru Davidovi. Musím se přesvědčiti, zda jest to ona!“

Uhodil několik mohutných akordů na harfě a potom tiše pokračoval zpívaje píseň, kterou po prvé slyšel o svatbě Lemimy:

„Mám ve svém oku obraz tvůj,
tvé jméno na svých rtech.

Tebe mám v srdci svém,
ty plníš je blaživým štěstím!

Na tebe ve dne vzpomínám,
o tobě v noci sním;
a kouzlo tvojí bytosti
ovládá všechny smysly mé.

Tvůj půvab mne v okovy váže,
tvá krása mne poutá;
já stal jsem se nevolníkem,
však sloužím ti rád.

Ať mi jazyk uschne,
nechť mi srdce zchřadne,
jestliže kdy zapomenu tebe,
odřeknu-li ti své služby.

Budu tě chválit ustavičně,
budu tě velebit s radostí;
ke tvé cti budu hrát na harfu,
hlásat budu, jak veliká jest tvá milost!“

Služebná v šedém šatě vztyčila se hned při prvních slovech a stála jako očarovaná. Ohnivý nach polil jí tváře, po nichž stékaly slzy.

„Překrásná píseň! Harfeníku, kdo jest ta šťastná žena, kterou píseň tak velebí?“ tázaly se některé ženy.

„Toho nevím“, řekl harfeník, „já jsem té písni neskládal!“

„Není to žena, nýbrž Bůh!“ ozvala se slzíci otrokyně a hleděla upřeně na pěvce. „Zná mě? Má nějaké zvláštní úmysly? Jest sem poslán od Davida, aby vyzvěděl místo mého pobytu?“ Jako vlašfovky střelhbitě létají vzduchem, tak se mihaly tyto myšlenky její hlavou.

„Jak to víš, jemimo?“ tázaly se jí s podivením některé ženy.

„Bohu díky!“ pomyslí si hudebník, když zaslechl tuto otázku; „není pochyby, vidím před sebou jemimu. Ano, ženy ji volají jejím jménem. Musím to opatrně nastrojiti, abych s ní mohl mluvit!“

Jemima zatím odpovídala ženám: „Slyšela jsem jednou tu píseň v Betlemě!“ Více neřekla, aby nevydávala v nebezpečí hudebníka, přišel-li snad k vůli ní.

Ubohá, vytrpěla mnoho ve dvaceti letech svého otroctví. V prvních dobách pokoušel se Elisedek častěji o to, aby ji učinil povolnou, ale její smýšlení bylo neoblomné. Protože její krása dráždila královici, zařídila si to tak, když poznala obyčeje haremu, že vždy ustoupila s cesty tomu, jehož k smrti nenáviděla. A že se dobře zahalila, když ho přece musela potkat, ušla tak jeho dalším útokům. Život v dusném ovzduší haremu však byl

jí mukou. Divou bolest vystřídalo již tiché odevzdání se osudu. Život jí plynul bezstarostně, neměla mnoho práce; při mletí obilí pomáhaly jí též druhé nevolnice. Bydlela v harému, aniž by tam poznala nějakých radostí. Časem stávala se důvěrnicí té či oné manželky, což však nedovedlo zmírniti jejího stesku. Žila toliko nadějí, že ji David vysvobodí. Ale jak mu měla podati o sobě zprávu? Asi před čtrnácti léty mohla mu zaslati zprávu skrze hudebníka. Nedostalo se jí však odpovědi. Což snad onen muž nenalezl Davida? Nevěděla, jak si odpověděti, a žila proto v bolestné nejistotě. Před sedmi roky zaslechla o Saulově smrti a brzy po té, že David se stal králem Judska. Ale od něho nepřicházel žádný vzkaz. Proč jí neosvobodil? Zapomněl již na ni? Tomu nechtěla věřiti; vždyť na něho myslila více než na svého muže Nadiba a byla pevně přesvědčena, že ani z Davidova srdce nevymizela vzpomínka na ni. Soužila se ve svém vězení a toužila po luzích betlemských. Tak zde zestárla, — tak se aspoň domnívala, když při česání našla častěji stříbrošedé vlasy. Byla sice stále ještě krásná, poněvadž měla ušlechtilé, pravidelné tahy obličeje. I pleť jí zůstala bílá, neboť žhavé paprsky sluneční neměly příležitosti zbarviti její tváře do hněda. Tvář její však prozrazovala ráznost, trpký výraz ležel v ní. Hudec to pozoroval, leč tvrdé rysy mizely při jeho písni a ustupovaly jemným tahům.

Když se slunce naklonilo k západu, byl hudebník obdarován a propuštěn. Doufal, že ho povede Jemima, jakožto otrokyně, ale zklamal se. Přiblížila se k němu ohyzdná baba, která ho vyprovázela nahoru. Vzal hůl, přehodil si harfu přes rameno a nechal se od ní vésti.

Na nepohodlných schodech několikrát zavrával, vzdychal jako by se ho zmocňovala nevolnost a se slovy „Nemohu dále!“ skácel se jako v bezvědomí k zemi.

Co si s ním měla stařena počítí? Nechat ho tak ležeti? To něbylo možno. Sama měla práci s přípravou večere. Zavolala tedy hlasitě na Jemimu: „Pojd' sem, Jemimo, a ujmí se toho nemocného muže, dokud se nevrátím!“ a odešla.

Jemima chtěla přinéstí vodu, aby muže vzkřísila, ale on se rychle vzchopil a zadržel ji, řka potichu: „Byl jsem poslán od Davida. Bohu díky, že jsem tě našel. Co mám vyřídití králi, tvému bratru?“

„Vyříd' mu, že jsem byla uloupena králevicem Elisedekem a že jsem nyní jeho poslední služkou. Ať mne David vysvobodí!“ odpověděla Jemima.

„To učiní, jakmile mu to bude jen možno, vždyť touží po tobě!“ dodal hudec.

V tom se již vrátila stařena a vyzvědač hrál svoji úlohu dále: nechal se křísiti a pak se belhal dolů do města. Zde však nepřenocoval, nýbrž spěchal v nočním temnu do Betlema a odtud za svitu prvních ranních paprsků dále do Hebronu.

David právě konal důležitou poradu s četnými zástupci israelských kmenů, když mu bylo hlášeno, že se harfeník vrátil a že si neprodleně přeje mluvití s ním. David se podivil jeho brzkému návratu, požádal Israelitů, aby na něho posečkali, a vyšel ze síně. Venku stál jeho posel se zářícími zraky. „Nalezl jsem Jemimu!“ oznamoval a vyprávěl podrobně, kterak se s ní setkal.

„Necht' odepře slunce Elisedekovi svého světla!“ zvolal David a hned přemýšlel o tom, jak by se k Jemimě dostal. Má vyslati posly do Jerusalema

a žádati její vydání? Ale nepřivede tím život milované sestry v nebezpečí? Elisedek by ji mohl odstraniti, jakožto svědkyni své viny. David se rozhodl čekat. Vždyť mu právě této chvíle Israelité oznamují, že jsou ochotni přidati se k němu. To mu přišlo vhod. Ted' mohl se všemi spojenými kmeny přepadnouti Jerusalem a osvoboditi svou sestru. Potřeboval pro sebe též důstojného sídla, a k tomu byl Jerusalem příhodnější než kterékoliv jiné město. Aby však Jebusité byli ponecháni v bezpečném klidu a aby je mohl snáze překvapiti, obdaroval hudebníka a poručil mu, aby prozatím o jemimě nemluvil.

Pak se opět vrátil k zástupcům israelských kmenů a vyjednával s nimi dále.

Uplynulo plných pět let od smrti Išbaalovy, než začali severní Israelité vážně pomýšleti na uznání Davida za krále. Podnět k tomu jim dali Filišťané, kteří více než kdy před tím začali utlačovati netoliko podmaněná města a vesnice, nýbrž snažili se zmocniti se i jiných dědin. To způsobilo znenáhla změnu israelského smýšlení. Ač mnozí tvrdošíjně trvali ve svém odporu, klonili se prozíravější k názoru, že bude nejlepší přidržeti se Davida, aby tak získali způsobilého vůdce proti svým utlačovatelům. „Potřebujeme vojevůdce, který si bude věděti rady s Filišťany!“ tvrdili a pak dodávali: „David by byl k tomu přece jen nejschopnějším. Zná jejich způsob bojování a nahání jim proto strachu. Vládne již sedm let v Judsku, a Filišťané se ještě neodvážili vyrušovati ho, kdežto nás stále více poutají v okovy. Zvolme si ho přece i my za krále!“

Že však byli mezi Israelity i takoví, kteří využítkovali doby bezvlády ve svůj prospěch, nenalézal s počátku návrh rozumnějších valného souhlasu.

„K čemu potřebujeme krále?“ namítali tito sobečtí lidé. „Čím nám on prospěje? Bude jen požadovati od nás daně, bude nás nutiti každé chvíle k válečné výpravě, soudní moc strhne na sebe. Starší měst, ba i kmenové svazy stanou se pouhými stíny. Až do Saula neměli jsme králů a nevedlo se nám zle. Co nám ostatně prospěl Išbaal?“

Moudřejší se tím však nedali odstrašiti. Věděli dobře, proč si Davidovi odpůrci nepřejí změny. Král soustřeďoval v sobě veškerou moc a dovedl mnohdy jediným slovem najednou ukončiti veliké nesnáze. Čím více by to dokázal David, rozumný, rozhodný a o blaho poddaných upřímně starostlivý! Zamezil by dlouhá vyjednávání, která se vlekla při každé příležitosti a k ničemu nevedla, a zkrátka a rozhodně by prohlásil, co jest třeba činiti. Jemu by se všichni podrobili, poněvadž usiluje jenom o dobré, a odbojníky by přinutil k správnému jednání.

„Králové vždy spíše se snaží své stádce stříhati než ho ostříhati“, pronášeli dále odpůrci Davidovi. „Stáhl by nám kůži přes hlavu!“

„Jeho rozum a pevnou ruku všichni chválí. Že by nedbal o blaho svých poddaných, toho neuznáváme. Jen se podívejte na Judův kmen! Sedm let již vládne David nad ním, a slyšeli jste již jen jediného Judovce stěžovati si na něho? Neutlačuje jich, velkomyslně jim udílí dary z kořisti a získal jim pokoje. Jeho sláva brání nepřátelům útočiti na něho, kdežto nás stále tížejí tísní jho filištínské. Muži, buďme rozumni a požádejme ho, aby vládl nad námi!“

Tak se mluvilo pro i proti Davidovi, až přece rozumnější myšlenky, vyslovené vlivnými osobami, pronikly tak daleko, že v krátké době byli lidem

vyzváni starší jednotlivých kmenů, aby se odebrali do Hebronu a přednesli tuto záležitost Davidovi.

Ranní slunko doprovázející hudebníka do Hebronu, zastalo též zástupce severních kmenů u vladaře Judska. Projednávali s ním základní státní zákony. Davidova radost z poselství harfeníkova způsobila, že byl k zástupcům lidu ještě povolnější a přívětivější, než obyčejně. Plně uspokojeni slíbili mu vyslanci, že ve třech týdnech přijdou se všemi bojovníky do Hebronu, aby mu holdovali jako svému králi. — — —

Významný den nastal.

Se všech stran proudili israelští bojovníci, bohatě zásobeni, k Davidovu královskému městu, které jich nemohlo ani pojmouti. Benjaminovci a Efraimovci měli hlavní slovo, jak byli uvyklí. Ale i kmeny sídlící na sever od nich, totiž: Manasse, Issachar, Zabulon, Naftali, Ašer a Dan, dostavily se v hojném počtu. Docela i Rubenovci a Gadovci, bydlící v Zabajordání, poslali své zástupce a tak ukázali, že chtějí zůstat ve styku s Israelity jako jeden národ. Ježto se slavností účastnili rovněž i Judovci a mezi nimi sídlící Simeonovci, jakož i Levité s Jojadou a statečným jinochem Sadokem, bylo to něco více než přehlídka vojska: celý národ Israel i Juda opět se spojil a projevil jednotné smýšlení.

Starší jednotlivých kmenů předstoupili před Davida řkouce: „Hle, my kost tvá a krev tvá jsme! Také již dříve, když byl Saul králem nad námi, tys vyváděl do boje a vítězně domů přiváděl Israele! Volíme si tě za krále, neboť nemůžeme tak velikého světla stavěti pod nádobu. Ať žije na věky David, král Judska a Israele!“

Bojovníci řinčeli oštěpy o šlity, trouby zazněly a jako mohutné dunění hromu neslo se nesčetnými

zástupy shromážděného lidu volání: „Ať žije na věky David, král Judska a Israele!“

David se ujal slova a zdůraznil svatou přísahou, že chce po všechen čas pečovat o blaho národa, načež vzal jeden ze starších roh naplněný olejem a pomazal ho za krále nad Israelem.

Po této podstatné části slavnosti následovaly tři dni radování, při nichž srdce i mysl měly volné slovo. Lidé si vytáhli zásoby, jedli, pili, zpívali a mluvili oslavné řeči. Obyvatelé Hebronu a okolí, kteří již dlouho čekali na tento slavnostní okamžik a mnoho si od něho slibovali, dopravili sem na oslech, velbloudech a mezcích tolik mouky, fíkových a hrozinkových koláčů, vína a oleje a pobili tolik skotu a ovcí, že se žádný z hostů nepamatoval, že by někdy byl viděl takový přebytek. Potulní zpěváci a harfeníci vystupovali a zpívali zaníceně písně staré i nové, kdežto dívky a chlapci předváděli oblíbené reje.

David použil příhodné chvíle k přípravě na osvobození lemimy. Procházel s přívětivou tváří zástupy vesele popíjejícího lidu, sedícího v malebných skupinách, a mluvil o brzké válečné výpravě, aniž by však prozradil, proti komu. Když ho lidé jásavě pozdravovali voláním „Šalom, šalom!“ — v ústech Efraimovců, kteří dosud nedovedli vysloviti „š“, znělo to jako „Salom“ —, odpovídal radostně řka: „I vám budiž pokoj! Připravte se, abyste, až zazní mé pozouny v celé zemi, mohli neprodleně vytrhnouti a podporovati mne v důležitém podniku!“

Slavnost se tak krásně vydařila, že si o ní vyprávěli ještě synové vnuků.

XXXIV.

DOBYTÍ JERUSALEMA.

Začátkem září, asi tři týdny po tom, kdy byl David pomazán na krále israelského, slavila se v Jerusalemě svatba vpravdě královská. Elisedek zasnoubil svého prvorozeného syna s dcerou gezerského krále. Otec ženichův neměl dosud titulu krále, neboť Malkišalem ještě žil, ale ve skutečnosti již zastával královskou důstojnost; starý jeho otec se již dlouho nestaral o nic jiného, než o svůj blahobyť. Elisedek tedy spravoval říši a vládl dle své vůle a snil o rozšíření své moci, omezené dosud na nepatrné území. Patřil mu jen Jerusalema s třemi vesničkami. Byla to asi dnešní vesnice Siloe, ležící několik kroků na východ od Jerusalema na levém svahu Kidronského údolí. Druhá vesnice ležela na opačné straně Jerusalema na tak zvaném Jebusitském svahu, který se sklání ke Kidronskému údolí mezi údolím Hinnomským a Tyropeem, to jest „údolím sýrařů“. Třetí vesnice byla na sever od Jerusalema nedaleko místa, kde končí se dnešní městské hradby. Tyto tři vesnice sluly „dcery Jerusalema“, poněvadž musily platiti králi jerusalemskému daň; za to je král chránil, zvláště ve válce, když je nepřítel utlačoval; tehdy vesničané našli útulek za městskými hradbami.

Jerusalema nebyl veliký, ale byl daleko široko známý jako pevnost. Tehdejší města palestinská tísnila se jako kdysi Troja nebo Mykene na malíčkém prostranství. Na př. Megiddo, známé opevněné město, pokrývalo plochu toliko pěti hektarů, jiná pevnost, Gezer, devět hektarů. Domy byly velice malé. Jen jediná větší budova čněla nad

městem, vlastní hrad, v němž sídlil král nebo jeho zástupce.

Tak bylo i v Jerusalemě, jehož plošný rozsah se rovnal rozsahu Megidda. Sionská tvrz byla jediná prostranná a vynikající budova. Ulice byly úzké, nepravidelné, křivolaké; toliko u bran byly širší. Mnohé domy nestály na volném prostranství, nýbrž opíraly se o skálu, která tvořila zadní stěnu domu. Na některých místech tvořily ploché střechy níže stojících domů cestu k domům výše postaveným.

Veliké důležitosti však dodávala Jerusalemu jeho výhodná poloha a pevné, vysoké hradby. Vlastní město bylo vystavěno na pahorku mezi dvěma hlubokými roklemi, totiž údolím Kidronským a údolím sýrařů, a bylo obklopeno vyššími pahorky, na nichž pěstovali jerusalemsští obyvatelé olivy, révu a obilí. Hradby spočívaly většinou na skále a nebyly postaveny z nepravidelných kamenů a hlíny, jako hradby většiny palestinských měst, nýbrž z otesaných vápencových kvádrů, které byly tak urovnány, že nebylo viděti štěrbin mezi jednotlivými kvádry; proto se říkalo, že dokonce i myšlenky se odrážejí od zdí jerusalemských. Bylo třeba hájiti toliko severní stranu města, poněvadž tam byla rokle nejméně hluboká. Na této straně však se zvedal sionský hrad s dvěma branami. Severní brána vedla ven, kdežto jižní brána spojovala hrad s městem, které kromě této mělo na jihu ještě jednu bránu. Ta slula branou rogelskou, poněvadž vedla k blízkému rogelskému prameni. Brány samy byly mohutné pevnostní stavby. Vraty z cedrového dřeva přišlo se do čtverhranného prostoru, který sloužil v době míru obyvatelům za shromaždiště. Zde a v nejbližším okolí rozvíjela se valná část denního života městského. U brány sedávali staří lidé a pohrávaly si

i děti. Zde se konal trh a čekávali tu i dělníci, hledající práci. Před branou se zasedalo k soudu a tam se též právoplatně uzavíraly veškeré smlouvy. Kdo chtěl sdělit nějakou novinu, oznámil ji zde, a odtud se pak rozšířila jako oheň celým městem. Ve válce bdělo se především nad branami. I když by obléhající roztržili vrata a vnikli do prostoru za nimi ležícího, nedosáhli by tím ještě volného přístupu do města nebo do hradu. Před sebou by viděli holou zeď, na pravo a na levo také zeď. V levé zdi byla druhá vrata, která by musila býti rovněž rozbita, což nebyla žádná lehká práce, neboť vpředu a v protější pravé zdi byly kryté střílny, odkudž mohli obhájci střílet na útočníky a vrhati na ně kopí. Aby byl přístup k bráně ještě více ztížen, stály vpravo i vlevo věže, s nichž byli útočníci odstřelováni.

Když by se bylo konečně nepříteli podařilo vniknouti branou do města, nebyl ještě jeho úkol skončen. Ulice, do které vnikl, byla za branou sice ještě dosti široká, ale o kousek dále začínaly úzké a křivolaké uličky, ve kterých bylo velmi obtížno pronikati vpřed.

Pevnostní zdi byly mohutné a tak široké, že se mohlo po nich pohodlně choditi. Obhájci nadto byli cimbuřími dobře chráněni proti střelám nepřátel, sami však mohli pohodlně střílet z luků a vrhati kameny.

Půda palestinských měst byla všude provrtána cisternami, do nichž se v době dešťů sváděla voda z okapů. V Jerusalemě však bylo poměrně málo cisteren, poněvadž měšťané čerpali vodu z pramene Siloe, tryskajícího ze skály při východní hradebuí zdi. Pramen slul tehdy „Gichon“, t. j. „tryskající“, kteréž jméno dostal pro občasné vytryskování.

V zimě teče voda třikrát až pětkrát denně, v létě dvakrát, na podzim toliko jednou. Voda se shromažďuje ve větší nádržce; ve skále byla vytesána šikmá chodba, na jejímž konci vedla přímo dolů šachta. Odtud mohl každý načerpati okovem, spouštěným po provazci, tolik vody, kolik si přál; pramen dával hojnost vody. Voda měla chuť slanou, v létě docela odpornou, ale obyvatelé jí nepili neradi.

Svatba prvorozeného syna Elisedekova konala se s velikou slávou. Elisedek chtěl ukázat své bohatství, i pohostil obyvatelstvo celého města. Do konce i z příslušných tří vesnic byli pozváni četní hosté a pochuťovali si na vybraných pokrmech a znamenitém víně, oddávající se radovánkám, které jim byly štědře nabízeny. Zapomněli na své starosti a žili jen radosti; vždyť východan nemá radostnějších dnů nad dny svatebního veselí. Městem i okolím se rozléhaly hlasy jásavého štěstí.

Nejživější zábava byla u jižní brány, kde byli hoštěni lidé nejnižších stavů, a na terasách hradu ve shromáždění vybraných hostí. Byl zde i král Malkišalem, požíval hojně z dobrých jídel a spokojeně si hladil naplněné břicho. Že vedl pohodlný život, ztloustl od únosu jemimy ještě více. Jeho hlava se podobala nyní holé poušti, neboť mu s ní zmizel již i onen úzký proužek vlasů. Obličej měl kulatý, nos mu zářil jako žhavý uhlík.

Dvě hodiny před západem slunce dospělo veselí vrcholu. Ženy popěvovaly dovádivé trilky, harfy, citery, flétny a tamburiny zněly daleko široko, všude panovalo rozpustilé veselí.

Elisedek spokojený s průběhem slavnosti mluvil ohnivé řeči vykládaje, že by se kananejská města měla spojití, aby rozšířila své panství. „David stal se sice nyní králem Israele“, volal hlasitě, „ale

svornost mezi Judou a ostatními kmeny nepotrvá dlouho. Viděli jsme to za Saula a ještě více za jeho syna Išbaala. Brzy si vjedou zase do vlasů, a z toho budeme my kořistiti. Zvláště nám Jebusitům připadá důležitá úloha, poněvadž Jerusalema tvoří důležitý klín mezi Judovci a Israelity. My je dělíme, a nechť náš bůh Šalem učiní, aby se propast mezi oběma částmi národa israelského stále šířila.“

Sotva domluvil, přiběhli bez dechu dva strážní a stěží popadající dechu hlásili, že kolem Jerusalema se stahují mraky ozbrojených bojovníků.

Jako vichřicí nesena letěla tato zpráva městem a bázeň a úzkost zmocnily se všech srdcí. Elisedek vyskočil a vyběhl na věž, aby se přesvědčil o pravdivosti té noviny. Tu viděl na vlastní oči Jerusalema a jeho „dcery“-vesnice obklíčené nepřehlednými zástupy ozbrojenců.

Spěšně sestoupil, aby řídil obranu města. Ne-dbaje nářku žen a dětí svolal všechny muže k zbrojnici a rozdával jim luky, kopí a meče. Než ještě zaujali jeho vojáci vykázaná místa, obléhatelé přihnali se útokem k Jerusalemu. Tři neopevněné vesnice nedovedly jim odporovati, zvláště když většina mužů dlela na svatebních radovánkách v Jerusalemě. Těch několik málo obhájců bylo brzy přemoženo. Až do Jerusalema zaléhal do morku pronikající nářek. Některým vesničanům se přece podařilo uprchnouti; běželi do Jerusalema, jehož brány byly ještě otevřeny, a byli šťastni, že unikli jisté smrti.

David neotálel dlouho s útokem na Jebusity netrpklivost ho poháněla, aby co nejdříve sestru osvobodil. Když doslechl o blízké svatbě na sionském hradě, vyslídil pomocí zvěďů, kterého dne bude vedena nevěsta z Gezeru do Jerusalema, a ihned

svolal skrze hlasatele všechny zbraně schopné Judovce a Israelity. Chtěl město přepadnouti v době svatebních slavností, které měly začítí hned po příchodu nevěstině. Judovci shromáždili se v Betlemě, Israelité v Nobu a v Bethanii, aby mohli na dané znamení obklíčiti Jerusalema.

„Proti Jebusitům půjdeme?“ tázali se Israelští s podivením; raději by byli přepadli Filišťany.

Hlasatelé však byli Davidem dobře poučeni; proto odpověděli: „Nejprve se musíme zmocniti toho jebusitského doupěte, abychom byli kryti v týle, až se budeme chtít vrhnouti s celou silou na Filišťany!“

„To jest pravda!“ dodávali rozvážnější Israelité a děkovali Bohu, že to již začíná.

Což byl Elisedek tak zaujat přípravami k svatebním slavnostem, že ničeho nevěděl o Davidově vyzvání? — Skutečně ničeho nevěděl o této výpravě, takže se Davidovi podařilo, ač ne úplně, přepadnouti město náhle. Snad by byl vnikl do města ještě téhož dne, kdyby byl zahájil útok o jednu nebo dvě hodiny dříve. Ale kmeny Issachar a Ašer se opozdily, a tak se zdržel pochod proti městu.

Než nastala noc mohli Jebusité ještě včas zavřítí brány. David se tedy prvního dne spokojil s tím, že město úplně obklíčil, takže obležení nemohli nikomu zaslati zprávy s prosbou o pomoc. Kolem Jerusalema plály strážní ohně, na nichž si obléhající vojsko peklo telata a ovce, ukořistěné ve vesnicích — „dcerách Jerusalema“.

Obyvatelé jerusalemské vystupovali na střechy a pozorovali nezvyklé divadlo. Nad nimi míhotaly třpytivé hvězdy, pod nimi plápolaly ohně a příšerně osvětlovaly okolní návrší a nesčetné postavy bojovníků, ozbrojených luky, kopími nebo meči, jako by

měli bez prodlení útočiti na město. Mnohému Jebusitovi vydral se při tomto příšerném pohledu z hrdla vzdech prozrazující obavy před budoucností.

I starý král Malkišalem chtěl viděti toto ohromující divadlo. V kmentovém kuttonetu, přepásaném zlatotkaným opaskem, vystoupil, jsa podporován dvěma služebníky, na střechu domu. Pro tělnatost nebyl zvyklý stoupání a tak se dostal nahoru jen s velikou námahou a za stálého, hlasitého oddychování. Potom prohlížel okolí. Mráz mu přeběhl po těle, když viděl v záři ohňů nesčetné bojovníky, jejichž válečné popěvky zaléhaly až k němu tichou nocí. „Ó, Baale Šaleme!“ vzdychal, „nepomůžeš-li nám, jsme ztraceni!“ Rozhlížel se ještě chvíli kolem a potom namáhavě sestupoval.

Pot se mu řinul s čela, když se vrátil do své komnaty. Hlavu sevřel do dlaní a po chvíli se tázal: „Kde jest Elisedek?“

Jedna jeho žena odpověděla: „Právě se radí s velitelem vojska, jakých prostředků jest třeba užiti k obraně města!“

„Zavolej ho!“ řekl jí král.

Když odešla, poručil druhé, aby mu přinesla džbán vína, a durdil se, že žádný sluha tu nečeká na jeho rozkazy.

Ženy ho hleděly upokojiti tvrdíce: „Sluhové mají nyní důležitější práci. Elisedek prohlásil, že tentokrát jest potřeba každého muže!“

Brzy tu byl notný džbán vína, z něhož si Malkišalem horlivě přihýbal, a hned na to vstoupil do komnaty Elisedek.

„Tady máš následky svých nepředložených kousků!“ oslovil ho otec plačtivým hlasem. „Ted' jsme obléháni Israelity!“

„Ovšem, o tom není pochybnosti, že nás Israelité obléhají! Ale proč by to mělo býti mojí vinou?“ tázal se Elisedek vzdorně.

Aby syna příliš nepodráždil, tázal se ho Malkišalem mírněji: „Nemáš tušení, proč nás přepadli?“

„Neslyšel jsem ničeho o tom!“ odpověděl Elisedek.

„Nedali by se upokojiti?“ navrhoval Malkišalem. „Jsme slabí, abychom jim mohli odporovati; vždyť máme sotva tolik střel, kolik oni bojovníků!“

„Proč tak malomyslněti? Proč bychom měli podlehnouti?“ odporoval otci syn. „Dosud musil každý nepřítel ustoupiti před naším městem jako před dikobrazem. Naše zdi jsou pevné; o ně si již mnozí rozbili hlavu. Ani Judovi ani Israelovi se nepovede lépe!“

„Jestliže však neodtáhnou dříve, než budou vyčerpány naše zásoby, pak jsme ztraceni“, upozorňoval dále král. „Považ, že nyní jsou ve městě i uprchlíci, které rovněž musíme živiti!“

Elisedeka to rozčilovalo. Poznával, že otec, jenž dlouhá léta se nestaral o nic jiného než o svůj blahobyť, obává se nyní smrti hladem. Odpověděl mu tedy jízlivě: „Ty mluvíš stále jen o jídle a pití. Nyní bychom jistě přišli do rozpaků, kdybys býval ty měl na starosti zásobování města. Ale já jsem již dávno shromáždil dostatečné zásoby!“

Otlá tvář Malkišalemova zachmuřila se ještě více. „Zdá se, že mně chceš vyčítati!“ řekl uraženě.

„A tys mně právě ničeho nevyčítal?“ ozval se opět Elisedek. „Chceš stále ještě se mnou zacházeti jako s malým chlapcem!“

„Tys pošťval naše sousedy proti Jerusalemu!“ rozkřikl se otec na syna.

„A ty neděláš ničeho, než spíš, jíš a piješ!“ odrážel výtku Elisedek. „Kdybys býval dbal svých povinností, byli bychom nyní silnější. Ale kralovati jest těžší než pítí víno!“

Malkišalem se těmito slovy náramně rozzuřil. Postavil se hrozivě proti synovi a hleděl na něho, div mu oči z důlků nevystoupily; v rozčilení vykřikl na syna: „Tys vším vinen, a bylo by lépe, kdybys býval jenom pil!“ Více neřekl. Raněn mrtvicí se skácel a zůstal ležeti bez hnutí.

Elisedek se pokoušel vzkřísiti ho, ale nadarmo. Přenechal ho tedy ženám, které začaly hlasitě bědovati, a vrátil se do shromáždění, kdež ohlásil smrt otcovu. Ježto Malkišalem v posledních letech již nevládl, byla přijata tato zpráva chladně a holdovalo se Elisedekovi, jenž byl od toho okamžiku oslovován názvem „melech“, to jest „král“.

Bleskurychle zvědělo celé město, že starý král skonal, a hned začali všude pěti žalozpěvy. Elisedek však zakázal hlasité nářky, aby jich Israelité nezaslechli a nemyslili, že město běduje nad obležením. Sám byl klidný a těšil se z titulu „krále“.

Úzkost a strach ležely nad Jerusalemem a přece jásalo v něm sedm lidí.

Byla to obzvláště Jemima, která se domnívala, že tuto výpravu uspořádal David, aby ji osvobodil. Volně výdechujíc v radostné naději brzkého vysvobození pospíchala na střechu domu a zírала pod hvězdami posetou klenbou nebeskou ven do okolí. Zrak její hledal bratra mezi postavami ozářenými ohněm; nebylo však možno rozeznati ho od ostatních. S tlukoucím srdcem naslouchala ruchu v táboře, ale milého Davidova hlasu nezaslechla. „Tedy dnes ještě ne, ale snad již zítra! Jen malou chvíli ještě vytrvej, duše má!“ povzbuzovala sama sebe.

Kromě Jemimy plesalo nad neočekávaným obratem ještě šest zajatců, vězněných Malkišalem v hradním sklepení. I k nim pronikla zpráva, že Malkišalem zemřel a že město jest obléháno¹ nesmírně silným vojskem.

Když se druhého dne Jerusalemtí připravovali k pohřbu zesnulého krále, dal David náhle troubiti k útoku. Elisedek prohodil uštěpačně: „Oni se domnívají, že zboří naše hradby troubením!“ Opustil však přece pohřební průvod, ve kterém šly téměř jen ženy a děti, aby se podíval, kde hrozí největší nebezpečí.

Davidovi bojovníci stáli v hustých řadách a hleděli na pevné, k nebi strmící hradby Jerusalema. Jak by je mohli slézt? Neměli obléhacích strojů, ani žebříků neměli po ruce. „To bude perná práce“, pravili někteří malomyslně. Jiní zkrátka prohlašovali: „Město jest nedobytné!“

I Davidův zrak bloudil po silných zdech, ale s pevnou důvěrou ve vítězství odpovídal malomyslným: „I nejpevnější tvrz může vyměnit svého pána. Dá Hospodin, že brzy vtáhneme do města!“

Protože nebylo možno slézt zdi, bylo rozhodnuto napadnouti jižní bránu, která vedla do přilehlých zahrad a k rogelskému prameni.

Ale obléhatelé neměli snadné práce. Jebusité se do krve bránili, jako dravec přepadený ve svém doupěti. Na hradbách jich bylo všude plno a vysílali dobře mířené šípy na útočníky. Jejich střely svištěly dolů a rozsévaly zhoubu, neboť zasáhly četné Judovce a Israelity i přes to, že se chránili štíty. I oni sice stříleli šípy po každé hlavě nebo paži, která se ukázala na cimbuří, ale jejich střely zřídka zasáhly cíl, poněvadž obhájci byli dobře kryti. Tito posměšně na ně pokřikovali: „Jenom

nám pošlete hodně šípů, abychom vám je mohli zase poslati nazpět!“

U rogelské brány, kde útočníci soustředili své síly, vmísily se mezi obhájce i ženy, zvedaly kameny a podávaly je mužům, aby je vrhali na Davidovo mužstvo. Bojovníci houfně klesali a ostatní bojácně ustupovali.

Sám David, chráněn Nešerem a Apetem, chopil se praku a Benjaminovci, vycvičení v této zbrani, následovali jeho příkladu. Byli však s hradeb bystře pozorováni, a když David a ostatní roztočili praky a chtěli vymrštiti kameny, skryli se všichni Jebusité za cínbuřím.

Nešera to zlobilo, a jelikož bylo velmi horko — v září možno zažítí v Palestině nejparnějších dnů — žádal Apeta, aby zatím dobře chránil krále štítem, než si setře lemem kuttonetu pot s čela. Naříkal: „Takové jest vedro, že ptákům div neshoří ocásky!“ Potom pohlédl vzhůru k Jebusitům, kteří se opět skryli, neboť David roztáčel prak. Nešer se smál jejich zbabělosti a řekl Davidovi: „Pane, můj králi, tys kouzelník! Sotva zamáváš prakem, oni se ztratí; jakmile jsi v klidu, hned se zase ukáží!“

Rovněž Apet se ujal slova řka: „Jebusité se snad vzdají. V každém případě však musí král vydati sestru našeho pána!“

Nešer o tom pochyboval a pravil dle svého zvyku: „To se asi sotva stane. Otcové naši říkají: „Nečekej medu od tchoře!“ “ A všichni tři se smáli.

Bojovalo se až do večera, ale bez výsledku. Něco Israelitů padlo, jiní byli poraněni.

To vyvolalo mezi Davidovými bojovníky nespokojenost. Nebyli zvyklí na pravidelné obléhání. Jejich dosavadní způsob boje pozůstával z náhlých přepadů, po nichž někdy následovala i několik hodin

trvající řež, pak se však boj skončil buď vítězstvím nebo porážkou nebo docela útekem. Nyní však již zápasili celý den a město i s hradem se jim stále ještě vysmívalo.

Večer hovořili Davidovi lidé o tom, co se za dne událo. Někteří tvrdili: „Dobýti tvrz tak pevnou jako Sioň, to jest perný úkol. Zde nerozhodují ani zbraně ani osobní statečnost!“

David a Joab vyslýchali zajaté vesničany vyzvídající na nich, na kterém místě by se nejsnáze mohlo vniknouti do města.

„Nikdy tam nevniknete!“ odpovídali vesničané, „neboť slepí a chromí dovedou město uhájiti!“

David se tím nedal zmásti. „Najdeme již nějaký vchod do města. Jahve to chce“, prohlásil určitě. „Dá nám to ovšem tentokrát práci, o které budou příští pokolení dlouho vyprávěti!“ Chválil ty bojovníky, kteří se zvláště vyznamenali, těšil raněné, povzbuzoval malomyslné. „Tvrze nelze dobýti za jeden den“, vykládal jim. „Musíme snad týdny i měsíce vytrvati, dokud nedojde ve městě potrava nebo voda nebo nenastane nějaká okolnost, která by nám umožnila zmocniti se tvrze!“ Sám však doufal, že dobývání nebude trvati měsíce, a kul se svým sarsabou Joabem válečné plány. Joab pomýšlel především na nějakou lest; chtěl ukázati, že není nadarmo sarsabou.

Také Egypťan Apet chtěl nějak prospěti svému milovanému pánovi. Vyprávěl tedy, kterak jeho krajané dobývají pevností: „Chránění štíty vystupují po žebřících na hradby a kopími srážejí obhájce dolů. Při nich stojí vybraní lučištníci, kteří dovedou zasáhnouti cíl i na velikou vzdálenost, takže se jim konečně podaří na některém místě vystoupiti na hradby. Co se týče válečné lsti, vypravuje se

v Egyptě, jaké Isti úspěšně použil vojevůdce Thuti, kterého poslal farao Thutmose Mencheperre, aby dobyl Joppe. Vylákal knížata onoho města do svého tábora a jejich ženám poslal dary v obrovských džbánech, nesených pěti sty vojáků. Ve džbánech, jichž bylo dvě stě, byli ukryti ozbrojení vojáci, kteří se náhle vrhli na obhájce a pobili je. Nemohlo by se něco podobného zkusiti s Jebusity?“

Joab s úsměvem naslouchal vypravování a mínil, že tak se na Jebusity nedostanou. Ti jsou dobře zásobeni potravinami, král pak není tak pošetilý, aby sestoupil se své pevnosti do israelského ležení. Ostatně sarsaba již sestavil válečný plán a pevně doufal, že se zmocní rogelské brány.

V Kidronském údolí nad třetí vesnicí stálo několik vysokých topolů. Časně ráno tam zašel Joab s vojáky a poručil nejsilnější z nich skáceti. Velikými sekerami, přinesenými z vesnice, byl urostlý kmen osekán a zbaven větví. O poledni byli s prací hotovi, potom jej čtyřicet nejsilnějších mužů dopravovalo k bráně. Dvacet stočených plášťů simla podložili pod kmen a tak jej nesli k jižní bráně, kráčejíce po pravé i levé straně ve stejném počtu. Když tak došli na dosah jebusitských střel, vybral Joab ještě určitý počet mužů, kteří měli jíti podle nosičů a chrániti je velikými štíty. Dva nosiči byli i přes to poraněni, ale jiní hned přiskočili na jejich místo; všichni se rozběhli, aby s co největší silou narazili kmenem na cedrová vrata. Silným úderem se zachvěla vrata, která byla značně silná, pobitá bronzovými deskami a ze zadu mocnými závorami chráněná — ale nepovolila.

Joab, který této práci přihlížel, řekl: „Však to půjde! Při druhém nárazu se rozbije!“ a poručil

nosičům několik kroků nazpět ustoupiti a potom v běhu znovu kládou útočiti.

Po druhém úderu vrata skutečně povolila a udatní bojovníci drali se s jásotem do brány v naději, že budou nyní již ve městě. Však jaké zklamání. Stáli v temném prostoru, který neměl vpředu žádného východu. Před sebou zřeli jen zed' z obrovských kvádrů. V levé zdi byla sice vrata jako prvá, ale ta byla zavřena, a že byla stranou, nemohli proti nim použití dlouhého kmene. Přiskočili tedy a snažili se oštěpy prorazili vrata. Leč marná námaha. Zatím vyletěly ze střílen na protější straně šípy ve značném počtu a odvážní Israelité padli jim za oběť. Druzí se sice hrnuli za nimi, ale i je potkal týž osud. Nyní již padal s hora pravý déšť kamení a střel na každého, kdo se přiblížil, takže ostatní ztratili odvahu. Blížící se noc skončila boj.

Ráno našli Israelité vyraženou bránu zase na svém místě, a jak správně tušili, z vnitřku tak zatarasenou, že Joab oželeť oběti dosud přinesené vzdal se úmyslu tudy vniknouti do města.

Nespokojené živly mezi Israelity měly nyní snadnou práci. „Nedostaneme se do města“, prohlašovali; „obležení mají pravdu říkají-li, že slepí a chromí dovedou město uhájiti!“ A mnozí začali bouřiti proti Davidovi.

David je hleděl upokojiti. V jeho tváři se zračil hluboký zármutek nad dosavadními ztrátami, ale přes to utěšoval sebe i druhé. „Dilo se vám zdaří, jen doufejte v Hospodina!“, promlouval k nim a sliboval neobyčejné odměny za udatnost. Té noci měl s Joabem společnou poradu. Již skoro svítalo a v táboře vše ještě spalo. Jen strážé konaly svou povinnost a svědomitě bděly, aby z města nikdo neuprchl. David a Joab se právě chtěli uložit k za-

slouženému odpočinku, když tu několik vojáků přivedlo jakéhosi muže na kůži promočeného. „Uprchl z města!“ hlásila stráž.

Byl to jeden z nešťastných zajatců, které Malkišalem věznil. Když král zemřel, nebylo důvodu, aby byli déle vězněni. Elisedek se o ně nikdy nestaral a nyní při obležení města mínil, že mu více prospějí práci. Měli čerpati vodu z gichonského pramene. Bylo tedy svěřeno tomuto muži, aby čerpal vodu pomocí koženého vaku, upevněného na provazci. V práci měl se střídati s druhými, neboť ve dne i v noci bylo třeba čerpati vodu. Cisterny byly zanedbávány, poněvadž se všichni spoléhali na nevysychající pramen, a tak nyní na sklonku suché roční doby byly úplně prázdné.

Poněvadž pramen teče v září toliko jednou denně několik hodin, byla nádrž, kde se voda shromažďovala, v určitých hodinách téměř prázdná. Zajatec, který věděl z dřívější doby, že pramen má také odtok ven, použil této okolnosti k útěku. Po provazci, kterým vytahoval vak s vodou, spustil se do svislé šachty a dostal se tak do nádrže. Voda mu sice sahala až po krk, ale on se přebrodil a malým otvorem pod hradní zdí dostal se na svobodu. Nablízku stojící israelská hlídka ho zadržela a vedla k Davidovi. Na dotaz Davidův vyprávěl pak své příhody.

„Lze vniknouti toutéž cestou do hradu?“ tázali se David a Joab jako by jedněmi ústy.

„To půjde těžko!“ mínil uprchlík. „Otvor nahoře jest stále střežen, a kromě toho úzkou šachtou není možno vystupovati. Já jsem se sice mohl spustiti po provaze, ale výstup považuji za nemožný!“ Když se posilnil, vyprávěl, že Malkišalem zemřel a

že Jebusité spoléhajíce na vysoké a pevné hradby jsou dobré mysli.

Nešer se otázel: „A jak smýšlejí o příčině války? Nečiní si nějakých předhůzek?“

„Domnívají se, že jest to nevyhnutelný úděl osudu!“ odpověděl uprchlík.

Nešer pokrčil rameny a zamručel: „Vstrčili ruku do vosího hnízda a když jsou pobodáni, říkají: ‚To jest náš úděl osudu!‘“

Uprchlík směl zůstat v táboře, ale byl střežen.

Joab celou noc nespál. Přemýšlel, jak by to nastrojil, aby se dostal do města toutéž cestou, kterou se dostal uprchlík ven. Ráno jej znovu vyslychal a dospěl k přesvědčení, že by město musilo zahynouti žízní, kdyby se Israelitům podařilo odvésti vodu z nádrže do Kidronského údolí. „Musí se však rychle jednati“, mluvil sám k sobě, „dokud nespadne první déšť a nenaplní cisteren vodou!“ Sdělil svůj úmysl Davidovi, jenž mu k té myšlence blahopřál dodávaje: „Jestliže se to podaří, bude vzpomínáno tvého jména vždy při vyprávění o dobytí Jerusalema!“

Joab se dal bez prodlení do práce. Dal přinést nástroje potřebné k proražení skály a dal porazit na blízké Olivové hoře několik stromů, z jejichž kmenů dal udělati ochrannou střechu nad pracujícími. Při těchto přípravách byli někteří Israelité střelami z hradu poraněni, jakmile však byla střecha hotova, mohlo se bezpečně v práci pokračovati s horečnou pílí.

Zpráva o tomto podniku roznesla se rychle israelským táborem a bojovníci jásalí. Jebusitů však se zmocnil strach. Čerpali nyní tolik vody, co jen bylo možno, a ne toliko jedním vakem, jako dříve, nýbrž dvěma najednou.

Israelité přestali bojovati a čekali trpělivě, až Jebusité budou trápeni žízní. Říkali si: „Hlad a žízeň jsou nejlepší zbraně proti tvrzím!“

Prosté nástroje nedovolovaly, aby práce rychle pokračovala, ale za týden se přece již dostali k nádrži. Zpráva o tom rychle se rozlétla a Israelští se sem houfně valili, aby sledovali poslední ránu. Ještě několik úderů ostrými motykami a voda se začala vylévat do Kidronského údolí. Radost Israelitů byla tak veliká, že před tváří obležených hlasitě jákali.

V městě nastala sklíčenost. „Co se s námi stane?“ tázali se obyvatelé úzkostlivě. Již třetího dne byla žízeň palčivě pociťována. Prohledávali cisterny, našli však jen v některých nezdravé bláto; ostatní byly úplně vyschlé. „Teď nás může zachránit toliko déšť“, nařikali Jebusitští a začali prosbami dorážeti na svého boha Šalema.

Kněžstvo se shromáždilo na hradním nádvoří, kteréž bylo zároveň obětním místem zvaným „Rama“, a oběťmi a modlitbami prosili svého boha o smilování. Zabili dobytce a obětovali je jako celopal. Když stoupal kouř oběti k obloze, kněží poklekli, bodali se meči, až krev zruděla zemi, a volali: „Baal Šaleme, smiluj se nad námi!“

Obloha však zůstala jasná a nedávala toužebně očekávaného deště. Na jihozápadě se sice ukázaly ojedinělé mraky, ale brzy zmizely, aniž by daly jediné kapky vody.

Obležení Jebusité byli trápeni žízní víc a více. „Šalem nás nevyslyšel!“ pravili kněží Elisedekovi; „přeje si lepší oběti!“

„Tedy mu ji obětujte!“ řekl Elisedek.

„On chce to nejcennější!“ dodali kněží.

Král tušil, co asi kněží míní, ale přece doufal, že se mylí. I otázal se: „Jaké oběti si tedy přeje?“

„Chce tvého prvorozeného syna“, odvětili kněží bez váhání. „Jenom nejušlechtilejší krvi se dá pohnouti, aby nám přispěl na pomoc!“

Elisedek se zdráhal vydati k oběti svého prvorozeného syna. Kralevic byl i přes útrapy válečné dosud ve veselé svatební náladě a těšil se se svou mladou ženou.

Kněží však se obrátili k lidu a ten bouřně žádal: „Královský prvorozenec musí býti obětován!“ Králi nezbylo, než povolit.

Nešťastný princ byl spoután a obětován Baal Šalemovi, jako prve dobytče. Při tom kněží opět poklekli, do krve se bili hlasitě volající: „Baal Šaleme, smiluj se nad námi!“

Mladá vdova truchlila pro obětovaného manžela, rvala si vlasy, roztrhla své roucho a bila se v prsa. Její nářek a pronikavé volání kněží: „Baal Šalem, smiluj se nad námi!“ znělo tichým vzduchem a zaléhalo až k Israelitům stojícím na blízku.

A déšť přece nepřicházel.

Elisedekovi bylo úzko, měl strach. Noc po obětování svého syna ztrávil beze spánku. S otevřenýma očima převaloval se na vzácných polštářích. Krev se mu horečně pěníla bijíc divoce v tepnách, převracel se s boku na bok, ale na jeho víčka nenesla se dřímota. „Zdá se mi, že slunce mého života chce zapadnouti!“ naříkal. V této úzkosti pojal zoufalý úmysl před východem slunce probíti se se svými bojovníky a s rodinou uprchnouti do Gezeru. Pět žen chtěl vzíti s sebou: matku, mladou vdovu, k vůli níž doufal nalézt pohostinství v Gezeru, a své tři nejmilejší ženy. Vstal, prohledal klenotnici, vybral z nashromážděných pokladů nejkrásnější šperky a poručil bojovníkům, aby čekali u severní hradní brány. Mělo se zapřáhnouti do

pěti válečných vozů, v nichž by ujel s ženami a poklady.

Již stál připraven na prostranství před hradní branou a udílel bojovníkům poslední rozkazy. Nejprve se měli někteří vyřítiti na israelské strážě a sraziti je. Jiných deset mělo zadržovati dvoukolové vozy při jízdě, aby se na svahu nepřevrhly.

Brána byla rychle otevřena a nejzkušenější bojovníci se vyřítili jako vichřice proti Israelitům, kteří tímto nečekaným výpadem byli překvapeni. Elisedek stál ještě za branou, neboť chtěl uprchnouti teprve až ustane největší vřava. Dával ženám ještě nějaké pokyny a hleděl k bráně, zda mu již někdo přichází hlásiti, že nadešel okamžik vhodný k útěku. Náhle však přiletěl s blízké střechy domu veliký kulatý kámen a roztrástil mu lebku, takže mrtev skácel se k zemi.

To Jemima pozorovala s hora přípravy královny. Vstala, jako vždy, již dávno před východem slunce, aby časně z rána rozemlela obilí pro denní potřebu. Když poznala, že se král chce zachrániti útekem, zrak jí divoce zaplál. „Ty chceš uniknouti zaslouženému trestu?“ řekla tiše, vystoupila na střechu domu a zručně svrhla na svého uchvatitele vrchní kámen mlýnku, který musila po dvacet let denně otáčeti.

Zatím co Elisedekovy ženy bědovaly a bojovníci zmateně hleděli jeden na druhého, drali se Joabovi lidé s ohlušujícím, vítězným pokřikem vnější branou do nádvoří srážejíce každého, kdo jim stál v cestě. Jebusitů byl nepatrný hlouček, ale zápasili udatně; nikoho nešetřili, proto ani jich nebylo šetřeno. Jeden silný Jebusita chtěl sraziti Joaba. Hrozným rozmachem rozehnal se po něm mečem, avšak Joab mu štítem vyrazil meč z ruky a proklál ho kopím. Řinkot

zbraní a pokřik hlučely v rozlehlé prostoro. Každým okamžikem menšil se počet Jebusitů; Joabova udatnost pobádala jeho druhy a dodávala jim odvahy. Oheň jim plál ve zřítelnicích a v prsou jim hárala touha po vítězství, a tak sráželi vše před sebou a hnali se rychlými skoky s vášnivým pokřikem ulicemi města. Za nimi následovaly jiné čety, v jejichž čele byl sám David.

Jemima ho uzřela an přichází a vykřikla: „Davide, bratře můj!“

Při těch slovech rozjasnila se Davidova tvář, jako by mu na ni padl sluneční paprsek.

Jemima seběhla s větrem o závod se střechy a prodírala se hromadami ještě teplých mrtvol, aby pozdravila bratra. „Bůh ti to odplať, žes mne konečně vysvobodil!“ pravila mu, a oba leželi si dlouho v objetí.

Válečná vřava brzy zmlkla. Většina Jebusitů byla pobita, zbylí pak prosili o milost, kterou jim David milostivě udělil. —

David obsadil hrad a řekl Eliabovi: „Přiveď sem hned rodiče, ať se radují s námi!“ Teprve nyní měli David a Jemima trochu času, aby si vyprávěli, jak velice toužili jeden po druhém. Jemima líčila svůj únos, svoji bolest, kterou jí působilo odloučení od všech drahých, a konečně i život v harému. „Stále jsem doufala“, řekla, „že mi pošleš nějakou zprávu, leč marně. Poslala jsem k tobě také jednoho harfeníka. Vyřídil ti můj vzkaz?“

„Harfeník zemřel v Betlemě dříve, než mohl vyplnit své poslání. To mne povzbudilo, abych neúnavně po tobě pátral!“ odpověděl David.

Za této rozmluvy přišel se Nadib podívat na svoji prvou manželku. S úctou pozdravil Jemimu; vždyť byla nyní sestrou krále, a také se již rozneslo,

že kamenem z mlýnku zabila Elisedeka, začož byla obdivována jako rekyně.

Třetího dne přišli rodiče. Ta chvíle, kdy se matka a dcera opět uzřely, málem by byla stála staženku život; tak veliká byla její radost. Obě hleděly dlouho na sebe se slzami v očích, držely se v objetí a vyprávěly si své příběhy. David jim naslouchal zář radostí, pak se chopil harfy a pěl ke cti Hospodinově píseň, kteráž, doprovázena jásavými souzvuky, nesla se daleko čistým vzduchem:

„Plesejte, spravedliví, z Pána,
slušíť poctivým zpívati chválu.
Děkujte Pánu citerou,
hrejte na harfu o desíti strunách,
zpívejte mu píseň novou,
hrejte dovedně mohutným hlaholem,
neboť jest upřímné slovo Páně
a všechny činy jeho jsou věrnost.
Miluje právo a spravedlnost,
milosti Páně plna jest země.
Slovem Páně jsou nebesa stvořena,
dechem úst jeho moc jejich všecka.
Hromadí jako do měchu vodstva mořská,
do skladišť uschovává vody.
Bojí se Pána všecka země,
chvěj se před ním každý, kdo na světě.
Neboť on řekl a stalo se;
on dal rozkaz a vše tu stálo.
Hospodin maří záměry pohanů,
v nic obrací úmysly národů.
Úradek Páně však zůstává na věky,
co myslí v srdci svém, od rodu do rodu.
Blaze národu, jehož Bůh Pán jest,
lidu, který za svůj si zvolil.

S nebe Hospodin se dívá,
vidí veškero plémě lidské;
s místa, kde má své sídlo, hledí
na všechny, kteří na zemi bydlí.
On jediný učinil srdce každého,
on ví o každém skutku jejich.
Ničeho nezmůže král s velikým vojskem,
aniž obr množstvím své síly.
V koně nelze spásu skládati,
přes velikou sílu svou nemůže zachrániti.
Okolo Páně jest nad jeho ctiteli,
nad každým, kdo v jeho milost doufá,
smrti by vychvátil duše jejich
a jim život zachoval v hladu.
Duše naše na Pána čeká,
jest on pomoc naše a štít náš.
Ano, z něho se těší nám srdce,
v jeho svaté jméno doufáme.
Budiž tvá milost nad námi, Pane,
neboť jen v tebe důvěru máme!“ *)

*) Překlad žalmů v této knize uvedených jest vzat až na nepatrné odchylky z „Bible české“ od dra J. Hejčla (sv. II., str. 171. a násl.).

P. VINCENC ZAPLETAL, O. P.

narodil se dne 15. ledna 1867 ve Vilímově u Litovle na Moravě, kde otec jeho byl rolníkem.

Nadaný hoch se již záhy vyznamenával neobyčejnou vytrvalostí a pílí, kteréžto vlastnosti tvoří dosud význačný rys jeho povahy. Gymnasijní studia konal v Olomouci, kdež také roku 1883 vstoupil do řádu dominikánského. Po noviciátě složil jednoduché sliby 12. září 1884 a odebral se ihned do Vídně, kde se věnoval studiu filosofie a theologie plných sedm let. Mimo studia povinná užíval každé volné chvíle k hlubšímu sebevzdělání, — především se věnoval studiu cizích jazyků, takže dnes dokonale ovládá mimo jazyk mateřský: němčinu, francínu, angličtinu a italštinu. Na kněze byl vysvěcen 25. července 1889.

Po dokončení studia svatého Tomáše stal se lektorem theologie a roku 1891 prohlášen byl doktorem bohosloví. Po té odebral se do Jerusalema, kde se úplně věnoval studiím biblickým pod vedením P. Josefa Lagrange O. P., rektora dominikánské školy biblické u sv. Štěpána v Jerusalemě. Konal cesty hlavně v Zajordání a po poloostrově Sinajském. Zprávy o svých cestách publikoval od roku 1894 v Růži Dominikánské, v Obzoru, Hlasu a Vlasti; též v některých listech francouzských a německých.

Vraceje se po dvou letech do vlasti byl ustanoven roku 1893 profesorem exegese Starého Zákonu na nově zřízené katolické universitě dominikánské ve Frýburku ve Švýcarech, kde dodnes v témže oboru působí jako odborník světového jména.

Roku 1898 podrobil se v Římě zkoušce v dominikánském řádě obvyklé a prohlášen „mistrem bohosloví“. V uznání jeho vědecké práce byl jmenován členem Královské společnosti nauk a dopisujícím členem České Akademie.

Ačkoliv ve svém badání vědeckém stojí na stanovisku přísně katolickém, přece stal se cílem útoků jisté strany, která mu nemohla odpustiti jeho vynikající stanovisko ve světě vědeckém, samostatnost a originalitu při výkladu Starého Zákona. Byl obžalován u Svaté Stoly z modernismu. Odpovědí na tyto útoky byl pochvalný list svatého Otce Pia X. a jednomyslná volba dra Zapletala za rektora university frýburkové pro školní rok 1910—11. V dubnu roku 1912 účastnil se Zapletal šestého sjezdu orientalistů v Athenách, při kteréžto příležitosti byl jmenován čestným doktorem athenské akademie.

V literární činnosti Zapletalově, kterou zahájil roku 1897 dílem *Hermeneutica biblica*, můžeme rozeznávat tři směry. Nejprve nám předvádí nejzajímavější stati z dějin israelských, výsledek to svých dlouholetých studií a přednášek akademických. Do tohoto oboru patří: *Der Totemismus und die Religion Israels* (1901); *Der Schöpfungsbericht* (1902, francouzsky 1904); *Der biblische Samson* (1906); *Der Wein in der Bibel* (1920) a konečně *Das Buch der Richter* (1923), obsáhlý komentář knihy Soudců, v němž P. Zapletal uložil své přednášky, konané o této knize.

Od roku 1903 pozorujeme u Zapletala zálibu v básnických knihách a úryvcích Písma svatého. Vybírá nejlepší ukázky starozákonného básnictví a ukládá je v díle *Alttestamentliches* (1903). Knize *Kazatel* věnuje zvláštní pozornost. Roku 1904 vy-

dává *Die Metrik des Buches Kohelet*, dalšího roku pak *Das Buch Kohelet kritisch und metrisch untersucht, übersetzt und erklärt*, a *Liber Ecclesiastae*, kritické vydání hebrejského znění této biblické knihy. Téhož roku vydává ještě *Das Deboralied* a roku 1907 *Das Hohelied*. Zásady hebrejského básnictví podává nám v díle *De poësi Hebraeorum* (1909) a ve své hebrejské gramatice (3. vydání roku 1921). Roku 1911 vydal pro své posluchače příručku, kterou je zasvěcuje do básnictví hebrejského. Kratší články vědecké uveřejňoval v *Časopise katolického duchovenstva* a v četných časopisech německých a francouzských.

Leč Zapletal se neomezil toliko na úzký kruh akademických posluchačů a theologicky vzdělaných inteligentů. Svoji lásku k bibli chce vlítí v srdce nejširších vrstev, a tak roku 1920 vychází z jeho pera první biblický román *Jephtas Tochter*. Neuplynul ani rok, a již nám podal nový plod své neúmorné píce a básnické tvořivé síly, román *David und Saul*, jehož překlad podáváme nyní našim čtenářům. A roku 1923 vyšlo pokračování tohoto románu pod jménem *David und Bethsabe*. Jaké oblibě se těší Zapletalovy romány v cizině, svědčí i ta okolnost, že jsou překládány do cizích jazyků, a že celý náklad *Jephtas Tochter* byl ve dvou letech rozebrán, takže nyní již vyšlo druhé vydání téhož díla.

Nyní opět již připravuje dr. Zapletal nové překvapení svým ctitelům, neboť pracuje na dvoudílném románě z dob Mojžíšových. Kéž dostane se Zapletalovi od jeho krajanů aspoň takového uznání a ocenění, jakého se mu dostalo v cizině!

J. Bouz, O. P.

Seznam knih a obrázků vydaných „Dědictvím Svatojanským“.

I. Písmo svaté.

A) Veliké vydání.

Bible Česká. I. Písmo sv. Starého zákona. Přeložil a výkladem provází dr. Jan Hejčl. — Svazek I. Genesis — Judith. Cena 30 Kč (váz. 60 Kč), pro členy Dědictví 27 Kč (váz. 57 Kč). — Sv. II. Ester—Kniha Sirachovcova. 49 Kč (váz. 75 Kč), pro čl. Děd. 44 Kč (váz. 70 Kč). — Sv. III. Isajáš—Čtvrtá kniha Esdrášova. 113 Kč (váz. 145 Kč), pro členy Děd. 103 Kč (váz. 135 Kč).

Bible Česká. II. Písmo sv. Nového zákona. Přeložil a výkladem opatřil dr. J. L. Sýkora. — Část I. Evangelia a Skutky apoštolské. 38 Kč (váz. 50 Kč), pro čl. Děd. 34 Kč (váz. 46 Kč). — Část II. Listy apoštolské a Zjevení sv. Jana. 32 Kč (váz. 50 Kč), pro čl. Děd. 28 Kč (váz. 46 Kč). — Obě části dohromady svázané 90 Kč, pro členy Dědictví 82 Kč.

Celá Bible Česká 262 Kč (váz. 370 Kč), pro členy Dědictví 236 Kč (váz. 344 Kč).

B) Zkrácené otisky z velikého vydání.

Evangelia se stručnějším výkladem. — Svazek I. Evangelium sv. Matouše. 6 Kč, pro čl. Děd. 5·40 Kč. — Svazek II. Evangelium sv. Marka. 2 Kč, pro čl. Děd. 1·80 Kč. — Svaz. III. Evangelium sv. Lukáše. 3·50 Kč, pro čl. Děd. 3·10 Kč. — Svazek IV. Evangelium sv. Jana. 3 Kč, pro čl. Děd. 2·70 Kč. — Všechny 4 svazky najednou zakoupené 14 Kč, pro čl. Děd. 13 Kč.

C) Kapesní vydání.

Nový zákon. Přeložil dr. J. L. Sýkora. — Část I. Evangelia. 3 Kč, váz. 12 Kč. — Část II. Apoštolář či Skutky a listy apoštolské se Zjevením sv. Jana. 5 Kč, váz. 14 Kč. — Obě části najednou zakoupené pouze 7 Kč, váz. 20 Kč.

Žaltář. Přeložil a výkladem opatřil dr. Jan Hejčl. 8 Kč, pro čl. Děd. 7 Kč; váz. v poloplátně 20 Kč, ve vazbě celoplátěné s kož. hřbetem 30 Kč.

D) Otisky z kapesního vydání.

Evangelia: Sv. Matouše, 1 Kč. — Sv. Marka, 80 h. — Sv. Lukáše, 80 hal. — Sv. Jana, 80 hal.

E) Perikopy.

Perikopy čili Výňatky ze Starého i Nového zákona. Upravili dr. J. L. Sýkora a dr. J. Hejčl. 10·50 Kč, váz. 25 Kč.

F) Nový zákon, staré vydání.

Nový zákon. Staré vydání z r. 1888. Cena 6 Kč.

II. Spisy nábožensko-poučné.

Katolická mravouka. Napsal dr. K. L. Řehák. 4·50 Kč.

Liturgika o posvátných dobách svaté katol. církve.

Sestavil Bohumil Fr. Hakl. Cena 4·50 Kč.

Duchovní cvičení. Sepsal Srdínko. Cena 2 Kč.

Epištoly nedělní a sváteční celého roku. Výklad sepsal Jan Felizna. Cena 6 Kč.

Výklad katechismu. Napsal dr. Ant. Podlaha. Ctih. Tomáše Kemp. čtvero knih o následování Krista. 9 Kč.

Milosrdný Samaritán. Poučná a modlitební kniha pro nemocné a jejich ošetřovatele. Cena 6 Kč.

Jaká má býti víra naše? Hovory náboženské. Podává Filip Jan Konečný. Cena 1·50 Kč.

Po stopách Boží prozřetelnosti. Sepsal B. Jiříček. Cena 1·20 Kč.

Křesfansko-katolická domácí kniha na každý den v roce. Napsal J. P. Silbert, přel. Frant. Klíma. 6 Kč.

Pravdou k životu. Katolické vodítko. Upravil František Synek. Dva díly. Cena 3 Kč.

Tomáše Kempenského Čtvero knih o následování Krista. S obrazy od Führicha. Přeložil a modlitby připojil dr. Jan Nep. Sedlák. 14 Kč, pro čl. Děd. 12 Kč; váz. v celoplát. vazbě 28 Kč, velín. vydání vázané se zlatou ořízkou 38 Kč.

Soustavná věrouka pro lid. Napsal P. Frant. Žák T. J. Díl I, 9 Kč. — Dílu II. část I. 7·50 Kč. — část II. 10 Kč. — Díl III. 40 Kč, pro čl. Děd. 38 Kč.

Dědův odkaz. Kniha pro dospívající jinochy. Napsal K. Balík. Cena 3 Kč.

Navedení k životu zbožnému (Bohumila) od svatého Frant. Salesského, přeložil K. Vrátný. 6 Kč, váz. 20 Kč.

Květnice. Kniha pro dívky. Napsal K. Balík. Cena 5 Kč, váz. 16 Kč.

Matka. Kniha pro matky. Napsal K. Balík. 3 Kč, váz. 10 Kč.
Otec. Kniha pro otce. Napsal K. Balík. 4 Kč, váz. 10 Kč.
Pane, nauč nás modlití se! Několik slov o modlitbě
Páně. Sepsal Ant. Melka. 6 Kč, pro členy Děd. 5 Kč;
váz. 12 Kč.
Nedělní a sváteční čítanka. Napsal K. Balík. 15 Kč.
Druhá nedělní a sváteční čítanka. Napsal K. Balík.
Cena 15 Kč.

III. Modlicí knížky.

Misálek česko-latinský. Vázaný v plátně 40 Kč, vázaný
v kůži 55 Kč.
Útěcha duše. Modlitby, které upravil dr. J. Nep. Sedlák.
Cena 3 Kč, pro členy Dědictví 2·50 Kč.
Hodinky Marianské. Přeložil dr. Jan Hejčl. 1 Kč.

IV. Knihy pro dívky.

Cestou za štěstím. Napsal K. Balík. 3 Kč, váz. 10 Kč.
Prvosenky. Čítanka pro školy obecné. Díl I. váz. 10 Kč.

V. Životopisy svatých.

Církev vítězná. Životy svatých a světic Božích. Napsal Frant. Ekert. 4 díly. Cena 30 Kč, pro nové údy
Dědictví 24 Kč.
**Čtrnácte ctihodných mučedníků Pražských z řádu
sv. Františka.** Napsal P. Klemens Minařík. 3 Kč.
Svatá Lidmila. Napsal dr. Frant. Stejskal. Cena 7·50 Kč,
pro členy Dědictví 6 Kč.
Svatý Jan Nepomucký. Napsal dr. Frant. Stejskal. —
Díl I. Životopis. 12 Kč. — Díl II. Úcta, kanonisace
a obrana. Cena 14 Kč.
Svatý Václav. Jeho život a úcta. Napsal dr. Fr. Stejskal.
Cena 25 Kč, pro členy Dědictví 20 Kč.

VI. Spisy dějepisné.

Trojí Řím. Od Msgra Gauma, přelož. A. Koutný. Díl I.
4·50 Kč. — Díl II. 6·50 Kč.
Posvátná místa král. hl. města Prahy. Sepsal Frant.
Ekert. 2 svazky 20 Kč.
Posvátná místa král. Českého. Sepsal dr. Antonín
Podlaha. Díl I. Vikariáty: Českobrodský, Černoko-
stelecký, Mnichovický a Prosecký. 6 Kč. — Díl II.
Vikariáty: Berounský, Bystřický a Plzeňský. 6 Kč. —
Díl III. Vikariáty: Kralovický, Vlašimský a Zbraslavský.
6 Kč. — Díl IV. Vikariáty: Kolínský a Rokycanský.

4·50 Kč. — Díl V. Vikariát Libocký. 3 Kč. — Díl VI. Vikariáty: Sedlčanský a Votický. 5·20 Kč. — Díl VII. Vikariát Slánský. 6·70 Kč.

Pomněnky z českých krajů. Práce Frant. Wildmanna, vydal dr. Jan Zítek. Cena 7·50 Kč.

Jubilejní kniha k oslavě tisícileté památky úmrtí sv. Methoděje, jakož i k oslavě 50letého trvání Dědictví sv. Jana Nep. Cena 1·50 Kč.

Památky Staroboleslavské. Sepsal Jan Křt. Votka. Cena 2·40 Kč.

Svatý Hostýn ve svém původu a svých osudech. Vypravuje Frant. B. Vídenský S. J. Cena 4·50 Kč.

Lid český s hlediska prostonárodně náboženského. Napsal Karel Procházka. Cena 4·50 Kč.

Paměti Františka J. Vaváka, souseda a rychtáře Milčického, z let 1770—1816. Knihy I. část I. 4·50 Kč, — část II. 4·50 Kč. — Knihy II. část I. 3 Kč, — část II. 3·70 Kč. — Knihy III. část I. 3·70 Kč, — část II. 3·70 Kč, — část III. 3·70 Kč, — část IV. 10 Kč, pro čl. Děd. 8 Kč.

Životopis Ant. Hanikýře od V. A. Pohana. 3 Kč.

Dějiny diecése Pražské. Národní dům český v Římě. Sepsal dr. Kl. Borový. Cena 10 Kč.

VII. O mislích.

Cesty misionářské Mongolskem, Tibetem a říší Čínskou. Napsali Huc a Gabet. Cena 8 Kč.

VIII. Zpěv chrámový.

Kancionál. Dva díly. Cena 3 Kč, poštou 6·50 Kč.

Hlas varhan k písním v kancionálu obsaženým. Cena 4 Kč, poštou 10 Kč.

IX. Povídky.

Mžikové obrázky. Napsal Jindřich Š. Baar. — Řada I. 1·50 Kč. — Řada II. 1·50 Kč. — Řada III. 3 Kč.

Na cestě k lepšímu. Napsal Alois Dostál. 1·50 Kč.

Z měst a městeček. Napsal Alois Dostál. 3 Kč.

Od Krkonoš. Krátké povídky z pohorského kraje. Napsal J. Ježek. Cena 3 Kč.

Irena. — Pro Boha a pravdu. Povídky. Z polštiny přeložili Václav T. Kamejský a Josef T. Kajetán. 10 Kč.

Z nedávných dob. Různé obrázky a povídky. Napsal Julius Košnář. Cena 1·50 Kč.

Otcové a děti. Povídka V. Pakosty. Cena 1·50 Kč.

Selská pýcha. Obraz ze života lidu. Napsala Vlasta Pittnerová. Cena 3 Kč.

Povídky. Napsal Jan Nep. Ráž. Cena 1 Kč.

Rozvětvená rodina. Povídka. Napsal Al. Dostál. 3 Kč.

Fabiola neboli církev v katakombách. Napsal N. P. S. Wiseman, přeložil dr. K. Vrátný. Cena 7 Kč.

V různých barvách. Napsal Jinřdich Š. Baar. 3.70 Kč.

Rodina Kulichova. Napsala Vlasta Pittnerová. 7 Kč.

Cestou — necestou. Šepsal Julius Košnář. 5 Kč.

Vlna zkoušky. Napsal Alois Dostál. Cena 2 Kč.

Biblické povídky. Napsal Prokop Holý. Cena 7 Kč.

Jan Prchalů. Napsal Josef Pospíšil. Cena 8 Kč, na velínovém papíru 12 Kč.

David a Saul. Napsal P. Vinc. Zapletal O. P. 12 Kč.

X. Umělecké obrazy barvořískem provedené.

Klanění se sv. tří králů. Maloval Fr. Urban. 2 Kč.

Odpocinek sv. rodiny na útěku do Egypta. Maloval Fr. Urban. Cena 2 Kč.

XI. Umělecky v barvách provedené obrázky (k vložení do modlitebních knížek).

Sv. Václav (S. Rudl). — Sv. Václav (Fr. Urban). — Sv. Lidmila (Fr. Urban). — Svatá Lidmila učí sv. Václava dobročinnosti (Josef Hellich). — Svatý Vojtěch (Fr. Urban). — Sv. Prokop (Fr. Urban). — Sv. Jan Nepom. (Fr. Urban). — Ctih. Milada (Fr. Urban). — Blah. Anežka Česká (Fr. Urban). — Panna Maria s Ježíškem (Fr. Nadorp). — Cena jednoho obrázku 30 haléřů, 100 kusů za 30 Kč.

Objednati lze tyto knihy a obrázky u
**Ředitelství „Dědictví sv. Jana Nepom.“ v Praze-IV.
(Hradčany), Vikářská ulice č. 35.**

**Ceny v dřívějších seznamech uvedené
pobývají platnosti.**

Při objednávce knih nebo obrázků nutno příslušný obnos
jakož i poštovné (do 5 kg 6 Kč, do 10 kg 12 Kč) zaslati
předem.

**Knihy zasílají se jen buď proti hotovému zaplacení
předem nebo na dobírku!**